

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ ULUSLARARASI AİLE ÇALIŞMALARI KONGRE BİLDİRİ ÖZETLERİ

23-25 EKİM 2025
Güçlü Aile, Güçlü Toplum

Kırıkkale Üniversitesi Uluslararası Aile Çalışmaları Kongresi
Kırıkkale University International Family Studies Congress

KIRIKKALE UNIVERSITY
INTERNATIONAL FAMILY STUDIES CONGRESS
ABSTRACTS

23-25 October 2025
Strong Family, Strong Society

Kırıkkale Üniversitesi
Kırıkkale University

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
ULUSLARARASI AİLE ÇALIŞMALARI KONGRESİ
23-25 Ekim 2025

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

Kırıkkale, 2025

Editörler

Prof. Dr. Zeynep TEZEL
Doç. Dr. Ziya TOK

Kapak Tasarımı

Arş. Gör. Ali Uğur KOÇ
Arş. Gör. Mustafa AKIN

ISBN: 978-975-8626-33-5

Yayın Türü

E-Kitap

Yayın Tarihi

Aralık 2025

Yayın Yeri

Kırıkkale-TÜRKİYE

*Bu kitapta yayımlanan yazıların tüm hukuki ve içerik sorumluluğu yazarlarına aittir.

ONURSAL BAŞKANLAR

Prof. Dr. Ersan ASLAN (Kırıkkale Üniversitesi Rektörü, Türkiye)
Prof. Dr. Amal Jellal (Karaviyyin Üniversitesi Rektörü, Fas)
Prof. Dr. Ova Emilia (Gadjah Mada Üniversitesi Rektörü, Endonezya)

KONGRE BAŞKANLARI

Prof. Dr. Zeynep TEZEL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Ziya TOK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Abderrahim Al Amine (Karaviyyin Üniversitesi, Fas)
Prof. Dr. Aygen ÇAKMAK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Ayşe GÜLER (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Barbara West Carpenter (Southern Üniversitesi ve A&M College, ABD)
Prof. Dr. Dilek KESKİN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Eugene Kennedy (Louisiana Eyalet Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Jasmin Suljagic (Tuzla Üniversitesi, Bosna Hersek)
Prof. Dr. Mehmet KANDEMİR (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Mohammad Abdus Salam (Chicago Eyalet Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Nuray TAŞTAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Özgür SELVİ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Piotr Olaf Żylicz (WSB Merito Üniversitesi, Polonya)
Prof. Dr. Vesna Bartovčić (Tuzla Üniversitesi, Bosna Hersek)
Prof. Dr. Zeynep TEZEL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Barış DEMİREL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Fahrettin HORASAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Günce DEMİR (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Hakan YAPICI (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Halis AYHAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Hüda SAYIN YÜCEL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Kürşat ÖĞÜLMÜŞ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Osman Kandara (Southern Üniversitesi ve A&M College, ABD)
Doç. Dr. Ziya TOK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Ali KAVAK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Canan KURT TOPRAKLI (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ŞEN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim TÜRK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi İdris ÇAKIROĞLU (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Mehtap ARAL DUVAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Şükrü DİLSİZ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Naciye GÜVEN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Özlem MURAZ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Şevket EVCİ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Andreasta Meliala (Gadjah Mada Üniversitesi, Endonezya)
Dr. Wirastuti Widyatmanti (Gadjah Mada Üniversitesi, Endonezya)
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAŞER (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)

KONGRE SEKRETERYASI

Arş. Gör. Hilal ZENCİRCİ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Arş. Gör. Muhammed Talha EFE (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Arş. Gör. Mustafa AKIN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Arş. Gör. Şeyma SİNGİL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Arş. Gör. Yunus HAYRAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Beyzanur KILIÇ (Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Ceren KAYASAROĞLU (Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Filiz ÖZTÜRK (Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Gizem GÜMÜŞ (Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Hakan GÖZÜKÜÇÜK (Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Hatice ÜNAL (Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Kenan ÖZDEMİR (Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Nazlı AKDEMİR (Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Nazlı ILICAN (Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Zeynep ÇETİNKAYA (Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Abderrahim Al Amine (Karaviyyin Üniversitesi, Fas)
Prof. Dr. Ahmet Ragıp ÖZPOLAT (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Ali Fuat ERSOY (Karabük Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Amjad Hassan (Wah Üniversitesi, Pakistan)
Prof. Dr. Asim Karim (Wah Üniversitesi, Pakistan)
Prof. Dr. Aygen ÇAKMAK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Ayşe CANATAN (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Ayşe GÜLER (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Aziz Thabit (Arap Açık Üniversitesi, Umman)
Prof. Dr. Barbara West Carpenter (Southern Üniversitesi ve A&M College, ABD)
Prof. Dr. Beata Pawłowska (Powiślański Üniversitesi, Polonya)
Prof. Dr. Befarhat Sabiha (Blida 2 Üniversitesi, Cezayir)
Prof. Dr. Belmokhtar Mohamed Reda (Blida 2 Üniversitesi, Cezayir)
Prof. Dr. Burcu KARACA (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Cengiz ÖZBESLER (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Davronbek Yusupovich Batirov (Taşkent Tıp Akademisi - Ürgenç Şubesi, Özbekistan)
Prof. Dr. Dilek KESKİN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Dolunay ŞENOL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Eda PURUTÇUOĞLU (Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Emine ÖZMETE (Ankara Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Erdal HAMARTA (Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Faruk SANCAR (Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Türkiye)
Prof. Dr. Fatma ARPACI (Gazi Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Fatma NİŞANCI KILINÇ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Fikret GÜLAÇTI (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Filiz YILDIRIM (Ankara Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Gülay GÜNAY (Karabük Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Güldane GÜNDÜZÖZ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Gülsen DEMİR (Emekli Öğretim Üyesi, Türkiye)
Prof. Dr. Gülsüm ÇAMUR (Samsun 19 Mayıs Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Hatice DEMİRBAŞ (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Hande ŞAHİN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Harun ÇAĞLAYAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Hüdayar CİHAN (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Hüsamettin ÇETİN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Hüsnâ ÖZVEREN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Ikromi Turakhon Sharbat (Avicenna Tacik Devlet Tıp Üniversitesi, Tacikistan)
Prof. Dr. İbrahim MAZMAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. İshak AYDEMİR (Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Jasmin Suljagic (Tuzla Üniversitesi, Bosna Hersek)
Prof. Dr. Katarzyna Strzała-Osuch (Powiślański Üniversitesi, Polonya)
Prof. Dr. Maha Khasawneh (Yarmouk Üniversitesi, Ürdün)
Prof. Dr. Mehmet Ali YILDIZ (Adıyaman Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Mehmet KANDEMİR (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Meral SAYGUN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Merioua Sabah (Blida 2 Üniversitesi, Cezayir)
Prof. Dr. Murat BOYSAN (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Murat İSKENDER (Sakarya Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Mustafa KOÇ (Düzce Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Mücahit KAĞAN (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Nevin SAĞSÖZ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Nihal LINDBERG (Kastamonu Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Nuray TAŞTAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Oumoussa Dahbia (Blida 2 Üniversitesi, Cezayir)
Prof. Dr. Piotr Olaf Żylicz (WSB Merito Üniversitesi, Polonya)
Prof. Dr. Rashid Yusupovich Ruzibaev (Taşkent Tıp Akademisi - Ürgenç Şubesi, Özbekistan)
Prof. Dr. Rıza GÖKLER (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Resül ÖZTÜRK (Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Türkiye)
Prof. Dr. Özgür SELVİ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Özlem KARAKUŞ (Konya Selçuk Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Selahaddin ÖĞÜLMÜŞ (Ankara Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Serdar ALAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Sibel ARSLAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Şaban Ali DÜZGÜN (Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Türkiye)
Prof. Dr. Şerife IŞIK (Gazi Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Şule ERGÖL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Tahsin İLHAN (Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Tuncay AYAS (Sakarya Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Tuğba Seda ÇOLAK (Düzce Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Uğur ERSOY (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Vehbi BAYHAN (İnönü Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Vesna Bartovčić (Tuzla Üniversitesi, Bosna Hersek)
Prof. Dr. Wesal Al-Omari (Yarmouk Üniversitesi, Ürdün)
Prof. Dr. Yasemin ÖZKAN (Hacettepe Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Yurdagül ERDEM (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Zeliha TIRAŞ (Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI (Beykoz Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Zeynep TEZEL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Abdullozoda Said Murtazo (Avicenna Tacik Devlet Tıp Üniversitesi, Tacikistan)

Doç. Dr. Agil Shirinov (Azerbaycan İlahiyat Enstitüsü, Azerbaycan)
Doç. Dr. Ahmet KAR (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Ali YILMAZ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Ayşe ABİT KOCAMAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Barış DEMİREL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Betül DÜŞÜNCELİ (Sakarya Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Biriz ÇAKIR (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Bunjamin Bela (Balkan Araştırmaları Vakfı, Kuzey Makedonya)
Doç. Dr. Çağatay EROL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Çağla KARADEMİR (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Didem AYDOĞAN (Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Elsev Brina Lopar (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Doç. Dr. Enila Cenko (New York Tirana Üniversitesi, Arnavutluk)
Doç. Dr. Ercan Canhasi (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Doç. Dr. Ergün HASGÜL (Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Erol UĞUR (Düzce Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Esra GEDİK (Yozgat Bozok Üniversitesi), Türkiye
Doç. Dr. Esra KILIÇ CEYHAN (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Faruk Bojaxhi (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Doç. Dr. Fatıma Zeynep BELEN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Fatih KURT (Diyanet İşleri Başkanlığı, Sosyolog, Türkiye)
Doç. Dr. Gazanfer ANLI (Bursa Teknik Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Gülşen YAĞIR AHMETOĞLU (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Günce DEMİR (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Hakan YAPICI (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Halim Bajraktari (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Doç. Dr. Halis AYHAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Hanife KOCAKAYA (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. H. Mihrimah ÖZTÜRK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Hüda Sayın YÜCEL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Katerina Mitevaska Petrusheva (Uluslararası Balkan Üniversitesi, Kuzey Makedonya)
Doç. Dr. Kübra ARSLAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Kürşat ÖĞÜLMÜŞ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Mariángeles Castro-Sánchez (Austral Üniversitesi, Arjantin)
Doç. Dr. María Dolores Dimier de Vicente (Austral Üniversitesi, Arjantin)
Doç. Dr. Meral SERTEL (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Mihrimah ÖZTÜRK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Mirniyaz Mursalov (Azerbaycan İlahiyat Enstitüsü, Azerbaycan)
Doç. Dr. Mubariz Jamalov (Azerbaycan İlahiyat Enstitüsü, Azerbaycan)
Doç. Dr. Mustafa Kemal YÖNTEM (Samsun Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Münevver Muyo Yıldırım (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Doç. Dr. Naim Baftiu (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Doç. Dr. Nazarzoda Khuseyn Nazar (Avicenna Tacik Devlet Tıp Üniversitesi, Tacikistan)
Doç. Dr. Nesrin AKÇA (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Olgun GÜNDÜZ (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü)
Doç. Dr. Osman Kandara (Southern University and A&M College, ABD)
Doç. Dr. Özden Kanter AKBAŞ (Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Türkiye)
Doç. Dr. Özge VERGİLİ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Rifat Morina (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)

Doç. Dr. Saniye AYDOĞAN ARSLAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Seda SAKARYA (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Shemis Morina (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Doç. Dr. Seher AKDENİZ (Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Serdan Kervan (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Doç. Dr. Tuncay ORAL (Pamukkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Vasilyeva Victoria (Güney Ural Devlet İnsani Pedagoji Üniversitesi, Rusya)
Doç. Dr. Yasemin DURAK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Zhukova Marina (Güney Ural Devlet İnsani Pedagoji Üniversitesi, Rusya)
Doç. Dr. Ziya TOK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Lökçe (Uluslararası Balkan Üniversitesi, Kuzey Makedonya)
Dr. Öğr. Üyesi Canan KURT TOPRAKLI (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Didem DAYMAZ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Esen Spahi Kovac (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Dr. Öğr. Üyesi Esmâ Canhasi (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Dr. Öğr. Üyesi Fatma HIZIR (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Fatmir Mehmeti (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ŞEN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim TÜRK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi İdris ÇAKIROĞLU (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Luan Vardar (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Dr. Öğr. Üyesi Mehtap ARAL DUVAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Şükrü DİLSİZ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Naciye GÜVEN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Özlem MURAZ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Sadiye KAYAARSLAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Sezen GÜLEÇ (Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Shekfi Shtërbanî (Prizren “Ukshin Hoti” Üniversitesi, Kosova)
Dr. Öğr. Üyesi Sibel CAN (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Sultan AlNaabi (Arap Açık Üniversitesi, Umman)
Dr. Öğr. Üyesi Süleyman AKÇIL (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Şevket EVCİ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Şevket EVCİ (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Vahdettin ŞİMŞEK (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAŞER (Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Ali Salim Al-Manei (Sohar Üniversitesi, Umman)
Dr. Aida Bati Al-Qasmi (Sohar Üniversitesi, Umman)
Dr. Andreasta Meliala (Gadjah Mada Üniversitesi, Endonezya)
Dr. Besmira Lahi (New York Tirana Üniversitesi, Arnavutluk)
Dr. Grzegorz Świecarz (WSGE Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Polonya)
Dr. Mehtap Kandara (Southern University and A&M College, ABD)
Dr. Sevba Abdula (Balkan Araştırmaları Vakfı, Kuzey Makedonya)
Dr. Stadoleanu Carmen (Apollonia Üniversitesi, Romanya)
Dr. Tomita Daniela Ivona (Apollonia Üniversitesi, Romanya)
Dr. Wirastuti Widyatmanti (Gadjah Mada Üniversitesi, Endonezya)
José María Randle (Austral Üniversitesi, Arjantin)

KONGRE PROGRAMI

Açılış Programı

(Yer: Kırıkkale Üniversitesi Türkiye Yüzyılı Kongre Merkezi)

Kongre Kayıt: 09.00-10.00

Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı: 10.30-11.00

Güzel Sanatlar Fakültesi – Müzik Dinletisi: 11.00 - 11.20

Kırıkkale Üniversitesi Halk Dansları Topluluğu Gösterisi: 11.20 – 11.40

Açılış ve Protokol Konuşmaları: 11.40 - 12.30

Aile Fotoğrafı Çekimi

KONGRE AÇILIŞ KONUŞMALARI

(Yer: Kırıkkale Üniversitesi Türkiye Yüzyılı Kongre Merkezi)

Prof. Dr. Zeynep TEZEL - Kongre Başkanı

Prof. Dr. Ersan ASLAN - Kırıkkale Üniversitesi Rektörü

Davetli Konuşmacılar

ÖĞLE YEMEĞİ: 12.30-13.30

Oturum - 1 (13.30 - 14.30)

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (Z03)	
Oturum Başkanı: Esra Dilek KESKİN	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Serviks Kanserinin Önlenmesinde HPV Aşılıarı	Nevin SAĞÖZ
Relationship Between Self-Efficacy, Health Literacy and Quality of Life Among Women with Polycystic Ovary Syndrome: The Moderating Role of Healthcare Access	Samina RASHID Rizwana SAMREEN
Rehabilitasyon Hedeflerine Ulaşılmasında Ailenin Rolü	Şahika Burcu KARACA
Telemedicine in Rural Family Health Management	Elena COSTESCU Adriana DUNCA Gabriela CALIN

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (ZK14)	
Oturum Başkanı: Saadet ATSÜ	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Halk Sağlığı Kapsamında, Hayvancılıkla Geçinen Ailelerin Zoonotik Hastalıklar Hakkındaki Farkındalıkları ve Sağlık Kurumlarına Başvuru Durumları	Beyza Nur BAŞALAN Mehmet BAŞALAN
The Role of the Family in Promoting Oral Health: From Prevention to Intervention	Codrin PAUL Oana CUCOVEICĂ Daniela Ivona TOMIȚA Diana GHEBAN Carmen STADOLEANU
Family-Centred Infection Control, Hygiene and Environmental Sustainability: A Comparative Study of Indonesia and Türkiye	Maria ULFA
FORCE:A Family-Oriented Home-Based Tool for Caries Risk Prediction and Oral Health Guidance	Iwan DEWANTO
Digitalization in Family Oral Health Education:Applied Study on the Use of Modern Tools Among Parents	Mihaela-PAPUSA VASILIU Daniela Ivona TOMITA Carmen STADOLEANU Gabriela MIHALACHE

	Catalina GIRBEA
--	-----------------

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Kat 1 (K01)	
Oturum Başkanı: Atike TEKELİ KUNT	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Examining the Interplay Between Digital Healthliteracy, Intolerance of Uncertainty and Cyberchondria in General Population	Haleema ADNAN Bibi HAJRA
The Role of Diabetes Family History on Diabetes Related Psychosocial Dynamics Among Participants Living with Diabetes	Wajiha ARSHAD Humaira JAMI
Examining the Relationship Between Family Functioning and Academic Burnout of Medical Students: Moderating Role of Cognitive Emotion Regulation	Iffat NAZ Samina RASHID
The Title of the Intervention the Phenomenon of Family Disintegration in the Algerian Society	Chati NADJET Merzougue AHMED
The Impact of Sarcopenia on Family and Social Role Functioning: A Systematic Review	Meiky FREDIANTO

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Kat 1 (K13)	
Oturum Başkanı: Günce DEMİR	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Ebeveynlerin Dijital Okuryazarlık Farkındalıkları ve Çocukların Okuma Davranışlarına Etkisi	Erol YILMAZ Ali KAVAK
The Familial Battlefield: Ideological Conflicts in Pakistani Anglophone Novels	Asim KARIM
Ebeveynlerin Okuma Alışkanlıklarının Çocukların Okuma Davranışlarına Etkisi ve Kütüphanelerin Rolü	Ali KAVAK Rukiyeur YILDIZ
Psychological Peculiarities of Emotional Intelligence and Leadership Abilities in Psychology Students	Komiljon MUROTMSAEV
Family and Education	Gulandam KURAMBAEVA

Oturum 2 (14.45 - 15.45)

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (Z03)	
Oturum Başkanı: Kurt Orkun AKTAŞ	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
The Binary Roles of Palestinian's Family in Digital Technology (Opportunities and Challenges)	Israa Mosa QAISIYA
Thinking Family Structure as a System: Benefits of Control Theory	Abdurrahman BAŞALAN Dr. Edwin M. SAWAN Dr. Joseph E. SAWAN Dr. Mohammad Abdus SALAM
The Family as a Social Matrix Generating Solidarity and Care	Vicente DOLERES
Family Business Values in the Digital Era: Customer Trust and Word of Mouth in Disabled Led Smes	Radyan DANANJOYO
Financial Self Efficiency and Financial Distress Across the Gender and Family System Among Pakistani Adults	Bibi HAJRA Haleema ADNAN Habiba SHAHEEN

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (ZK01)	
Oturum Başkanı: Pelin AKSEN	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
The Role of the Family Environment and Parental Attitudes in the Development of Leadership Abilities in Young Tennis Players	Komiljon MUROTMUSAEV Neslihan SUJU
Okul Türünün Rekreatif İÇsel Motivasyona Dolaylı Etkisi: Ebeveyn Başarı Desteğinin Aracılık Rolü	Murat UYGURTAŞ Hakan YAPICI
Genç Tenisçilerde Liderliğin Gelişimine Yönelik Sosyo-Psikolojik Koşullar	Komiljon MUROTMUSAEV Neslihan SUJU
Oryantiring Etkinliğine Katılan Ailelerin Gözünden Aile İçi İlişkiler ve Psikolojik İyi Oluş: Bir Fenomenoloji Çalışması	Raşit KARACA Nazlı AKDEMİR Ece Deniz ÜNAL
Katılım Türünün Cesaret Algısına Etkisinde Fiziksel Aktivite ve Sağlık Motivasyonu Aracılık Etkisinin İncelenmesi: Aile Temelli Doğa Etkinliklerinin Psikolojik Etkileri Üzerine Bir Araştırma	Nurgül BEKDEMİR Murat UYGURTAŞ

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (ZK14)	
Oturum Başkanı: İbrahim TÜRK	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Yaşam Olayları ile Baş Etme, Psikolojik ve Manevi Dayanıklılığı Sağlamada Ailenin Rolünün İncelenmesi	Fatma Zeynep BELEN
Ergen Ruh Sağlığında Destekleyici ve Koruyucu Yaklaşımlar	Merve BAT TONKUŞ İbrahim BALCIOĞLU Mehmet Can ÖZTÜRK
Aile Değerlerinin Oluşumunda Gönül Kavramının Önemi	Sema ÖNAL
Kur'an Perspektifinden Modern Ailede Manevi Değerlerin Kaybı ve Yeniden İnşası	Tuğba YILDIRIM
Hz. Peygamber'in Hadislerinde Ailenin Önemi ve Belagat Bakımından İncelenmesi	Zehra BİŞKİN

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Kat 1 (K01)	
Oturum Başkanı: Aygen ÇAKMAK	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Güncel Dizilerin Aile İçi İletişim ve Psikososyal Etkileşim Üzerindeki Rolü	Merve KILIÇ Eda PURUTÇUOĞLU
Evlilik Rol Beklentileri ve Evlilik Doyumu İlişkisinde Sosyal Medya Bağlılığının Düzenleyici Rolü	Kübra TEMİZ ARSLAN Hüdayar CİHAN
Sosyal Medya Kullanımının Evlilik İlişkisi Üzerine Etkisinin İncelenmesi	Elif OĞULLUK Mustafa Selim ALTINIŞIK
Aile ve Sosyal Medya: Türk-İslam Aile Yapısında Dijital Etkileşimin Psikososyal Etkileri	Adnan KALKAN

Atölye Çalışması

Aile ve Çift Terapisinde Genogram Tekniğinin Kullanımı: 16.00 - 18.00

Çini Boyama Etkinliği: 16.00 - 18.00

İlişkisini Geliştirme Atölyesi: 16.00 - 18.00

Çocuğun Dünyasına Aileyle Yolculuk: 16.00 - 18.00

Gala Yemeği: 18.30 - 20.00

2. GÜN

Oturum - 3 (09.00 - 10.00)

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (Z03)	
Oturum Başkanı: Naciye GÜVEN	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Kadın Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi	Mümine TEZDİĞ Erol YILMAZ
Güçlü Ebeveyn Psikoeğitim Programının Etkililiği	Mümine YAZAR Kübra YILMAZ
Türkiye'de Ebeveyn Tutumları ile İlgili Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi	Esra ALP Aygen ÇAKMAK
Ailenin Güçlendirilmesinde Yeni Bir Perspektif: Yalnızlık Bakanlığı	Aslı BEK
Aile İçi İletişimin Gençlerde Görülen Akran Zorbalığına Etkileri	Sadiye KAYAARSLAN

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (ZK01)	
Oturum Başkanı: Mehmet KANDEMİR	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Aile, Eğitim ve Sosyal Kurumların İşbirliği	Maksudjon YULDASHEV Gayrat QODIROV
Modern Threats to Children's Socialization in the Family	Surayyo QODIROVA
The Role of the Family in Enhancing Intellectual and Cultural Security Among Its Children	Khaled Mustafa Al-SARAHNEH
The Collaborative Approach of Families and School Counselors in Strengthening Youth Resilience	Katerina Mitevska PETRUSHEVA
Duygusal Zekâ ve Aile İlişkileri	Nozimjon MAMATAHUNOV Komiljon MUROTMUSAEV

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (ZK14)	
Oturum Başkanı: Özge VERGİLİ	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Greener Homes for a Sustainable Future: Environmental Awareness and Sustainable Household Practices in Pakistan	Rehana Ali NAQVI Fozia MUNIR
Doğal Dengenin Mimarı Olarak Su: İnsan Faaliyetlerinin Ekosisteme Etkisi	Mahire ÖZÇALIK
Family Governance for Achieving Sustainable Development in Algeria	Amel BENHEDDI
Ekolojik Yaşamın Anahtarı: Doğa Dostu Aile ve Uygulamaları	Mahire ÖZÇALIK
Manevi Değerlerle Çevreye Saygı: Ailede Başlayan Bir Bilinç	Elif KARA ÖZATİK

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Kat 1 (K01)	
Oturum Başkanı: Nuray TAŞTAN	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Erken Evliliklerin Kadınların Eş ve Annelik Rollerindeki Sorunlara Etkisi: Nitel Bir İnceleme	Çağla GİRGİN
Türkiye'deki Kadınların Yabancılaşma Deneyimlerine Keşfedici Bir Bakış Açısı	Zeynep MERCAN Esra SAĞIR

	Merve OKUTAN Mehmet KARASU
Kadın Girişimci Olma Yolunda: Aile Destek Merkezi'ndeki (ADEM) Kadın Kursiyerlerin Deneyimleri	İlayda ATASAYAR Zeynep TEZEL
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında Hazırlanan İlkokul ve Ortaokul Öğretim Programlarının Aile ve Maneviyat Bağlamında İncelenmesi	Neslihan TUTAR
Sınavlara Hazırlanan Ergenlerin Algıladıkları Ebeveyn Desteği Ölçeği Geçerlilik ve Güvenirlilik Geliştirme Çalışması	Gülay DANIŞAN Emine Şeyda MERİÇ Mehmet KANDEMİR

Oturum - 4 (10.15 - 11.15)

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (Z03)	
Oturum Başkanı: Ozan CAN	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Ceza Hukukunda Aile İlişkilerinden Doğan Garantörlük ve Koruma Yükümlülüğünün İhlali	Selen EVİRGEN
Kuruluş Aşamasında Ailenin Güçlendirilmesi: İslam Aile Hukukunda Denklik	İbrahim TÜRK
Emzirmenin Ötesinde Bir Akrabalık: İslam Aile Hukukunda Sütle Kurulan Bağın Sosyo-Biyolojik ve Hukukî Mahiyeti	Şehadet Sena BAYIR
İslam Hukuku'na Göre Hukuk-Ahlâk İlişkinin Aile Üzerindeki Yansıması	Fatma BABACAN
Nasihatname Geleneğinde Aile İç Roller: Normatif Temsiller ve Ahlakî Kodlar	Merve GÜVEN

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (ZK01)	
Oturum Başkanı: Ayşe GÜLER	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Sanatçı Eşlerde Sanat Anlayışları ile Üslup Ayrışmalarının Karşılaştırmalı İncelemesi	Şuayyip YÜCEL Hüda SAYIN YÜCEL
Aile ve Sanatsal Yaratıcılık İlişkisi	Hüda SAYIN YÜCEL Mustafa AKIN
Türk Halk Müziğinde Aile	İdris ÇAKIROĞLU
Cumhuriyet Dönemi Türk Resminde Aile Temsili (1900-1960)	Mustafa AKIN Şuayyip YÜCEL
Duygusal Tasarımın Aile Yaşamına Katkısı: Nesnelere Kurulan Bağlar Üzerinden Bir Değerlendirme	Hazal TOKER

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (ZK14)	
Oturum Başkanı: Fatma NİŞANCI KILINÇ	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Beslenme Alışkanlıklarının Değişimi ve Aile Sağlığı Üzerindeki Etkisi	Yurdağül ÇELİK Nurcan YABANCI AYHAN
Aile Etkisiyle Şekillenen Performans: Çocuklarda Obezite Göstergeleri ve Fiziksel Aktivite İlişkisi	Hakan YAPICI Döndü UĞURLU Büşra EMLEK
Ebeveynlik Stresinin ve Duygusal Yeme Davranışının Aile Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkisi	Merve ÖZBENT Naciye GÜVEN
Evlilik İlişkisinde Gizli Bir Tehdit: Manipülasyon	Nazife ŞENER Naciye GÜVEN
Çocukların Spora Katılımında Aile Etkisi: Yönlendirme Sebepleri	Hakan YAPICI

ve Beklentiler Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma	Döndü UĞURLU Büşra EMLEK
--	-----------------------------

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Kat 1 (K01)	
Oturum Başkanı: Yasemin KUŞDEMİR	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Exploring the Impact of Digital Technology on Family Health and Well-Being	Fatima MASOOD Rehana Ali NAQVI
Exploration of Role of Reminiscence, Social Engagement and Gratitude Among Old Age Home Residents	Dimpal KUMARI
Aile ve Maneviyat Dünyası	Naser ABDEL Aziz Taha DODEEN
Family Resilience Guideline for Disaster Prone of Volcanic Disaster Through Livelihood Assets in Indonesia	Diah Setyawati DEWANTI
Aile ve Ruh Sağlığı	Ali Muhammed Ali GHAREB

Oturum - 5 (11.15 - 12.15)

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (Z03)	
Oturum Başkanı: Çağatay SARP	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Aile ve Göç	Murat CİHAN
Göç, Çok Eşlilik ve Kadın Deneyimi: Suriyeli Kadınların Türkiye'deki Aile Yaşamına İlişkin Sosyolojik Bir Değerlendirme	Leyla Korkmaz ATICI Birsen ŞAHİN KÜTÜK
Göç, Bağımlılık ve Kentleşme	İbrahim BALCIOĞLU Sefa SAYGILI
Köyler Mahalle Olmadan Önce: Kentleşmiş Türkiye'de Köy Ailesi	Enes Battal KESKİN
Toplumsal Değişimin Mekâna Yansıması: Türkiye'de Aile Yapısının Konut Tasarımına Etkileri	Zeynep ULAŞ

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (ZK01)	
Oturum Başkanı: Kürşat ÖĞÜLMÜŞ	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Antroposen Çağında Aile Kurumunun Dönüşümü: Tarım, Kentleşme ve Yeşil Politikalar	Günce DEMİR Aleyna TAYDAŞ
The Algerian Family Between Tradition and Modernity	Soulef DRICI TANI
Yeni Nesil Ebeveynler: Genç Yetişkin Annelerin ve Babaların Ebeveynlik Rollerine İlişkin Algıları	Elif BEŞPINAR Nuray TAŞTAN
Özel Eğitime Gereksinim Duyan Çocukların Ebeveynlerine Yönelik Pozitif Psikoterapiye Dayalı Psikoeğitim Programı: Karma Yöntem Araştırması	Tuğba DEMİRBAĞ Mümine YAZAR
Aile, Destek, Erişim: Özel Gereksinimli Birey Ailelerinin Karşılaştığı Güçlükler Üzerine Bir Değerlendirme	Dilara KOZCU Barış DEMİREL

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (ZK14)	
Oturum Başkanı: Barış DEMİREL	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Evli Bireylerin Aile Yılmazlık Algısının İncelenmesi	Ahmet Furkan DABANLI Süleyman Barbaros YALÇIN
Evlilikte Affetmeyi Anlamak: Duyguların ve Çatışma Tarzlarının Rolü	Fatma BIYIK SARI Hüdayar CİHAN

Evlilikte İyimser Yaklaşım ve Pozitif Terapinin Önemi	Sefa SAYGILI
Evlenme Biçiminin Evlilik Doyumu ve Evliliği Sürdürme Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Görücü Usulü Evlilik ve Aşk Evliliği Üzerinden Karşılaştırma	Ceylan SÜLÜ AKGÜL Esra BİLEK

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Kat 1 (K01)	
Oturum Başkanı: Elif TOKDEMİR DEMİREL	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Almanya'daki Türk Gençlerinde Sosyal İyi Oluşun Tanrıya Güven ile İlişkisinin İncelenmesi	Mualla YILDIZ Rümeysa YİĞİTBİLEK
Building Biopsychosocial Family Resilience: A Case Study of the 'Aisyiyah Movement in Indonesia from the Perspective of the Sociology of Islamic Education	Sri ROVIANA
Family Resilience in the Digital Age 5.0: A Study of University Students	Zuly QODIR
Günümüz Toplumunda Ailelerin Boş Zamanı Değerlendirme Biçimlerinin Sosyo-Kültürel Dönüşümü	Zhanuzak ALIMGEREY

ÖĞLE Yemeği 12.15-13.00

Özel Oturum - 6 (13.30 - 14.30)

AİLE PANELİ

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (Z03)	
Oturum Başkanı: Havva ŞENSOY	
Panel Konusu	Panelist
2025 Aile Yılı Kapsamında Kırıkkale İlinde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'nün Hizmet Modelleri	Çiğdem AÇIKYILDIZ KAZEL

Oturum - 7 (14.45 - 15.45)

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (Z03)	
Oturum Başkanı: Mustafa Şükrü DİLSİZ	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Yaşlanan Toplumlarda Gri Boşanma Eğilimleri ve Tartışmalar	Begüm DEMİRKOL ÖZSU Dilek YEŞİLTUNA
6284 Sayılı Kanunun Kapsamında Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi	Adnan KÜÇÜK
Maliye Politikalarında Çocuğun ve Ailenin Önceliklendirilmesi	Mert SİLAHŞÖR
Aile Bireylerinin Ekonomik Kararlar Üzerindeki Etkilerini İçerik Analizi Yöntemiyle Toplumsal Yansımasının İncelenmesi	Yağmur AKSAN
Gelir Eşitsizliğinin Aile Yapısına Etkileri: Ekonomik Dönüşüm Sürecinde Aile Dinamikleri	SALİHA KILAVUZ

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (ZK01)	
Oturum Başkanı: Kübra ARSLAN ALDAŞ	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Deprem Ailede Yarattığı Psiko-sosyal ve Yapısal Değişimler: Hatay Örneği	Seyfettin BABAT Gülen BARAN
Afetlerde Aileler ve Sosyal Hizmet	Gamze YÜKSEL
Kuşaklararası Yankı Odasından Diyaloğa: Empati Pratikleri	Vildan YURDUSEVEN EVCİ

Aile: Ailenin Korunmasında Devletin Yükümlülükleri	Bayram DOĞAN Sefa KÖSEKUL
Kadının Çalışmasına Yönelik Tutumlar ve Cinsiyet Ayrımcılığı	Elif BEŞPINAR Süleyman BALCI

Oturum Yeri: Merkezi Derslikler Binası - Giriş Katı (ZK14)	
Oturum Başkanı: Erman YÜKSELTÜRK	
Sunum Başlığı	Sunumcu(lar)
Family Life and the Academic Path - Motivations and Barriers to Starting, Continuing and Completing Higher Education Among Students with Families (A Gender Perspective)	Katarzyna Strzała-OSUCH Beata PAWŁOWSKA Julia OSUCH
Cezayir Ailesinde Modern Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve Psikososyal Yabancılaşma	Anou AZIZA Ghasli YAMINA
Cezayir'de Ailedeki Değişim Üzerinde Ekonomik Faktörlerin Etkisi	Ahlam AHMAID
The Role of Intentional Mind in Enhancing Psychological Well-Being and Self of Sense Among University Students in Hybrid Learning	Abeer Farouk ALBADRI
What I Never Had and Always Wished Having: An Authentic Personal Blueprint for Building Close-Knit, United Families	Mounya NEDJARI

Kapanış

BİLDİRİ ÖZETLERİ

RELATIONSHIP BETWEEN SELF-EFFICACY, HEALTH LITERACY, AND QUALITY OF LIFE AMONG WOMEN WITH POLYCYSTIC OVARY SYNDROME: THE MODERATING ROLE OF HEALTHCARE ACCESS

Dr.Samina RASHID¹
Rizwana SAMREEN²

Abstract

Polycystic Ovary Syndrome (PCOS) is a common endocrine disorder affecting many aspects of a woman's health, with significant impacts on their physical, psychological, and social well-being. Aim of the current study was to examine the relationship between Self-Efficacy, Health Literacy and Quality of Life among women with PCOS. The study also aims to explore the moderating role of Healthcare Access on the relationship between self-efficacy, Health Literacy and Quality of Life. A cross-sectional, quantitative research design was employed. The sample in this study included only women who were diagnosed with PCOS at health centers. For data collection four reliable scales were used namely, General Self-Efficacy Scale for measuring self efficacy, Health literacy questionnaire for measuring health literacy, PCOS-related Quality of life and perceived access to health care questionnaire for measuring health care access. Correlational and moderation analyses were conducted on the results. Findings revealed that higher self-efficacy and health literacy were associated with better quality of life outcomes among women with PCOS. Furthermore, the moderating role of healthcare access revealed that greater access to healthcare centers strengthened the relationship between self-efficacy, health literacy, and quality of life. The present study will have great influence on healthcare providers like gynecologists, endocrinologists, nurses, and health educators, as they can use these findings to create patient-centered care plans that enhance self-efficacy and health literacy among women with PCOS. Women with PCOS can also directly benefit by gaining the skills and confidence to manage their condition and accessing healthcare services more effectively, which can improve their quality of life.

Keywords: Polycystic Ovary Syndrome (PCOS), Self-Efficacy, Quality of Life, Health literacy, access to health care

---

¹ Associate Professor, Department of Psychology, University of Wah, Pakistan. <https://orcid.org/0000-0002-9758-1846>

² Lecturer, Department of Psychology, University of Wah, Pakistan. <https://orcid.org/0009-0000-8007-7339>

REHABİLİTASYON HEDEFLERİNE ULAŞILMASINDA AİLENİN ROLÜ

Dr. Şahika Burcu KARACA¹

Özet

Rehabilitasyon, “sağlık sorunları olan bireylerin çevreleriyle etkileşimleri içinde işlevselliğini en iyi hale getirmek ve engelliliğini azaltmak için tasarlanmış bir dizi müdahale” olarak tanımlanmaktadır. Sade bir ifadeyle, rehabilitasyon bir çocuğun, yetişkinin veya yaşlının günlük aktivitelerinde mümkün olduğunca bağımsız olmasına yardımcı olur ve eğitim, iş, boş zaman aktiviteleri ve aile ile ilgilenmek gibi anlamlı yaşam rollerine katılımını sağlar. Bunu, kişi ve ailesi ile işbirliği yaparak altta yatan sağlık sorunlarını ve semptomlarını ele almak, çevresini ihtiyaçlarına daha iyi uyacak şekilde düzenlemek, yardımcı cihazlar kullanmak, öz yönetimi güçlendirmek için eğitim vermek ve görevleri daha güvenli ve bağımsız bir şekilde gerçekleştirilebilecek şekilde uyarlamak yoluyla yapar. Bu stratejiler bir araya geldiğinde bireyin düşünme, görme, duyma, iletişim kurma, yeme veya hareket etmeyle ilgili zorlukları aşmasına yardımcı olabilir.

Engelli hastaların ailelerine yönelik klasik bir sosyolojik çalışmada, rehabilitasyon sürecine ailenin dahil edilmesinin gerekliliğine dikkat çekilmiştir. Daha sonraki bazı çalışmalar rehabilitasyonda ailenin yeri hakkında çeşitli fikirler ortaya koymuştur. Bu yazarların çalışmalarının ortak noktası, ailenin rehabilitasyon sürecinin tüm aşamalarına dahil edilmesi gerektiği düşüncesi idi. Son yıllarda yapılan araştırmalar, engelliliğin aile üyeleri üzerindeki etkisini ele almaktadır. Bu çalışmalar, ailenin bir üyesinin engelli kalması durumunda, tüm ailenin bu engelliliği bir şekilde deneyimlediğini ortaya koymuştur. Engelliliğin varlığında ailenin dağılma potansiyeli araştırmacılar tarafından belirtilmiştir. Başka bir çalışmada engelli bir üyesi olan ailelerin güçlü yönlerini araştırılmıştır. Ailenin güçlü yanlarının karşılıklı takdir, bağlılık ve manevi inançlar olduğu keşfedilmiştir. Sorunlarla ve krizlerle başa çıkma becerisinin çoğu aile için güçlü bir alan olmadığı görülmüştür. Diğer bir çalışmada ise, rehabilitasyon sürecindeki başarısızlıkların çoğunlukla ailenin göz ardı edilmesinden kaynaklandığı gözlemlenmiştir.

Ailedeki uyumun, engelli bireyin bağımsızlık kapasitesiyle ilgili olarak, uzun vadeli başarılı rehabilitasyon sonuçlarında önemli bir değişken olduğunu ileri sürmüştür. Daha spesifik olarak, literatür bilgisi aile katılımının eve geçişi kolaylaştırabileceğini öne sürmektedir. Bu, aile rolünün önemli ve olumlu bir yönüdür. Ancak engelli kişilerin aileyi bunaltıcı ve taburcu olduktan sonra bile bağımlılık yaratan bir şey olarak algılayabildiği de gösterilmiştir. Engelli bireyin bakış açısından, aileyi geri çekilmeye ikna etmenin rehabilitasyonun temel unsuru gibi hissettirebileceğini ve hayatı "normalliğe" bir adım daha yaklaştırabileceğini göstermektedir. Bu bulgular, aile katılımını o kadar merkezi hale getirmektedir ki, bağımsızlık ve bireyselliğin kaybına yol açabilmektedir. Ayrıca rehabilitasyon süresince hastanedeki aile varlığının, hastane koşullarının günlük yaşam alanlarına benzemeye başladığı, hastane odalarının hastalar ve ailelerine ait alanlar gibi hissettirdiği ve sosyal etkileşimlerin hastane duvarlarının ötesindeki düzenlenmemiş, spontane günlük karşılaşmalara benzediği bir ortam yarattığını göstermektedir.

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı

Sonuç olarak aile gerek hastane gerek taburculuk sonrası yaşam süreçlerinde engelli bireylerin gelişimine çok büyük katkı sunmaktadır. Bu süreçte hasta ve ailesi bir bütün olarak ele alınmalıdır.

THE ROLE OF THE FAMILY IN ACHIEVING REHABILITATION GOALS

Dr. Şahika Burcu KARACA¹

Abstract

Rehabilitation is defined as ‘a series of interventions designed to optimise the functionality of individuals with health problems within their interactions with their environment and to reduce their disability.’ In simple terms, rehabilitation helps a child, adult, or elderly person to be as independent as possible in their daily activities and enables them to participate in meaningful life roles such as education, work, leisure activities, and family life. It does this by working with the person and their family to address underlying health problems and symptoms, adapt their environment to better suit their needs, use assistive devices, provide training to strengthen self-management, and modify tasks so they can be performed more safely and independently. When combined, these strategies can help individuals overcome difficulties related to thinking, seeing, hearing, communicating, eating, or moving.

A classic sociological study of families of disabled patients highlighted the necessity of involving the family in the rehabilitation process. Subsequent studies have put forward various ideas about the role of the family in rehabilitation. The common thread in these authors' work is the idea that the family should be involved in all stages of the rehabilitation process. Recent studies have examined the impact of disability on family members. These studies have revealed that when one family member becomes disabled, the entire family experiences this disability in some way. Researchers have noted the potential for family breakdown in the presence of disability. Another study investigated the strengths of families with a disabled member. It was discovered that the family's strengths lie in mutual appreciation, commitment and spiritual beliefs. It was observed that the ability to cope with problems and crises is not a strong area for most families. Another study observed that failures in the rehabilitation process are mostly due to the family being overlooked. It has been suggested that family cohesion is an important variable in long-term successful rehabilitation outcomes in relation to the disabled individual's capacity for independence.

More specifically, the literature suggests that knowledge may facilitate the transition home for the family. This is an important and positive aspect of the family role. However, it has also been shown that disabled individuals may perceive the family as burdensome and as creating dependency even after discharge. From the perspective of the disabled individual, persuading the family to withdraw can feel like a fundamental part of rehabilitation and can bring life one step closer to “normality”. These findings make family involvement so central that it can lead to a loss of independence and individuality. Furthermore, it shows that the presence of the family in the hospital during rehabilitation creates an environment where hospital wards begin to resemble everyday living spaces, hospital rooms feel like areas belonging to patients and their families, and social

---

¹ Department of Physical Medicine and Rehabilitation, Faculty of Medicine, Kırıkkale University

interactions resemble unstructured, spontaneous daily encounters beyond the hospital walls.

Consequently, the family makes a significant contribution to the development of disabled individuals, both during hospitalisation and in the post-discharge life processes. In this process, the patient and their family should be considered as a whole.

KÖY AİLE SAĞLIK YÖNETİMİNDE TELEMEDİKAL

Elena COSTESCU¹
Adriana DUNCA²
Gabriela CĂLIN³

Özet

Telemedikal, kentsel merkezler ile kırsal topluluklar arasındaki sağlık hizmeti açığını kapatmada dönüştürücü bir araç olarak ortaya çıkmıştır. Sağlık hizmetlerine erişimin genellikle coğrafi, ekonomik ve altyapısal kısıtlamalarla sınırlı olduğu kırsal ortamlarda, telemedikal aile sağlık yönetimini desteklemek için uygun maliyetli, zamanında ve ölçeklenebilir bir çözüm sunar. Bu teknoloji, uzaktan danışmanlık, kronik hastalık takibi, anne ve çocuk sağlığı, ruh sağlığı desteği ve önleyici bakım sağlayarak kırsal nüfus için bakımın sürekliliğini ve kalitesini önemli ölçüde artırır.

Telemedikalın kırsal aile sağlık sistemlerine entegrasyonu, sağlık hizmeti sağlayıcılarının kişiselleştirilmiş tıbbi tavsiyeler vermesini, hasta gelişimini izlemesini ve sınırlı fiziksel sağlık hizmeti altyapısına sahip bölgelerde bile proaktif hastalık önleme faaliyetlerinde bulunmasını sağlar. Aileler, dijital platformlar aracılığıyla seyahat masraflarının azalmasından, uzmanlara erişimin iyileştirilmesinden ve sağlık okuryazarlığının artmasından faydalanır. Dahası, telemedikal sağlık sorunlarının erken tespitini kolaylaştırır, özellikle diyabet, hipertansiyon, solunum yolu hastalıkları ve ruh sağlığı bozuklukları gibi durumların yönetiminde zamanında müdahaleler ve daha iyi sonuçlar sağlar.

Faydalarına rağmen, telemedikalın kırsal alanlarda uygulanması sınırlı internet bağlantısı, dijital okuryazarlık engelleri, teknoloji benimsemeye karşı direnç ve veri gizliliğiyle ilgili endişeler gibi zorluklarla karşı karşıyadır. Bu engellerin ele alınması, politika yapıcılar, sağlık kurumları, teknoloji sağlayıcıları ve toplum paydaşlarından koordineli çabalar gerektirir. Geniş bant altyapısına yatırım, hem sağlayıcılar hem de hastalar için eğitim programları ve kullanıcı dostu platformların geliştirilmesi, sürdürülebilir telemedikal entegrasyonu için elzemdir.

Bu makale, telemedikalın kırsal aile sağlık yönetimini desteklemedeki kritik rolünü vurgular ve kullanımını optimize etmek için stratejik öneriler sunar. Dijital sağlık yeniliklerinden yararlanarak, kırsal topluluklar eşit sağlık hizmeti erişimi sağlayabilir, sağlık sonuçlarını iyileştirebilir ve geleneksel sağlık sistemleri üzerindeki yükü azaltabilir. Telemedikal gelişmeye devam ettikçe, dünya çapında dayanıklı, kapsayıcı ve hasta merkezli kırsal sağlık sistemlerinin temel taşı olma potansiyeline sahiptir.

Anahtar kelimeler: Tele-tıp, kırsal sağlık hizmeti, aile sağlığı yönetimi, dijital sağlık, sağlık hizmetlerine erişim, kronik hastalık yönetimi, sağlıkta eşitlik.

¹ Apollonia University of Iasi, Medicine Faculty, 0009-0001-1348-939X, Romania, naturaone@gmail.com

² Apollonia University of Iasi, Medicine Faculty, Romania, adrianaduncamob@gmail.com

³ Apollonia University of Iasi, Medicine Faculty, 0000-0002-1893-5109, Romania, m_gabriela2004@yahoo.com

TELEMEDICINE IN RURAL FAMILY HEALTH MANAGEMENT

Elena COSTESCU¹
Adriana DUNCA²
Gabriela CĂLIN³

Abstract

Telemedicine has emerged as a transformative tool in bridging the healthcare gap between urban centers and rural communities. In rural settings, where access to healthcare services is often limited by geographic, economic, and infrastructural constraints, telemedicine provides a cost-effective, timely, and scalable solution to support family health management. This technology enables remote consultations, chronic disease monitoring, maternal and child healthcare, mental health support, and preventive care, significantly enhancing the continuity and quality of care for rural populations.

The integration of telemedicine into rural family health systems empowers healthcare providers to deliver personalized medical advice, track patient progress, and engage in proactive disease prevention, even in areas with limited physical healthcare infrastructure. Families benefit from reduced travel costs, improved access to specialists, and increased health literacy through digital platforms. Moreover, telemedicine facilitates the early detection of health issues, ensuring timely interventions and better outcomes, particularly in managing conditions such as diabetes, hypertension, respiratory illnesses, and mental health disorders.

Despite its benefits, the implementation of telemedicine in rural areas faces challenges, including limited internet connectivity, digital literacy barriers, resistance to technology adoption, and concerns about data privacy. Addressing these barriers requires coordinated efforts from policymakers, healthcare institutions, technology providers, and community stakeholders. Investment in broadband infrastructure, training programs for both providers and patients, and the development of user-friendly platforms are essential for sustainable telemedicine integration.

This paper highlights the critical role of telemedicine in supporting rural family health management and proposes strategic recommendations for optimizing its use. By leveraging digital health innovations, rural communities can achieve equitable healthcare access, enhance health outcomes, and reduce the burden on traditional health systems. As telemedicine continues to evolve, it has the potential to become a cornerstone of resilient, inclusive, and patient-centered rural healthcare systems worldwide.

Keywords: telemedicine, rural healthcare, family health management, digital health, access to care, chronic disease management, health equity.

---

¹ Apollonia University of Iasi, Medicine Faculty, 0009-0001-1348-939X, Romania, naturaone@gmail.com

² Apollonia University of Iasi, Medicine Faculty, Romania, adrianaduncamob@gmail.com

³ Apollonia University of Iasi, Medicine Faculty, 0000-0002-1893-5109, Romania, m_gabriela2004@yahoo.com

THE EMOTIONAL PROFILE OF FAMILIES OF PATIENTS WITH MENTAL ILLNESS(SCHIZOPHRENIA, FEEDING AND EATING DISORDERS): A META-ANALYSIS IN THE FIELD OF CLINICAL FAMILY PSYCHOLOGY USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE (SCHOBOT) BETWEEN THE PERIOD 1992-2025

Abbouyen SOUMIA¹

Abstract

Background: The current study belongs to the specialty of family psychopathology and investigates the emotional characteristics that characterize families in which one member suffers from mental illness, among the psychiatric and mental illnesses, the study focused on schizophrenia and eating behavior disorder. It is concerned with families with a high level of expressive emotions: which Castle et al(2004) define as families in which sensitive events are frequent and which adopt excessive emotional expressions. Butt et al (2023) also identified the characteristics that characterize them, which can be identified in: Critical comments, hostility and emotional over-investment.

Method: The study is of the analytical type and relied on the content analysis method, using frequencies and percentages in the analysis. It also used artificial intelligence: Scopus search engine in order to select and summarize the information found in previous studies related to the topic of the study. It included 36 studies on the topic. They were conducted in different countries such as: Australia, Canada, Brazil, Australia, Malaysia, Morocco, Pakistan, Spain, etc. between 1992 and 2025.

Results: There is a relationship between the level of expressed emotions and the relapse rate, and there is a relationship between the level of expressed emotions and the number of hospitalizations for schizophrenics. High negative and hostile comments increase the likelihood of relapse. There is a relationship between a high level of expressive emotions and worsening symptoms. Parents with mental disorders and personality disorders have higher levels of expressive emotions. Symptom improvement with treatment is slow in the presence of a high level of expressive emotions

Conclusion: The level of expressed emotions indicator can be considered a valid long-term predictor of relapse and rehospitalization. results highlight EE as a potential attribution mechanism for the transgenerational transmission of mental disorders.

Keywords: expressed emotion, family, schizophrenia, feeding and eating disorder

---

¹ University of Affiliation: Abdelhamid Ibn Badis University Mostaganem _Algeria- Clinical Psychology
ORCID number: 0009-0004-5387-8367

FAMILY-FRIENDLY POLICIES IN THE SULTANATE OF OMAN: NURSERIES AS A MODEL FOR EMPOWERING WORKING FAMILIES AND PROMOTING EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT

Alyahmadi HAMED¹
Alobaidani MARYAM²

Abstract

The Sultanate of Oman strives to achieve a comprehensive balance between family life and women's professional careers, within a national framework that prioritizes family well-being and early childhood development. Nurseries serve as a tangible model for family-friendly policies, operating as social and educational institutions dedicated to the care of children aged three months to three and a half years. These institutions are regulated by the Ministry of Social Development, in accordance with the Child Law (promulgated by Royal Decree No. 22) and its Executive Regulations (No. 125/2019).

The nursery sector has experienced remarkable growth, with the number of nurseries reaching 369 by the end of 2024. This expansion underscores the Sultanate's commitment to enhancing early childhood services through an integrated national strategy. This strategy is grounded in supportive legislation, aims to empower families, and seeks to provide an inclusive environment for all children, including those with disabilities.

Policies designed to support the family are underpinned by an advanced legislative system. Key components include: the Basic Law of the State (6/2021), which emphasizes family cohesion and gender equality; the Labor Law (53/2023), which provides for maternity leave of up to 112 days and flexible work regulations; and the Social Protection Law (52/2023), which institutionalizes shared family responsibilities through paid parental leave and employer compensation.

Furthermore, these national policies align with Oman's international obligations, such as the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW) and the Convention on the Rights of the Child. This alignment reinforces the human rights dimension embedded in national policy formulation. Competent authorities, including departments focused on children, women, and family affairs, are actively implementing strategic plans within the framework of Oman Vision 2040. This vision significantly prioritizes establishing nurseries in the workplace, offering financial support for childhood initiatives, and developing accredited, high-quality early childhood development centers.

The Sultanate of Oman's experience demonstrates an integrated approach where policies, legislation, and practical initiatives converge to support working families. This comprehensive strategy fosters a more equitable and inclusive early environment for children across diverse social contexts.

Keywords: Family-friendly policies, nurseries, early childhood, family empowerment, social protection, children's rights, Oman Vision 2040.

---

¹ Arab Open University <https://orcid.org/0000-0001-9856-3773>

² Ministry of social development <https://orcid.org/0009-0002-9150-3190>

DEATH ANXIETY, PSYCHOLOGICAL DISTRESS, FAMILY SOCIAL SUPPORT IN PATIENT WITH HEPATITIS C

Amna DAR

Abstract

The aim of present study was to explore the death anxiety, psychological distress, family social support scale in patients with hepatitis C. A purpose sample of 240 patients of age range (18-50 years) is taken .A pilot study was conducted from 52 respondents. Respondents were administered Death Anxiety scale, Psychological Distress, Family Social Support scale. Data was gathered by different Government and private hospitals. The overall results of the study shows that there is no significant relationship among the variables because the value of significance is greater than .05and the value is 1.50, The p value for the relationship between Family social support and death anxiety is .052 which is greater than 0.05. It shows that the family social support which is an independent variable has no positive or negative influence on the dependent variable which is death anxiety. The p value for the relationship between Family social support and death anxiety is .0972 which is greater than 0.05. It also exhibits that the independent variable named psychological distress has no impact on the death anxiety.

HALK SAĞLIĞI KAPSAMINDA, HAYVANCILIKLA GEÇİNEREN AİLELERİN ZOOTİK HASTALIKLAR HAKKINDAKİ FARKINDALIKLARI VE SAĞLIK KURUMLARINA BAŞVURU DURUMLARI

Dr. Beyza Nur BAŞALAN¹
Prof. Dr. Mehmet BAŞALAN²

Özet

Tıp hekimliğinde zoonotik, veteriner hekimliğinde zoonoz olarak adlandırılan hastalıklar hayvanlardan insanlara bulaşan hastalıklardır. Sağlık bakanlığının halk sağlığı genel müdürlüğündeki vektörel ve zoonotik hastalıklar dairesi başkanlığında hastalıklar; Kırım Kongo Kanamalı Ateşi, Kuduz, Şark Çıbanı, Sıtma, Şarbon, Ekinokokkoz, Batı Nil Virüsü, ektoparazitler, Tularemi, Bruselloz, Hanta Virüs Enfeksiyonları, Zika Virüs Hastalığı ve Ebola Virüs Hastalığı olarak listelenmiştir. Ülkemizde bu hastalıkların vaka sayıları belirtilmektedir.

Ekinokok vakalarının ABD’nde en sıklıkla Mormon nüfusun yoğun olduğu Utah, New Mexico ve Arizona eyaletlerinde olduğu bildirilmektedir. Ülkemizde küçükbaş üretiminin yoğun olduğu, modern mezbahaların az bulunduğu, aile içinde kesimlerin yoğun olduğu bölgelerde Ekinokok istatistiklerinin olmaması bu hastalığın epidemiyolojik çalışmaların değerlendirilmemesine sebep olmaktadır. Köpek dışkılarında özellikle salata yapımında kullanılan tere marul, maydanoz gibi ürünlere bulaşma ile döngünün tamamlanması bu ürünlerdeki hijyenin önemini ortaya koymaktadır. Bir başka çalışma mezbahalar ve kesimhane çevresinde bahçe bitkileri üreten çiftçilerin Ekinokok vaka insidansı ortaya konulmasıdır.

Aynı şekilde büyükbaş yetiştiriciliğimizde 2/3’ü 10 başın altında yaklaşık yarısı (%44,5) 5 başın altında ve yaklaşık %83’ü 20 başın altında olması ve her coğrafik bölgeye süt toplama tesisi gibi değerlendirme yöntemlerinin bulunmaması ve aynı zamanda mikrobiyolojik analizlere erişimin az olması sebebiyle Bruselloz yaygınlığının belki hayvancılık işletmelerinin kendi aile fertlerinde yaygınlığı olmamasına karşın bölge insanlarında yaygın olabileceği değerlendirilmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığının ve Ulusal Süt konseyinin verilerinde Türkiye’deki süt tüketimi (süt ürünleri dahil) kesin olarak hesap edilememektedir. Bunun sebebi ise ülkemizde yılda üretilen yaklaşık 22 milyon ton sütün ancak yarısı endüstriyel süt ürünleri sistemine girmektedir. Geriye kalan kısmın tüketiminin ve enfeksiyon risklerinin kontrolsüz olması Bruselloz insidansını artırmaktadır.

Bruselloz önlemede çiğ süt ürünlerinin veya ısı ile az muamele edilmiş süt ürünlerinde hijyene dikkat edilmesi önerilmektedir. Ekinokok bulaşının önlenmesinde ise kontrolsüz küçükbaş kesiminin azaltılması ve kesim işi ile işgal edenlerin bilinçlendirilmesi başlıca hedefler olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: halk sağlığı, zoonotik, aile, bruselloz, ekinokokkoz

¹ Sakarya Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü, Aile Hekimliği Anabilim Dalı. (ORCID: 0009-0007-8710-3828)

² Kırıkkale Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Zootekni ve Hayvan Besleme Bölümü, Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları Anabilim Dalı. (ORCID: 0000-0003-4827-824X)

AWARENESS OF ZONOTIC DISEASES AMONG FAMILIES WORKING IN THE AREA OF ANIMAL HUSBANDRY AND THEIR VISITS TO HEALTH INSTITUTIONS IN THE CONTEXT OF PUBLIC HEALTH

Dr. Beyza Nur BAŞALAN¹
Prof. Dr. Mehmet BAŞALAN²

Abstract

Diseases referred to as zoonotic in human medicine and zoonoses in veterinary medicine are diseases that are transmitted from animals to humans. The Department of Vector-Borne and Zoonotic Diseases at the Directorate of Public Health of the Ministry of Health lists the following diseases: Crimean-Congo Hemorrhagic Fever, Rabies, Cutaneous Leishmaniasis, Malaria, Anthrax, Echinococcosis, West Nile Virus, ectoparasites, Tularemia, Brucellosis, Hantavirus Infections, Zika Virus Disease, and Ebola Virus Disease. The number of cases of these diseases in our country is indicated.

It has been reported that echinococcosis cases in the US are most common in the states of Utah, New Mexico, and Arizona, where the Mormon population is dense. In our country, the lack of echinococcosis statistics in regions where small ruminant production is dense, modern slaughterhouses are scarce, and slaughtering is commonly done within families prevents the evaluation of epidemiological studies on this disease. The completion of the cycle through contamination of products such as lettuce and parsley, which are used in salad preparation, with dog feces highlights the importance of hygiene in these products. Another study revealed the incidence of echinococcosis cases among farmers who grow garden crops around slaughterhouses.

Similarly, in our cattle breeding, two-thirds have fewer than 10 heads, approximately half (44.5%) fewer than 5 heads and approximately 83% have fewer than 20 head. Due to the lack of evaluation methods such as milk collection facilities in each geographical region and limited access to microbiological analyses, it is estimated that brucellosis may be prevalent among the local population, even though it may not be prevalent among the family members of livestock farmers. According to data from the Ministry of Agriculture and Forestry and the National Milk Council, milk consumption (including dairy products) in Türkiye cannot be accurately calculated. This is because only half of the approximately 22 million tons of milk produced annually in our country enters the industrial dairy product system. The uncontrolled consumption and infection risks of the remaining portion increase the incidence of Brucellosis.

To prevent Brucellosis, it is recommended to pay attention to hygiene in raw milk products or milk products that have undergone minimal heat treatment. In preventing Echinococcosis, the main objectives should be to reduce uncontrolled small ruminants slaughter and to raise awareness among those involved in slaughtering.

Keywords: Public health, Zoonosis, Family, Brucellosis, Echinococcosis

---

¹ Sakarya University, Faculty of Medicine, Internal Medicine Section, Department of Family Health. (ORCID: 0009-0007-8710-3828)

² Kırıkkale University, Faculty of Veterinary Medicine, Animal Husbandry and Nutrition Section, Department of Animal Nutrition and Nutritional Diseases. (ORCID: 0000-0003-4827-824X)

THE ROLE OF THE FAMILY IN PROMOTING ORAL HEALTH: FROM PREVENTION TO INTERVENTION

Codrin Paul FUIOAGĂ¹, Oana CUCOVEICĂ², Daniela Ivona TOMIȚA³, Diana GHEBAN⁴, Carmen STADOLEANU⁵

Abstract

The family is the first educational and social factor that shapes health-related behaviors, including those regarding oral hygiene. The family plays a critical role in shaping correct oral health behaviors from the first years of life. Habits related to dental hygiene, nutrition, fluoride use and regular visits to the dentist are most often learned through imitation, supervision and education provided by parents. Active involvement of the family in the prevention of oral diseases reduces the risk of caries and contributes to the establishment of a positive relationship with dental care. At the same time, the oral health of children can be correlated with the level of education of the parents. Also, family support in the event of the appearance of symptoms is essential for facilitating access to specialized treatment to avoid complications of dental caries or other oral diseases. Despite continuous advances in dentistry, the incidence of dental caries in children, adolescents and young people remains high in many countries, including Romania. This paper explores the essential role of the family for good oral health, both through preventive measures and through support for curative interventions. Aspects such as health education, eating habits, emotional support and access to dental services are analyzed. The study highlights the importance of the active involvement of parents and other family members in the formation and maintenance of healthy habits and proposes a series of strategies to strengthen the family-dentist partnership. In this context, the family must become not only a model, but also an active educational environment.

Keywords: oral health, family, oral-dental prevention, education

---

¹ Assistent Prof., PhD student, Medicine Faculty, Apollonia university of Iasi, Romania, ORCID 0000-0001-5602-6857

² Assistent Prof., PhD student, Medicine Faculty, Apollonia university of Iasi, Romania, ORCID 0000-0003-0668-1858

³ Lecturer PhD, Medicine Faculty, Apollonia university of Iasi, Romania, ORCID 0009-0000-1741-139X

⁴ Lecturer PhD, Medicine Faculty, Apollonia university of Iasi, Romania, ORCID 0009-0006-5754-2347

⁵ Carmen Stadoleanu-Prof. PhD, Medicine Faculty, Apollonia University of Iasi, Romania, ORCID 0009-0005-9795-8083

AİLENİN AĞIZ SAĞLIĞINI GELİŞTİRMEDEKİ ROLÜ: ÖNLEMEDEN MÜDAHALEYE

Codrin Paul FUIOAGĂ¹, Oana CUCOVEICĂ², Daniela Ivona TOMIȚA³, Diana GHEBAN⁴, Carmen STADOLEANU⁵

Özet

Aile, ağız hijyeni de dahil olmak üzere sağlık ile ilgili davranışları şekillendiren ilk eğitimsel ve sosyal faktördür. Aile, yaşamın ilk yıllarından itibaren doğru ağız sağlığı davranışlarını şekillendirmede kritik bir rol oynar. Diş hijyeni, beslenme, florür kullanımı ve düzenli diş hekimi ziyaretleri ile ilgili alışkanlıklar çoğunlukla ebeveynler tarafından sağlanan taklit, gözetim ve eğitim yoluyla öğrenilir. Ailenin ağız hastalıklarının önlenmesinde aktif katılımı, çürük riskini azaltır ve diş bakımı ile olumlu bir ilişki kurulmasına katkıda bulunur. Aynı zamanda, çocukların ağız sağlığı ebeveynlerin eğitim seviyesi ile ilişkilendirilebilir. Ayrıca, semptomların ortaya çıkması durumunda aile desteği, diş çürüğü veya diğer ağız hastalıklarının komplikasyonlarından kaçınmak için özel tedaviye erişimi kolaylaştırmak için esastır. Diş hekimliğindeki sürekli gelişmelere rağmen, Romanya dahil olmak üzere birçok ülkede çocuklarda, ergenlerde ve gençlerde diş çürüğü görülme sıklığı yüksek kalmaya devam etmektedir. Bu makale, hem önleyici tedbirler hem de tedavi edici müdahalelere destek yoluyla iyi ağız sağlığı için ailenin temel rolünü araştırmaktadır. Sağlık eğitimi, yeme alışkanlıkları, duygusal destek ve diş hizmetlerine erişim gibi yönler analiz edilmektedir. Çalışma, ebeveynlerin ve diğer aile üyelerinin sağlıklı alışkanlıkların oluşumu ve sürdürülmesinde aktif katılımının önemini vurgulamakta ve aile-diş hekimi ortaklığını güçlendirmek için bir dizi strateji önermektedir. Bu bağlamda, aile yalnızca bir model değil, aynı zamanda aktif bir eğitim ortamı haline gelmelidir.

Anahtar kelimeler: ağız sağlığı, aile, ağız-diş sağlığı koruması, eğitim

---

¹ Assistent Prof., PhD student, Medicine Faculty, Apollonia university of Iasi, Romania, ORCID 0000-0001-5602-6857

² Assistent Prof., PhD student, Medicine Faculty, Apollonia university of Iasi, Romania, ORCID 0000-0003-0668-1858

³ Lecturer PhD, Medicine Faculty, Apollonia university of Iasi, Romania, ORCID 0009-0000-1741-139X

⁴ Lecturer PhD, Medicine Faculty, Apollonia university of Iasi, Romania, ORCID 0009-0006-5754-2347

⁵ Carmen Stadoleanu-Prof. PhD, Medicine Faculty, Apollonia University of Iasi, Romania, ORCID 0009-0005-9795-8083

FAMILY-CENTRED INFECTION CONTROL, HYGIENE, AND ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY: A COMPARATIVE STUDY OF INDONESIA AND TÜRKIYE

Maria ULFA¹

Abstract

The integration of family-centred approaches in infection control (IPC), hygiene, and environmental sustainability is inadequately addressed in Indonesia and Türkiye, despite their distinct socio-cultural contexts. In Indonesia, family caregivers often lack IPC knowledge and skills, leading to preventable infections and poor child health outcomes. Conversely, Türkiye shows substantial policy commitment to environmental sustainability yet lacks targeted family-level IPC initiatives that align health protection with environmental goals. This study utilised a systematic review methodology, in accordance with PRISMA guidelines, focusing exclusively on the Scopus database. We identified peer-reviewed literature published between January 2014 and December 2024 that addressed both IPC and environmental health outcomes at the household or community level. A total of 38 studies met the criteria, with 21 from Indonesia, 13 from Türkiye, and four multi-country studies. Findings from Indonesia highlighted the crucial role of community health workers in facilitating hygiene education and improving sanitation, which significantly reduced diarrhoeal diseases (by 18% to 42%). In Türkiye, effective school-based and municipal initiatives promoted hygiene behaviours and recycling, with perceived behavioural control and social norms as strong predictors of zero-waste participation. However, family-level integration of IPC into environmental strategies is notably lacking in both countries. Global evidence further supports the benefits of incorporating sustainable technologies into IPC frameworks. Based on these insights, we recommend: (1) culturally adapted, family-centred IPC and hygiene programs integrating environmental metrics; (2) the use of reusable IPC materials in healthcare; (3) embedding zero-waste principles in community and school education; and (4) fostering structured knowledge exchanges across countries. Such integrated approaches may reduce infectious disease burdens while enhancing environmental sustainability, ultimately promoting planetary health and societal resilience.

Keywords: Family-centred care, Infection control, Hygiene, Environmental sustainability, Indonesia, Türkiye, Systematic review

---

¹ School of Medicine, Faculty of Medicine and Health Sciences, Universitas Muhammadiyah Yogyakarta, Indonesia. ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6978-6038>

FORCE: A FAMILY-ORIENTED HOME-BASED TOOL FOR CARIES RISK PREDICTION AND ORAL HEALTH GUIDANCE

Iwan DEWANTO¹

Abstract

Background. Families often face difficulties in understanding their oral health status, while children frequently miss preventive care due to restricted access and limited awareness. A practical, predictive instrument is required to empower families to monitor oral health at home, assess caries risk, and observe changes over time in a straightforward and familiar format. This study aims to evaluate FORCE (Family Oral Health Risk & Cost Estimator), an AI-driven application that analyses standardised intraoral photographs to predict caries risk.

Methods. A cross-sectional study recruited 120 school-aged children (9–12 years) from Yogyakarta. Because participants were minors, intraoral photographs were taken by the research team. A simple protocol using smartphones, mouth retractors, and visual step-by-step guides under standardised lighting and angulation was applied to minimise bias. FORCE analysed each image to classify caries risk into three categories (green = low, yellow = moderate, red = high) and provided recommendations tailored for parents and children. Outputs were validated against manual examinations by four calibrated dentists, and parental feedback was collected on usability and clarity.

Results. FORCE demonstrated strong concordance with manual assessments ($\kappa = 0.87$; sensitivity 91.5%, specificity 89.7%). Risk distribution was 45% low (green), 35% moderate (yellow), and 20% high (red). Results were presented in a traffic-light chart format familiar to families, resembling a digital Kartu Menuju Sehat (KIA). Parents reported the charts were clear and motivating (clarity score 4.8/5). In addition to risk levels, FORCE generated cost-linked recommendations: low-risk families were advised low-cost preventive measures such as fluoride or sealant; moderate-risk families received mid-range plans combining preventive and restorative actions; while high-risk families were presented with higher estimated expenditures reflecting restorative and prosthetic needs. This integration of visual risk categories with budget projections allowed families to better understand both the health and financial implications of their child's oral condition. Over 90% of parents expressed willingness to use FORCE regularly at home.

Conclusion. FORCE is a valid and family-friendly Smart App that transforms standardised smartphone photographs into simple caries risk charts linked with cost guidance, empowering families to monitor and plan for oral health.

Keywords: Family Oral Health, Caries Risk Prediction, AI Dentistry, Preventive Care, Health Monitoring Chart

---

¹ Faculty Dentistry, University Muhammadiyah Yogyakarta ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7958-2493>

DIGITALIZATION IN FAMILY ORAL HEALTH EDUCATION: APPLIED STUDY ON THE USE OF MODERN TOOLS AMONG PARENTS

Mihaela-Papusa VASILIU¹, Daniela Ivona TOMITA², Carmen STADOLEANU³,
Gabriela MIHALACHE⁴, Catalina GIRBEA⁵

Abstract

Oral cavity diseases represent a major health problem for many population categories (children, young people or the elderly) thus affecting people throughout their lives, causing pain, discomfort and disability. Oral health education is one of the most effective measures for the prevention of oral diseases, especially among children and young people. In oral health education, the family and educational institutions play an important role, but the impact of doctors, sources and methods of information are decisive. However, oral health education carried out within the family is an essential factor in the prevention of oral diseases in children. The family is the setting in which hygiene habits are formed, and the active involvement of parents has a direct impact on the oral behaviors of the little ones. Digitalization offers new possibilities for transmitting information, through mobile applications, online platforms and other interactive resources. The aim of this study is to assess the degree of use and perceived effectiveness of these digital tools by parents in educating children on oral hygiene attitudes and skills. An online questionnaire was applied to a sample of 57 parents, with questions on children's oral hygiene habits, information sources and perception of the usefulness of digital applications. The results indicate an increased interest in modern resources, but also the need for professional validation of the content. The paper highlights the potential of digital tools in improving preventive behaviors and measures, especially in family environments with high technological access. These modern, digital tools complement traditional methods, facilitating not only the transmission of information in an attractive way for children, but also the involvement of parents in the educational process.

Keywords: digitalization, family, oral prevention, mobile applications

---

¹ Assoc Prof.PhD,Medicine Faculty,Apollonia University of Iasi,ORCID 0009-0000-1258-1154

² Lecturer PhD, Medicine Faculty,Apollonia University of Iasi,Romania,ORCID 0009-0000-1741-139X

³ Prof.PhD, Medicine Faculty,Apollonia University of Iasi,Romania,ORCID 0009-0005-9795-8083

⁴ Assoc.Prof PhD, Medicine Faculty,Apollonia University of Iasi,Romania,ORCD 0000-0002-1893-5109

⁵ Lecturer PhD, Medicine Faculty,Apollonia University of Iasi,Romania,ORCID 0009-0002-9484-9189

AİLE AĞIZ SAĞLIĞI EĞİTİMİNDE DİJİTALLEŞME: EBEVEYNLER ARASINDA MODERN ARAÇLARIN KULLANIMINA İLİŞKİN UYGULAMALI ÇALIŞMA

Mihaela-Papusa VASILIU¹, Daniela Ivona TOMITA², Carmen STADOLEANU³,
Gabriela MIHALACHE⁴, Catalina GIRBEA⁵

Özet

Ağız boşluğu hastalıkları birçok nüfus kategorisi (çocuklar, gençler veya yaşlılar) için önemli bir sağlık sorununu temsil eder ve böylece insanları yaşamları boyunca etkileyerek ağrı, rahatsızlık ve sakatlığa neden olur. Ağız sağlığı eğitimi, özellikle çocuklar ve gençler arasında ağız hastalıklarının önlenmesinde en etkili önlemlerden biridir. Ağız sağlığı eğitiminde aile ve eğitim kurumları önemli bir rol oynar, ancak doktorların etkisi, bilgi kaynakları ve yöntemleri belirleyicidir. Bununla birlikte, aile içinde yürütülen ağız sağlığı eğitimi, çocuklarda ağız hastalıklarının önlenmesinde önemli bir faktördür. Aile, hijyen alışkanlıklarının olduğu ortamdır ve ebeveynlerin aktif katılımı, küçüklerin ağız davranışları üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir. Dijitalleşme, mobil uygulamalar, çevrimiçi platformlar ve diğer etkileşimli kaynaklar aracılığıyla bilgi aktarımı için yeni olanaklar sunar. Bu çalışmanın amacı, ebeveynlerin çocuklara ağız hijyeni tutumları ve becerileri konusunda eğitim vermede bu dijital araçları kullanma derecesini ve algılanan etkinliğini değerlendirmektir. 57 ebeveynden oluşan bir örneğe çocukların ağız hijyeni alışkanlıkları, bilgi kaynakları ve dijital uygulamaların yararlılığına ilişkin algıları hakkında sorular içeren çevrimiçi bir anket uygulandı. Sonuçlar modern kaynaklara olan ilginin arttığını, ancak aynı zamanda içeriğin profesyonel olarak doğrulanması ihtiyacını da gösteriyor. Makale, özellikle yüksek teknoloji erişimi olan aile ortamlarında, dijital araçların önleyici davranışları ve önlemleri iyileştirme potansiyelini vurguluyor. Bu modern, dijital araçlar, geleneksel yöntemleri tamamlayarak yalnızca çocuklar için çekici bir şekilde bilgi aktarımını değil, aynı zamanda ebeveynlerin eğitim sürecine katılımını da kolaylaştırıyor.

Anahtar kelimeler: dijitalleşme, aile, oral önleme, mobil uygulamalar

¹ Assoc.Prof.PhD, Medicine Faculty, Apollonia University of Iasi, ORCID 0009-0000-1258-1154

² Lecturer PhD, Medicine Faculty, Apollonia University of Iasi, Romania, ORCID 0009-0000-1741-139X

³ Prof.PhD, Medicine Faculty, Apollonia University of Iasi, Romania, ORCID 0009-0005-9795-8083

⁴ Assoc.Prof.PhD, Medicine Faculty, Apollonia University of Iasi, Romania, ORCID 0000-0002-1893-5109

⁵ Lecturer PhD, Medicine Faculty, Apollonia University of Iasi, Romania, ORCID 0009-0002-9484-9189

EXAMINING THE INTERPLAY BETWEEN DIGITAL HEALTH LITERACY, INTOLERANCE OF UNCERTAINTY AND CYBERCHONDRIA IN GENERAL POPULATION

Haleema ADNAN¹
Bibi HAJRA²

Abstract

The current study was designed to examine the relationship between digital health proficiency and intolerance of uncertainty on cyberchondria among general populations. In addition, it also evaluated the mediating role of intolerance of uncertainty in the relationship between digital health proficiency and cyberchondria. The present study used purposive sampling technique to acquire a sample of (N= 400) individuals, among them (N=200) males and (N=200) females, and the age of sample ranged from 18 to 60 years. Data was collected from students, employees including teachers, nurses, IT professions, bankers across Rawalpindi, Islamabad, Wah Cantt and Attock regions. The scales being utilized in our research were eHEALS, intolerance of uncertainty scale and cyberchondria severity scale. The descriptive statistics revealed that all instruments have good psychometric properties as Cronbach's alpha coefficients for Digital Health Proficiency is 0.79, Intolerance of Uncertainty is 0.87, and Cyberchondria Severity Scale is 0.79. Additionally, the Pearson correlation showed that all variables of the present study have a significant positive correlation with each other. Furthermore, mediation analysis showed that intolerance of uncertainty significantly strengthen the association between digital health proficiency and cyberchondria. The findings suggest that efforts should be made to improve people's ability to locate, comprehend, and utilize health information online effectively through educational campaigns, workshops, and interventions aimed at improving digital literacy skills. Interventions targeting intolerance of uncertainty could potentially help mitigate cyberchondria, strategies such as CBT techniques aimed at managing uncertainty may be beneficial in reducing excessive health-related internet searches and distress.

Keywords: Digital health proficiency, Intolerance of uncertainty, Cyberchondria

---

¹ Lecturer, Department of Psychology, University of Wah, Pakistan ORCID: 0000-0003-2806-9416

² Lecturer, Department of Psychology, University of Wah, Pakistan ORCID: 0009-0005-0790-6360

THE ROLE OF DIABETES FAMILY HISTORY ON DIABETES RELATED PSYCHOSOCIAL DYNAMICS AMONG PARTICIPANTS LIVING WITH DIABETES

Wajiha ARSHAD¹
Dr. Humaira JAMI²

Abstract

The International Diabetes Federation's 10th edition states globally, it is estimated that 643 million individuals will have diabetes by 2030, and by 2045, that number will rise to 783 million. Diabetes develops as a result of interactions of metabolic and genetic factors. Thus, among major diabetes risk factors, family history of diabetes is significant one (IDF, 2022; Kumar et al., 2024). Also being collectivistic culture, family plays crucial role in context of diabetes related psychosocial dynamics. Up to the researcher knowledge there is not enough literature on diabetes related psychosocial dynamics in context of diabetes family history, particularly in Pakistan. Thus, this study aim to investigate the role of diabetes history in family on various diabetes related psychosocial dynamics such as diabetes stigma, diabetes distress and diabetes related quality of life among people living with diabetes. The study was a quantitative cross-sectional research design and sample consisted of 300 people living with diabetes including Type 1 and Type 2 diabetes. Participant's age ranges between 18-60 years. Statistical Package of Social Sciences is used to run analysis. All the measures shows satisfactory reliability. This study results shows that family history plays significant role in diabetes stigma including social enacted, discordant perceived, self-perceived diabetes stigma. People having diabetes family history also shows significant diabetes related distress including emotional burden, physician burden, regimen distress and interpersonal distress. However, people without having family history of diabetes depicts significant higher scores on quality of life (satisfaction and self-care domain). Further, family system plays significant moderating role between quality of life (satisfaction domain) and self-perceived diabetes stigma. Hence, its concluded that having family history of diabetes increases diabetes stigma and diabetes distress and lowers the quality of life among people living with diabetes. Moreover, being a collectivistic culture, joint family system act as a protective factor against self-perceived diabetes stigma and enhances quality of life among people living with diabetes. Findings of the current study show that these are the important variables that can be further used in designing various intervention depending upon the nature and dynamics of family.

Keywords: Diabetes-stigma, Diabetes-distress, Diabetes-quality of life

---

¹ University of Wah, Pakistan

² National Institute of Psychology, Quaid-i-Azam University, Pakistan

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN FAMILY FUNCTIONING AND ACADEMIC BURNOUT OF MEDICAL STUDENTS. MODERATING ROLE OF COGNITIVE EMOTION REGULATION

Iffat NAZ¹
Dr.Samina RASHID²

Abstract

The present study aimed to investigate the relationships among family functioning, academic burnout, and cognitive emotion regulation in medical students. Specifically, the study examined the moderating role of cognitive emotion regulation in the relationship between family functioning and academic burnout. The theoretical framework of the study was guided by the Transactional Model of Stress and Coping. Data were collected from medical students enrolled in various institutions located in Wah Cantt, Taxila, Rawalpindi, and Islamabad, Pakistan. A sample of 400 medical students males (n=58) and females (n=342), aged between 18 and 30 years, participated in the study. The following standardized instruments were used: the 16-item Brief Family Relationship Scale (Fok et al., 2014), the 18-item Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (Garnefski & Kraaij, 2006), and the 15-item Maslach Burnout Inventory–Student Survey (Schaufeli et al., 2002). The results indicated a significant negative relationship between family functioning and academic burnout. Furthermore, academic burnout was positively associated with less adaptive cognitive emotion regulation strategies and negatively associated with adaptive strategies. Importantly, adaptive cognitive emotion regulation strategies were found to moderate the relationship between family functioning and academic burnout. These findings can inform education policymakers and mental health practitioners in the development of programs and therapeutic interventions aimed at enhancing students' self-awareness, improving interpersonal relationships, promoting adaptive cognitive emotion regulation strategies, and ultimately reducing academic burnout.

Keywords: family Functioning, academic Burnout, cognitive emotion regulation.

---

¹ MS Scholar, University of Wah, Wah Cantt. Pakistan.

² Associate professor, Department of Psychology, University of Wah, Pakistan. <http://orcid.org/0000-0002-9758-1846>

THE PHENOMENON OF FAMILY DISINTEGRATION IN THE ALGERIAN SOCIETY

Chati NADJET¹
Merzougue AHMED²

Abstract

Given that the family is the fundamental unit of society, it is important to provide it with a generation that aids in its development and growth under the guidance of harmony and understanding within the family to ensure the stability of society free from fear, deviation, and events that have an impact on both the family and society as a whole. In order to investigate the research inquiries, we employed a questionnaire that the researcher designed. It was distributed to a sample of 63 individuals. The primary objective of this study is to determine the reality regarding the issue of family disintegration in Algerian culture as well as the most significant factors contributing to it. The statistical package for social research (SPSS) was used to examine their responses. The study's findings demonstrated that Family disintegration is a widespread issue throughout Algerian society, particularly in Oran. Additionally, we determined that social and psychological factors are the primary contributing factors to this.

Keywords: family disintegration, family disintegration factors, society.

---

¹ University of Tiaret

² University of Bechar, Lecturer

THE IMPACT OF SARCOPENIA ON FAMILY AND SOCIAL ROLE FUNCTIONING: A SYSTEMATIC REVIEW

Meiky FREDIANTO¹

Abstract

Sarcopenia, defined as the progressive decline in muscle mass, strength, and overall physical performance, is a condition that significantly impairs independence and quality of life among older adults. Beyond its clinical consequences, sarcopenia may compromise an individual's ability to fulfill essential family and social roles, including functioning as a financial provider, caregiver, and active family member. Recognizing these broader impacts is critical for a holistic approach to sarcopenia management. This review aimed to evaluate existing research on associations between sarcopenia and family as well as social role functioning, with a focus on breadwinning capacity, caregiving responsibilities, social participation, and relationship quality. We reviewed observational and longitudinal studies published between 2010 and 2025 that examined associations between sarcopenia and social role outcomes. Outcomes of interest included validated quality of life (QoL) domains related to social functioning (e.g., SF-36, WHOQOL-BREF), indices of social participation, role limitations due to disability, and measures of isolation or loneliness. Data were synthesized narratively with particular attention to family and household roles. Seventeen studies met the inclusion criteria. Cross-sectional analyses consistently reported lower SF-36 social functioning scores among individuals with sarcopenia, indicating reduced capacity for social engagement and family participation. Cohorts in nursing-care settings demonstrated poorer social relationship QoL, reflecting difficulties in maintaining emotional bonds. Participation-based studies showed that low levels of social engagement were strongly associated with higher sarcopenia prevalence (up to 50% versus <2% among highly active individuals). Longitudinal findings linked sarcopenia markers such as reduced handgrip strength and slower gait speed with increased disability, diminished independence, and greater isolation. Contributing factors included mobility limitations, fear of falling, and psychological sequelae such as depression, all of which restrict breadwinning and caregiving abilities. Sarcopenia compromises family and social role functioning by limiting mobility, reducing work capacity, and constraining social participation. Interventions targeting sarcopenia may therefore preserve not only physical health but also sustain an individual's roles as provider, caregiver, and family member. Future research should integrate family-centered and role-based outcomes into sarcopenia assessment and intervention strategies to promote comprehensive care.

Keywords: sarcopenia, family role, breadwinner, caregiving, social participation, aging

---

¹ Orthopaedic and Traumatology Division, Surgery Department, Faculty of Medicine and Health Sciences, Universitas Muhammadiyah Yogyakarta, Indonesia ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5644-9507>

EBEVEYNLERİN DİJİTAL OKURYAZARLIK FARKINDALIKLARI VE ÇOCUKLARIN OKUMA DAVRANIŞLARINA ETKİSİ

Prof. Dr. Erol YILMAZ¹
Dr. Öğr. Üyesi Ali KAVAK²

Özet

Bilim ve teknolojinin hızla gelişmesi, bireylerin sahip olması gereken becerilerin farklılaşmasına yol açmıştır. Bu becerilerden biri olan dijital okuryazarlık, bilgiye ulaşma, bilgiyi düzenleme, analiz, sentez ve değerlendirme aşamalarında sayısal metinleri okuma-yazma ve sayısal teknolojileri kullanma becerisi olarak tanımlanmaktadır. Dijital çağın getirdiği dönüşümle birlikte, ebeveynlerin dijital okuryazarlık konusundaki farkındalık düzeyleri çocukların hem dijital ortamları güvenli kullanma hem de okuma alışkanlıklarını sürdürmesi açısından kritik önem taşımaktadır. Literatürde ebeveyn tutumlarının çocukların akademik gelişimine etkisini inceleyen çalışmalar bulunmasına rağmen, dijital okuryazarlık farkındalığının çocukların dijital bağımlılıkları ve okuma davranışları üzerindeki etkilerine ilişkin araştırmalar sınırlıdır. Bu çalışma, ebeveynlerin dijital okuryazarlık farkındalık düzeylerinin çocukların dijital okuryazarlık becerileri ve geleneksel kitap okuma alışkanlıkları üzerindeki etkisini incelemeyi ve aile içi dijital okuma dinamiklerini anlamayı amaçlamaktadır.

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılacaktır. Çalışmanın hedef evreni, 7-14 yaş arası çocuğu olan ailelerden oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak “Ebeveyn Dijital Okuryazarlık Farkındalık Ölçeği”, “Çocuk Dijital Okuryazarlık Beceri Ölçeği”, “Çocuk Okuma Alışkanlıkları Anketi” ve “Dijital Ortam Kullanım Formu” uygulanacaktır. Toplanan veriler SPSS programı kullanılarak betimsel istatistikler, korelasyon analizi ve regresyon analizi ile değerlendirilecektir.

Çalışmanın bulguları, ebeveynlerin dijital güvenlik farkındalığı, dijital içerik değerlendirme becerileri ve teknoloji kullanım dengeleme yaklaşımlarının çocukların dijital bağımlılık ve okuma davranışları üzerindeki etkilerini ortaya koyacaktır. Özellikle ebeveyn farkındalık düzeyi yüksek olan ailelerin çocuklarının hem daha güvenli dijital okuma davranışları sergilemesi hem de geleneksel kitap okuma alışkanlıklarını sürdürmesi beklenmektedir. Ayrıca, ebeveynlerin dijital ortamlarda çocuklarına rehberlik etme biçimlerinin, çocukların çoklu ortam kullanım becerilerini ve bilgi değerlendirme kapasitelerini şekillendirme biçimleri analiz edilecektir.

Bu araştırmanın sonuçları, aile dijital okuryazarlığı konusunda ebeveyn eğitim programlarının tasarlanmasına rehberlik edecek ve okul-aile iş birliği modellerinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Ayrıca sonuçlar, dijital çağda dengeli okuma alışkanlıkları geliştirme konusunda aile danışmanlığı hizmetlerine kaynak oluşturacak ve 2025 Aile Yılı kapsamında ailelerin dijital okuryazarlık konusundaki destekleyici rollerinin güçlendirilmesine yönelik politika önerilerinin geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: dijital okuryazarlık farkındalığı, ebeveyn tutumları, çocuk okuma davranışları, aile dijital okuryazarlığı, dijital güvenlik, geleneksel okuma alışkanlıkları.

¹ Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye, [0000-0002-6689-1745](mailto:erolyilmaz@kku.edu.tr), erolyilmaz@kku.edu.tr

² Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye, [0000-0001-5329-2420](mailto:alikavak@kku.edu.tr), alikavak@kku.edu.tr

PARENTS' DIGITAL LITERACY AWARENESS AND ITS IMPACT ON CHILDREN'S READING BEHAVIOUR

Prof. Erol YILMAZ¹
Asst. Prof. Ali KAVAK²

Abstract

The rapid advancement of science and technology has led to a shift in the skills individuals need to possess. One such skill, digital literacy, is defined as the ability to read and write digital texts and use digital technologies in the processes of accessing, organising, analysing, synthesising, and evaluating information. With the transformation brought about by the digital age, parents' awareness of digital literacy is critical in terms of both their children's safe use of digital environments and their continued reading habits. Although there are studies in the literature that examine the effect of parental attitudes on children's academic development, research on the effects of digital literacy awareness on children's digital addictions and reading behaviours is limited. This study aims to examine the effect of parents' digital literacy awareness levels on children's digital literacy skills and traditional book reading habits and to understand the dynamics of digital reading within the family.

The survey model, one of the quantitative research methods, will be used in the study. The target population of the study consists of families with children aged 7-14. The data collection tools to be used are the 'Parent Digital Literacy Awareness Scale,' 'Child Digital Literacy Skills Scale,' 'Child Reading Habits Questionnaire,' and 'Digital Environment Usage Form.' The collected data will be analysed using descriptive statistics, correlation analysis, and regression analysis with the SPSS programme.

The findings of the study will reveal the effects of parents' digital security awareness, digital content evaluation skills, and technology use balancing approaches on children's digital addiction and reading behaviours. In particular, it is expected that children from families with high levels of parental awareness will exhibit safer digital reading behaviours and maintain their traditional book reading habits. Additionally, the ways in which parents guide their children in digital environments and shape their children's multi-media usage skills and information evaluation capacities will be analysed.

The results of this study will guide the design of parent education programmes on family digital literacy and contribute to the development of school-family collaboration models. In addition, the results will serve as a resource for family counselling services on developing balanced reading habits in the digital age and will contribute to the development of policy recommendations aimed at strengthening the supportive roles of families in digital literacy within the scope of the 2025 Family Year.

Keywords: digital literacy awareness, parental attitudes, children's reading behaviours, family digital literacy, digital security, traditional reading habits.

---

¹ Department of Information and Records Management, Kırıkkale University, Türkiye, [0000-0002-6689-1745, erolyilmaz@kku.edu.tr](mailto:erolyilmaz@kku.edu.tr)

² Department of Information and Records Management, Kırıkkale University, Türkiye, [0000-0001-5329-2420, alikavak@kku.edu.tr](mailto:alikavak@kku.edu.tr)

THE BINARY ROLES OF PALESTINIAN'S FAMILY IN DIGITAL TECHNOLOGY (OPPORTUNITIES, AND CHALLENGES)

Israa Mosa QAISIYA

Abstract

Family plays a vital role in any society, but in Palestine the family plays an important and harder role. It considers as a cornerstone of every Palestinian's life. It gives a sense of stability, feel secure and connected, even in difficult social and political situations. With modern technology, Palestinian families taking care of children and their roles become harder, and very important than ever. The main goal of this paper is to not only document the impacts of the digital world on the Palestinian family but also spot the light on the impact of digital Technology on Palestinian's Family include three aspects such as opportunities, challenges, and the balance role of each Palestinian's family. In this paper, the family has a primary responsibility's role in the digital world being as a guide, anchor and protector of children. Palestinians Families in such a situation can empower their children by moderating their digital activities and setting critical boundaries to save their members from negative sides.

Technological advancement has positive and negative impact on family's role in Palestine. The positive side is that it has provided and continues to provide Palestinian families with the ability to participate in distance education learning, family socialization, and social networks which are supportive of family functioning, and access to social and psychological assistance, as well as to a variety of contents and information.

In contrast, the heavy dependence on technology of digital world has created an equally challenging situation with regards to social and family ties, access to negative information such as violent and sensitive information and topics, the increasing control of the internet over family life, and absence of constructive discussions regarding family problems. in addition to health symptoms of using digital tools for long time.

To conclude, Family has a binary balance role between seizing digital opportunities and minimizing challenges requires a partnership among the family, schools, and community institutions, in order to save the family and support its vital roles in sustainable development.

Keywords: Palestinian family, digital age, opportunities and challenges, Family binary roles.

THINKING FAMILY STRUCTURE AS A SYSTEM: BENEFITS OF CONTROL THEORY

Abdurrahman BASALAN¹, Dr. Edwin M. SAWAN², Dr. Joseph E. SAWAN³, Dr. Mohammad Abdus SALAM⁴

Abstract

Family life is becoming increasingly complex in today's world, as individualism continues to rise and reshape social values. Over the past decade, technological developments and the ideas they introduce have contributed to challenges facing the family institution. However, technology itself cannot be blamed entirely human beings ultimately decide how they use it in their daily lives. Engineering concepts, particularly control theory, offer valuable insights for rethinking and strengthening family systems. A control system functions by making decisions based on inputs and outputs, and this same approach can be applied to family decision-making. Healthy family habits require careful consideration of choices before action, much like how control engineers design systems to meet desired specifications.

Although families cannot be modeled as mechanical systems, parallels can be drawn by interpreting family features through deterministic models of control systems. Similarly, the growing influence of artificial intelligence introduces both opportunities and risks: while AI can improve communication and interaction within families, its misuse may undermine trust and cohesion. This study explores how control system theory can be merged with family structures by identifying potential inputs, outputs, and feedback mechanisms. It also examines the role of artificial intelligence in supporting or challenging family systems.

This systems-based lens provides a unique interdisciplinary bridge between engineering and social science, offering practical analogies for family stability and resilience. Future research could further investigate how control models might inform counseling practices, technology use, and policy development in family studies.

Keywords: family, control Systems, artificial Intelligence, technology, engineering, decision-making

---

¹ Wichita State University

² Wichita State University

³ University of Ottawa

⁴ Chicago State University

THE FAMILY AS A SOCIAL MATRIX GENERATING SOLIDARITY AND CARE

Vicente DOLERES¹

Abstract

Given the unprecedented population changes taking place worldwide, the International Documents that have emphasized for more than seven decades that without strong and stable families, it is difficult to achieve social cohesion are more relevant today than ever. The global demographic transition, with birth rates continuing to decline gradually while life expectancy increases, reveals changes in family structures, interpersonal dynamics, and relationships. Thus, we can see how the extended, multigenerational family remains the fundamental sphere of the bonding network, as a space for meeting and supporting the generations with the greatest existential depth. Thus, this natural institution perpetuates itself as the primary sphere and immediate context of early personal experiences, in which the intergenerational bond becomes increasingly vital: a source of solidarity and care. In this context, exchanges and reciprocity among its members are not only present but also essential for members dependent on comprehensive support, as a means of protecting the most vulnerable family members.

Furthermore, as a generative social matrix, it is expressed in a greater commitment among family members to foster the development of prosocial behaviors. For these reasons, it is worth highlighting the indisputable role of the family, which transcends its inherent functions, beyond time and culture, as a promoter of life skills.

Keywords: intergenerational relationships, family ties, care, solidarity

---

¹ Prof. María Dolores Dimier de Vicente, PhD.
Secretaría Académica Instituto de Ciencias para la Familia- ICF Universidad Austral

FAMILY BUSINESS VALUES IN THE DIGITAL ERA: CUSTOMER TRUST AND WORD-OF-MOUTH IN DISABLED-LED SMEs

Radyan DANANJOYO¹

Abstract

This research examines the influence of digital marketing strategies on customer engagement and the resulting implications for customer relationships in family-owned, disabled-led small and medium enterprises (SMEs). This research, grounded in the Resource-Based View (RBV) and Socioemotional Wealth (SEW) frameworks of family business theory, examines three primary relationships: (1) the impact of social media marketing (SMM), online brand community engagement (OBCE), and customer trust on positive word-of-mouth (WOM); (2) the contribution of SMM and OBCE to the development of customer trust; and (3) the influence of customer trust on the creation of positive WOM. The RBV perspective positions SMM and OBCE as strategic intangible resources that can improve competitive advantage, whereas SEW highlights the non-financial priorities of family businesses, including the preservation of identity, maintenance of community relationships, and the assurance of a long-term legacy.

A qualitative methodology was utilised, incorporating in-depth interviews with 20 owners of family-operated, disability-led small and medium enterprises situated in various regions of Indonesia. Thematic analysis was conducted using NVivo 12 software, facilitating the identification of recurring patterns and emergent constructs. Research indicates that digital marketing, especially via social media marketing and online brand community engagement, significantly enhances customer trust, thereby fostering positive word-of-mouth and enriching relational capital. Family businesses engage in activities that enhance commercial outcomes while simultaneously reinforcing socioemotional wealth through the cultivation of customer loyalty, community goodwill, and an inclusive brand identity.

This study makes three contributions to the existing literature. This study integrates family business theory with digital marketing scholarship, offering a novel framework for understanding the role of strategic digital engagement in achieving both economic and socioemotional objectives. Secondly, it provides empirical evidence from an underexplored context—disabled-led family SMEs—emphasizing the distinct challenges and opportunities encountered in the digital marketplace. Third, it illustrates the significance of inclusive digital strategies in assisting marginalised entrepreneurial families to surmount market barriers, improve competitiveness, and engage comprehensively in economic ecosystems.

The findings have practical implications for policymakers, practitioners, and business support organisations, highlighting the necessity of capacity-building programs, customised digital marketing training, and inclusive policies that assist disadvantaged family enterprises. Aligning digital marketing strategies with the values of family businesses and objectives of social inclusion enables these enterprises to attain sustainable growth while maintaining their socioemotional wealth.

Keywords: family business, socioemotional wealth, resource-based view, digital marketing, disabled-led SMEs.

---

¹ Management Department, Universitas Muhammadiyah Yogyakarta, Indonesia. radyan.dananjoyo@umy.ac.id

FINANCIAL SELF EFFICACY AND FINANCIAL DISTRESS ACROSS THE GENDER AND FAMILY SYSTEM AMONG PAKISTANI ADULTS

Bibi HAJRA¹
Haleema ADNAN²
Habiba SHAHEEN³

Abstract

The present study was carried out to investigate the relationship between financial self-efficacy and financial distress across the genders and family system, i.e., joint and nuclear family system in adults. Study used the correlational cross-sectional survey method and collected the data responses from 450 adults belonging to tehsil Taxila.

Correlation and T-test were the methods of data analysis in this investigation. The finding of the study depicted a significant negative correlation between financial self-efficacy and financial distress. It also revealed a significant difference among family systems on financial distress. While, no significant gender differences were concluded. The expectation is that the adults will understand the value of financial self-efficacy and work to develop their understanding of investments and insurance so that they will be able to make sound financial decisions in the future to reduce financial distress.

Keywords: financial self-efficacy, financial distress, joint family system, nuclear family system

---

¹ Lecturer, Department of Psychology, University of Wah, Pakistan ORCID: 0009-0005-0790-6360

² Lecturer, Department of Psychology, University of Wah, Pakistan ORCID: 0000-0003-2806-9416

³ Lecturer, Department of Psychology, University of Wah, Pakistan ORCID ID: 0000-0002-7174-2728

THE ROLE OF THE FAMILY ENVIRONMENT AND PARENTAL ATTITUDES IN THE DEVELOPMENT OF LEADERSHIP ABILITIES IN YOUNG TENNIS PLAYERS

Komiljon MUROTMUSAEV¹
Neslihan SUJU²

Abstract

The article examines the role of the family environment and parental attitudes in the development of leadership abilities among young tennis players. Based on the analysis of national and international research (Andreeva, 2007; Zalevskiy, 2011; Goleman, 1995; Bandura, 1997; Harwood & Knight, 2015), it is demonstrated that the family's emotional climate, parenting style, level of parental support, and quality of family communication directly influence the formation of athletes' initiative, responsibility, and self-efficacy. Particular attention is given to the role of emotional intelligence as a central psychological mechanism linking the family context to leadership behavior. The study argues that supportive and autonomy-oriented parental involvement fosters resilience, empathy, and constructive conflict resolution skills, whereas excessive control increases anxiety and reduces leadership potential. The conclusion emphasizes the need for targeted psychological support programs for parents and the integration of family-related components into the training of young athletes.

Keywords: family environment, parental attitudes, leadership abilities, young tennis players, emotional intelligence, self-efficacy, motivational climate.

---

¹ Republic of Uzbekistan, Oriental University, Department of Continuing Education Pedagogy, Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Tashkent, Republic of Uzbekistan ORCID: 0000-0003-3154-4900, kmurotmusaev@gmail.com

² Republic of Uzbekistan, Oriental University, Department of Continuing Education Pedagogy Independent Researcher, Tashkent, Republic of Uzbekistan ORCID: 0000-0002-7277--3585, bukayneslihan@gmail.com

OKUL TÜRÜNÜN REKREASYONEL İÇSEL MOTİVASYONA DOLAYLI ETKİSİ: EBEVEYN BAŞARI DESTEĞİNİN ARACILIK ROLÜ

Murat UYGURTAŞ¹
Hakan YAPICI²

Özet

Bu araştırma, okul türünün çocukların rekreasyonel içsel motivasyonuna olan dolaylı etkisini ve bu ilişkide ebeveyn başarı desteğinin aracılık rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Eğitim politikalarının ve okul tercihlerinin bireylerin psikososyal gelişimlerine etkisi, özellikle pandemi sonrası dönemde (García-Álvarez et al., 2021; Pelikan et al., 2021) daha da önem kazanmıştır. Bu bağlamda çalışma, çocukların kendini gerçekleştirme süreçlerinde okul ve aile faktörlerinin birlikte nasıl işlediğini ortaya koymayı hedeflemektedir.

Kırıkkale ilinde öğrenim gören 302 ilköğretim öğrencisinden elde edilen veriler, Rekreasyonel Etkinlik Motivasyonu Ölçeği ve Ebeveyn Başarı Desteği Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Rekreasyonel içsel motivasyon alt boyutu bağımlı değişken (Y), ebeveyn başarı desteği aracılık değişkeni (M) ve okul türü (devlet/özel) bağımsız değişken (X) olarak modellenmiştir. Veriler, Hayes'in PROCESS makrosu (Model 4) ile analiz edilmiştir.

Bulgular, okul türünün rekreasyonel içsel motivasyon üzerinde doğrudan anlamlı bir etkisi olmadığını göstermektedir ($p > .05$). Ancak, okul türü ebeveyn başarı desteğini anlamlı biçimde yordamakta ve özel okul öğrencileri, devlet okulundakilere göre daha yüksek düzeyde ebeveyn desteği almaktadır ($t(300) = -3.72, p < .001, \text{Cohen's } d = -0.46$). Bu bulgu, aracılık modelinde okul türünün motivasyon üzerindeki dolaylı etkisine işaret etmektedir.

Yapılan aracılık analizi, okul türünün ebeveyn başarı desteği üzerindeki etkisinin ($\beta = .49; p < .001$) ve ebeveyn desteğinin rekreasyonel içsel motivasyon üzerindeki etkisinin ($\beta = .29; p < .001$) anlamlı olduğunu göstermiştir. Bootstrap analizleriyle test edilen dolaylı etki (BootLLCI = .0612; BootULCI = .2432), ebeveyn desteğinin bu ilişkide tam aracılık rolü üstlendiğini istatistiksel olarak kanıtlamaktadır.

Bu bulgular, Ryan ve Deci'nin (2020) Öz Belirleme Teorisi'yle paralel şekilde, aile desteğinin çocukların özerklik ve yetkinlik algısını güçlendirerek içsel motivasyonu teşvik ettiğini göstermektedir. Ayrıca Grolnick ve arkadaşlarının (2021) bulguları da ebeveyn desteğinin, çocukların akademik ve sosyal gelişiminde belirleyici bir unsur olduğunu vurgulamaktadır. Özel okul öğrencilerinin daha yüksek düzeyde ebeveyn desteği alması, bu okulların veli katılımını daha etkin teşvik eden politikalarının veya bu okulları tercih eden ailelerin sosyo-egitimsel profillerinin bir yansıması olabileceğini düşündürmektedir. Çalışma, aile katılımını merkezine alan okul politikalarının ve müdahale programlarının çocukların kendini gerçekleştirme potansiyelini artırmada kritik önemde olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: rekreasyonel içsel motivasyon, ebeveyn başarı desteği, okul türü, aracılık analizi, öz belirleme teorisi, aile-okul işbirliği

¹ PhD, Kırıkkale University, e-mail: murat_uygurtas@kku.edu.tr - ORCID ID 0000-0001-6479-4194

² PhD, Kırıkkale University, e-mail: murat_uygurtas@kku.edu.tr - ORCID ID 0000-0002-7029-1910

THE INDIRECT EFFECT OF SCHOOL TYPE ON RECREATIONAL INTRINSIC MOTIVATION: THE MEDIATING ROLE OF PARENTAL ACHIEVEMENT SUPPORT

Murat UYGURTAŞ¹
Hakan YAPICI²

Abstract

This study aims to examine the indirect effect of school type on children's recreational intrinsic motivation and the mediating role of parental achievement support in this relationship. The impact of educational policies and school choices on the psychosocial development of individuals has gained even greater importance, particularly in the post-pandemic era (García-Álvarez et al., 2021; Pelikan et al., 2021). In this context, the study seeks to reveal how school and family factors operate together in children's self-actualization processes.

Data were collected from 302 primary school students in the province of Kırıkkale using the "Recreational Activity Motivation Scale" and the "Parental Achievement Support Scale." The recreational intrinsic motivation subscale was modeled as the dependent variable (Y), parental achievement support as the mediator variable (M), and school type (public/private) as the independent variable (X). The data were analyzed using Hayes's PROCESS macro (Model 4).

The findings indicate that school type does not have a direct significant effect on recreational intrinsic motivation ($p > .05$). However, school type significantly predicts parental achievement support, with students in private schools receiving a higher level of parental support compared to those in public schools ($t(300) = -3.72$, $p < .001$, Cohen's $d = -0.46$). This finding points to the indirect effect of school type on motivation within the mediation model.

The mediation analysis revealed that the effect of school type on parental achievement support ($\beta = .49$; $p < .001$) and the effect of parental support on recreational intrinsic motivation ($\beta = .29$; $p < .001$) were significant. The indirect effect, tested with bootstrap analyses (BootLLCI = .0612; BootULCI = .2432), statistically confirmed that parental support plays a full mediating role in this relationship.

These findings, in parallel with Ryan and Deci's (2020) Self-Determination Theory, demonstrate that family support fosters intrinsic motivation by enhancing children's perceptions of autonomy and competence. Furthermore, the findings of Grolnick et al. (2021) also emphasize that parental support is a decisive factor in children's academic and social development. The fact that private school students receive a higher level of parental support suggests this could be a reflection of policies that more effectively encourage parental involvement in these schools or the socio-educational profiles of the families who choose them. The study reveals the critical importance of school policies and intervention programs centered on family involvement in enhancing children's self-actualization potential.

Keywords: recreational intrinsic motivation, parental achievement support, school type, mediation analysis, self-determination theory, family-school collaboration.

---

¹ PhD, Kırıkkale University, e-mail: murat_uygurtas@kku.edu.tr - ORCID ID 0000-0001-6479-4194

² PhD, Kırıkkale University, e-mail: murat_uygurtas@kku.edu.tr - ORCID ID 0000-0002-7029-1910

GENÇ TENİŞÇİLERDE LİDERLİĞİN GELİŞİMİNE YÖNELİK SOSYO-PSİKOLOJİK KOŞULLAR

Komiljon MUROTMSAEV¹
Neslihan SUCU²

Özet

Genç sporcularda liderlik becerilerinin geliştirilmesi, hem spor başarıları hem de kişilik gelişimi açısından kritik bir konudur. Tenis gibi bireysel veya çiftler halinde oynanan sporlarda liderlik iki boyutta kendini göstermektedir: kort içinde öz-düzenleme, stratejik karar alma ve duygusal kontrol; kort dışında ise takım arkadaşlarıyla sosyal etkileşim, sorumluluk alma ve grup içinde etki yaratma süreçleri. Bu bağlamda, liderlik gelişiminin sosyo-psikolojik koşulları birkaç temel faktör etrafında şekillenmektedir.

Birincisi, antrenörün liderlik tarzıdır. Demokratik ve destekleyici bir yaklaşım, genç sporcuların inisiyatif almasını, özgüvenini ve bağımsızlığını teşvik eder. Buna karşılık otoriter bir yaklaşım, sorumluluk duygusunu zayıflatır. İkinci önemli koşul, motivasyon iklimidir. Araştırmalar, çabaya ve ilerlemeye odaklanan ustalık ikliminin psikolojik güvenlik sağladığını, liderlik davranışlarını ve yenilikçi yaklaşımları teşvik ettiğini göstermektedir. Buna karşın yalnızca sonuç odaklı ve kıyaslamaya dayalı ego iklimi, kaygıyı artırarak liderlik gelişimini sınırlandırabilir. Üçüncüsü, antrenör-sporcu-ebeveyn etkileşimidir. Ebeveynlerin destekleyici katılımı çocuğun öz-yeterliliğini artırırken, aşırı baskı girişimciliği ve liderlik potansiyelini engelleyebilir.

Ayrıca, kulüp ortamında rol dönüşümü, kaptanlık deneyimleri, akranlar arası mentorluk ve ortak karar süreçleri genç sporculara liderlik pratikleri kazandırmaktadır. Bu bağlamda sosyal destek, aidiyet duygusu ve işbirliği kültürü önemli birer koşuldur.

Son olarak, bireysel psikolojik kaynaklar –öz-yeterlilik, duygusal zeka, stresle başa çıkma ve iletişim becerileri– liderliğin kişisel temelini oluşturur. Sistemik psikolojik eğitim ve uygulamalı egzersizler sayesinde bu nitelikler geliştirilebilir.

Sonuç olarak, genç tenisçilerde liderliğin gelişimi, pedagojik, sosyal ve psikolojik faktörlerin bütüncül bir entegrasyonunu gerektirir. Böyle bir yaklaşım, spor başarısını artırmakla kalmaz, aynı zamanda topluma katkı sağlayabilecek lider bireyler yetiştirir.

Anahtar Kelimeler: spor, tenis, liderlik, genç sporcular, sosyo-psikolojik koşullar.

¹ Özbekistan Cumhuriyeti, Oriental Üniversitesi, Sürekli Eğitim Pedagojisi Bölümü, Tıp Bilimleri Adayı, Doçent. Taşkent, Özbekistan Cumhuriyeti, ORCID: 0000-0003-3154-4900, kmurotmusaev@gmail.com

² Özbekistan Cumhuriyeti, Oriental Üniversitesi, Sürekli Eğitim Pedagojisi Bölümü, Bağımsız Araştırmacı. Taşkent, Özbekistan Cumhuriyeti

ORYANTİRİNG ETKİNLİĞİNE KATILAN AİLELERİN GÖZÜNDEN AİLE İÇİ İLİŞKİLER VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ: BİR FENOMENOLOJİ ÇALIŞMASI

Raşit KARACA¹
Nazlı AKDEMİR²
Ece Deniz ÜNAL³

Özet

Oryantiring bilinmeyen bir arazide ölçeklendirilmiş bir harita üzerine işaretlemiş hedef noktalarına sırası ile uğramaya dayalı zihinsel ve bilişsel beceri gerektiren bir doğa sporudur. Bu çalışmada serbest zaman etkinliği olarak labirent oryantiring etkinliğine katılan aile üyelerinin psikolojik iyi oluş ve aile içi ilişkilerine etkisine dair görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma kapsamında katılımcıların görüşlerini ve deneyimlerini elde etmek için nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Örneklem yöntemi olarak ise ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmada ölçüt olarak, etkinliğe anne, baba ve çocuğun birlikte katılım göstermesi esas alınmıştır. Katılımcılardan veri elde etmek için ise yarı yapılandırılmış görüşme soruları yönetilmiştir. Görüşme sonrasında veriler Word dokümanına aktarılarak veri kaybı önlenmeye çalışılmış ve katılımcı teyidi alınmıştır. Veriler tematik analiz yapılarak temalar oluşturulmuştur. Elde edilen veriler kodlara ayrılmış ve kod kitabı oluşturulmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular beş temaya ayrılmıştır; aile içi iletişim ve iş birliği, psikolojik iyi oluş ve duygusal deneyimler, aile bağlarının güçlenmesi, aile içi rol dağılımı ve aile dinamikleri, gelecekteki etkinliklere katılım ve aile ilişkileri” olarak görülmektedir. Sonuç olarak, labirent oryantiring etkinliği, ailelerin bir arada vakit geçirmelerini sağlarken aynı zamanda psikolojik iyi oluşlarını da artırmıştır. Aile üyeleri arasındaki güven, destek, iletişim ve rol dağılımı gibi unsurlar etkinlik boyunca önemli bir rol oynamıştır. Ayrıca, çocukların özgüven kazanması ve aile içindeki bağların güçlenmesi gibi olumlu etkiler de gözlemlenmiştir. Bu tür etkinlikler, aile bağlarını güçlendiren, duygusal bağları derinleştiren ve psikolojik iyi oluşu artıran önemli araçlar olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: aile içi ilişkiler, psikolojik iyi oluş, labirent oryantiring, nitel araştırma

---

¹ [0000-0003-1841-1978](https://orcid.org/0000-0003-1841-1978)

² [0009-0003-3425-5263](https://orcid.org/0009-0003-3425-5263)

³ [0009-0001-4146-7729](https://orcid.org/0009-0001-4146-7729)

KATILIM TÜRÜNÜN CESARET ALGISINA ETKİSİNDE FİZİKSEL AKTİVİTE VE SAĞLIK MOTİVASYONU ARACILIK ETKİSİNİN İNCELENMESİ: AİLE TEMELLİ DOĞA ETKİNLİKLERİNİN PSİKOLOJİK ETKİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Nurgül BEKDEMİR¹
Murat UYGURTAŞ²

Özet

Bu çalışma, doğa sporlarına katılım türünün (aileyle veya arkadaşlarla), bireylerin fiziksel aktivite ve sağlık motivasyonu ile cesaret algısı üzerindeki dolaylı etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Aileyle gerçekleştirilen doğa etkinliklerinin bireylerin psikolojik dayanıklılıkları, risk alma eğilimleri ve fiziksel sağlık motivasyonları üzerindeki etkisini anlamak; aile temelli fiziksel aktivite çalışmaları ve aile içi etkileşimi güçlendirmeye yönelik müdahaleler açısından önemli katkılar sağlayabilir. Aileyle birlikte gerçekleştirilen doğa etkinlikleri, bireylerin fiziksel aktiviteye yönelik motivasyonunu artırırken, aynı zamanda sosyal desteğin sağlandığı ortamlar sayesinde riskli veya zorlu koşullarda bile katılıma cesaret vermekte ve birincil psikolojik ihtiyaç olan ait olma duygusunu karşılamaktadır (Ardahan ve Yerlisu Lapa, 2011; Meydanlıoğlu 2015; Mert 2021). Bu bağlamda çalışma, özellikle aile-doğa odaklı fiziksel aktivite modelleri geliştirmeye yönelik uygulamalı araştırmalara kuramsal bir zemin sunmayı hedeflemektedir.

Araştırmaya Türkiye'nin farklı bölgelerinde düzenlenen doğa sporları etkinliklerine katılan toplam 359 birey dâhil edilmiştir. Veriler, bireyleri doğa yürüyüşüne motive eden faktörleri değerlendirmek amacıyla, toplam 18 maddeden oluşan Doğa Yürüyüşü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçeği-MFST (Ardahan ve Mert, 2013) ve Próchniak (2017) tarafından bireylerin doğal ortamlardaki yüksek uyarıcı davranışlarını değerlendirmek üzere geliştirilen ve Aykora tarafından (2022) Türkçe uyarlaması yapılan "Doğada Cesaret Ölçeği" araçları ile toplanmıştır. Katılım türü (X) bağımsız değişken, fiziksel aktivite ve sağlık motivasyonu (M) aracı değişken, cesaret algısı (Y) bağımlı değişken olarak modellenmiş; PROCESS v5.0 makro ile Model 4 doğrultusunda ve bağımsız örneklem t-testleri analizleri gerçekleştirilmiştir.

Analiz bulgularına göre, aileyle doğa sporlarına katılım, bireylerin fiziksel aktivite ve sağlık motivasyonunu anlamlı biçimde artırmaktadır ($\beta = 0,1281$, $p = .0305$). Ayrıca, fiziksel sağlık motivasyonu cesaret algısını güçlü ve anlamlı şekilde artırmaktadır ($\beta = 0,3859$, $p < .001$). Katılım türünün cesaret algısı üzerindeki doğrudan etkisi istatistiksel olarak anlamlı olmasa da, dolaylı etki analizinde anlamlı bulunmuştur. Bu sonuç, aileyle temelli katılımın fiziksel aktivite ve sağlık motivasyonunu güçlendirdiğini ve bunun da cesaret algısını dolaylı yoldan artırdığını göstermektedir. Dolayısıyla fiziksel aktivite ve sağlık motivasyonunun aracı rolünü doğrulamaktadır.

Yapılan bağımsız örneklem t-testleri, aileyle katılımın hem fiziksel sağlık motivasyonu hem de dinlenme motivasyonu açısından daha yüksek ortalamalara sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte fiziksel aktivite ve sağlık motivasyon düzeyi kadınlarda daha yüksekken, cesaret algısı erkeklerde daha belirgin bulunmuştur ($p < .01$).

Sonuç olarak, bu çalışma aileyle birlikte doğa sporlarına katılmanın bireylerde fiziksel sağlık motivasyonunu artırarak cesaret algısını dolaylı yoldan güçlendirdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, aile temelli doğa etkinliklerinin bireylerin psikolojik gelişimine katkı sağlayabileceğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: fiziksel aktivite, aile, doğa etkinlikleri

¹ Kirikkale University, nrglbekdemir@gmail.com, 0009-0009-6883-4339

² PhD, Kirikkale University, murat_uygurtas@kku.edu.tr, 0000-0001-6479-4194

EXAMINING THE MEDIATING EFFECT OF PHYSICAL ACTIVITY AND HEALTH MOTIVATION ON THE IMPACT OF PARTICIPATION TYPE ON PERCEIVED COURAGE: A STUDY ON THE PSYCHOLOGICAL EFFECTS OF FAMILY-BASED NATURE ACTIVITIES

Nurgül BEKDEMİR¹
Murat UYGURTAŞ²

Abstract

This study aims to examine the indirect effect of the type of participation in nature sports (with family or friends) on individuals' physical activity and health motivation and perception of courage. Understanding the effects of family-based nature activities on individuals' psychological resilience, risk-taking tendencies, and physical health motivation can provide important contributions to family-based physical activity programs and interventions aimed at strengthening family interactions. Nature activities carried out with the family increase individuals' motivation for physical activity while also encouraging participation even in risky or challenging conditions through the provision of social support and fulfilling the primary psychological need of belonging (Ardahan and Yerlisu Lapa, 2011; Meydanlioğlu, 2015; Mert 2021). In this context, the study aims to provide a theoretical foundation for applied research focused on developing family-nature-oriented physical activity models.

A total of 359 individuals who participated in nature sports activities organized in different regions of Türkiye were included in the study. The data were collected using the "Motivational Factors Scale for Participating in Recreational Trekking activities -MFST" developed by Ardahan and Mert (2013), consisting of a total of 18 items, to evaluate the factors that motivate individuals to participate in nature walks, and the "Courage in Nature Scale" tools developed by Próchniak (2017) to evaluate individuals' high-arousal behaviors in natural environments and adapted into Turkish by Aykora (2022). Participation type (X) was modeled as the independent variable, physical activity and health motivation (M) as the instrument variable, and perceived courage (Y) as the dependent variable. PROCESS v5.0 macro was used to perform Model 4 analyses and independent sample t-tests.

According to the analysis findings, participation in nature sports with the family significantly increases individuals' physical activity and health motivation ($\beta = 0.1281$, $p = .0305$). In addition, physical health motivation strongly and significantly increases the perception of courage ($\beta = 0.3859$, $p < .001$). Although the direct effect of participation type on perceived courage was not statistically significant, it was found to be significant in the indirect effect analysis. This result shows that family-based participation strengthens physical activity and health motivation, which in turn indirectly increases perceived courage. Thus, it confirms the mediating role of physical activity and health motivation.

Independent sample t-tests revealed that participation with family resulted in higher average scores for both physical health motivation and relaxation motivation. However, while physical activity and health motivation levels were higher among women, the perception of courage was more pronounced among men ($p < .01$).

In conclusion, this study revealed that participation in nature sports with the family indirectly strengthens the perception of courage by increasing physical health motivation in individuals.

---

¹ Kirikkale University, nrglbekdemir@gmail.com, 0009-0009-6883-4339

² PhD, Kirikkale University. murat_uygurtas@kku.edu.tr, 0000-0001-6479-4194

These findings indicate that family-based nature activities can contribute to the psychological development of individuals.

Keywords: physical activity, family, nature activities

YAŞAM OLAYLARI İLE BAŞ ETME, PSİKOLOJİK VE MANEVİ DAYANIKLILIĞI SAĞLAMADA AİLENİN ROLÜNÜN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Fatıma Zeynep BELEN¹

Özet

Aile toplumun çekirdeğidir. Birey rol ve davranış kalıplarını, yaşam olaylarına karşı göstereceği baş etme biçimlerini ilk önce ailesinden öğrenir. Aile bir yönüyle bireyin değerleri öğrendiği bir eğitim yuvası diğer yönüyle psikolojik dayanıklılığını oluşturduğu ve geliştirdiği bir süreçtir. Bireyin çocukluk deneyiminde anne, baba ve anne baba arasındaki iletişim biçimi, bireyin psikolojik dayanıklılığı kazanmasında etkili olduğu ifade edilebilir. Doğruluk, dürüstlük, cömertlik, şükür, sabır gibi değerler ailede yaşayarak öğrenilir. Bireyin annesi ya da bakım vereni ile kurduğu bağ, ilerleyen süreçte Yaratıcısı ile kurduğu bağa dönüşür. Bireyde, Yaradan algısı oluşmasında ebeveyn tutumları ailede önemli bir rol üstlenmektedir. Aynı zamanda bireyin yaşam olayları ile baş etmede gösterdiği dini baş etme biçimi de Yaratıcısı ile kurduğu bağa göre şekillenir.

Kur'an-ı Kerim ve hadisler kıssalar yoluyla bize farklı aile modellerini yansıtır. Ailede karşılaşılabilecek problemler, iletişim krizleri, yaşam olayları ve bunlarla baş etme ile ilgili çeşitli perspektifler sunar. Anadolu kültürü de aile ile ilgili zengin bir mirasa sahiptir.

Bu çalışmanın amacı, yaşam olayları ile baş etmede psikolojik ve manevi dayanıklılığı sağlamada ailenin rolünü ortaya koymaktır. Çalışmada, psikolojik dayanıklılık ve aile ile ilgili alan yazına yer verilecektir. Kur'an kıssaları, hadisler ve kültürümüzde aile örnekleri anne, baba, çocuk ve aile büyükleri bağlamında psikolojik dayanıklılık ve yaşam olayları ile baş etme çerçevesinde ele alınacaktır. Ayetlerde ve hadislerde ele alınan örnekler din psikolojisi bilimi çerçevesinde tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: din psikolojisi, aile, psikolojik dayanıklılık, manevi dayanıklılık, yaşam olayları, baş etme, dini baş etme.

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Din Psikolojisi Anabilim Dalı. fzbelen@kku.edu.tr 0000-0002-2632-2783

COPING WITH LIFE EVENTS: EXAMINING THE ROLE OF THE FAMILY IN BUILDING PSYCHOLOGICAL AND SPIRITUAL RESILIENCE

Assoc. Prof. Dr. Fatıma Zeynep BELEN¹

Abstract

The family is the core of society. Individuals first learn their roles and behavioral patterns, as well as how to cope with life events, from their families. In one sense, the family is an educational environment where individuals learn values; in another sense, it is a process that shapes and develops their psychological resilience. It can be said that the communication style between the mother, father, and parents in an individual's childhood experience is effective in gaining psychological resilience. Values such as truthfulness, honesty, generosity, gratitude, and patience are learned by living within the family. The bond an individual forms with their mother or caregiver transforms into a bond with their Creator in the future. Parental attitudes play an important role in the formation of an individual's perception of the Creator within the family. At the same time, the religious coping style an individual displays in dealing with life events is shaped according to the bond they form with their Creator.

The Qur'an and hadiths reflect different family models to us through stories. They offer various perspectives on problems that may arise in the family, communication crises, life events, and coping with them. Anatolian culture also has a rich heritage related to the family.

The purpose of this study is to reveal the role of the family in ensuring psychological and spiritual resilience in coping with life events. The study will cover the literature on psychological resilience and family. Quranic stories, hadiths, and examples of family in our culture will be discussed in the context of psychological resilience and coping with life events in the context of mothers, fathers, children, and family elders. The examples discussed in the verses and hadiths will be discussed within the framework of the psychology of religion.

Keywords: psychology of religion, family, psychological resilience, spiritual resilience, life events, coping, religious coping.

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Din Psikolojisi Anabilim Dalı. fzbelen@kku.edu.tr 0000-0002-2632-2783

ERGEN RUH SAĞLIĞINDA DESTEKLEYİCİ VE KORUYUCU YAKLAŞIMLAR

Merve Bat TONKUŞ¹
İbrahim BALCIOĞLU²
Mehmet Can ÖZTÜRK³

Özet

Ergenlik dönemi, bireyin biyolojik, psikolojik ve sosyal gelişiminin hızlandığı, ruh sağlığı açısından oldukça hassas bir yaşam evresidir. Bu süreçte depresyon, anksiyete, davranışsal bozukluklar ve bağımlılık gibi çeşitli ruhsal sorunların görülme riski artmakta; bu durum aile dinamikleri, akran ilişkileri, akademik baskılar ve dijital ortamlarla etkileşim gibi çeşitli çevresel faktörlerden etkilenmektedir. Ergen ruh sağlığının korunması ve geliştirilmesinde destekleyici ve koruyucu yaklaşımlar önemli rol oynamaktadır.

Destekleyici yaklaşımlar; stres yönetimi, öfke kontrolü, sosyal becerilerin geliştirilmesi ve bağımlılıkla mücadele gibi alanlarda bireysel danışmanlık, grup terapisi, psikoeğitim ve aile temelli müdahaleleri kapsamaktadır. Koruyucu yaklaşımlar ise riskli davranışların önlenmesi, erken tanı ve müdahale, okul-aile iş birliği, ebeveyn eğitimi ve sosyal destek sistemlerinin güçlendirilmesini içermektedir. Bu kapsamda psikiyatrist, hemşire, psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarından oluşan çok disiplinli ekiplerin etkin iş birliği, müdahale süreçlerinin başarısı açısından kritik öneme sahiptir.

Ruh sağlığı hemşireleri ve psikiyatri hekimleri, ergenle birebir temas kurarak psikoeğitim, duygusal destek, izlem ve danışmanlık gibi görevleri üstlenmekte; ailelerle etkili iletişim kurarak ebeveyn-ergen ilişkilerini güçlendirmekte ve riskli davranışların erken fark edilmesine katkı sunmaktadır. Özellikle okul temelli ve toplum odaklı koruyucu ruh sağlığı programlarında hemşirelerin aktif rol alması, hizmetlerin sahaya entegrasyonunu kolaylaştırmaktadır.

Sonuç olarak, ergen ruh sağlığının sürdürülebilir biçimde korunması ve iyileştirilmesinde güçlü aile yapılarının destekleyici ve koruyucu yaklaşımlarla bütünleştirilmesi gerekmektedir. Hemşirelerin ve hekimlerin multidisipliner ekiplerde aktif görev alması, bu hizmetlerin etkinliğini artırmakta ve ergenlerin yaşam kalitesine doğrudan katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ergen, Ruh Sağlığı, Aile İlişkileri, Sosyal Destek, Disiplinlerarası İletişim, Hemşirelik

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, ORCID: 0000-0002-1046-6862, mervebat.tonkus@yeniyuzyil.edu.tr

² Prof. Dr., İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-2601-2619, ibrahim.balcioglu@yeniyuzyil.edu.tr

³ Mezun Hemşire, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, ORCID: 0009-0002-5440-8741, mehmetcanoz041@icloud.com

SUPPORTIVE AND PROTECTIVE APPROACHES IN ADOLESCENT MENTAL HEALTH

Merve Bat TONKUŞ¹
İbrahim BALCIOĞLU²
Mehmet Can ÖZTÜRK³

Abstract

Adolescence is a critical developmental period characterized by rapid biological, psychological, and social changes, making it a highly sensitive stage in terms of mental health. During this time, individuals are at increased risk of developing mental health problems such as depression, anxiety, behavioral disorders, and substance addiction. These issues are often influenced by environmental factors such as family dynamics, peer relationships, academic pressures, and digital interactions. Supportive and protective approaches play a vital role in maintaining and improving adolescent mental health.

Supportive approaches include individual counseling, group therapy, psychoeducation, and family-based interventions in areas such as stress management, anger control, development of social skills, and addiction prevention. Protective approaches encompass prevention of risky behaviors, early diagnosis and intervention, school-family collaboration, parental education, and strengthening of social support networks. Effective collaboration among multidisciplinary teams—including psychiatrists, nurses, psychologists, and social workers—is essential for the success of these interventions.

Mental health nurses and psychiatrists play a significant role by establishing direct contact with adolescents, providing psychoeducation, emotional support, follow-up, and counseling. They also guide families in strengthening parent-adolescent relationships and recognizing risky behaviors early. Nurses working in school-based and community-based mental health programs contribute to the dissemination and field implementation of protective services, ensuring the continuity of interdisciplinary efforts.

In conclusion, the integration of strong family structures with supportive and protective approaches is essential for ensuring sustainable adolescent mental health and psychosocial well-being. Active involvement of nurses and physicians in multidisciplinary teams enhances the effectiveness of mental health services and directly contributes to the quality of life of adolescents.

Keywords: adolescent, mental health, family relations, social support, interdisciplinary communication, nursing

---

¹ Asst. Prof. Dr., Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, ORCID: 0000-0002-1046-6862, mervebat.tonkus@yeniuyuzyl.edu.tr

² Prof. Dr., Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Medicine, Department of Mental Health and Diseases, ORCID: 0000-0003-2601-2619, ibrahim.balcioglu@yeniuyuzyl.edu.tr

³ Nurse Graduate, Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, ORCID: 0009-0002-5440-8741, mehmetcanoz041@icloud.com

AİLE DEĞERLERLERİNİN OLUŞUMUNDA GÖNÜL KAVRAMININ ÖNEMİ

Prof. Dr. Sema ÖNAL¹

Özet

Değer ve davranış eğitiminin merkezi ailedir. Ailenin verdiği tepkilere göre çocuğun ahlakı ve değer sistemi şekillenir. Ailede değer eğitimi, terbiye olarak adlandırdığımız ferden veya çocuğun bireysel nefis eğitimini de içermektedir. Çocukta karakter, huy veya mizaç dediğimiz yapı böylece şekillenir. Türk toplumunda, karakterin şekillenmesinde gönül kavramına çok önem verilir. Karakter biçimlendirmede ve olumlu değer yaratmada gönülden yapmak, gönülden sevmek, gönülden vermek gibi sevgi bağıyla oluşan değer yaratımı ailenin temelini teşkil etmektedir. Örneğin komşu hakkı ve yardımlaşma değeri, çocuğa aşılırken, komşuya bir tabak yemek çocukla gönderilir. Bunu yapan çocuk, gönderen ve gönderilen tarafından takdir edilir. Böylece bu değeri yaşayarak öğrenmesi beklenir. Bu öğretme yöntemi, bir değer, çocukta davranış haline dönüşmesinin çok güzel bir örneğidir. Bu şekilde davranışla biçimlendirilen değer, ahlaki bir normun, aktif, empatik, öğretici, takdir edici yapısıyla unutulmaz hale gelir ve davranış olarak yerleşir. Çevredeki insanlara hizmet etmek, karşılığında insanların hayır dua etmesi de değerın kaynağının ilahi referanslı olduğuna dikkat çeken özenli bir düşüncenin yansımalarıdır.

Türk toplumunda, çocuk toplumun dışında ve yalnızca kendi yaşlıları arasında veya odasında kendi haline bırakılmış değildir ve olmamalıdır. Değer oluşumu, aile içinde, odada kendi başına bırakılmış bir çocukta, yalnızca doğru davranış şudur yanlış davranış budur şeklinde bir bilinçlenme verilmeye çalışılarak ve çoğunlukla yanlış davranış cezalandırılarak, itaat temin edilmek istenerek gerçekleşemez. Keza değerın durumsal öneminin ne kadar etkili olduğunu verdiğimiz örnekte belirttik. Nedeni tam olarak anlaşılmayan itaat beklentisi çocukta kaygı ve boşluk yaratmaktadır. Değeri belirleyen otoritenin saygınlığı, gönülden gelen sevgi ve saygı çerçevesinde olmazsa değer ortaya çıkamaz ve davranışa yansıyamaz.

Saygı, sevgi, merhamet, şefkat, yardımseverlik, vefa, fedakarlık, özen, empati, sabır gibi manevi değerler ailede verildiğinde bu kültürle yetişen birey faziletli biri olarak yaşar ve çevresini de güzelleştirir. Toplum da faziletli bir toplum olur ancak günümüzde yalnızlaşan büyükbaba, büyükanne den uzak düşen, hatta anne ve babasına yabancılaşan sadece kendi yaşlılarıyla zaman geçiren çocuklar bu değerleri kazanmaktan geri kalmaktadır. Çoğu çocuk, zamanını test çözmekle geçirdiğinden bu değerleri öğrenmeye zamanı kalmamaktadır. Oysa, ahlaki değer teorik bir ifade değil, bir haldir, sadece teorik olarak doğruyu ve yanlış bilmek yeterli değildir iyi insan yetiştirmek için ahlak, hal dili haline gelmelidir.

İnsanın insanca yaşaması için yani insanca nitelikler kazanması için aile değerlerin üretildiği ve korunduğu en temel kurumdur. Ailenin varlığı, gönül güzelliği üzerine temellendirilmelidir. Ailede güven ve sevgi için sağlam bireylerden oluşan anne ve babalar çocuk sahibi olmalıdır. Çocuk ailenin eğlencesi için değil toplumun sağlığı ve geleceği düşünülerek yetiştirilmelidir. Çocuklara sadece kendi için yaşamayı değil başkaları ile birlikte mutlu ve huzurlu yaşamak öğretilmelidir.

Toplum, sanıldığı gibi ekonomide değil etikte temellenir. Dünyanın en önemli sorunu değer sorunudur. Kültürel değerler ve bireysel gelişme arasındaki ilişki en önemli ilişkidir.

¹ Kırıkkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü, ORCID: 0000-0002-9882-0925

Türklerdeki gönül anlayışı, tatlı dilli, güler yüzlü, aydınlık, temiz, iyi inançlı, mümin, huzurlu, doğru yollu şefkatli...vs. olmayı sağlar. Kutadgu Bilig'e göre gönülü Tanrı yaratmıştır ve aydınlatmıştır. Tanrı devlet adamlarına akıl ve gönül vermiştir. Gönül kuttur. Gönül insandır. Gönül Türklerdeki hümanizma anlayışının görkemli taç kapısıdır.

Anahtar Kelimeler: aile, gönül, değer, terbiye, çocuk eğitimi

THE IMPORTANCE OF THE CONCEPT OF HEART (“GÖNÜL”) IN THE FORMATION OF FAMILY VALUES

Prof. Dr. Sema ÖNAL¹

Abstract

The family is the center of values and behavior education. A child's mind and value system are shaped by the family's responses. Value education within the family also includes the individual self-education of the individual or child, which we call upbringing. This is how we shape the child's character, temperament, or temperament. In Turkish society, the concept of the heart is placed at the center of character formation. In shaping character and creating positive values, values formed through bonds of love—doing wholeheartedly, loving wholeheartedly, and giving wholeheartedly—form the foundation of the family. For example, when instilling the values of neighborly rights and cooperation in a child, a plate of food is sent to the neighbor with the child. A child who does this is appreciated by both the sender and the recipient. Thus, they are expected to learn this value by living it. This teaching method is a great example of a value transforming into behavior in a child. A value shaped by behavior in this way becomes unforgettable and ingrained as a moral norm, with its active, empathic, educational, and appreciative nature. Serving those around them, and receiving blessings in return, are also reflections of a thoughtful thought that emphasizes the divine origin of the value. The family is the center of values and behavior education. A child's mind and value system are shaped by the family's responses. Value education within the family also includes the individual self-education of the individual or child, which we call upbringing. This is how we shape the child's character, temperament, or temperament. In Turkish society, the concept of the heart is placed at the center of character formation. In shaping character and creating positive values, values formed through bonds of love—doing wholeheartedly, loving wholeheartedly, and giving wholeheartedly—form the foundation of the family. For example, when instilling the values of neighborly rights and cooperation in a child, a plate of food is sent to the neighbor with the child. In Turkish society, children are not, and should not be, left to fend for themselves outside society, alone among their peers or in their rooms. Value formation cannot occur in a child left alone in a family room, simply by trying to instill awareness of right behavior and wrong behavior, often by punishing wrong behavior, and by trying to ensure obedience. Similarly, we have illustrated the impact of the situational importance of values in the example we gave. Expectations of obedience without a fully understood reason create anxiety and emptiness in the child. Without the respect of the authority determining the value, within a framework of heartfelt love and respect, values cannot emerge and be reflected in behavior. When moral values such as respect, love, compassion, kindness, helpfulness, loyalty, sacrifice, care, empathy, and patience are instilled in the family, individuals raised within this culture live as virtuous individuals and enhance their surroundings. Society also thrives on virtuousness, but today, children who are isolated, estranged from their grandparents, and even alienated from their parents, spending time only with their peers, are falling behind in acquiring these values. Many children spend their time taking tests, leaving them with no time to learn these values. However, moral values are not a theoretical statement, but a state of being. Simply knowing right and wrong theoretically is not enough; to raise good people, morality must become the language of conduct. For people to live humanly, that is, to acquire human qualities, the family is the most fundamental institution where values are cultivated and preserved. The existence of a family should be founded on the beauty of the heart. Children should be born to strong parents who foster trust and love within the family. Children

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü, ORCID: 0000-0002-9882-0925

should be raised with the health and future of society in mind, not for the family's entertainment. Children should be taught to live happily and peacefully with others, not just for themselves. Society is founded not on economics, as is commonly believed, but on ethics. The world's most important problem is the problem of values. The relationship between cultural values and individual development is the most crucial. The understanding of the heart in Turks enables one to be sweet-spoken, cheerful, enlightened, pure, of good faith, faithful, peaceful, righteous, and compassionate, etc. According to Kutadgu Bilig, God created and enlightened the heart. God gave statesmen intelligence and hearts. The heart is sacred. The heart is human. The heart is the magnificent crowning glory of the Turks' understanding of humanism.

Keywords: family, heart, value, education, child education

KUR'ÂN PERSPEKTİFİNDEN MODERN AİLEDE MANEVÎ DEĞERLERİN KAYBI VE YENİDEN İNŞASI

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba YILDIRIM¹

Özet

Toplumsal yapının temel taşlarından biri olan aile kurumunun modern çağda dönüşüm sürecine girdiği görülmektedir. Küreselleşme, sekülerleşme, dijitalleşme ve bireyselleşme gibi süreçler aile yapısında çözümlere ve aile içindeki ilişkilerin yeniden şekillenmesine sebep olmaktadır. Bu değişimlerin en belirgin etkisi ise, aile içindeki manevî değerlerin zayıflaması, bazı durumlarda da tamamen kaybolması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Aile üyeleri arasındaki sevgi, saygı, merhamet, sadakat, sorumluluk, dua ve Allah bilinci gibi Kur'ân merkezli değerlerin yerine çoğu zaman menfaat merkezli beklentiler ve duygusal ilişkiler geçmektedir. Bu durum, sadece bireysel ve toplumsal huzuru tehdit etmekle kalmayıp, Kur'ân'ın önerdiği ideal aile modelinden de önemli bir sapmaya sebebiyet vermektedir. Çalışmada, Kur'ân-ı Kerim'in ailede maneviyatın korunması ve inşası için sunduğu temel ilkeler, âyetler ve peygamber kıssaları bağlamında ele alınacaktır. Bilhassa meveddet (sevgi), rahmet (merhamet), sabır, şura (danışma), iffet, adalet ve dua gibi Kur'ânî kavramların aile bağlarının güçlendirilmesindeki rolü incelenecektir. Ayrıca Hz. İbrahim'in ailesiyle olan imtihanı, Hz. Ya'kûb'un sabrı, Hz. Nûh'un ailesindeki iman durumu ve Hz. Peygamber'in (s.a.v.) aile içi tutumları gibi örnekler üzerinden manevî değerlerin nasıl yaşandığı gösterilecektir. Bu hususta ilgili âyetler ve peygamberler özelinde klasik dönemde tefsir âlimlerinin yorumları değerlendirilecektir. Çalışmada modern ailede manevî değerlerin aşınmasının nedenleri tahlil edilecektir. Bu nedenler arasında bireyselleşmenin teşvik edilmesi, aile bağlarının teknoloji nedeniyle zayıflaması, dini bilincin yüzeyselleşmesi ve Kur'ân merkezli aile eğitiminin eksikliği ön plana çıkmaktadır. Çalışma sonunda Kur'ân merkezli bir çözüm önerisi olarak manevi değerlerin yeniden inşasına yönelik öneriler sunulmaktadır. Bunlar arasında ailede dua kültürünün yeniden canlandırılması, Kur'ân kıssalarıyla değerler eğitimi, eşler arasında sadakat ve tevekkül esasına dayalı iletişim, çocuklara küçük yaştan itibaren Allah merkezli bir dünya görüşü kazandırılması gibi adımlar yer almaktadır. Kur'ân, sadece teorik ilkeler değil, aynı zamanda yaşanmış örneklerle manevî değerlerin nasıl korunacağına dair kapsamlı bir rehberdir. Bu yönüyle modern ailenin ruhsal bunalımına karşı ilahî ve ahlakî bir bakış açısı sunmaktadır. Çalışma Kur'ân eksenli bir yaklaşımla modern ailede manevî değerlerin kaybı, bu kaybın nedenleri ve yeniden inşa sürecini klasik tefsir eserleri ışığında ele alması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: tefsir, kur'ân, aile, maneviyat, modern çağ

¹ Yozgat Bozok Üniv. İlahiyat Fak., uysaltugba1992@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0756-4100

THE LOSS AND RECONSTRUCTION OF SPIRITUAL VALUES IN THE MODERN FAMILY FROM A QUR'ĀNIC PERSPECTIVE

Tuğba YILDIRIM¹

Abstract

Modern times have ushered the family—one of the cornerstones of social structure—into a profound process of transformation. Globalization, secularization, digitalization, and individualization have disrupted traditional family patterns and reshaped intra-familial relations. The most striking consequence of these developments is the weakening—indeed, in some cases the near disappearance—of spiritual values within the household. Qur'ān-centered virtues such as love (mawadda), respect, compassion (raḥma), fidelity, responsibility, supplication, and God-consciousness are increasingly supplanted by interest-driven expectations and merely emotional ties. This shift threatens both individual and societal well-being and marks a significant departure from the ideal family model advocated by the Qur'ān. This study examines the Qur'ān's fundamental principles for safeguarding and cultivating spirituality in the family through relevant verses and prophetic narratives. Special attention is devoted to the role of key Qur'ānic concepts—mawadda (love), raḥma (mercy), ṣabr (patience), shūrā (consultation), chastity, justice, and supplication—in strengthening familial bonds. The analysis highlights how these values were embodied in the trials of Abraham's family, Jacob's perseverance, the faith dynamics within Noah's household, and the domestic conduct of the Prophet Muḥammad (peace be upon him). The interpretations of classical exegetes (mufasssirs) regarding the pertinent verses and prophetic examples are critically assessed. The paper then identifies the main drivers of the erosion of spiritual values in the modern family: the promotion of individualism, the weakening of family ties through technology, the superficiality of religious awareness, and the lack of Qur'ān-centered family education. Finally, it offers Qur'ān-based proposals for reconstructing spiritual values, including reviving a culture of family supplication, value education through Qur'ānic narratives, communication between spouses grounded in fidelity and trust, and instilling a God-centered worldview in children from an early age. The Qur'ān provides not only theoretical principles but also lived examples that together form a comprehensive guide to preserving spirituality. In this respect, it offers a divine and ethical perspective for addressing the spiritual crisis of the modern family.

Keywords: tafsīr, qur'ān, family, spirituality, modern era

---

¹ Yozgat Bozok Üniv. İlahiyat Fak., uysaltugba1992@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0756-4100

HZ. PEYGAMBER'İN HADİSLERİNDE AİLENİN ÖNEMİ VE BELAGAT BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Dr. Zehra BİŞKİN¹

Özet

İslam dininde aile kurumuna değer verilmiştir. Hazreti Peygamber'in hadislerinde aile bireyleri arasındaki sevgi, saygı, merhamet, adalet gibi değerler, çeşitli edebi sanatların eşlik ettiği güçlü bir üslupla aktarılmaktadır. Bu çalışmamızda hadislerin anlamına odaklanarak aile ve toplum meselesi tartışılacaktır. Çünkü İslam'da aile toplumun temelidir ve ailede yaşanan adalet ve merhamet gibi hasletler toplumun bütün dokusunu doğrudan etkiler.

Hadisler, ailede huzuru temin edecek ahlaki değerlerin önemine vurgu yaparak aile kurumunun güçlü olmasını hedefler. İslam dininde, bireyin hem dünyevi hem de uhrevi mutluluğunu sağlayabilmesi adına, aile hayatında sağlanan huzur ve uyum temel bir öneme sahiptir. Hz. Peygamberin aile hayatındaki emir ve yasakları, tutum ve davranışları inanan bir toplum için üsve-i hasene oluşturur.

Hadislerde teşbih, kinaye, te'kid, mukabele, istihare, kinaye gibi belâgî sanatlar verilen mesajların etkisini artırmaktadır. Böylece duygulara da hitap edilerek insanın hafızası ve vicdanın da güçlü bir iz bırakılmaktadır. Sözlerin gücü, üslupta gizlidir. Estetik, anlamlı ve edebi sanatlarla süslenmiş sözler etkili olur. Bu bağlamda sözü süsleyen sanatlar insanın ruhuna da temas eder. Çünkü, ruhlara hitap etmeyen sözler etkisiz ve yavan kalır. Aile gibi hayati ve hassas bir konuda, ifadelerin içeriği kadar, nasıl iletildiği de büyük bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda, hadislerde görülen eşsiz belagat sanatı, konunun önemini ve etkisini artırarak anlamın güçlendirilmesine katkıda bulunur. Dolayısıyla, sözlerin mesajını etkili kılan sadece içeriği değil, aynı zamanda dil kullanımını ve ruhla uyumudur.

İslam'ın temel ilkeleri ve Hz. Peygamber'in örnekliliği, aile hayatında sevgi, saygı ve ahlaki değerlerin yaşanması gerektiğine işaret eder. Çalışmamız ile bu değerlerin aktarımında dil ve edebiyatın gücüne dikkat çekilecektir. Ailenin önemini anlatan hadisler hem belâgat hem içerik bakımından incelenecektir. Bu araştırma Arap dili ve belâgati ile hadis ilimleri arasında köprü kurarak, Hz. Peygamberin sözlerinin hem dini hem de edebi olarak çok boyutlu anlaşılmasına katkı sunmayı amaçlamaktadır. İslam'ın dört temel kaynağından biri olan hadislerdeki mana derinliğinin belâgat sanatı açısından değerlendirilmesi literatüre hem anlam hem üslup bakımından yeni katkılar sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: arap dili ve belagati, hadis, aile, edebi sanatlar, toplum

¹ Uzman Vaiz, Kırkkale İl Müftülüğü. zehra71biskin@hotmail.com ORCID ID: 0000-0003-3401-0429

THE IMPORTANCE OF FAMILY IN THE HADITHS OF THE PROPHET AND ITS EXAMINATION IN TERMS OF ELOQUENCE

Dr. Zehra BİŞKİN¹

Abstract

The institution of family is valued in Islam. In the hadiths of the Prophet Muhammad, values such as love, respect, mercy, and justice among family members are conveyed in a powerful style accompanied by various literary arts. In this study, we will discuss family and social issues by focusing on the meaning of the hadiths. This is because in Islam, the family is the foundation of society, and virtues such as justice and compassion experienced within the family directly affect the entire fabric of society. The hadiths emphasise the importance of moral values that ensure peace within the family and aim to strengthen the institution of the family. In Islam, peace and harmony in family life are of fundamental importance for the individual to achieve both worldly and spiritual happiness. The commands and prohibitions, attitudes and behaviours of the Prophet Muhammad in his family life serve as a model for a believing society.

In hadiths, rhetorical devices such as simile, metaphor, emphasis, comparison, and allusion enhance the impact of the message. In this way, the emotions are also addressed, leaving a strong impression on the memory and conscience of the listener. The power of words lies in their style. Words adorned with aesthetic, meaningful, and literary arts are effective. In this context, the arts that adorn words also touch the human soul. Because words that do not appeal to the soul remain ineffective and bland. In a vital and sensitive matter such as family, how the words are conveyed is as important as their content. In this context, the unique art of rhetoric seen in the hadiths contributes to strengthening the meaning by increasing the importance and impact of the subject. Therefore, it is not only the content that makes the message of words effective, but also the use of language and harmony with the soul.

The fundamental principles of Islam and the example set by the Prophet Muhammad indicate that love, respect, and moral values should be practised in family life. Our study will highlight the power of language and literature in transmitting these values. Hadiths that describe the importance of the family will be examined in terms of both rhetoric and content. This research aims to contribute to a multidimensional understanding of the Prophet's words, both religiously and literarily, by building a bridge between Arabic language and rhetoric and the science of hadith. Evaluating the depth of meaning in the hadiths, one of the four fundamental sources of Islam, from the perspective of the art of rhetoric will contribute new insights to the literature in terms of both meaning and style.

Keywords: arabic language and rhetoric, hadith, family, literary arts, society

---

¹ Uzman Vaiz, Kırkkale İl Müftülüğü. zehra71biskin@hotmail.com ORCID ID: 0000-0003-3401-0429

GÜNCEL DİZİLERİN AİLE İÇİ İLETİŞİM VE PSİKOSOSYAL ETKİLEŞİM ÜZERİNDEKİ ROLÜ

Eda PURUTÇUOĞLU¹
Merve KILIÇ²

Özet

Güncel televizyon dizileri, yalnızca bireysel eğlence veya öğrenme aracı olmanın ötesinde, toplumsal değerlerin üretildiği, aile içi rollerin, iletişim biçimlerinin ve sosyal normların şekillendiği önemli sosyal çevre unsurlarındandır. Bu durum, sosyal hizmet mesleği ve disiplini açısından Bronfenbrenner'in (1979) ekolojik sistem kuramı çerçevesinde değerlendirilebilir. Kurama göre birey, iç içe geçmiş sistemler içinde gelişir ve bu sistemlerle olan etkileşimler bireyin davranışlarını etkiler. Özellikle genç bireyler arasında yaygın şekilde tüketilen diziler, aile yapısına ilişkin algıları şekillendirebilmekte ve sosyal ilişkiler üzerinde belirleyici etkiler yaratabilmektedir. Sosyal hizmet uzmanları, bireylerin medya ile kurduğu etkileşimi anlamlandırarak psikososyal ihtiyaçlarını da göz önünde bulundurmaya ve kültürel bağlamla uyumlu müdahaleler geliştirmek durumundadır. Bu bağlamda diziler, sosyal hizmet uygulamalarında hem risk hem de koruyucu bir unsur olarak değerlendirilebilir. Aile içi iletişimi etkileyen medya alışkanlıklarının anlaşılması, aile danışmanlığı, gençlik hizmetleri ve toplum temelli uygulamalar için rehber niteliğindedir. Bu araştırma, güncel dizilerin bireylerin aile içi iletişim ve psikososyal etkileşimleri üzerindeki rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma verileri Google Forms üzerinden çevrim içi anket yoluyla 321 gönüllü bireyden toplanmış ve veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmada kişisel bilgi formu ile birlikte Aile İletişim Kalıpları Ölçeği, Problemlili Dizi İzleme Ölçeği ve Dizi İzleme Motivasyonları Ölçeği kullanılmıştır. Katılımcıların çoğu 19–22 yaş aralığında, kadın ve bekar bireyler olup çoğunluğu aileleri ile birlikte yaşamaktadır. Günlük televizyon izleme süresi genellikle 1-2 saat ile sınırlıdır. Dizi izleme süresinin çoğunlukla günlük yaşamlarını etkilemediği görülmektedir. Dizi izleme nedeni serbest zamanı değerlendirme olarak belirtilmiştir. Dizi izleme tercihlerinde en belirleyici faktör senaryodur. Regresyon analizine göre, dizileri sorumluluktan kaçmak amacıyla izleyen bireylerde, aile içi iletişim düzeyi düşüktür ve aile içinde fikirlerinin yeterince dikkate alınmadığını hissetmektedirler. Diğer yandan, bilgi edinmek ya da kendini geliştirmek amacıyla dizi izleyen bireyler, aile içinde daha açık ve saygılı bir iletişim ortamında yaşadıklarını belirtmişlerdir. Tek yönlü varyans analizine göre, 19–22 yaş grubundaki bireylerin yalnızlıkla başa çıkmak amacıyla dizi izleme düzeyi daha yüksektir ve medya tüketimine daha yatkın oldukları görülmektedir.

Sonuç olarak, dizilere yönelme nedenlerinin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğu bulgusuna dayanarak, bireylerin medya farkındalığını artırmak ve problemlili dizi izleme davranışlarını önlemek amacıyla, sosyal hizmet uygulamalarında medya okur yazarlığına dayalı eğitim programları ile dijital teknolojileri sağlıklı, kontrollü ve bilinçli bir şekilde kullanmalarını teşvik eden bireysel ve grup temelli müdahale yaklaşımları geliştirilmelidir. Ayrıca, aile içi iletişimini desteklemek amacıyla, sosyal hizmet uygulamalarında medya içeriklerinin aile bireyleri ile birlikte izlenip değerlendirilmesini esas alan programların geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: sosyal hizmet, aile içi iletişim, psikososyal etkileşim, dizi izleme motivasyonu

¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Ankara. ORCID No: 0000-0001-7160-2162

² Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Hizmet ABD, Yüksek Lisans Programı, Ankara. ORCID No: 0009-0004-3500-1297

THE ROLE OF CURRENT TELEVISION SERIES ON INTRA-FAMILY COMMUNICATION AND PSYCHOSOCIAL INTERACTION

Eda PURUTÇUOĞLU¹
Merve KILIÇ²

Abstract

Current television series serve not only as tools for individual entertainment or learning, but also as significant social environments in which societal values are produced and intra-family roles, communication patterns and social norms are shaped. This situation can be evaluated within the framework of Bronfenbrenner's (1979) ecological systems theory in the field of social work. According to this theory, individuals develop within interconnected systems, and their interactions with these systems influence their behaviour. Among young people in particular, television series can shape perceptions of family structure and significantly influence on social relationships. Social work professionals must consider individuals' psychosocial needs when interpreting their interactions with media and develop culturally appropriate interventions. In this context, television series can be considered either a risk or a protective factor in social work practices. Understanding media habits that affect family communication can serve as a guide for family counseling, youth services, and community-based interventions. This study aims to examine the role of contemporary television series in individuals' family communication and psychosocial interaction. The research data were collected via an online questionnaire as Google Forms completed by 321 voluntary participants and analysed using the SPSS statistical software package. The study utilised a personal information form along with the Family Communication Patterns Scale, the Problematic Series Watching Scale, and the Series Watching Motivation Scale. The majority of participants were female, single, aged between 19 and 22, and living with their families. Daily television viewing was typically limited to one to two hours, and viewing times were generally not perceived to interfere with daily routines. The most common reason for watching series was to evaluate the free time, and the most decisive factor in series preference was the storyline. According to the results of regression analysis, individuals who watched the series in order to avoid their responsibilities reported lower levels of family communication and felt that their opinions were not sufficiently valued within the family. In contrast, those who watched series for personal development or information purposes reported a more open and respectful communication environment at home. One-way ANOVA results showed that individuals aged 19–22 had significantly higher levels of watching series as a coping strategy for loneliness, indicating a greater tendency toward media consumption in this age group. In conclusion, based on the finding that motivations for watching series are multidimensional, it is recommended that social work practices develop media literacy-based education programmes and individual or group-oriented interventions to promote the healthy, conscious, and controlled use of digital technologies. Furthermore, to support family communication, social work applications are suggested to encourage co-viewing and joint evaluation of media content by family members.

Keywords: social work, family communication, psychosocial interaction, series watching motivation

---

¹ University of Health Sciences, Gülhane Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, Ankara. ORCID No: 0000-0001-7160-2162

² University of Health Sciences, Gülhane Institute of Health Sciences, Department of Social Work, Master's Program, Ankara. ORCID No: 0009-0004-3500-1297

EVLİLİK ROL BEKLENTİLERİ VE EVLİLİK DOYUMU İLİŞKİSİNDE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ DÜZENLEYİCİ ROLÜ

Arş. Gör. Kübra TEMİZ ARSLAN¹
Prof. Dr. Hüdayar CIHAN²

Özet

Bu araştırmanın amacı, evli bireylerin evlilikteki rol beklentilerinin evlilik doyumuyla ilişkisini ve bu ilişkide sosyal medya bağımlılığının düzenleyici rolünü incelemektir. Araştırmada, evlilik rol beklentileri bağımsız değişken, evlilik doyumunu bağımlı değişken ve sosyal medya bağımlılığı ise düzenleyici değişken olarak ele alınmıştır. Rol beklentileri, geleneksel ve eşitlikçi olmak üzere iki alt boyutta değerlendirilmiştir.

Araştırma, ilişkisel tarama modeline dayalı nicel bir desende yürütülmüştür. Örnekleme 161 evli birey oluşturmaktadır. Katılımcıların yaşları 22 ile 68 arasında değişmekte olup, yaş ortalaması 35,02 (SS = 9,08)'dir. Katılımcıların evlilik süresi ise ortalama 9,78 yıl (SS = 10,33) olup, cinsiyet dağılımı incelendiğinde, katılımcıların %73,3'ü kadın (n = 118), %26,7'si erkek (n = 43) olarak belirlenmiştir. Veri toplama araçları olarak Evlilik Rol Beklentileri Ölçeği, Evlilik Yaşamı Ölçeği ve Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 23 programı ile analiz edilmiş, değişkenler arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon analizi ile, düzenleyici etki ise Hayes'in PROCESS Macro Model 1 yöntemiyle test edilmiştir.

Elde edilen bulgular, eşitlikçi rol beklentilerinin evlilik doyumunu pozitif yönde etkilediğini, geleneksel rol beklentilerinin ise evlilik doyumunu negatif yönde etkilediğini göstermektedir. Ancak sosyal medya bağımlılığının bu ilişkilerde düzenleyici bir rol oynamadığı görülmüştür. Hem eşitlikçi hem geleneksel rol beklentileriyle evlilik doyumunu arasındaki ilişkide sosyal medya bağımlılığının moderatör etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Son yıllarda dijitalleşmenin çift ilişkileri üzerindeki etkisi alanyazında artan bir ilgiyle ele alınmakta, özellikle sosyal medya kullanımının evlilik doyumunu ile ilişkisi araştırılmaktadır (Coyne et al., 2017; McDaniel & Coyne, 2016). Ancak sosyal medya bağımlılığı düzeyinin, evlilik içi dinamikler üzerindeki düzenleyici rolü hâlâ sınırlı sayıda çalışmada incelenmiştir. Bu bağlamda, evlilik rol beklentileri gibi toplumsal cinsiyet temelli yapılar ile dijitalleşme etkileşimini araştıran çalışmalar literatürde oldukça sınırlıdır. Halbuki eşlerin birbirlerinden beklediği rollerin doyum düzeyine etkisi, dijital medya bağımlılığı gibi çağdaş faktörlerle şekillenebilir (Bartz & Luyten, 2020). Bu nedenle, mevcut araştırma hem evlilik rol beklentilerinin evlilik doyumunu üzerindeki etkisini hem de sosyal medya bağımlılığının bu ilişkideki olası düzenleyici rolünü birlikte ele alması açısından literatüre özgün bir katkı sunmaktadır. Ayrıca, sosyal medya bağımlılığının doğrudan etkilerinden ziyade, bu bağımlılığın aile içi ilişkiler üzerindeki dolaylı ve bağlamsal etkilerini inceleyen az sayıdaki çalışmadan biri olması bakımından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: evlilik rol beklentileri, evlilik doyumunu, sosyal medya bağımlılığı, moderatör değişken

¹ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, 0000-0002-2508-8809

² Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, 0000-0002-3734-7601

THE MODERATING ROLE OF SOCIAL MEDIA ADDICTION IN THE RELATIONSHIP BETWEEN MARITAL ROLE EXPECTATIONS AND MARITAL SATISFACTION

Res. Asst. Kübra TEMİZ ARSLAN¹
Prof. Dr. Hüdayar CIHAN²

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between marital role expectations and marital satisfaction among married individuals, and to investigate the moderating role of social media addiction in this relationship. In the study, marital role expectations were treated as the independent variable, marital satisfaction as the dependent variable, and social media addiction as the moderating variable. Role expectations were evaluated in two sub-dimensions: traditional and egalitarian.

The research was conducted using a quantitative design based on a relational screening model. The sample consisted of 161 married individuals. Participants' ages ranged from 22 to 68 (M = 35.02, SD = 9.08). Mean marriage duration was 9.78 years (SD = 10.33). In terms of gender distribution, 73.3% of participants were women (n = 118) and 26.7% were men (n = 43). Data were collected using the Marital Role Expectations Scale, the Marital Life Scale, and the Social Media Addiction Scale. The data were analyzed using SPSS 23. Pearson correlation analysis was used to examine the relationships between variables, and the moderating effect was tested using Hayes' PROCESS Macro Model 1.

The findings indicated that egalitarian role expectations positively predicted marital satisfaction, while traditional role expectations had a negative effect. However, social media addiction did not moderate these relationships. The moderating effect of social media addiction in the relationship between both egalitarian and traditional role expectations and marital satisfaction was not statistically significant.

In recent years, digitalization's impact on couple relationships, especially its link with marital satisfaction, has gained scholarly interest (Coyne et al., 2017; McDaniel & Coyne, 2016). However, the moderating role of social media addiction in marital dynamics remains underexplored. Few studies have examined how gender-based constructs like marital role expectations interact with digitalization. Considering that spouses' role expectations may be influenced by factors such as digital media addiction (Bartz & Luyten, 2020), this study offers a unique contribution by addressing both the direct effect of role expectations on marital satisfaction and the potential moderating role of social media addiction. It also stands out by focusing on the indirect and contextual rather than direct effects of social media addiction on family relationships.

Keywords: marital role expectations, marital satisfaction, social media addiction, moderator variable

---

¹ Ankara Yıldırım Beyazıt University, 0000-0002-2508-8809

² Ankara Yıldırım Beyazıt University, 0000-0002-3734-7601

SOSYAL MEDYA KULLANIMININ EVLİLİK İLİŞKİSİ ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Elif OĞULLUK¹
Mustafa Selim ALTINIŞIK²

Özet

Sosyal medya kullanımının bireyleri psikolojik, sosyal, kültürel, ekonomik, politik gibi hem bireysel hem toplumsal yönden etkileyebileceği bilinmektedir. Sosyal medya kullanımının bu geniş etki alanının bireylerin ilişki istikrarı üzerinde çeşitli farklılıklara neden olabileceği düşünülmektedir. Sosyal medya kullanımının gün geçtikçe artması ve hemen hemen her alanda kendine yer bulması bu farklılaşmanın kapsamlı bir şekilde ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, sosyal medya kullanımının evlilik ilişki istikrarı üzerine etkisini incelemektir. Bu doğrultuda bu çalışmada sosyal medya kullanımının evlilik ilişkisi üzerine etkisini belirleyebilmek amacıyla ilişki istikrarı ölçeğinin alt boyutları olan ilişki doyumu, seçeneklerin niteliğini değerlendirme ve ilişki yatırımı boyutları sosyal medya kullanımı çerçevesinde ele alınmıştır. Evli bireylerde sosyal medya kullanımı ile ilişki istikrarı arasındaki ilişkiyi inceleyen bu araştırma, ilişki tarama modeline göre tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu; amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenmiş sosyal medya kullanan evli bireylerden oluşmaktadır. Bu bağlamda araştırmaya 338'i kadın ve 45'i erkek olmak üzere toplam 383 katılımcının verileri dahil edilmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak öncelikle araştırmanın bağımsız değişkenini etkileyebileceği düşünülen ve araştırmacı tarafından oluşturulan "Demografik Bilgi Formu" kullanılmıştır. Demografik bilgi formunda katılımcıların; yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, gelir düzeyi, evlilik süresi, sosyal medya kullanım süresi, kullanımdan kaynaklı ihmal algısı gibi evlilik istikrarı üzerinde etki oluşturabilecek değişkenlere ilişkin sorular bulunmaktadır. Bunun yanında araştırmada geçerlik ve güvenilirlikleri ispatlanan ve kullanım izinleri alınan "Sosyal Medya Kullanım Ölçeği (SMKÖ)" ve "İlişki İstikrarı Ölçeği (İİÖ)" kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 25.0 paket programı kullanılmıştır. Betimsel analizlerde öncelikle demografik değişkenlerin bağımsız değişken üzerindeki farklılaşma incelenmiştir. Bu bağlamda ilişki istikrarının alt boyutları olan; ilişki doyumu, seçeneklerin değerlendirilmesi ve ilişki yatırımı faktörlerin her biri için demografik değişkenlerin anlamlı farklılık oluşturup oluşturmadığına bakılmıştır. Daha sonra araştırmanın temel hipotezi olan sosyal medya kullanımının ilişki istikrarı üzerindeki ilişkiyi açıklayabilmek adına, yine her bir alt boyut çerçevesinde olacak şekilde Regresyon Analizi modeli kullanılmıştır. Araştırmada betimsel ve regresyon analizi ile elde edilen sonuçlara göre sosyal medya kullanımının ilişki istikrarının alt boyutu olan ilişki yatırımı ve seçeneklerin niteliğinin değerlendirilmesi ile pozitif yönde anlamlı bir ilişkisinin olduğu görülmüştür. Buna karşın sosyal medya kullanımı ile ilişki doyumu arasında herhangi bir anlamlı ilişki bulunamamıştır. Bunun yanında cinsiyet, yaş, evlilik süresi, günlük kullanım süresi, ihmal algısı değişkenlerinin ilişki doyumunu; cinsiyet, günlük kullanım ve ihmal algısı değişkenlerinin seçeneklerin niteliğinin değerlendirilmesini; cinsiyet ve yaş değişkenlerinin ilişki yatırımı anlamlı ölçüde farklılaştırdığı görülmüştür. Araştırma bulguları, sosyal medya kullanımının evli bireylerin ilişki istikrarı üzerinde belirli boyutlarda

¹ Lisansüstü Öğrenci, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Evlilik ve Aile Danışmanlığı A.B.D., elfoglk@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0001-7519-4271>

² Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık A.B.D., mustafaselim.altinisik@omu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-1958-3421> (Sorumlu Yazar)

etkili olduğunu sonucunu ortaya koymaktadır. Özellikle, sosyal medya kullanımının ilişki yatırımı ve seçeneklerin niteliğini değerlendirme boyutlarıyla pozitif yönde ilişkili olması, bireylerin çevrim içi ortamda karşılaştıkları seçenekleri ve etkileşimleri evliliklerine yönelik değerlendirmelerine yansıttıklarını düşündürmektedir. Ancak ilişki doyumu ile anlamlı bir ilişki bulunamaması, sosyal medya kullanımının duygusal doyumdan ziyade daha çok bilişsel ve davranışsal boyutlarda etkili olabileceğine işaret etmektedir. Demografik değişkenlerin farklı alt boyutlarda anlamlı farklılıklar oluşturması, sosyal medya kullanımının bireysel ve ilişkisel dinamiklerle birlikte değerlendirilmesinin önemini vurgulamaktadır. Özellikle ihmal algısı, günlük kullanım süresi ve cinsiyet gibi değişkenlerin etkisi dikkate alındığında, sosyal medya kullanımında bilinçli farkındalığın geliştirilmesi ve çiftler arasında dijital sınırların belirlenmesi önerilmektedir. Bu doğrultuda, bu alanda çalışan araştırmacılara; sosyal medya kullanım alışkanlıklarının çift ilişkilerindeki rolünü değerlendirmeleri, çiftlere dijital okuryazarlık ve sınır çizme becerileri kazandırmaları önerilmektedir. İlerleyen çalışmalarda ise nitel veriyle desteklenmiş karma desenli araştırmalar yapılarak, sosyal medya etkileşimlerinin ilişki dinamiklerine etkisi daha derinlemesine incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: sosyal medya kullanımı, ilişki istikrarı, ilişki doyumu, ilişki yatırımı, seçeneklerin niteliğini değerlendirilmesi

INVESTIGATION INTO THE IMPACT OF SOCIAL MEDIA USE ON MARITAL RELATIONSHIP STABILITY

Elif OĞULLUK¹
Mustafa Selim ALTINIŞIK²

Abstract

It is known that social media use affects individuals both individually and socially in psychological, social, cultural, economic, and political dimensions. It is thought that the wide impact area of social media use may lead to various differences in individuals' relationship stability. The increasing use of social media and its presence in nearly every area necessitate a comprehensive examination of this transformation. Accordingly, the aim of this study is to investigate the impact of social media use on marital relationship stability. For this purpose, the sub-dimensions of the Relationship Stability Scale relationship satisfaction, evaluation of the quality of alternatives, and relationship investment were examined within the context of social media use. This research, which aims to examine the relationship between social media use and relationship stability in married individuals, was designed using a relational survey model. The study group consists of married individuals who use social media, selected through purposive sampling. Data were collected from a total of 383 participants (338 women, 45 men). A "Demographic Information Form" developed by the researcher was used to assess variables such as age, gender, education level, income, duration of marriage, daily social media use, and perceived neglect due to social media, which may affect relationship stability. In addition, the study utilized the validated and licensed "Social Media Use Scale (SMUS)" and "Relationship Stability Scale (RSS)". Data were analyzed using SPSS 25.0. In descriptive analyses, the impact of demographic variables on the dependent variable was examined. Each sub-dimension of relationship stability—relationship satisfaction, evaluation of alternatives, and relationship investment—was analyzed for differences across demographics. Regression analysis was then used to test the main hypothesis regarding the effect of social media use on relationship stability. The findings showed that social media use had a significant positive relationship with the sub-dimensions of relationship investment and evaluation of the quality of alternatives. However, no significant relationship was found between social media use and relationship satisfaction. Moreover, gender, age, duration of marriage, daily usage time, and perceived neglect significantly affected relationship satisfaction; gender, daily usage time, and neglect perception significantly affected evaluation of alternatives; and gender and age significantly affected relationship investment. These findings suggest that social media use influences certain aspects of relationship stability among married individuals. The positive associations with relationship investment and evaluation of alternatives imply that online interactions and perceived options may influence marital assessments. The lack of association with relationship satisfaction may indicate that social media affects more cognitive and behavioral dimensions rather than emotional satisfaction. The observed demographic differences highlight the need to consider individual and relational dynamics together. In particular, the impact of perceived neglect, daily usage, and gender underscores the importance of fostering conscious awareness and setting digital boundaries in couples. It is recommended that researchers and practitioners working in

¹ Lisansüstü Öğrenci, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Evlilik ve Aile Danışmanlığı A.B.D., elfoglk@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0001-7519-4271>

² Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık A.B.D., mustafaselim.altinisik@omu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-1958-3421> (Sorumlu Yazar)

this field assess the role of social media use in couple relationships and promote digital literacy and boundary-setting skills. Future research may benefit from mixed-methods designs supported by qualitative data to explore the influence of social media interactions on relationship dynamics in greater depth.

Keywords: social media use, relationship stability, relationship satisfaction, relationship investment, evaluation of alternative

AİLE VE SOSYAL MEDYA: TÜRK-İSLAM AİLE YAPISINDA DİJİTAL ETKİLEŞİMİN PSİKOSOSYAL ETKİLERİ

Adnan KALKAN¹

Özet

Günümüzde sosyal medya hayatın her alanını etkilediği gibi aile yapısını da derinden etkilemiştir. Değer aktarımdan iletişim biçimlerine, günlük yaşamdan bakış açısına, psikolojik alandan sosyal ve bilişsel alana, kısacası her alanda aileyi dijital-sosyal medyadan etkilenmiştir. Az sayıda olumlu etkisi söz konusu olduğu gibi genel anlamda olumsuz etkilere yol açmıştır.

Bu çalışma, sosyal medyanın çocuk ve ergenlere değer eğitimi aktarımı, aile mahremiyeti, aile içi iletişim dinamiklere etkisi, sosyal medyanın ailede milli ve manevi değerlere etkisi, dijital oyunların manevi değerler ve bilişsel etkisi incelenecektir.

Bu çalışmada literatür taraması ve aile danışmanlığı gözlemlerinden yararlanılmıştır. Bulgular, sosyal medyanın aile mahremiyetine zarar verme, sosyal medyanın aile iletişim bağlarını zayıflatma, ailede çocuk ve gençlerde kimlik ve şahsiyet karmaşası oluşturma benzeri riskleri barındırdığı; sosyal medya bilinçli kullanıldığında ise bilgilenme, eğitim, gelişim ve kültür aktarımında faydalı olabileceğini göstermektedir.

Sonuç olarak ailelerin sosyal medya kullanımı risklerinin farkına varması; sosyal medyayı bilinçli kullanarak değer temelli bir yaklaşımla, aile çocuk ve gençlerde dijital ve sosyal medya faydasını üst düzeye çıkarılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: aile, sosyal medya, dijital oyun, mahremiyet, değer eğitimi, Türk-İslam aile yapısı

---

¹ Uzman 0000-0001-6142-098X Özel Kariyer Aile Danışma Merkezi, Adana / Türkiye
E-posta: adnankalkan01@gmail.com

FAMILY AND SOCIAL MEDIA: PSYCHOSOCIAL EFFECTS OF DIGITAL INTERACTION IN TURKISH-ISLAMIC FAMILY STRUCTURE

Adnan KALKAN¹

Abstract

Today, social media has profoundly affected family structure, as it has every aspect of life. From value transmission to communication styles, from daily life to perspective, from the psychological to the social and cognitive, in short, every aspect of family life has been affected by digital social media. While there are a few positive effects, it has generally led to negative effects.

This study will examine the effects of social media on value education transmission to children and adolescents, family privacy, family communication dynamics, the impact of social media on national and spiritual values within the family, and the spiritual and cognitive effects of digital games.

This study utilizes literature reviews and observations from family counseling. The findings indicate that social media poses risks such as damaging family privacy, weakening family communication bonds, and creating identity and personality confusion in children and adolescents within the family; however, when used consciously, social media can be beneficial in terms of information, education, development, and cultural transmission.

In conclusion, it is recommended that families become aware of the risks of social media use and maximize the benefits of digital and social media for children and young people by using social media consciously and with a value-based approach.

Keywords: family, social media, digital games, privacy, values education, Turkish-Islamic family structure

---

¹ Consultant 0000-0001-6142-098X Special Career Family Counseling Center, Adana, Turkey
Email: adnankalkan01@gmail.com

KADIN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Mümine TEZDİĞ¹
Prof. Dr. Erol YILMAZ²

Özet

Bireylerarası etkileşim, insan yaşamının temel bileşenlerinden birini oluşturmaktadır. Özellikle üniversite dönemi, genç yetişkinlerin yoğun sosyal etkileşimler yaşadığı ve iletişim becerilerinin belirgin şekilde anlam kazandığı kritik bir gelişim evresini temsil etmektedir. Bu süreçte, aile yapısı ve sosyodemografik özellikler bireylerin iletişim becerilerinin gelişiminde temel belirleyiciler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma, kadın üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerinin sosyodemografik faktörlerle ilişkisini sistematik olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, Kırıkkale Üniversitesi'nin 12 fakültesinde öğrenim gören 600 kadın öğrenci üzerinde yürütülmüş kesitsel bir çalışmadır. Veri toplama aracı olarak geçerlik ve güvenilirliği kanıtlanmış "İletişim Becerileri Ölçeği" ve "Kişisel bilgi Formu" kullanılmıştır. Toplanan verilerin analizinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve bağımsız gruplar t-testi uygulanmıştır. Anket sonuçları istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Fakülteler arasında, anne ve babanın birliktelik durumu, annenin eğitimi düzeyi ve arkadaşlık kurmada güçlük gibi değişkenlerde iletişim becerileri açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Ancak babanın eğitim düzeyi, anne ve babanın çalışma durumlarında ise anlamlı farklılıklar tespit edilmemiştir. Araştırma bulguları, üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerinin fakülte türü, aile yapısı ve sosyodemografik özellikler gibi değişkenlere göre anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle Eğitim Fakültesi öğrencilerinin diğer fakültele kıyasla daha yüksek iletişim becerisi puanları elde etmesi, mesleki eğitimin bu becerilerin gelişimindeki rolünü destekler niteliktedir. Ayrıca, anne eğitim düzeyi ve aile bütünlüğünün iletişim becerileri üzerindeki anlamlı etkisi, aile ortamının iletişim yeterliliklerinin şekillenmesindeki kritik rolünü vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: iletişim becerileri, aile, üniversite öğrencileri

¹ Sosyal Çalışmacı, Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, m.tezdig@kku.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6850-7532>

² Kırıkkale Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi, erolyilmaz@kku.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6689-1745>

AN EXAMINATION OF FEMALE UNIVERSITY STUDENTS COMMUNICATION SKILLS ACCORDING TO VARIOUS VARIABLES

Mümine TEZDİĞ¹
Prof. Dr. Erol YILMAZ²

Abstract

Interpersonal interaction constitutes one of the fundamental components of human life. The university period, in particular, represents a critical developmental stage where young adults engage in intensive social interactions and where communication skills gain significant meaning. During this process, family structure and sociodemographic characteristics emerge as key determinants in the development of individuals' communication skills. This study aims to systematically examine the relationship between female university students' communication skills and sociodemographic factors. The research is a cross-sectional study conducted with 600 female students from 12 faculties at Kırıkkale University. The data collection instruments included the validated and reliable "Communication Skills Scale" and a "Personal Information Form." The collected data were analyzed using one-way analysis of variance (ANOVA) and independent samples t-test. The survey results were statistically analyzed. Statistically significant differences in communication skills were found across faculties and in variables such as parental cohabitation status, mother's education level, and difficulty in making friends ($p < 0.05$). However, no significant differences were detected in father's education level or parents' employment status. The research findings reveal that university students' communication skills show significant variations according to faculty type, family structure, and sociodemographic characteristics. Notably, students from the Faculty of Education achieved higher communication skill scores compared to other faculties, supporting the role of professional training in developing these skills. Furthermore, the significant impact of mother's education level and family integrity on communication skills highlights the crucial role of family environment in shaping communication competencies.

Keywords: communication skills, family, university students

---

¹ Social Worker, Kırıkkale University, Vocational School of Health Services, m.tezdig@kku.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6850-7532>

² Kırıkkale University, Department of Information and Records Management, erolyilmaz@kku.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6689-1745>

GÜÇLÜ EBEVEYN PSİKOEĞİTİM PROGRAMININ ETKİLİLİĞİ

Mümine YAZAR¹
Kübra YILMAZ²

Özet

Araştırmanın amacı, Pozitif Psikolojiye dayanan bir psikoeğitim programı (Güçlü Ebeveyn Psikoeğitim Programı-GEPP) oluşturarak programın katılımcıların öz şefkat, minnettarlık ve psikolojik sağlamlık düzeyleri üzerindeki etkisini incelemektir. Pozitif psikoloji, bireylerin güçlü yanlarını fark ederek bu özellikleri işlevsel olarak kullanabilmeleri ve zorlayıcı olaylardan güçlenerek çıkabilmelerini incelemektedir. Pozitif psikolojide ifade edilen karakter güçleri, bireyin ruh sağlığını koruyucu yapıdadır. Bu çalışmada, ebeveynlerin karakter güçleri konusunda bilgi sahibi olarak kendi güçlü özelliklerini keşfetmeleri hedeflenmiştir. Aynı zamanda stresi azaltmak ve zorlayıcı duygular ile baş etmeleri için programda yer verilen öz şefkat ve minnettarlık uygulamalarının psikolojik sağlamlıkları üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Bu amaçla, bir psikoeğitim programı hazırlanmış ve uygulanmıştır. Yöntem: Araştırma, deney ve kontrol grubu, ön test ve son test deneysel desenedir. Çalışma, Ankara’da bir devlet anaokulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılmaya gönüllü olan ve uygunluk ölçütlerine uyan ebeveynler araştırmanın katılımcılarıdır. Gönüllü olan ebeveynler arasından seçilen katılımcılar, basit seçkisiz atama ile deney ve kontrol gruplarına atanmıştır. Deney ve kontrol grupları sekizer kişiden oluşmaktadır. GEPP, ebeveynlerin psikolojik sağlamlık, karakter güçleri, öz şefkat, minnettarlık kavramlarını tanımaları, karakter güçleri ve öz şefkat uygulamaları ile psikolojik sağlamlıklarını geliştirmek amacıyla, pozitif psikoloji temel alınarak geliştirilmiştir. Beş oturumdan oluşan programın, oturum süreleri 75-90 dakikadır. Uygulama, 2025 Eğitim Öğretim yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Kişisel bilgi formu, Minnettarlık Ölçeği, Öz Şefkat Ölçeği ve Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği ile veri toplanmıştır. Grup içi karşılaştırmalar da Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi; gruplar arası karşılaştırmalarda ise Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Veriler, SPSS 28.0 ile çözümlenmiştir. Etki büyüklüğü, Rosenthal'ın $r = z/\sqrt{N}$ formülü ile hesaplanmıştır. Bulgular: Deney grubunun öz şefkat ölçeği ($z=-2,32$, $p<.05$, $r = -0.82$); minnettarlık ölçeği ($z=-2,52$, $p<.05$ $r=-0.89$) ve psikolojik sağlamlık ölçeği ($z=-2,28$, $p<.05$, $r = -0.80$) ön test ve son test ölçümleri arasında anlamlı düzeyde farklılık bulunmaktadır. Deney grubunun öz şefkat, minnettarlık ve psikolojik sağlamlık ölçekleri son test puanları sıra ortalamaları, ön test puanlarına göre anlamlı düzeyde yüksektir. Gruplar arası karşılaştırmalar incelendiğinde ise deney grubunun öz şefkat, minnettarlık ve psikolojik sağlamlık son test puanları ile kontrol grubunun son test puanları arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç: Deney grubundaki ebeveynlerin öz şefkat, minnettarlık ve psikolojik sağlamlık puanları artmıştır. Deney ve kontrol grubu arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Buna göre, GEPP'nin ebeveynlerin öz şefkat, minnettarlık ve psikolojik sağlamlık düzeyi üzerinde olumlu bir etki oluşturabildiği ifade edilebilir.

Anahtar kelimeler: ebeveynlik, öz şefkat, minnettarlık, psikolojik sağlamlık, karakter güçleri.

¹ Öğr. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi, Rektörlük mumineyazar@gazi.edu.tr, mumineyazar@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0009-7741-8927>

² Uzman Öğretmen, MEB, Devlet Hatun Anaokulu, kr.yilmazz@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-6877-684X>

THE EFFECTIVENESS OF THE STRONG PARENT PSYCHOEDUCATION PROGRAMME

Mümine YAZAR¹
Kübra YILMAZ²

Abstract

The aim of the study is to create a psychoeducation programme based on Positive Psychology (Strong Parent Psychoeducation Programme-SPPP) and to examine the programme's effect on participants' levels of self-compassion, gratitude and psychological resilience. Positive psychology examines how individuals can recognise their strengths, use these characteristics functionally and emerge stronger from challenging events. The character strengths outlined in Positive Psychology have a protective effect on mental health. In this study, the aim is for parents to gain knowledge about character strengths and discover their own strengths. Additionally, the impact of self-compassion and gratitude practices included in the programme on psychological resilience was investigated to help reduce stress and cope with challenging emotions. For this purpose, a psychoeducational programme was developed and implemented. Method: The study was designed as a pre-test and post-test experimental study with experimental and control groups. The study was conducted at a state nursery school in Ankara. Parents who volunteered to participate in the study and met the eligibility criteria were included as participants. Participants were selected from among the volunteers and assigned to the experimental and control groups using simple random assignment. Each group consisted of 8 participants. SPPP was developed based on positive psychology with the aim of helping parents understand the concepts of psychological resilience, character strengths, self-compassion, and gratitude, and to improve their psychological resilience through character strengths and self-compassion practices. The programme consists of five sessions, each lasting 75-90 minutes. The application was carried out in the spring semester of the 2025 academic year. Data was collected using a personal information form, the Gratitude Scale, the Self-Compassion Scale, and the Brief Psychological Resilience Scale. Intra-group comparisons were made using the Wilcoxon Signed-Rank Test, while inter-group comparisons were made using the Mann-Whitney U test. The data was analysed using SPSS 28.0. Effect size was calculated using Rosenthal's formula $r = z/\sqrt{N}$. Findings: The experimental group's self-compassion scale ($z=-2.32$, $p<.05$, $r=-0.82$); gratitude scale ($z=-2.52$, $p<.05$, $r=-0.89$), and psychological resilience scale ($z=-2.28$, $p<.05$, $r=-0.80$) showed significant differences between pre-test and post-test measurements. The post-test scores of the experimental group's self-compassion, gratitude, and psychological resilience scales were significantly higher than the pre-test scores. However, when comparing the groups, there was no significant difference between the post-test scores of the experimental group's self-compassion, gratitude, and psychological resilience scales and the post-test scores of the control group. Conclusion: The self-compassion, gratitude, and psychological resilience scores of the parents in the experimental group increased. However, no significant difference was observed between the experimental and control groups. Accordingly, it can be stated that SPPP has a positive effect on the level of self-compassion, gratitude, and psychological resilience of parents.

Keywords: parenting, self-compassion, gratitude, resilience, character strengths.

---

¹ Öğr. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi, Rektörlük mumineyazar@gazi.edu.tr mumineyazar@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0009-7741-8927>

² Uzman Öğretmen, MEB, Devlet Hatun Anaokulu kr.yilmazz@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-6877-684X>

TÜRKİYE’DE EBEVEYN TUTUMLARI İLE İLGİLİ YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Esra ALP¹
Prof. Dr. Aygen ÇAKMAK²

Özet

Ebeveyn tutumu, çocuğun duygusal, sosyal, bilişsel ve davranışsal gelişimini etkileyen önemli bir faktördür. Erken dönemde ebeveyn tutumları, bireyin güvenli bağlanma kurmasına, özsaygısını sağlamlaştırmasına ve duygularını sağlıklı biçimde düzenlemesine olanak tanımaktadır. Sıcaklık, tutarlılık ve açıklık içeren ebeveynlik yaklaşımları çocukta sosyal uyum, akademik başarı, problem çözme becerisi ve empati kapasitesini desteklerken; aşırı denetleyici, tutarsız veya ihmal edici tutumlar kaygı, depresyon, davranışsal bozukluklar ve düşük motivasyonla ilişkili riskleri artırmaktadır. Bu nedenle ebeveyn tutumlarının sistematik olarak incelenmesi, hem bireysel düzeyde erken müdahalelere hem de aile odaklı eğitimsel ve psikososyal politika geliştirmeye temel sağlaması düşünülmektedir. Bu çalışmada, 2010-2024 yılları arasında Türkiye’de ebeveyn tutumlarıyla ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, Yükseköğretim Kurulu Tez Dokümantasyon Merkezi’ne kayıtlı yüksek lisans, doktora ve tıpta uzmanlık düzeyinde tamamlanmış 116 lisansüstü tez oluşturmaktadır. Çalışmada ebeveyn tutumlarıyla ilgili yazılmış olan lisansüstü tezler; türlerine, yazıldıkları yıllara, üniversitelere, enstitülere, kullanılan araştırma yöntemleri, anabilim dalı, örneklem sayısı ve lisansüstü tez yazarlarının cinsiyeti bakımından incelenmiş, sonuçların ebeveyn tutumlarıyla ilgili yapılacak olan çalışmalara kaynak oluşturması amaçlanmıştır. Araştırma verileri, nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yöntemleri kullanılarak frekans ve yüzde dağılımlarından yararlanılmış ve bulgular tablo ve şekillerle ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: ebeveyn, ebeveyn tutumu, lisansüstü tez

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın Çalışmaları ABD, ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-5902-9449>, Türkiye, esra_caglar06@hotmail.com

² Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0692-336X>, Türkiye, ayalp71@gmail.com

A REVIEW OF GRADUATE THESES ON PARENTING ATTITUDES IN TÜRKİYE

Esra ALP¹
Prof. Dr. Aygen ÇAKMAK²

Abstract

Parental attitudes significantly influence children's emotional, social, cognitive, and behavioral development. Early parental behaviors contribute to the formation of secure attachment, the consolidation of self-esteem, and the healthy regulation of emotions. Warmth, consistency, and openness in parenting foster social adaptation, academic success, problem-solving skills, and empathy, whereas overly controlling, inconsistent, or neglectful attitudes are associated with increased risks of anxiety, depression, behavioral problems, and low motivation. Given that the effects of parenting attitudes can vary across cultural and socioeconomic contexts, it is essential that studies employ both quantitative and qualitative approaches for a multidimensional assessment. This study aims to examine graduate-level theses on parenting attitudes conducted in Turkey between 2010 and 2024. The sample consists of 116 completed master's, doctoral, and medical specialization theses registered in the Higher Education Council's Thesis Documentation Center. These theses were analyzed in terms of their types, year of completion, universities, institutes, research methods, academic departments, sample sizes, and the gender of the authors. Data were collected using the document analysis technique, a qualitative data collection method, and analyzed descriptively; frequency and percentage distributions are presented through tables and figures. The findings are intended to serve as a resource for future research and for informing family-centered educational and psychosocial policy development.

Keywords: Parents, parental attitudes, graduate theses

---

¹ Kırıkkale University, Institute of Social Sciences, Department of Women's Studies, Turkey. ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-5902-9449>; esra_caglar06@hotmail.com

² Kırıkkale University, Faculty of Health Sciences, Department of Child Development, Turkey. ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0692-336X>; ayalp71@gmail.com

AİLENİN GÜÇLENDİRİLMESİNDE YENİ BİR PERSPEKTİF: YALNIZLIK BAKANLIĞI

Aslı BEK¹

Özet

2000’li yıllarla birlikte teknolojinin gelişmesi, iş dünyasının yoğunlaşması ve bireyselleşmenin önem kazanmasıyla paralel olarak ailenin kavramının dönüşüme uğradığı bir toplumsal yapı değişikliği tüm Dünyada gözlenmektedir. Ailenin varlığı yalnızca sağlıklı bir toplum için değil, ekonomi, refah ve sağlık sistemi olmak üzere pek çok konu ile de ilişkilidir. Bu bağlamda özellikle evlilik oranlarının düştüğü, doğum oranlarının azaldığı ülkelerde ailenin güçlendirilmesine yönelik devlet politikalarının geliştirildiği görülmektedir. Devletin evlenen çiftlere ekonomik destek sunması, çocuk yardımları, ebeveynlik izinleri, kreş ve bakım hizmetleri gibi pek çok ailenin güçlendirilmesine yönelik politikalar ailenin güçlendirilmesini hedef alan devletler tarafından vatandaşlarına sunulmaktadır. İlk kez uygulama örneği 2018 yılında İngiltere’de görülen Yalnızlık Bakanlığı ailenin güçlendirilmesine yönelik politikalarla doğrudan ilişkili olup bu politikaları tamamlayıcı bir rol üstlenmektedir.

Yalnız bireylerin depresyon ve anksiyete gibi psikolojik sorunlarla daha fazla karşı karşıya kalması, obezite ve kalp hastalığı gibi daha çok kronik hastalığa yakalanması ve bunlara bağlı olarak yaşamının bir bölümünde bakım ihtiyacının oluşması devletler için hem ekonomik hem de yapısal bir yük oluşturmaktadır. Tercihen yalnız olmaya seçen bireyler aile kavramının zayıflamasına ve dolaylı olarak doğurganlık oranlarının azalmasına da sebebiyet oluşturmaktadır. Yalnızlık Bakanlığı ile yalnız bireylerin toplum sağlığı merkezleri tarafından sosyal faaliyetlere yönlendirilmesi, psikolojik destek almalarının sağlanması ve yalnızlığın sonuçlarına yönelik kamu spotlarının oluşturulması gibi faaliyetlerinin yanı sıra yalnızlığa ilişkin verilerin toplanması ve değerlendirilerek ilerleyen yıllarda yalnız bireylerin sayısını düşürmeye yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sunulması amaçlanmaktadır. İngiltere’nin ardından 2021 yılında Japonya’da kurulan Yalnızlık Bakanlığı ailenin güçlendirilmesine yönelik politikalar geliştirilen Avusturya ve İsviçre gibi ülkelerin gündeminde tartışma konusu haline gelmiştir.

Bu çalışmada, 2025 yılının “Aile Yılı” ilan edildiği Türkiye bağlamında, “Yalnızlık Bakanlığı” uygulamasının uygulanabilirliğini değerlendirmek amaçlanmaktadır. İngiltere ve Japonya örneklerinden hareketle, bu iki ülkedeki uygulamalar faaliyet raporları, resmi internet siteleri ve toplantı tutanakları gibi dokümanlar üzerinden nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ile incelenecektir. Elde edilen veriler, durum çalışması deseni çerçevesinde çift vaka analizi modeli ile MAXQDA nitel veri analiz yazılımı kullanılarak görsel haritalandırma yöntemiyle karşılaştırmalı olarak analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yalnızlık bakanlığı, Ailenin güçlendirilmesi, Sosyal politika

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Ezine Gıda İhtisas OSB MYO, asliguzel@comu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0013-6568.

AİLE İÇİ İLETİŞİMİN GENÇLERDE GÖRÜLEN AKRAN ZORBALIĞINA ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Sadiye KAYAARSLAN¹

Özet

Gençler arasında yayılmakta olan akran zorbalığı hem bir gençlik sorunu hem de toplumsal sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Akran zorbalığı; aile üyesi gençler, aileler ve akranlar açısından önemli dezavantajları ortaya çıkarmaktadır. Bu dezavantajlar içerisinde akran zorbalığı yapan gençlerin akranlarıyla ilişkilerinin daha da kötüleşmesi, akranlar tarafından dışlanılma, aile ile ilişkilerin bozulması, zorbalık yapan gencin ve ailesinin damgalanması ve toplumun diğer kesimleriyle de ilişkilerin bozulması sayılabilir. Akran zorbalığına maruz kalan gençlerin de ya daha içe kapanık duruma gelmesi ya da onların da şiddet kullanmaya başlamaları, her iki durumda da akranlarıyla ilişkilerinin bozulması ortaya çıkabilmektedir. Tüm bu dezavantajlı durumlar ele alınırken, akran zorbalığına giden yolda aile ortamının etkisini gözden kaçırmamak gerekmektedir.

Araştırmanın amacı aile içindeki iletişim şekillerinin gençlere etkilerini ortaya koyarak bu iletişim şekillerinin akran zorbalığına etkilerini anlamlandırmaya çalışmaktır. Bu doğrultuda akran zorbalığı ile ilgili yapılmış araştırmalarda aile içi iletişim konusuna yer verenlerinin ele aldığı konular üzerinden nitel analiz gerçekleştirilmiştir.

Literatür taraması sonucunda; aile içi iletişimi birbirini dinlemeye ve anlamaya, hoşgörüyü, empatik iletişime, saygı ve sevgiye dayanan, aile üyelerinin birlikte yeterli-nitelikli vakit geçirdiği aile ortamında büyüyen gençlerin şiddete başvurmadan kaçındıkları tespit edilmiştir. Şiddeti sorun çözme yolu olarak görmeyen gençlerin ise çoğunlukla akran zorbalığına başvurmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte aile yaşantısında herhangi bir şiddet türü ile karşılaşan gençlerin şiddet içeren davranışları öğrendikleri ve şiddet uygulamaktan da kaçınmadıkları görülmüştür. Ayrıca sorunların çözümünde şiddeti araç olarak kullanmayı düşünen gençlerin akran zorbalığı yapmaktan kaçınmadıkları belirlenmiştir.

Sonuç olarak, etkin iletişime sahip aile ortamına sahip olmanın gençlerin akran zorbalığına başvurmasını engelleyici bir faktör olduğu belirlenmiştir. Bu araştırma doğrultusunda aile ortamının iletişim dilinin empatik olmasının, karşılıklı dinlemeye ve anlamaya önem verilmesinin, aile üyelerinin birbirleriyle nitelikli zaman geçirmesinin özendirilmesine dair çalışma ve etkinliklerin yapılması, bu konularda hem ailelere hem gençlere eğitimler verilmesi gerektiği önerilmiştir. Bu eğitim ve etkinliklerin hem aile politikaları hem de gençlik politikaları bakımından önem taşıdığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: sosyal sorunlar, gençlik, akran zorbalığı, aile içi iletişim

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Delice Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmetler Programı, Türkiye. Orcid: 0000-0001-8636-3897

EFFECTS OF FAMILY COMMUNICATION ON PEER BULLYING IN YOUTH

Assistant Prof. Sadiye KAYAARSLAN¹

Abstract

Peer bullying, which is widespread among young people, presents both a youth and a societal problem. Peer bullying poses significant disadvantages for young people, their families, and their peers. These disadvantages include worsening relationships with peers, being ostracized by peers, deteriorating family relationships, stigmatizing the perpetrator and their family, and deteriorating relationships with other segments of society. Young people subjected to peer bullying can either become more withdrawn or resort to violence themselves, both of which can lead to deteriorating relationships with their peers. While addressing all these disadvantages, the impact of the family environment on the path to peer bullying should not be overlooked.

The purpose of this research is to explore the impact of family communication on young people and to understand their impact on peer bullying. To this end, a qualitative analysis was conducted on topics addressed by studies on peer bullying that have addressed family communication.

A literature review has revealed that young people who grow up in a family environment where family communication is based on listening and understanding, tolerance, empathic communication, respect, and love, and where family members spend ample quality time together, tend to avoid resorting to violence. It has been concluded that young people who do not view violence as a way to solve problems generally do not resort to peer bullying. Furthermore, it has been observed that young people who experience any form of violence in their family lives learn violent behaviors and do not shy away from using violence. Furthermore, it has been determined that young people who consider using violence as a means of solving problems do not shy away from peer bullying.

In conclusion, it was determined that having a family environment with effective communication is a factor that prevents young people from engaging in peer bullying. This research suggests that studies and activities should be conducted to encourage empathic communication in the family environment, to prioritize mutual listening and understanding, and to encourage family members to spend quality time with each other. Both families and young people should be provided with training on these topics. These trainings and activities are thought to be important in terms of both family policies and youth policies.

Keywords: social problems, youth, peer bullying, family communication

---

¹ Kırıkkale University, Delice Vocational School, Social Services Program, Türkiye

AİLE, EĞİTİM VE SOSYAL KURUMLARIN İŞBİRLİĞİ

Maksudjon YULDASHEV¹

Gayrat QODİROV²

Özet

Makale, bireyin sosyalleşmesi ve uyumlu gelişiminin temel şartı olarak ailenin, eğitim sisteminin ve sosyal kurumların işbirliğinin teorik ve pratik yönlerini ele almaktadır. Yazar, aile kurumunun dönüşümünü, eğitim kurumlarının mevcut durumunu ve sosyal kurumların eğitim sürecindeki rolünü analiz etmektedir. Özellikle, ailenin duygusal ikliminin, ebeveynlerle öğretmenler arasındaki işbirlikçi diyalogun ve kültürel ile medya faktörlerinin etkisini içeren sosyal-psikolojik yönlere dikkat çekilmektedir. Temel sorunlar ve zorluklar belirlenmiştir: ailenin eğitim potansiyelinin zayıflaması, okulun sosyal işlevlerle aşırı yüklenmesi, medyanın çelişkili etkisi, değer çatışmaları ve sosyal eşitsizlik. Analiz sonucunda işbirliğini geliştirme yolları önerilmektedir: “okul–aile–toplum” modellerinin uygulanması, psikolojik desteğin geliştirilmesi, dijital teknolojilerin kullanılması ve ulusal düzeyde bütüncül bir stratejinin oluşturulması.

Anahtar Kelimeler: aile, eğitim, sosyal kurumlar, işbirliği, sosyalleşme, duygusal iklim, ebeveyn-öğretmen işbirliği, sosyal sermaye, eğitim, dijitalleşme

---

¹ Cizzah Devlet Pedagoji Üniversitesi Rektörü, Profesör, Pedagoji Bilimleri Doktoru, Cizzah, Özbekistan

² Cizzah Devlet Pedagoji Üniversitesi Rektör Danışmanı, Profesör, Pedagoji Bilimleri Doktoru, Cizzah, Özbekistan

MODERN THREATS TO CHILDREN'S SOCIALIZATION IN THE FAMILY

Surayyo QODIROVA¹

Abstract

In today's conditions of globalization and the digital society, the process of children's socialization faces a number of new threats. Traditional models of upbringing are being reshaped under the influence of rapidly changing cultural environments, mass media, the Internet, and social networks. This process can negatively affect the effectiveness of socialization within the family.

Firstly, the influence of digital technologies and social networks limits children's interpersonal communication skills. Spending much of their time in the virtual world reduces their ability to engage in real social interactions (Livingstone & Helsper, 2007). At the same time, harmful online content — violence, bullying, misinformation — poses a threat to their moral development.

Secondly, the value conflict between generations is also one of the modern threats. While the older generation adheres to traditional values, young people tend to embrace new ideas shaped by global cultural influences. This creates conflicts and psychological distance in the upbringing process (Bourdieu, 2002).

Thirdly, economic factors and migration processes significantly affect children's socialization. When parents go abroad for work, their constant participation in child-rearing decreases, resulting in children experiencing emotional deprivation and difficulties in social adaptation (Mirzaev, 2020).

Moreover, the dominance of mass culture also threatens children's socialization. Consumerism, individualism, and the pursuit of instant gratification, promoted through mass culture, contradict the values of traditional upbringing (Durkheim, 1996).

In conclusion, modern threats to children's socialization in the family are multifaceted and complex. To overcome these threats, it is necessary to increase parents' pedagogical culture, develop digital literacy, and strengthen the cooperation of family–school–society.

Keywords: family, socialization, modern threats, digital technologies, internet, social networks, value conflict, migration, mass culture, child upbringing

---

¹ Senior Lecturer, Faculty of Natural Sciences, Jizzakh State Pedagogical University

THE ROLE OF THE FAMILY IN ENHANCING INTELLECTUAL AND CULTURAL SECURITY AMONG ITS CHILDREN

Prof. Dr. Khaled Mustafa AL-SARAHNEH¹

Abstract

Islam has come as a comprehensive way of life—including family life—covering creed, thought, culture, behavior, worship, and all areas of life. It defines the cultural and educational frameworks and principles that should guide the nation, the family, and the individual toward the ultimate purpose for which humankind was created.

Today, the Islamic nation witnesses broad changes. The explosion of knowledge has greatly contributed to altering the prevailing Islamic cultural patterns in many societies. These changes have deeply impacted the lives and behaviors of Muslim individuals and families, with materialism overshadowing spiritual and moral values.

Observing the current state of the Ummah reveals a regression in its role and a loosening of familial and societal restraints. The Muslim Ummah cannot restore its glory and civilization unless the Muslim family resumes its revivalist role and fulfills its divine mission, as stated in the verse:

"O you who have believed, protect yourselves and your families from a Fire whose fuel is people and stones..." (Surah At-Tahrim: 6)

---

¹ Professor of Sunnah and Hadith Sciences, Dean of the Faculty of Islamic Sciences – Palestine, Email: khaledsr99@gmail.com

THE COLLABORATIVE APPROACH OF FAMILIES AND SCHOOL COUNSELORS IN STRENGTHENING YOUTH RESILIENCE

Katerina Mitevska PETRUSHEVA¹

Abstract

In the context of an increasingly dynamic and complex contemporary society, families are frequently exposed to a range of adversities arising from economic, social, and psychological pressures. These challenges inevitably affect all family members, including the children, making them more vulnerable and sensitive to constant changes and stressful situations.

Often and prolonged exposure to adverse conditions can significantly impact children's mental health, emotional development, and overall well-being. In response to these risks, the concept of resilience, both at the individual and family level, has emerged as a vital protective factor that can buffer the impact of stress and promote adaptive functioning.

Resilience is considered not as a state or a fixed trait, but an ongoing, dynamic process of adapting to stressful life circumstances (Kalisch et al., 2017) where individuals learn and develop new ways of coping that enable them to grow and become stronger, rather than just feeling overwhelmed when faced with adversities. This means that resilience is something that is actively developed and expressed over time.

Within this framework, fostering resilience in youth emerges as an important task. Both, the family environment and educational institutions play crucial roles and serve as foundational contexts in which resilience can be nurtured, supported, and strengthened.

Creating safe and emotionally supportive family environment is essential for fostering resilience in young individuals alongside cultivating children's personal strengths, such as self-efficacy, emotional regulation, optimism, coping and problem-solving skills.

In terms of the education institutions, school counselors play a central role in shaping a school environment that supports students' overall development. Their focus is on developing skills and personal qualities that will enable young individuals to better comprehend adverse situations, to use available resources and to choose the most appropriate strategy to respond to the given situation, thus strengthening their resilience.

In this line, this article emphasizes the role of the school counselor in educating and supporting families in understanding the importance of developing resilient individuals and guiding them throughout the process. It underlines the need for a proactive and collaborative approach that empowers families and equips children with the personal strengths needed to thrive despite adversity, with a goal of shaping resilient and well-adjusted young people.

Keywords: resilience-building strategies, protective factors, educational support, personal strengths, well-being

---

¹ PhD, International Balkan University, Skopje, North Macedonia, ORCID number: 0000-0002-7007-7340

DUYGUSAL ZEKA VE AİLE İLİŞKİLERİ

Nozimjon MAMATAHUNOV¹
Komiljon MUROTUSAEV²

Özet

Günümüz toplumunda aile ilişkilerinin istikrarı, boşanmaların önlenmesi ve evlilik doyumunun sağlanması giderek daha önemli hale gelmektedir. Bilimsel araştırmalar, duygusal zekânın (DZ) sağlam aile ilişkilerinin oluşumunda önemli bir psikolojik faktör olduğunu göstermektedir (Zalevskiy, 2011; Andreeva, 2007). DZ, bireyin kendi duygularını fark etme ve yönetme, başkalarının duygusal durumlarını anlama ve onlarla etkili iletişim kurabilme yeteneğini ifade etmektedir (Salovey & Mayer, 1990; Goleman, 1995).

Bu makalede duygusal zekânın eşler arasındaki güven, empati, iletişim kültürü ve çatışmaları çözme becerisine etkisi analiz edilmiştir (Gottman & Silver, 2015). Araştırma sonuçları, yüksek DZ düzeyine sahip çiftlerde evlilik doyumunun yüksek, boşanma riskinin ise düşük olduğunu göstermektedir (Schutte, Malouff & Thorsteinsson, 2013). Ayrıca, düşük DZ seviyesine sahip çiftlerde anlaşmazlıkların etkili bir şekilde çözülmediği, iletişimde ise saldırgan veya sessiz tepkilerin baskın olduğu gözlemlenmiştir.

Sonuç olarak, duygusal zekâ aile istikrarını ve evlilik doyumunu sağlayan merkezi bir psikolojik kaynak olarak ortaya çıkmaktadır. Evlilik öncesi danışmanlıklara, ailevi psikokorreksiyon programlarına ve eğitim süreçlerine DZ eğitimlerinin dâhil edilmesi, ailelerin güçlenmesine ve toplumun istikrarına katkı sağlayabilir (Madazimov, 2020; Tojiev, 2019).

Anahtar Kelimeler: duygusal zekâ, aile ilişkileri, evlilik doyumu, boşanma durumları, empati, çatışma yönetimi

---

¹ Doç. Dr., Tarih Bilimleri Adayı (PhD) Özbekistan Cumhuriyeti, Oriental Üniversitesi “Tarih” Anabilim Dalı, Taşkent, Özbekistan

² Doç. Dr., Tıp Bilimleri Adayı (PhD) Özbekistan Cumhuriyeti, Oriental Üniversitesi “Sürekli Eğitim Pedagojisi” Anabilim Dalı, Dalı, Taşkent, Özbekistan Taşkent, Özbekistan ORCID: 0000-0003-3154-4900, kmurotmusaev@gmail.com

GREENER HOMES FOR A SUSTAINABLE FUTURE: ENVIRONMENTAL AWARENESS AND SUSTAINABLE HOUSEHOLD PRACTICES IN PAKISTAN

Rehana Ali NAQVI¹
Dr. Fozia MUNIR²

Abstract

In light of escalating environmental degradation and increasing climate vulnerabilities, households are emerging as key agents of change in the global transition toward sustainability. This study investigates the level of environmental awareness and the adoption of sustainable living practices among families in urban and semi-urban areas of Pakistan. The research specifically explores household behaviors related to energy conservation, water usage, waste management, sustainable consumption, and reuse practices. With a sample of 385 households, primary data were collected through a structured questionnaire reflecting socio-demographic diversity and behavioral dynamics within families.

The study employs Structural Equation Modeling (SEM) to analyze the interplay between environmental awareness, pro-environmental attitudes, perceived behavioral barriers, socio-economic characteristics, and the actual adoption of eco-friendly practices. The conceptual model also accounts for the mediating roles of family norms and motivational factors, particularly emphasizing the contribution of women especially mothers in shaping environmental responsibility within the home.

Preliminary findings reveal that higher levels of environmental knowledge and positive attitudes significantly influence the likelihood of adopting sustainable behaviors. Education, income level, gender roles, and media exposure are found to be critical enablers, while lack of recycling infrastructure, affordability concerns, and limited policy support emerge as substantial barriers. The study provides evidence-based recommendations for policymakers to enhance household-level engagement through education, infrastructure, and community participation.

This study contributes to climate resilience by addressing sustainable development through the lens of family life and supports the achievement of Sustainable Development Goals, especially SDG 12 (Responsible Consumption) and SDG 13 (Climate Action).

Keywords: sustainable living, environmental awareness, family behavior, Pakistan, structural equation modeling

---

¹ Lecturer, Department of Economics, University of Wah, Pakistan, ORCID: 0009-0002-2072-1190 rehana.naqvi@uow.edu.pk

² Assistant Professor, Department of Economics, University of Wah, Pakistan fozia.munir@uow.edu.pk

DOĞAL DENGENİN MİMARİ OLARAK SU: İNSAN FAALİYETLERİNİN EKOSİSTEME ETKİSİ

Mahire ÖZÇALIK¹

Özet

Su, yalnızca canlı yaşamının temel kaynağı değil, aynı zamanda doğal ekosistemlerin sürdürülebilirliğini belirleyen dinamik bir unsurdur. Bu çalışma, suyun ekolojik dengedeki merkezi rolünü ve insan faaliyetlerinin suya bağlı ekosistemler üzerindeki etkilerini bütüncül bir yaklaşımla incelenecektir. Artan kentleşme, tarımsal kimyasal kullanımı, sanayi kaynaklı kirlilik ve su kaynaklarının plansız kullanımı; sulak alanların azalmasına, biyolojik çeşitliliğin kaybına ve ekosistem hizmetlerinde bozulmalara neden olmaktadır. Literatür taramasına dayalı olarak gerçekleştirilen bu araştırmada, su kaynaklarının korunmasına yönelik planlama, teşvik, bilinçlendirme ve toplumsal katılım gibi temel çevre yönetimi stratejileri değerlendirilecek; biyolojik çeşitlilik ile ekosistem dayanıklılığı arasındaki ilişki irdelenecektir. Yüksek tür çeşitliliğinin çevresel stres faktörlerine karşı bir tampon görevi gördüğünü ve su ekosistemlerinin direncini artırdığını görülmektedir. Buna karşın, düşük çeşitliliğe sahip habitatların, küçük ölçekli müdahaleler karşısında dahi ciddi ekolojik bozulmalara açık olduğu vurgulanacaktır. Bu nedenle, sağlıklı su döngülerinin korunması yalnızca çevresel bir zorunluluk değil, aynı zamanda toplumsal bir sorumluluk olarak ele alınacaktır. Çalışma; paydaş katılımını, ekonomik destek mekanizmalarını ve sürdürülebilir arazi kullanımını temel alan bütüncül bir yönetim anlayışını önermektedir. Sonuç olarak, suyun yaşam döngüsündeki vazgeçilmez rolü ve insan etkisinin bu döngü üzerindeki dönüştürücü gücü, doğal dengenin korunması açısından kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: su ekosistemleri, biyolojik çeşitlilik, sürdürülebilirlik, çevre yönetimi, sulak alanlar

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Email: mozcalik@kku.edu.tr Orcid: 0000-0002-6420-4358

THE ARCHITECT OF NATURAL BALANCE: THE IMPACT OF HUMAN ACTIVITIES ON ECOSYSTEMS

Mahire ÖZÇALIK¹

Abstract

Water is not only a fundamental source of life but also a dynamic element that determines the sustainability of natural ecosystems. This study aims to examine the central role of water in maintaining ecological balance and the impacts of human activities on water-dependent ecosystems from a holistic perspective. Increasing urbanization, the use of agricultural chemicals, industrial pollution, and the unplanned exploitation of water resources contribute to the shrinkage of wetlands, loss of biodiversity, and degradation of ecosystem services. Based on a comprehensive literature review, this research will evaluate key environmental management strategies such as planning, incentives, public awareness, and community participation in the protection of water resources. The study emphasizes that high species diversity acts as a buffer against environmental stress factors and strengthens the resilience of aquatic ecosystems. In contrast, habitats with low biodiversity are particularly vulnerable to even small-scale interventions, often resulting in significant ecological degradation. Therefore, the protection of healthy water cycles should be regarded not only as an environmental necessity but also as a social responsibility. The study advocates for an integrated management approach that includes stakeholder participation, economic support mechanisms, and sustainable land use planning. In conclusion, the indispensable role of water in the life cycle and the transformative power of human intervention on this cycle are of critical importance for maintaining the natural balance.

Keywords: aquatic ecosystems, sustainable water management, wetland conservation, biodiversity

---

¹ Kırıkkale University, Faculty of Fine Arts, Department of Landscape Architecture
Email: mozcalik@kku.edu.tr ORCID: 0000-0002-6420-4358

FAMILY GOVERNANCE FOR ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN ALGERIA

Amel BENHEDDI¹

Abstract

The family is considered the fundamental unit for building strong and developed societies. It is the source of generational growth and indispensable for ensuring the stability and continuity of life. As the primary institution for instilling the principles of sustainable development, it actively contributes to driving development and achieving the Sustainable Development Goals (SDGs) outlined in the 2030 Agenda, including its economic, social, and environmental dimensions.

The family plays vital roles for both the individual and society, acting as an organizational unit across economic, social, and cultural levels. This has led to significant attention at the international, regional, and national levels. In this context, the Algerian government has implemented a national development strategy that includes programs and policies focused on family affairs. These aim to address family-related issues and enhance the family's role in building a cohesive society aligned with Islamic values and contributing to national development aspirations.

Algeria is intensifying its efforts to achieve sustainable development by addressing the recent decline in living standards among Algerian families. It combats poverty and unemployment by improving the economic landscape, adopting the policy slogan 'Economy of Excellence 2022'.

The country seeks to govern family structures to prepare a generation that is strategic and thoughtful, supportive of sustainable development, through legal frameworks. The Algerian constitution has prioritized the family, granting it inalienable rights and freedoms from the 1963 constitution up to the 2020 version. This is supported by a comprehensive set of legislative texts regulating family matters.

Algeria has also introduced institutional mechanisms such as the Ministry of National Solidarity, Family and Women's Affairs, which aims to organize and protect the family by developing relevant policies. These include supporting motherhood, strengthening social protection for working women, and child protection. Programs like the 'Productive Family Program' promote economic participation and empower women as the core of the family unit in raising future generations.

Keywords: family, sustainable development, family policy, development strategy

---

¹ University of Oran 2 Mohamed Ben Ahmed: Oran, Oran, DZ ORCID: 0009-0004-0849-047

CEZAYİR'DE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMANIN SAĞLANMASI İÇİN AİLE YÖNETİŞİMİ

Amel BENHEDDI¹

Özet

Aile, güçlü ve gelişmiş toplumların inşasında temel bir birim olarak kabul edilir. Nesillerin yetiştiği kaynak olup, yaşamın istikrarı ve devamlılığının sağlanması açısından vazgeçilmezdir. Sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin yerleştirilmesinde ilk eğitim kurumu olarak önemli bir rol oynar ve 2030 Gündemi'nde belirlenen ekonomik, sosyal ve çevresel boyutları içeren Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın gerçekleştirilmesine aktif katkı sağlar.

Aile, birey ve toplum için hayati işlevler üstlenir; ekonomik, sosyal ve kültürel düzeylerde bir örgütsel birim olarak hareket eder. Bu durum, uluslararası, bölgesel ve ulusal düzeyde önemli bir ilgi odağı haline gelmiştir. Bu bağlamda, Cezayir hükümeti aile meselelerine odaklanan program ve politikaları içeren ulusal bir kalkınma stratejisi uygulamaktadır. Amaç, aile ile ilgili sorunları ele almak ve İslami değerlere uygun, uyumlu bir toplum inşa edilmesinde ailenin rolünü güçlendirerek kalkınma hedeflerine katkıda bulunmaktadır..

Cezayir, son dönemde ailelerin yaşam standartlarında görülen düşüşe karşı sosyal boyut üzerinden sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak amacıyla çabalarını yoğunlaştırmaktadır. Yoksulluk ve işsizlikle mücadele etmek için ekonomik durumu iyileştirmeye odaklanarak '2022 Mükemmel Ekonomi' sloganını benimsemiştir.

Ülke, sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen, planlı ve düşünceli bir nesil yetiştirmek amacıyla yasal mekanizmalar yoluyla aile yapısını yönetmeyi hedeflemektedir. 1963'ten 2020'ye kadar olan anayasal düzenlemelerde aileye öncelik verilmiş, dokunulmaz hak ve özgürlükler tanınmıştır. Ayrıca aileyi düzenleyen kapsamlı bir yasal metinler bütününe sahiptir.

Cezayir, aileyi düzenlemek ve korumak amacıyla, Ulusal Dayanışma, Aile ve Kadın İşleri Bakanlığı gibi kurumsal mekanizmalar geliştirmiştir. Bu politikalar anneliğin desteklenmesi, çalışan kadınlar için sosyal korumanın güçlendirilmesi ve çocukların korunmasını içermektedir. 'Üretken Aile Programı' gibi girişimler, kadınların ekonomik katılımını teşvik etmekte ve kadını gelecek nesilleri yetiştiren ailenin temeli olarak güçlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: aile, sürdürülebilir kalkınma, aile politikası, kalkınma stratejisi

---

¹ University of Oran 2 Mohamed Ben Ahmed: Oran, Oran, DZ ORCID: 0009-0004-0849-047

EKOLOJİK YAŞAMIN ANAHTARI: DOĞA DOSTU AİLE VE UYGULAMALARI

Mahire ÖZÇALIK¹

Özet

Bu çalışma, çevrenin insan yaşamındaki önemini vurgulayarak, sağlıklı ve sürdürülebilir bir yaşam alanı oluşturmanın temel unsurlarını ele almaktadır. Çevre; insanın dışındaki tüm doğal ve yapay unsurları kapsar ve insan bedeni ile dış dünya arasındaki denge sayesinde sağlıklı yaşam mümkündür. Kirlilik ve toksinlerle zarar görmüş çevre, insan sağlığını ve düşünce yapısını olumsuz etkiler. Bu nedenle, çevrenin korunması sadece bireysel değil toplumsal ve kültürel bir sorumluluk olarak görülmelidir. Araştırmanın amacı, ekolojik ev yaşamı ve yeşil aile modelleri çerçevesinde doğayla uyumlu yaşam biçimlerini ortaya koymaktır. Doğal ışığın ev ortamına alınması, yeşil bitkilerin kullanımı, doğal malzemelerin tercih edilmesi, suyun yaşam alanına entegre edilmesi ve enerji tasarrufu gibi yöntemlerle ekolojik dengeyi sağlamaya yönelik uygulamalar detaylandırılacaktır. Ayrıca, atık ayrıştırma, enerji ve su tasarrufu, çevreci alışkanlıklar ve bilinçlendirme faaliyetleri gibi sürdürülebilir yaşam tarzlarının günlük yaşama nasıl entegre edilebileceği incelenecektir. Çalışmada kullanılan yöntemler arasında literatür taraması, çevreci yaşam örneklerinin analizi ve ekolojik ev tasarımı ilkelerinin açıklanmasına kısaca yer verilecektir. Ayrıca, Türkiye'nin ekolojik medeniyet inşası ve yeşil kalkınma stratejileri bağlamında ulusal politika ve bilinçlendirme programlarına da değinilecektir. Böylece hem bireysel hem toplumsal düzeyde çevre bilincinin artırılması hedeflenmiştir. Sonuç olarak, çevre koruma kavramı; sadece doğayı korumak değil, yaşam kültürünü yeniden şekillendirmek, sürdürülebilir tüketim alışkanlıkları geliştirmek ve gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmak anlamına gelir. Yeşil yaşam tarzının benimsenmesi, hem bireylerin hem de toplumların ekolojik dengenin korunmasına aktif katkıda bulunmasını sağlar. Bu bilinçle, evlerimizde ve günlük hayatımızda doğayla uyumlu, sağlıklı ve sürdürülebilir yaşam alanları yaratmak mümkündür.

Anahtar Kelimeler: ekolojik yaşam, yeşil aile modelleri, sürdürülebilirlik

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Email: mozcalik@kku.edu.tr Orcid: 0000-0002-6420-4358

KEY TO ECOLOGICAL LIVING: NATURE-FRIENDLY FAMILIES AND PRACTICES

Mahire ÖZÇALIK¹

Abstract

This study emphasizes the importance of the environment in human life and addresses the fundamental elements of creating a healthy and sustainable living space. The environment encompasses all natural and artificial components outside the human being, and a healthy life is possible through the balance between the human body and the external world. An environment damaged by pollution and toxins negatively affects human health and cognitive functions. Therefore, environmental protection should be regarded not only as an individual responsibility but also as a social and cultural obligation. The aim of this research is to present nature-compatible lifestyles within the framework of ecological home living and green family models. Practices aimed at maintaining ecological balance, such as incorporating natural light into living spaces, using green plants, preferring natural materials, integrating water features into homes, and conserving energy, will be detailed. Additionally, sustainable living habits, including waste separation, energy and water conservation, environmentally friendly behaviors, and awareness-raising activities, will be examined for their integration into daily life. The methods used in the study include literature review, analysis of eco-friendly living examples, and a brief explanation of ecological home design principles. Furthermore, national policies and awareness programs within the context of Turkey's ecological civilization construction and green development strategies will also be addressed. Thus, the study aims to enhance environmental awareness at both individual and societal levels. In conclusion, the concept of environmental protection is not only about preserving nature but also about reshaping life culture, developing sustainable consumption habits, and leaving a livable world for future generations. Adopting a green lifestyle enables individuals and communities to actively contribute to the preservation of ecological balance. With this awareness, it is possible to create nature-compatible, healthy, and sustainable living spaces in our homes and daily lives.

Keywords: ecological living, green family models, sustainability

---

¹ Kırıkkale University, Faculty of Fine Arts, Department of Landscape Architecture
Email: mozcalik@kku.edu.tr Orcid: 0000-0002-6420-4358

MANEVİ DEĞERLERLE ÇEVREYE SAYGI: AİLEDE BAŞLAYAN BİR BİLİNÇ

Elif KARA ÖZATİK¹

Özet

Çevresel sorunların giderek derinleştiği günümüzde, doğaya karşı duyarlılık sadece bilimsel bilgiyle değil, aynı zamanda değer temelli bir bilinçle desteklenmelidir. Bu bilinç, bireyin çevreyle olan ilişkisini anlamlandırmasında hayati bir rol oynar. Değerlerin ilk şekillendiği yer olan aile, çevresel duyarlılığın ve sorumluluk bilincinin kazanılmasında belirleyici bir kaynaktır. Ailede aktarılan manevi değerler; saygı, sorumluluk, şükür, tevazu ve vefa gibi kavramlar üzerinden bireyin doğaya bakışını şekillendirir. Bu değerler yalnızca bireyin içsel dünyasını değil, çevreyle kurduğu ilişki biçimini de dönüştürür.

Manevi değerlere dayalı bir çevre bilinci, doğanın yalnızca insanın hizmetinde bir kaynak değil, korunması ve gözetilmesi gereken kutsal bir emanet olarak görülmesini sağlar. Aile içinde kazanılan şükür duygusu, sahip olunan doğal kaynakların değerini bilmeyi ve israfı önlemeyi öğretirken, tevazu doğaya hükmetme anlayışını reddeder; onunla uyumlu bir yaşamı özendirir. Vefa duygusu ise insanın doğaya karşı bağlılığını ve sorumluluğunu pekiştirir. Bu değerlerin aktarımı çoğu zaman gündelik yaşam içinde şekillenir: Doğa yürüyüşlerinde verilen öğütler, çöplerin ayrıştırılması, suyun israf edilmemesi için gösterilen hassasiyet gibi eylemler, değer temelli çevre bilincinin uygulamaya dönüşmesini sağlar.

Maneviyatla çevre arasındaki bu köprü, bireyin çevreyle kurduğu ilişkiyi hem ahlaki hem de duygusal bir düzleme taşır. Modern çevre eğitimi yaklaşımları, çevreyi yalnızca teknik bir konu olarak değil, aynı zamanda etik ve değer odaklı bir alan olarak da değerlendirmektedir. Bu doğrultuda, aile kurumu manevi eğitimin merkezi olarak çevresel duyarlılığın temelini atar. Ailede inşa edilen manevi yapı, bireyin öz saygısını ve öz yeterliliğini artırarak, çevreyle olan bağını güçlendirir. Doğaya saygı duyan, onu koruyan ve sürdürülebilirlik ilkesini benimseyen bireyler yetiştirmenin yolu, bu değerlerin aile ortamında yaşatılmasıyla mümkündür.

Bu nedenle çevreye duyarlı nesillerin yetişmesinde aile, sadece bilgi aktaran değil, aynı zamanda değer kazandıran bir ilkokuldur. Manevi değerlerle temellendirilmiş bir çevre bilinci, bireyde içselleşerek yaşam pratiğine dönüşür ve toplumun ekolojik etik anlayışını güçlendirir. Sonuç olarak, doğayla barışık bir toplum inşa etmek, ailede başlayan bu değer eğitimiyle mümkün hale gelir.

Bu bildirinin amacı, çevre bilincinin ailede verilen manevi değerler yoluyla nasıl inşa edildiğini ortaya koymak ve çevreye duyarlı bireylerin yetişmesinde ailenin değer aktarıcı rolünü vurgulamaktır.

Anahtar kelimeler: aile, çevre, maneviyat, ekoloji.

---

¹ ORCID: 0000-0003-1205-2943

ERKEN EVLİLİKLERİN KADINLARIN EŞ VE ANNELİK ROLLERİNDEKİ SORUNLARA ETKİSİ: NİTEL BİR İNCELEME

Doç. Dr. Çağla GİRGIN¹

Özet

Bu çalışmanın amacı, erken yaşta evlilik yapmış kadınların eş ve annelik rollerine ilişkin deneyimlerini, karşılaştıkları güçlükleri ve bu durumun yaşamlarına etkilerini incelemektir. Araştırma, Türkiye'nin farklı illerinde yaşayan otuz beş kadınla yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak yürütülmüş ve veriler tematik analizle çözümlenmiştir. Örneklem yaş, eğitim ve çocuk sayısı bakımından çeşitlidir; çoğu katılımcı 16–19 yaşında evlenmiş, genç yaşta anne olmuştur. Analiz kodlayıcı güvenilirliği gözetilerek yürütülmüş ve doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Bulgular, “evlilik deneyimi”, “annelik deneyimi”, “toplumsal ve duygusal yönler” ve “geriye dönük değerlendirme” başlıkları altında toplanmıştır. Katılımcıların önemli bir bölümü evliliğe erken yaşta, sınırlı bilgi ve deneyimle adım attığını; başlangıçta heyecan, mutluluk ve aidiyet hissinin bulunmasına karşın sabır, iletişim ve sorumluluk yönetimi konularında zorlandığını belirtmiştir. Annelik deneyiminde planlı ve istekli başlayanlar kadar, ani ve hazırlıksız gebelik yaşayanlar da vardır; yine de çoğu kadın ebeveynliğin getirdiği bağ, anlam ve motivasyonun zamanla güçlendiğini ifade etmiştir. Erken yaşta hamilelik çoğunlukla fiziksel yıpranma, uykusuzluk ve yorgunluk; psikolojik düzeyde ise kaygı ve yetersizlik duygularıyla ilişkilidir; bununla birlikte bebeğe kavuşmanın yarattığı sevinç ve dayanıklılık hissi de sıklıkla vurgulanmıştır. Çocuk bakımında eş ve aile desteği çeşitlenmekte; tam destek alanlar kadar süreci tek başına omuzlayanlar da bulunmaktadır. Genç yaşta anneliğin en belirgin zorlukları tecrübesizlik, kendi gençliğini yaşayama ve sosyal izolasyondur; ekonomik güçlükler bazı hanelerde ihtiyaç karşılamayı zorlaştırmıştır. Evlilik içinde sevgi ifadesi çoğunlukla mevcut olmakla birlikte, bazı çiftlerde dolaylı ve sınırlı kalmaktadır. Geriye dönük değerlendirmelerde çocuklarla “birlikte büyüme”, enerji ve yakın ilişki olumlu; kişisel gelişim fırsatlarının sınırlandırılması, erken sorumluluk yükü ve toplumsal baskılar olumsuz çıktılar olarak öne çıkmıştır. Sonuç olarak, erken yaşta evlilikler kadınların yaşam döngüsünde derin ve çok yönlü etkiler yaratmakta; önleyici eğitim, güçlendirici sosyal hizmet ve aile odaklı destek programlarının erken ve evlilik sonrası dönemlerde bütüncül biçimde tasarlanması gerektiğini göstermektedir. Bulgular politika ve hizmet tasarımına somut öneriler sunmaktadır. Özellikle eğitim, ruh sağlığı ve ebeveynlik desteği önceliklenmelidir ve izleme mekanizmaları güçlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: erken evlilik, kadın, annelik rolü, eş rolü, nitel araştırma

¹ Selçuk Üniversitesi, Beyşehir Ali Akkanat Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Sosyal Hizmet Bölümü, Konya, Türkiye. ORCID: 0000-0001-8440-6320

THE IMPACT OF EARLY MARRIAGES ON WOMEN'S SPOUSAL AND MOTHERHOOD ROLE CHALLENGES: A QUALITATIVE STUDY

Doç. Dr. Çağla GİRGIN¹

Abstract

The aim of this study is to examine the experiences of women who married at an early age in relation to their spousal and maternal roles, the challenges they face, and the effects of these experiences on their lives. The research was conducted with thirty-five women residing in different provinces of Türkiye through semi-structured interviews, and the data were analyzed using thematic analysis. The sample was diverse in terms of age, education, and number of children; most participants married between the ages of 16 and 19 and became mothers at a young age. The analysis was carried out with attention to inter-coder reliability and supported by direct quotations. Findings were grouped under the themes of “marital experience,” “motherhood experience,” “social and emotional aspects,” and “retrospective evaluation.” A significant number of participants reported entering marriage at an early age with limited knowledge and experience; while they initially experienced excitement, happiness, and a sense of belonging, they also faced challenges in patience, communication, and managing responsibilities. In terms of motherhood, some women began the process in a planned and desired way, while others experienced sudden and unprepared pregnancies; nevertheless, most stated that the bond, meaning, and motivation brought by parenting strengthened over time. Early pregnancy was often associated with physical strain, sleeplessness, and fatigue, as well as psychological challenges such as anxiety and feelings of inadequacy; however, the joy of meeting their baby and a sense of resilience were also frequently emphasized. Support in childcare varied; some participants received full support from their spouse and family, while others carried the process alone. The most prominent difficulties of young motherhood included inexperience, inability to fully enjoy youth, and social isolation; in some households, economic hardships made it difficult to meet needs. While expressions of love within marriage were generally present, in some couples they were limited or indirect. In retrospective evaluations, “growing together” with their children, energy, and close relationships emerged as positive outcomes, whereas restricted opportunities for personal development, early responsibility burdens, and social pressures stood out as negative aspects. In conclusion, early marriages have deep and multifaceted effects on women’s life cycles. The findings highlight the need for preventive education, empowering social services, and family-oriented support programs designed in an integrated manner for both the pre- and post-marriage periods. The results offer concrete recommendations for policy and service design, emphasizing the prioritization of education, mental health, and parenting support, as well as the strengthening of monitoring mechanisms.

Keywords: early marriage, women, motherhood, spousal role, qualitative research

---

¹ Selçuk Üniversitesi, Beyşehir Ali Akkanat Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Sosyal Hizmet Bölümü, Konya, Türkiye. ORCID: 0000-0001-8440-6320

TÜRKİYE'DEKİ KADINLARIN YABANCILAŞMA DENEYİMLERİNE KEŞFEDİCİ BİR BAKIŞ AÇISI

Zeynep MERCAN¹

Esra SAĞIR²

Merve OKUTAN³

Mehmet KARASU⁴

Özet

Araştırmalar, yabancılaşmayı bireyin kendisi ile çevresindeki kişiler ve nesnelere arasında deneyimlediği bir ayrışma duygusu olarak tanımlamaktadır. Ancak literatürde, birçok çalışmanın farklı faktörler ve bağlamlar temelinde ele aldığı yabancılaşma kavramı için genel kabul gören bir tanım bulunmamaktadır. Yabancılaşma, kimi zaman bireyin kendi iç dünyasıyla, kimi zaman da toplumsal roller ve çevresel beklentilerle yaşadığı uyumsuzluk olarak tanımlanabilmektedir. Bu araştırma, Türkiye'de yaşayan kadınların yabancılaşma deneyimlerini sorgulayarak bu deneyimin nasıl anlamlandırıldığı, deneyimi etkileyen unsurları, kadınların bu deneyimle başa çıkma yollarını ve bunun aile üzerindeki etkisini irdelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında nitel araştırma tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılmıştır; çeşitli meslek gruplarında çalışan kadınlar ve ev kadınlarından oluşan 26 katılımcı ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcı seçimi, amaçlı ve kriter örnekleme teknikleri ile yapılmış; yaş, eğitim düzeyi, çalışma durumu ve medeni durum gibi demografik değişkenlerde çeşitlilik gözetilerek, farklı bağlamlarda yabancılaşma deneyimlerinin değerlendirilebilmesi hedeflenmiştir. Elde edilen veriler tematik analizle değerlendirilmiştir. Ön bulgular, kadınların yabancılaşma duygusunu nasıl tanımladıkları, bu duyguyu hangi bağlamlarda deneyimledikleri ve bu durumla nasıl başa çıktıkları üzerine yoğunlaşmıştır. Katılımcıların ifadelerine göre, yabancılaşma genellikle bireyin kendisine, toplumsal cinsiyet rollerine veya çevresel beklentilere karşı duyduğu uyumsuzluk hissiyle ortaya çıkmaktadır. Toplumsal cinsiyet normlarının, bazı durumlarda bireyler için aidiyet ve kimlik kaynağı olabileceği, ancak kimi durumlarda kişisel hedefler veya yaşam tarzı ile uyuşmadığında yabancılaşma hissini güçlendirebileceği görülmüştür. Kadınların yabancılaşma deneyimlerini şekillendiren üç ana faktör belirlenmiştir: ailevi stres, sosyal baskılar ve çevresel/toplumsal beklentiler. Bu uyumsuzluk duygusu kadınlarda duygusal tükenmişlik, failliğin azalması ve kendinden kaçış tepkisine yol açabilmektedir. Katılımcılar bu durumla başa çıkmak için zamanı kendileme pratikleri bağlamında kişisel zaman oluşturma, kendiledikleri zaman dilimlerini aile ile paylaşma, sosyal destek arayışı ve içsel dayanıklılık geliştirme gibi stratejiler kullanmaktadır. Katılımcıların zaman yönetimi ve sosyal destek stratejileri, yabancılaşma ile başa çıkma süreçlerinde koruyucu faktörler olarak öne çıkmaktadır. Ancak bu stratejilerin etkinliği, kadınların sosyoekonomik konumu, eğitim düzeyi ve sosyal ağlarının gücü gibi faktörlere bağlı olarak farklılık göstermektedir. Ön bulgular, kadınların yabancılaşma deneyimlerinin hem bireysel hem de çevresel unsurlardan etkilendiğini göstermektedir. Toplumsal roller ve beklentiler, bağlama göre hem koruyucu hem de kısıtlayıcı işlevler görebilmektedir. Bu araştırma, kadınların yabancılaşma deneyimlerine odaklanarak sağlık çalışanları, işe alım uzmanları, akademisyenler ve kadınların psikolojik iyi oluşunu desteklemeyi hedefleyen araştırmacı ve uygulayıcılar için önemli bir başlangıç noktası sunmaktadır.

¹ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Psikoloji Bölümü ORCID No: 0000-0002-1459-6904

² Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Psikoloji Bölümü ORCID No: 0009-0003-7403-6081

³ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Psikoloji Bölümü ORCID No:0009-0000-2303-9328

⁴ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Psikoloji Bölümü ORCID No: 0000-0002-6620-2807

Anahtar Kelimeler: yabancılaşma, kadınlar, roller, duygusal tükenmişlik, faillik, zamanı kendileme

AN EXPLORATORY PERSPECTIVE ON WOMEN'S EXPERIENCES OF ALIENATION IN TÜRKİYE

Zeynep MERCAN¹
Esra SAĞIR²
Merve OKUTAN³
Mehmet KARASU⁴

Abstract

Studies define alienation as a sense of separation that individuals experience between themselves and the people or objects in their environment. However, in the literature, there is no universally accepted definition of alienation, as many studies approach the concept based on different factors and contexts. Alienation can sometimes be described as a misalignment experienced by individuals with their own inner world, and at other times, with social roles and environmental expectations. This research aims to explore the alienation experiences of women in Türkiye, examining how this experience is interpreted, the factors influencing it, the strategies women use to cope with it, and its ramifications for family dynamics. Within the scope of the study, qualitative research methods were used, specifically semi-structured interviews. In-depth interviews were conducted with 26 participants, consisting of women from various professional backgrounds as well as homemakers. Participants were selected using purposive and criterion sampling techniques. Diversity in demographic variables such as age, educational background, employment status, and marital status was considered, with the aim of evaluating alienation experiences in different contexts. The data were analyzed using thematic analysis. Preliminary findings focused on how women define the feeling of alienation, the contexts in which they experience it, and how they cope with it. According to the participants, alienation often emerges from a sense of mismatch between the individual and herself, gender roles, or environmental expectations. It was observed that gender norms can, in some cases, provide a sense of identity and belonging, but when misaligned with personal goals or lifestyles, they can intensify feelings of alienation. Three main factors shaping women's experiences of alienation were identified: familial stress, social pressures, and environmental/societal expectations. This sense of dissonance may lead to emotional burnout, a diminished sense of agency, and responses characterized by escapism. To cope with this situation, participants employed strategies within the framework of time appropriation practices such as creating personal time, sharing appropriated time segments with family, seeking social support, and developing internal resilience. Time management and social support strategies emerged as protective factors in coping with alienation. However, the effectiveness of these strategies varies depending on women's socioeconomic status, level of education, and the strength of their social networks. Preliminary findings suggest that women's experiences of alienation are influenced by both individual and environmental factors. Social roles and expectations can serve as both protective and restrictive functions depending on the context. By focusing on women's alienation

---

¹ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Psikoloji Bölümü ORCID No: 0000-0002-1459-6904

² Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Psikoloji Bölümü ORCID No: 0009-0003-7403-6081

³ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Psikoloji Bölümü ORCID No:0009-0000-2303-9328

⁴ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Psikoloji Bölümü ORCID No: 0000-0002-6620-2807

experiences, this research provides a valuable starting point for health care professionals, recruitment specialists, academics, and practitioners aiming to support women's psychological wellbeing.

Keywords: alienation, women, roles, emotional burnout, agency, time appropriation

ON THE PATH TO BECOMING A WOMAN ENTREPRENEUR: EXPERIENCES OF FEMALE TRAINEE AT THE FAMILY SUPPORT CENTER (ADEM)

İlayda ATASAYAR¹
Zeynep TEZEL²

Abstract

Starting one's own business is important for women, contributing to employment, adding value to the economy, and achieving economic independence. Family Support Centers (ADEM) provide support to women through various training programs, particularly entrepreneurship training (such as effective communication within the family, mental health training, child and adolescent health training, healthy nutrition training, etc.), enabling them to take a more active role in society. This study will examine the impact of the training received by women participating in ADEM on their personal development, the challenges they faced during the training, their future expectations after the training, and their entrepreneurial plans.

This research was spatially limited to the Family Support Center, which operates under the Social Assistance and Solidarity Foundation of the Yahşihan District Governorship in Kırıkkale province, and only included female trainees receiving training from the Yahşihan ADEM. The research method employed a qualitative research method to identify and in-depth examine the knowledge, skills, experiences, thoughts, and future expectations of trainees who participated in the training and courses at the ADEM. The sample consisted of 15 women who participated in the training and courses at the ADEM, which operates under the Social Assistance and Solidarity Foundation of the Yahşihan District Governorship in Kırıkkale province, and who volunteered to participate in the study.

The research data was obtained using a semi-structured interview form prepared by the researchers and consulted with experts. The interview form consists of two parts. The first part includes demographic information about the participants (age, marital status, educational background, income level, occupations of the women and their spouses, and number of children). The second part includes open-ended questions about the services women trainees received at ADEM (their education and course experiences, the challenges they faced, the impact of the support they received, and their perception of the entrepreneurial process).

At the end of the course, training should be provided through institutions such as KOSGEB, İŞKUR, and the Union of Chambers of Commerce to guide women who want to become entrepreneurs, and they should be made aware of opportunities. Training programs that support women's entrepreneurship, such as career planning, business plan preparation, and website design, should be included in the training program, and experts and trainees should be brought together for interviews.

Keywords: female entrepreneur, family support center, disadvantaged women, lifelong learning, Social assistance and solidarity

---

¹ Kırıkkale University, Institute of Health Sciences, Graduate Lecturer ORCID: 0009-0002-6010-9166

² Kırıkkale University, Faculty of Health Sciences, ORCID: 0000-0001-6421-5965

KADIN GİRİŞİMCİ OLMA YOLUNDA: AİLE DESTEK MERKEZİ'NDEKİ (ADEM) KADIN KURSIYERLERİN DENEYİMLERİ

İlayda ATASAYAR¹
Zeynep TEZEL²

Özet

Kadınların kendi işlerini kurmaları; istihdama katkı ve ekonomiye katma değer sağlaması ayrıca ekonomik bağımsızlıklarını kazanmaları açısından önemlidir. Aile Destek Merkezleri (ADEM) kadınlara girişimcilik eğitimleri başta olmak üzere çeşitli eğitimler (aile içi etkili iletişim eğitimi, ruh sağlığı eğitimleri, çocuk ve ergen sağlığı eğitimleri, sağlıklı beslenme eğitimi vb.) ile destekler sunarak kadınların toplumda daha aktif rol almalarını sağlamaktadır.

Bu araştırmada ADEM'deki eğitimlerden yararlanan kadınların aldıkları eğitimlerin kendilerini geliştirmedeki etkisi, eğitim sırasında karşılaştıkları zorluklar, eğitimden sonraki gelecek beklentileri ve girişimcilik planları incelenecektir. Bu araştırma, Kırıkkale ili Yahşihan Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na bağlı olarak faaliyet gösteren Aile Destek Merkezi ile mekânsal olarak sınırlandırılmış olup yalnızca Yahşihan ADEM'den eğitim alan kadın kursiyerleri kapsamaktadır.

Araştırmanın yöntemi; ADEM'deki eğitimlerden ve kurslardan yararlanan kursiyerlerin bilgi ve becerileri, deneyimleri, düşünceleri ve gelecek beklentileri gibi durumları belirlemek ve derinlemesine incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Örneklem grubu Kırıkkale ili Yahşihan Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na bağlı olarak faaliyet gösteren ADEM'deki eğitim ve kurslardan yararlanan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 15 kadından oluşmaktadır. Araştırmanın verileri; araştırmacılar tarafından hazırlanmış ve uzman görüşü alınmış yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcılara ait demografik bilgiler (yaş, medeni durum, eğitim durumu, gelir düzeyi, kadınların ve eşlerinin meslekleri ve çocuk sayısı) yer almaktadır. İkinci bölümde ise kadın kursiyerlerin ADEM'de aldıkları hizmete yönelik açık uçlu sorular (eğitim ve kurs deneyimleri, karşılaştıkları zorluklar, aldıkları desteğin etkileri ve girişimcilik süreçlerini nasıl algıladıkları) yer almaktadır.

Kurs bitiminde girişimci olmak isteyen kadınlara yol göstermek için KOSGEB, İŞKUR, Odalar Birliği gibi kurumlar aracılığı ile eğitimler verilmeli ve fırsatlardan haberdar olmaları sağlanmalıdır. Eğitimler arasında kariyer planlama, iş planı hazırlama, web sayfası tasarımı gibi kadın girişimciliğini destekleyen eğitimlerin de eğitim programına dahil edilmesi, uzmanlarla kursiyerlerin söyleşiler adı altında bir araya getirilmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: kadın girişimci, aile destek merkezi, dezavantajlı kadınlar, hayat boyu öğrenme, sosyal yardımlaşma ve dayanışma

¹ Yük. Lis. Öğr. Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. ORCID: 0009-0002-6010-9166

² Prof.Dr. Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi ORCID: 0000-0001-6421-5965

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ KAPSAMINDA HAZIRLANAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AİLE VE MANEVİYAT BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Neslihan TUTAR¹

Özet

Eğitim, bir toplumun toplumsal, ekonomik ve ahlaki değerlere ulaşmada çok önemli rol üstlenen bir etkidir. Eğitim süreci bireyin sadece zihinsel değil aynı zamanda bireyin duygularını, değerlerini, becerilerini de kapsamaktadır. John Dewey'in de dediği gibi "Eğitim hayatın kendisidir." Yani eğitim sadece okullarda gerçekleşen bir faktör değildir. Yaşamın her alanında önemli rol oynayan bir süreçtir. Bu kapsamda bireyin yaşamış olduğu toplum, aile yapısı, yetiştirilme tarzı ve sahip olduğu manevi değerler de eğitim sürecinde önemli rol oynamaktadır. Bu kapsamda hazırlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, bireyin kendisini geliştirmeyi, benlik oluşumuna katkıda bulunmayı ve kişisel bütünlüğünü oluşturmayı amaçlayan insanın zihinsel, duygusal, ahlaki ve sosyal yönlerini şekillendirerek birey-toplum ilişkilerinde dengeli bir bütünlük kurmayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda modelin "Erdem-Değer-Eylem" çerçevesi bireyin kendi içinde uyumlu olmasına ahlaklı ve erdemli bir kişilik oluşturmasına zemin hazırlamaktadır. Aynı zamanda bireyin yaşadığı toplumla uyum içinde etkileşim kurmasına katkı sağlamaktadır. Bu çerçevede aile ve maneviyat bu modelde temel kavramlar olarak ortaya çıkmaktadır. Aile, bireyin sosyal kimliğini oluşturan ilk etmendir. Maneviyat ise bireyin bilişsel ve duygusal dünyasını oluşturan bir faktördür.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli toplumsal değerlere duyarlı, toplumsal farkındalığı olan ve toplumsal sorumluluk bilinci gelişmiş bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Öğrencilerin yalnızca zihinsel değil, bedensel ve duygusal gelişimlerini de gözeten kapsayıcı bir eğitim modeli sunmaktadır. Bu kapsamda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğrencinin zihinsel işleyişini, bilgiye erişim yollarını ve öğrenme stratejilerini de değerlendirmektedir. Ayrıca modelin "Erdem-Değer-Eylem" çerçevesi kapsamında yaşanabilir çevre koşulları içerisinde huzurlu insan, aile ve toplum düzenine ulaşmayı amaçlamaktadır. Bu araştırmada Türkiye yüzyılı maarif modeli kapsamında hazırlanan ilkokul ve ortaokul öğretim programlarının aile ve maneviyat bağlamında incelenmesi amaçlanmaktadır.

Bu araştırma nitel bir çalışma olup doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: aile, maneviyat, değerler eğitimi, maarif modeli, öğretim programı

¹ Kırıkkale Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri/Din Psikolojisi Yüksek Lisans / Tezli
ORCID: 0009-0003-2724-673X MAİL: neslitutar0719@gmail.com

AN EXAMINATION OF THE CURRICULA DEVELOPED WITHIN THE SCOPE OF THE TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODEL IN THE CONTEXT OF FAMILY AND SPIRITUALITY

Neslihan TUTAR¹

Abstract

Education is a factor that plays a crucial role in a society's acquisition of social, economic, and moral values. The educational process encompasses not only the individual's intellectual aspects but also their emotions, values, and skills. As John Dewey said, "Education is life itself." Thus, education is not a phenomenon confined solely to schools. It is a process that plays an important role in every sphere of life. In this context, the society in which an individual lives, family structure, the style of upbringing, and the spiritual values they hold also play significant roles in the educational process. The Türkiye Yüzyılı Maarif Model aims to shape the intellectual, emotional, moral, and social dimensions of an individual who seeks self-improvement, contributes to identity formation, and establishes personal integrity, thereby establishing a balanced unity in the relationship between the individual and society. At the same time, the model's "Virtue-Value-Action" framework lays the foundation for the individual to become internally harmonious and to cultivate a moral and virtuous character. It also contributes to the individual interacting harmoniously with the society in which they live. Within this framework, family and spirituality emerge as fundamental concepts of this model. The family is the first factor that constitutes an individual's social identity. Spirituality, on the other hand, is a factor that shapes the individual's cognitive and emotional world.

The Turkey Century Maarif Model aims to cultivate individuals who are sensitive to social values, socially aware, and possess a strong sense of social responsibility. It provides an inclusive educational model that considers not only students' mental but also their physical and emotional development. In this context, the Türkiye Yüzyılı Maarif Model also evaluates students' cognitive processes, ways of accessing information, and learning strategies. Furthermore, within the framework of the model's "Virtue-Value-Action" approach, it aims to achieve a peaceful order among individuals, families, and society under livable environmental conditions. This research aims to examine the primary and middle school curricula developed under the Turkey Century Maarif Model in the context of family and spirituality.

This study is qualitative in nature and employs the document analysis method. The data obtained were analyzed using the content analysis technique.

Keywords: family, spirituality, values education, maarif model, curriculum

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri/Din Psikolojisi Yüksek Lisans / Tezli
ORCID: 0009-0003-2724-673X MAİL: neslitutar0719@gmail.com

OF THE SCALE OF PERCEIVED PARENTAL SUPPORT BY ADOLESCENTS PREPARING FOR EXAMS

Gülay DANIŞAN¹
Emine Şeyda MERİÇ²
Mehmet KANDEMİR³

Abstract

Exams are known to be a decisive turning point in the academic and career journeys of individuals in adolescence. Adolescents' perceptions of family support during the exam process appear to play a significant role in their academic success and their ability to prepare for exams. The purpose of this study was to develop a new scale to determine the perceived parental support of adolescents preparing for exams. To analyze the validity and reliability of this scale, which was developed to assess the perceived parental support of adolescents preparing for exams, a total of 202 participants (116 females (57.4%) and 86 males (42.6%) were recruited, and the administrations were conducted face-to-face. The analysis performed to assess the adequacy of the sample used in the scale's development revealed a Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) coefficient of .82, while the Bartlett test yielded $\chi^2 = 581.25$ ($p < .00$). Furthermore, exploratory factor analysis determined that the scale has a single-factor structure. However, the factor loadings of the items were found to lie between .59 and .80. The single-factor scale was found to explain 53.66% of the variance. Furthermore, the internal reliability coefficient (Cronbach's alpha) of the study was determined to be .85. At this stage of the study, analyses were conducted solely through exploratory factor analysis, while the number of participants for confirmatory factor analysis is being increased, continuing the data collection process and is anticipated to contribute to the development of the study.

Keywords: exam, perceived parent support, adolescent, scale, scale development

---

¹ Kırıkkale University Family Counseling and Education Thesis Master's Student, ORCID: 0009-0002-5002-453X

² Kırıkkale University Family Counseling and Education Thesis Master's Student, ORCID: 0009-0002-6194-0592

³ Kırıkkale Üniversitesi, Department of Psychology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Prof. Dr. ORCID: 0000-0002-5576-3537

EBEVEYN DESTEĞİ ÖLÇEĞİ GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Gülay DANIŞAN¹
Emine Şeyda MERİÇ²
Mehmet KANDEMİR³

Özet

Sınavlar ergenlik döneminde bulunan bireylerin akademik ve kariyer yolculuklarında belirleyici bir dönüm noktası olarak kabul gördüğü bilinmektedir. Ergenlerin sınav sürecindeki aile desteği algılarının, sınav hazırlığında kendileri ve başarıları üzerinde önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Bu çalışmanın amacı sınavlara hazırlanan ergenlerin algıladıkları ebeveyn desteğini belirleyebilmek için yeni bir ölçek geliştirmektir. Sınavlara hazırlanan ergenlerin algıladıkları ebeveyn desteği konusunda oluşturulan bu ölçeğinin geçerliliğinin ve güvenilirliğinin analiz edilmesi için 116 kadın (%57,4) ve 86 erkek (%42,6) olmak üzere toplam 202 katılımcıya ulaşılmış olmakla birlikte uygulamalar yüz yüze yapılmıştır. Ölçeğin geliştirilme sürecinde ele alınan örneklem yeterliliğinin değerlendirilmesi için yapılan analiz sonucunda elde edilen değerlere bakıldığında; Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .82 şeklinde bulunurken, Bartlett Testi sonucu $\chi^2 = 581.25$ ($p < .00$) olarak elde bulunmuştur. Bunun yanı sıra açımlayıcı faktör analiziyle ölçeğin tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte maddelerin faktör yüklerinin .59 ve .80 arasında yer aldığı görülmektedir. Tek faktörlü yapıya sahip olan ölçeğin varyansın %53,66'sını açıkladığı bulgulanmıştır. Bunların yanı sıra araştırmanın iç güvenlik tutarlılık kat sayısına bakıldığında (Cronbach alfa değeri) bu değer .85 olarak belirlenmiştir. Çalışmanın şu aşamasında analizler sadece açımlayıcı faktör analizi ile gerçekleştirilmekle birlikte doğrulayıcı faktör analizi için katılımcı sayısı artırılarak veri toplama süreci devam ettirilmekte ve çalışmanın gelişimine katkıda bulunması ön görülmektedir.

Anahtar kelimeler: sınav, algılanan ebeveyn desteği, ergen, ölçek, ölçek geliştirme

¹ Kırıkkale Üniversitesi Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, ORCID: 0009-0002-5002-453X

² Kırıkkale Üniversitesi Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, ORCID: 0009-0002-6194-0592

³ Kırıkkale Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Prof. Dr. ORCID: 0000-0002-5576-3537

CEZA HUKUKUNDA AİLE İLİŞKİLERİNDEN DOĞAN GARANTÖRLÜK VE KORUMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN İHLALI

Selen EVİRGEN¹

Özet

Ceza hukukunda belirli durumlarda ihmali davranış, icrai bir davranışla eşdeğer kabul edilerek failin cezai sorumluluğunu doğurabilir. Bu yaklaşım, kişinin belirli bir sonucu engelleme yükümlülüğü altında bulunması durumunda geçerlilik kazanır. Aile ilişkileri bağlamında bu yükümlülüğün kapsamı ve dayanağı, hem teorik hem de pratik düzeyde yoğun biçimde tartışılan bir alandır. Ebeveynin, çocuklarının yaşam hakkı, fiziksel bütünlüğü ya da güvenliği gibi değerleri koruma yükümlülüğü genel kabul görse de; birlikte yaşama hali, çocuğun erginliği ya da diğer aile bireylerinin hakları söz konusu olduğunda sınırlar belirsizleşmektedir.

Örneğin, çocuğu ile aynı evde yaşayan bir anne, çocuğunun hayati risk içeren bir davranışını bilmesine rağmen müdahale etmezse ceza hukuku anlamında sorumlu tutulabilir. Ancak aynı durum, çocuğu farklı bir şehirde yaşayan bir ebeveyn açısından geçerli olmayabilir. Bu tür farklar, garantörlük sıfatının yalnızca hukuki dayanaklarla değil, sosyal gerçeklikler ve fiilî hakimiyet gibi unsurlarla birlikte değerlendirilmesini gerektirir.

Türk Ceza Kanunu'nda garantörlük kaynakları sınırlı sayıda düzenlenmiş ve şekli bir anlayış benimsenmiştir. Ancak özellikle aile gibi hem hukuki hem duygusal bağların iç içe geçtiği yapılarda, bu tür bir sınırlama pratikte ciddi sorunlara yol açabilmektedir. Kıta Avrupası hukuk sistemlerinde görülen maddi teori yaklaşımı, sorumluluğun yalnızca yasal metinlere değil, somut ilişki dinamiklerine ve bireyin müdahale edebilme kapasitesine dayandırılması gerektiğini savunur. Ebeveynin koruma yükümlülüğünün, yalnızca kanunda belirtilen dar kalıplarla değil, aynı zamanda aile içi fiilî egemenlik, duygusal yakınlık ve bakım ilişkileri üzerinden de yorumlanması gerektiği açıktır.

Ailenin ceza hukuku bağlamında ele alınışı, sadece bireysel yükümlülükleri değil, aynı zamanda toplumsal değer yargılarını da içerir. Bu nedenle garantörlük sıfatının aile içi ilişkilerde nasıl tanımlanacağı, ihmal suretiyle işlenen suçlar açısından merkezi bir mesele olmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: aile, garantörlük, ihmali suç, ebeveyn sorumluluğu, maddi teori, fiilî egemenlik

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, 0000-0003-0691-0710, Türkiye, s.evirgen@kku.edu.tr

THE GUARANTOR STATUS ARISING FROM FAMILY RELATIONSHIPS AND THE BREACH OF THE DUTY OF CARE IN CRIMINAL LAW

Selen EVİRGEN¹

Abstract

In criminal law, in certain circumstances, an omission may be considered equivalent to a commission and may give rise to criminal liability. This approach becomes valid when a person is under a legal duty to prevent a specific result. Within the context of family relationships, the scope and basis of this duty remain highly debated both in theory and in practice. Although a parent's duty to protect their child's right to life, bodily integrity, or safety is generally accepted, the boundaries become unclear when issues such as cohabitation, the child's legal adulthood, or the rights of other family members arise.

For instance, a mother living in the same household as her child may be held criminally liable if she knowingly fails to intervene in a life-threatening situation. However, the same may not apply to a parent living in a different city. Such distinctions indicate that the guarantor position must be evaluated not only based on legal sources but also by taking into account social realities and actual control.

In the Turkish Penal Code, the sources of guarantorship are limited and defined through a formalistic approach. Nevertheless, especially in structures like the family, where legal and emotional ties are deeply intertwined, such limitations may lead to serious problems in practice. The substantive theory adopted in many Continental European legal systems argues that liability should not be based solely on legal texts, but also on the nature of the relationship and the individual's capacity to intervene. It is clear that a parent's protective duty should be interpreted not only through narrowly defined legal provisions but also through the lens of de facto authority, emotional proximity, and caregiving relationships within the family.

The treatment of the family in the context of criminal law reflects not only individual legal duties but also broader social value judgments. For this reason, the definition and boundaries of the guarantor role within intra-family relations continue to constitute a central issue in the context of crimes committed by omission.

Keywords: family, guarantor position, omission-based offence, parental responsibility, substantive theory, de facto authority

---

¹ Kırıkkale University Faculty of Law, Department of Criminal and Criminal Procedure Law, 0000-0003-0691-0710, Turkey, s.evirgen@kku.edu.tr

KURULUŞ AŞAMASINDA AİLENİN GÜÇLENDİRİLMESİ: İSLAM AİLE HUKUKUNDA DENKLİK

İbrahim TÜRK¹

Özet

Bu çalışma İslam aile hukukunda yer alan denklik/kefâet kavramının normatif anlamdaki varlık temelini ve hukuki yönlerini ele almaktadır. İslam inancına göre kökleri Hz. Adem'e kadar uzanan aile müessesesi, huzurun kaynağı olarak görülmektedir. Nitekim bu kurumla insan, kendi türünden olan karşı cinsiyle hem hayatın sevinç, keder vb. türlü duygularını paylaşmakta hem de neslinin devamını sahil bir yolla sürdürebilmektedir. Ancak bu birlikteliğin nikâh gibi önemli ve ciddi bir sözle (mîsâk-ı ğalîz) oluşması gerekmektedir. Nikâh akdi, tarafların birbirleri üzerinde bazı haklarının doğmasını ve eşlerine karşı birtakım sorumluluklarının oluşmasını sağlamaktadır. Hal böyle olunca ilgili akdin öncesinde eş adaylarının ileri vadede daha uyumlu bir çift profili çizebilmeleri önem arz etmektedir. Zira eşler arasındaki bu uyum yalnızca kendilerini alakadar eden bir sonuç doğurmamakta, uyum probleminin oluşması halinde başta tarafların aileleri, birlikteliklerinden doğan çocuklar ve dolaylı olarak çevreleri de etkilenmektedir. Bu nedenle İslam aile hukukunda adayların birbirine denk olması önemsenmiş, klasik ve çağdaş İslam hukuku literatüründe kefâet bahislerinde evlenecek kişilerin hangi konularda birbirine denk olması gerekeceği; denkliğin olmaması halinde akdin feshedilme imkânı, fesih yetkisine sahip olanlar vb. konular tartışılmıştır. Her ne kadar Türk Medenî Kanunu'nda denklik ve buna ilişkin tedbir veya yaptırımlar yer bulmasa da Türk toplumunda bir şekilde aile içinde gözetilen bir olgu olarak kefaet, günümüzde özellikle beyaz perdede yer alan ve "sevgi" mottosunun ön plana çıkarılmasıyla örselenmektedir. Bu anlamda İslam aile hukukunun ilgili düşünceyi nasıl canlı tuttuğu ve bu uygulamanın hukuki metinlere yansıma şeklini ele aldığımız çalışmamız, TMK açısından bir örneklik mesabesindeir.

Anahtar Kelimeler: islam hukuku, islam aile hukuku, kefâet, denklik, medeni kanun

---

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi İslam Hukuku ABD Kırıkkale/TÜRKİYE

STRENGTHENING THE FAMILY AT THE FORMATION STAGE: EQUIVALENCE (KAFĀ'A) IN ISLAMIC FAMILY LAW

İbrahim TÜRK¹

Abstract

This study addresses the normative foundations and legal dimensions of the concept of kafā'a (suitability or equivalence) in Islamic family law. According to Islamic belief, the family institution—whose roots trace back to Prophet Adam—is regarded as a source of tranquility (sukūn). Through this institution, a person shares the various emotions of life such as joy and sorrow with a member of the opposite sex from their own kind and ensures the continuation of their lineage through legitimate means. However, this union must be established through a solemn and serious contract, namely the nikāḥ, which is described in the Qur'an as a mīthāq ghalīz (firm covenant). The marriage contract gives rise to mutual rights and obligations between the spouses. Consequently, it becomes significant for prospective spouses to be compatible with each other in a manner that allows for long-term harmony.

Such compatibility not only concerns the couple themselves, but also has broader implications—particularly for their families, any children born of the union, and their wider social circles—should discord arise. Therefore, Islamic family law places considerable importance on the notion of equivalence between spouses. Both classical and contemporary Islamic legal literature discuss the areas in which spouses should be deemed equivalent, the consequences of lack of kafā'a—including the possibility of annulment (fash)—and who holds the authority to initiate such annulment.

Although the concept of equivalence and related legal measures do not have a place in the Turkish Civil Code (TCC), kafā'a remains a sociocultural reality within Turkish society, often upheld informally within families. In recent times, however, this notion has been undermined—particularly in popular media, where romantic love is emphasized as the sole foundation of marriage. From this perspective, our study, which explores how Islamic family law preserves the relevance of kafā'a and how it is reflected in legal texts, may serve as an instructive model in contrast to the TCC framework.

Keywords: islamic law, islamic family law, kafā'a, equivalence, civil code

---

¹ Assistant Professor, Faculty of Islamic Sciences Department of Islamic Law Kırıkkale University, Kırıkkale / TÜRKİYE

EMZİRMENİN ÖTESİNDE BİR AKRABALIK: İSLAM AİLE HUKUKUNDA SÜTLE KURULAN BAĞIN SOSYO-BİYOLOJİK VE HUKUKÎ MAHİYETİ

Şehadet Sena BAYIR¹

Özet

Bu bildiri, İslam aile hukukunda süt akrabalığının (radâ‘) neden nesep akrabalığıyla eşdeğer sayıldığını, yalnızca normatif hükümler düzeyinde değil; aynı zamanda biyolojik ve sosyolojik boyutlarıyla birlikte ele almaktadır. Kur’an’da açık bir biçimde evlenme engelleri arasında sayılan süt akrabalığı, Hz. Peygamber’in “Süt, nesebin haram kıldığını haram kılar” hadisinde ifadesini bulan fikhî ilke doğrultusunda mezhepler tarafından tafsilatlandırılmıştır. Ancak burada dikkat çeken yön, kan bağı bulunmamasına rağmen bu ilişkinin hukukî sonuçlar doğurmasıdır. Bu durum, klasik fıkıhın sadece hüküm üretme değil; insan doğasına ve toplumsal düzene ilişkin sezgisel bir farkındalık da taşıdığını göstermektedir.

Bildiri, ilk olarak süt akrabalığının fikhî şartlarını ve evlilik engeli başta olmak üzere doğurduğu sonuçları incelemekte; ardından bu düzenlemenin arkasındaki biyolojik ve psikososyal gerekçeleri günümüz bilimsel verileri ışığında ortaya koymaktadır. Modern tıbbî veriler, anne sütüyle birlikte çocuğa yalnızca besin değil, bağışıklık sistemini etkileyen antikorlar, hormonlar (özellikle oksitosin ve prolaktin) ve çeşitli biyokimyasal unsurların da geçtiğini göstermektedir. Emzirme sürecinde hem çocuk hem de emziren kadın arasında psikolojik bağ oluşmakta; bu bağ kalıcı sosyal etkiler doğuracak şekilde kişilik gelişimini ve güven ilişkisini şekillendirmektedir. Süt anneye kurulan bu ilişki, sadece geçici bir bakım ilişkisi olmayıp; bedenî, duygusal ve sosyal anlamda nesep benzeri bir mahiyet kazanmaktadır.

Günümüz modern hukuk sistemlerinde ise süt akrabalığına dair herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu boşluk, dinî hassasiyet taşıyan bireyler açısından evlilik hukukunda ciddi belirsizliklere neden olmakta; sosyal düzeyde ise mahremiyet ihlalleri, soy karışıklığı ve vicdan-hukuk çatışması gibi sorunlara kapı aralamaktadır. Bu bağlamda bildiri, süt akrabalığının yeniden hatırlanması gerektiğini, fıkıh ile modern bilim arasında kavramsal bir köprü kurularak bu kurumun hem dinî hem de insanî boyutunun yeniden tesis edilmesini savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: islam hukuku, süt akrabalığı, nesep, evlenme engeli, mahremiyet, fıkıh, biyolojik yakınlık, psikososyal bağ, medeni kanun

---

¹ Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, İslami Araştırmalar Enstitüsü, İslam Hukuku Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, e-mail: sehadetsena.bayir@student.asbu.edu.tr, ORCID:0000-0002-3983-8316.

A KINSHIP BEYOND BLOOD: THE SOCIO-BIOLOGICAL AND LEGAL NATURE OF MILK-KINSHIP IN ISLAMIC FAMILY LAW

Şehadet Sena BAYIR¹

Abstract

This paper examines why milk kinship (radā‘) in Islamic family law is considered equivalent to blood kinship, not only at the level of normative rulings but also in its biological and sociological dimensions. Milk kinship, explicitly mentioned among marriage prohibitions in the Qur’an, has been elaborated by Islamic schools of jurisprudence in line with the Prophetic hadith: "Milk prohibits what blood (lineage) prohibits." What stands out here is that this relationship carries legal consequences despite the absence of a blood tie. This demonstrates that classical Islamic jurisprudence (fiqh) is not merely about deriving rulings but also embodies an intuitive awareness of human nature and social order.

The paper first explores the juristic conditions of milk kinship and its legal consequences, primarily focusing on marriage prohibitions. It then examines the biological and psychosocial justifications behind this ruling in light of contemporary scientific evidence. Modern medical research shows that breast milk transfers not only nutrients but also antibodies affecting the immune system, hormones (particularly oxytocin and prolactin), and various biochemical elements to the child. The breastfeeding process fosters a psychological bond between the child and the nursing woman, shaping personality development and trust in a way that produces lasting social effects. This relationship with the milk mother is not merely a temporary caregiving bond but acquires a nature akin to lineage in physical, emotional, and social terms.

In contrast, modern legal systems lack any regulation concerning milk kinship. This gap creates serious ambiguities in marriage law for religiously observant individuals and opens the door to issues such as violations of privacy, lineage confusion, and conflicts between conscience and law at the societal level. In this context, the paper argues for the need to revisit milk kinship, advocating for the restoration of this institution’s religious and human dimensions by building a conceptual bridge between fiqh and modern science.

Keywords: islamic law, milk kinship, lineage, marriage prohibition, privacy, fiqh, biological proximity, psychosocial bond, civil code

---

¹ Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, İslami Araştırmalar Enstitüsü, İslam Hukuku Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, e-mail: sehadetsena.bayir@student.asbu.edu.tr, ORCID:0000-0002-3983-8316.

İSLAM HUKUKU'NA GÖRE HUKUK-AHLÂK İLİŞKİSİNİN AİLE ÜZERİNDEKİ YANSIMASI

Fatma BABACAN¹

Özet

İslam hukuk felsefesinin en temel konularından biri hukuk-ahlâk ilişkisidir. İslam hukukundaki bu ikili, modern hukuk anlayışında olduğu gibi keskin çizgilerle ayrılmış değildir. İslam hukukunda, hukuk normlarının çoğu zaman ahlâk normlarıyla da bağdaştığını görmekteyiz. Aile kurumu da hukuk ve ahlâk arasındaki ilişkinin somut etkileri açısından önemlidir. Modern çağla beraber ahlâkın hukuktan ayrışması gerektiği fikri kabul görmeye başlamıştır. Hukukun her alanında olduğu gibi aile hukukunu ilgilendiren konularda da aile kurumuna dair bakışın değişmesi, hukuk-ahlâk-aile üçlemesi arasındaki ilişkiyi ele almayı gerektirmektedir.

Çalışmanın içeriğinde İslam hukuku ve ahlâk arasındaki ilişkinin nasıl olduğu ve birbirlerini hangi şartlarda zorunlu olarak gerektirip gerektirmedikleri ele alınacaktır. Yine modernite ile değişen birey algısı ekseninde pozitif hukuktaki aile anlayışının eksik kalan yönlerinin, İslam hukukunda nasıl değerlendirildiğine değinilerek İslam hukuku ve pozitif hukukun karşılaştırılması yapılacaktır. Çünkü modern dönemde bireyin hakları ve onun özgürlüğü her şeyin üzerinde kabul edilmektedir. Fakat İslam hukukunda aile kurumu bireysellikten öte, karşılılık esasına dayanmaktadır. Yani birey yalnızca kendi hak ve özgürlüklerinden sorumlu olmayıp toplumun bir parçası olan aile kurumunun da önemli aktörüdür. İslam hukukunda aile kurumu yalnızca bir sözleşmenin hukuki neticesi ve sözleşme gereği devam ettirilmesi gereken bir süreci ifade etmez. Ahlâki saiklerin hukuki işlemlerin sonucu üzerindeki etkisi de yadsınmaz bir gerçekliktir. Burada İslam hukukunun, hukuk ve ahlâk arasındaki dengeyi kimi zaman maslahat anlayışı ile karşıladığını görmekteyiz. Maslahat ile hem bireyin hem de toplumun yararı gözetilerek hukuk-ahlâk arasındaki denge gözetilmeye çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: islam hukuku, hukuk-ahlâk ilişkisi, aile, evlilik akdi, maslahat

---

¹ Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, İslami Araştırmalar Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı İslam Hukuku Doktora Öğrencisi, e-mail: fatmaa.babacan@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4854-2346>

IMPACTS OF THE LAW-MORALITY RELATIONSHIP ON THE FAMILY ACCORDING ISLAMIC LAW

Fatma BABACAN¹

Abstract

One of the fundamental subjects in the philosophy of Islamic law is the relationship between law and morality. Unlike in modern legal systems, this duality in Islamic law is not sharply separated by rigid boundaries. In Islamic law, legal norms often align closely with moral norms. The institution of the family is particularly significant in demonstrating the tangible effects of the relationship between law and morality. With the advent of the modern age, the idea that morality should be separated from law has increasingly gained acceptance. As perspectives on the family institution have changed just as they have in all areas of law this necessitates of the interconnectedness between law, morality, and the family.

This study will examine the nature of the relationship between Islamic law and morality, and whether they necessarily require one another under certain conditions. Furthermore, within the context of the shifting perception of the individual brought about by modernity, it will explore how the shortcomings of the concept of family in positive law are addressed in Islamic law, thereby offering a comparative analysis between Islamic and positive legal systems. In the modern era, the rights and freedoms of the individual are often regarded as paramount. However, in Islamic law, the institution of the family is based not on individualism but on mutual responsibility. In this view, the individual is not solely responsible for their own rights and freedoms, but also plays a central role within the family structure, which is a fundamental unit of society. In Islamic law, the family is not merely the result of a legal contract or a process that must continue solely on contractual grounds. The influence of moral motivations on legal outcomes is a reality that cannot be overlooked. In this regard, it becomes evident that Islamic law sometimes maintains the balance between law and morality through the principle of maslaha (public interest). Through maslaha, both individual and societal well-being are considered, and the equilibrium between legal and moral norms is carefully maintained.

Keywords: islamic law, law-morality relationship, family, marriage contract, maslaha

---

¹ Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, İslami Araştırmalar Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı İslam Hukuku Doktora Öğrencisi, e-mail: fatmaa.babacan@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4854-2346>

NASİHATNAME GELENEĞİNDE AİLE İÇİ ROLLER: NORMATİF TEMSİLLER ve AHLAKİ KODLAR

Arş. Gör. Dr. Merve GÜVEN¹

Özet

Edebiyat sadece estetik bir anlatı değil, aynı zamanda toplumun dinî, ahlaki ve sosyal normlarını yansıtan sosyolojik bir söylem alanıdır. Toplumsal düzenin sağlanması, siyasi nizamın tesis edilmesi, ahlaki ve dinî değerlerin korunması amaçlarıyla kaleme alınan nasihatname türü eserler bunun bir örneğidir. Nasihatnameler vasıtasıyla bireyin eğitiminden başlanarak toplumda dirlik ve düzenin sağlanması amaçlanır. Ahlaki ve toplumsal değerlerin bireydeki temeli ise ailede atılır. Bu yönüyle aile, nasihatnamelerin en temel konularından biridir. Aile içinde uyumlu ve dengeli bir ilişkinin sağlanması, aile bütünlüğünün korunması ve böylece aile kurumu ile hedeflenen bireysel ve toplumsal dinamiklerin elde edilmesi nasihatnamelerde önemli bir tema olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada klasik Türk edebiyatı sahasında kaleme alınmış olan manzum nasihatname türü eserlerde; aile hangi yönleriyle temsil edilir, bu temsillere göre ideal aile modeli nedir, aile içi roller nasıl konumlandırılır gibi sorular; eş, baba, anne, çocuk figürleri üzerinden ele alınacaktır. Söz konusu eserlerde eş seçiminde denkliğin önemi, ahlaki meziyetlerin karar vermede esas unsur olması gerekliliği vurgulanırken, evliliğin sağlıklı yürütülmesi hususunda karşılıklı sevgi, saygı, uyum ve hoşgörü ile birlikte mahremiyetin korunması başlıkları ön plana çıkmaktadır. Ebeveyn çocuk ilişkisinde anne-baba için çocuğun ahlaki eğitimi; statüden, mal varlığından, soy yüceliğinden önce gelirken, çocuğun anne-baba karşısındaki tutumunda en net vurgu saygı kavramı üzerinedir. Zikredilen eserlerin, hızla değişen ve gelişen dünyada, sağlıklı bir aile kurma ve aile birliğini sağlama konusunda hâlen geçerli ve pratik tavsiyeler içerdiği görülmektedir. Örneklem olarak seçilen manzum nasihatname türündeki eserlerden, bu tavsiyelerin yer aldığı beyitler alıntılanarak konularına göre sınıflandırılacak ve tahlil metoduyla incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: türk islam edebiyatı, nasihatname, mesnevi, aile

---

¹ Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Türk İslam Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye, mrvguven@ankara.edu.tr, 0000-0002-4870-2680.

FAMILY ROLES IN THE NASIHATNAME TRADITION: NORMATIVE REPRESENTATIONS and MORAL CODES

Research Assistant Dr. Merve GÜVEN

Abstract

Literature serves not only as an aesthetic form of expression but also as a sociological discourse reflecting the religious, moral, and social norms of society. Works of the nasihatname genre, composed with the aim of ensuring social order, establishing political stability, and preserving moral and religious values, are examples of this. In nasihatnames, the education of the individual is regarded as the starting point for achieving harmony and order within society. The foundations of moral and social values in the individual are laid within the family. In this respect, the family constitutes one of the central themes of nasihatname literature. Key themes include the maintenance of balanced and harmonious relationships within the family, the preservation of family unity, and the realization of individual and social ideals through the family unit. This study examines how family is represented in nasihatname works within the corpus of classical Turkish literature. It explores questions such as how the family is depicted, what constitutes the ideal family model, and how intra-familial roles are defined—particularly through the figures of the spouse, father, mother, and child. These works underscore the importance of compatibility in spouse selection and the necessity of prioritizing moral virtues in decision-making processes. In the context of marital harmony, themes such as mutual love, respect, concord, tolerance, and the preservation of privacy are emphasized. Regarding parent-child relationships, the moral education of the child is presented as a priority over status, wealth, or noble lineage. Conversely, the concept most strongly emphasized concerning the child's attitude toward parents is respect. Despite the passage of time and societal transformations, these nasihatname texts continue to provide relevant and practical guidance for building and maintaining healthy family structures. The verses containing these pieces of advice will be quoted from the selected poetic nasihatname works and classified according to their themes; they will then be analyzed through the method of textual analysis.

Keywords: Turkish-islamic literature, nasihatname, mathnawi, family

SANATÇI EŞLERDE SANAT ANLAYIŞLARI İLE ÜSLUP AYRIŞMALARININ KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ

Şuayyip YÜCEL¹
Hüda SAYIN YÜCEL²

Özet

Sanat tarihi boyunca, evlilik (aile) bağı içinde bulunan birçok sanatçı çifti, ortak yaşamlarını paylaşımlarına rağmen farklı sanat anlayışları ve üsluplar geliştirmiştir. Bu çalışma, sanatçı çiftlerin üretim süreçlerindeki bireysel estetik tercihler ve konu seçimleri arasındaki ayrışmaları incelemektedir. Evli ya da uzun süreli birliktelik yaşayan sanatçı çiftler, ortak yaşamlarını paylaşımlarına rağmen çoğu zaman birbirinden farklı estetik yönelimler ve üsluplar geliştirmiştir. Bu durum, sanatçı kimliğinin yalnızca toplumsal ve tarihsel bağlamla değil, aynı zamanda bireysel tercihlerin ve aile içi ilişkilerin şekillendirdiği özgün bir olgu olduğunu göstermektedir. Frida Kahlo ve Diego Rivera, Sonia ve Robert Delaunay, Lee Krasner ve Jackson Pollock gibi çiftler, hem bireysel hem de kolektif üretimleriyle sanat tarihinde farklı bir konum edinmiştir. Günümüzde April Gornik ve Eric Fischl, Peter Doig ve Parinaz Mogadassi, Şuayyip Yücel ve Hüda Sayın Yücel gibi sanatçı çiftler de üslup farklılıklarını koruyarak sanat yaşamlarını sürdürmektedir. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek hazırlanmıştır. Kaynak taraması yapılarak, sanat tarihi literatürü, monografiler ve makaleler incelenmiştir. Karşılaştırmalı analiz: ile farklı dönem ve coğrafyalardan seçilen sanatçı çiftler, sanat anlayışları ve üslupları açısından karşılaştırılmıştır. Tematik çözümleme ile figüratif–soyut ayrımı, bireysel–toplumsal içerik farklılığı ve disiplinler arası yaklaşımlar tematik başlıklar altında değerlendirilmiştir. Analiz sonucunda üç temel bulgu öne çıkmıştır. Figüratif ve manzara ayrışması, soyut ve soyut-dışavurumcu yaklaşımlar ve disiplinler arası sanat anlayışlarıdır. Figüratif ve manzara ayrışması açısından; April Gornik’in gökyüzü ve atmosfer odaklı büyük boy manzaraları, Eric Fischl’in figüratif sahneleriyle kontrast oluşturur. Bedri Rahmi Eyüboğlu’nun halk motifli figüratif üslubu, Eren Eyüboğlu’nun manzara ve portreleriyle farklılık gösterir. Şuayyip Yücel’in figüratif anlatımı, Hüda Sayın Yücel’in geniş ölçekli manzara resimleriyle ayrışmaktadır. Soyut ve soyut-dışavurumcu yaklaşım açısından; Sonia ve Robert Delaunay çiftinde ortak renk teorisi araştırması olsa da Sonia’nın tasarım alanındaki pratikleri Robert’in orfik kübizmine göre daha disiplinler arasıdır. Lee Krasner renk ve kompozisyona dayalı soyut dışavurumculuk geliştirirken, Jackson Pollock’un damlatma tekniği teknik açıdan farklılaşır. Elaine ve Willem de Kooning arasında da soyut dışavurumculuk içinde belirgin üslup farkları vardır. Disiplinler arası sanat anlayışları açısından; Christo ve Jeanne-Claude, çevresel enstalasyonlarda ortak imza kullansalar da bireysel yaklaşım farkları gözlenir. Georgia O’Keeffe’in doğa ve gökyüzüne odaklanan resimleri, Alfred Stieglitz’in figüratif portre ve fotoğraf çalışmalarıyla ayrı bir disiplinler arası birliktelik örneği sunar. Gürkan Coşkun (Komet), mizahi figüratif resimleriyle öne çıkarken Nuran Terzioğlu’nun galeri yöneticiliği ve sanat alanındaki farklı konumu, çiftlerde üretim çeşitliliğinin başka bir boyutunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, sanatçı çiftler üzerine yapılan bu karşılaştırmalı inceleme, aile bağlarının sanatsal üretimde her zaman üslup birliği yaratmadığını; aksine, bireysel farklılıkların sanatsal kimlikleri zenginleştirdiğini ortaya koymaktadır. Tarihsel ve güncel örnekler, çiftlerin ortak yaşamlarını paylaşırken özgün estetik dillerini koruduklarını göstermektedir. Bu durum, sanatçı çiftlerin üretimlerinin yalnızca kişisel bir yaratıcılık süreci değil, aynı zamanda toplumsal ve kültürel

¹ Doç., Kırıkkale Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü ORCID ID: 0000-0003-3013-5304, Türkiye suayyipyucel@kku.edu.tr

² Doç. Dr. Kırıkkale Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölüm <https://orcid.org/0000-0003-0914-0838>, Türkiye, hudasayin@kku.edu.tr

bağlamda üslup çeşitliliğini güçlendiren bir unsur olduğunu kanıtlamaktadır. Dolayısıyla sanat tarihindeki bu tür birliktelikler, sanatın çoğulcu yapısını anlamada önemli bir analitik çerçeve sunmaktadır. Aile bağı ve yaşamı sanatsal üretimde mutlaka benzeşme yaratmadığını; aksine, bireysel üslup farklılıklarının çiftlerin sanat kimliğini güçlendiren bir unsur olabildiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: sanatçı (evli) eşler, sanat anlayışı, üslup farklılığı, karşılaştırmalı bakış açısı, aile

A COMPARATIVE STUDY OF ARTISTIC CONCEPTIONS AND STYLISTIC DIVERGENCES IN ARTIST SPOUSES

Şuayyip YÜCEL¹
Hüda SAYIN YÜCEL²

Abstract

Throughout art history, many artist couples bound by marriage (family) have developed distinct artistic approaches and stylistic directions despite sharing a common life. This study examines the divergences in individual aesthetic preferences and thematic choices within the creative processes of artist couples. Although they share their lives, married or long-term artist couples often pursue different aesthetic orientations and stylistic paths. This phenomenon demonstrates that artistic identity is shaped not only by social and historical contexts but also by personal choices and familial relationships. Couples such as Frida Kahlo and Diego Rivera, Sonia and Robert Delaunay, Lee Krasner and Jackson Pollock have attained unique positions in art history through both their individual and collective works. In contemporary art, April Gornik and Eric Fischl, Peter Doig and Parinaz Mogadassi, as well as Şuayyip Yücel and Hüda Sayın Yücel continue their artistic practices while maintaining stylistic differences. This research adopts a qualitative approach. A literature review of art history sources, monographs, and articles was conducted. Through comparative analysis, artist couples from different periods and geographies were examined in terms of artistic approaches and stylistic differences. Thematic analysis was applied to evaluate distinctions such as figurative vs. landscape, abstract vs. abstract-expressionist, and interdisciplinary practices. The analysis revealed three key findings: figurative and landscape separation, abstract and abstract-expressionist approaches, and interdisciplinary artistic practices. In terms of figurative and landscape separation, April Gornik's large-scale atmospheric landscapes contrast with Eric Fischl's figurative scenes. Bedri Rahmi Eyüboğlu's folk-inspired figurative style differs from Eren Eyüboğlu's landscapes and portraits. Similarly, Şuayyip Yücel's figurative depictions diverge from Hüda Sayın Yücel's monumental landscapes. Regarding abstract and abstract-expressionist approaches, Sonia and Robert Delaunay shared an interest in color theory, yet Sonia's work extended into design and applied arts, while Robert developed Orphic Cubism. Lee Krasner, focusing on color and composition, contrasts with Jackson Pollock's drip technique. Elaine and Willem de Kooning likewise demonstrate significant stylistic distinctions within abstract expressionism. From an interdisciplinary perspective, Christo and Jeanne-Claude, though jointly known for their monumental environmental installations, maintained individual creative sensibilities. Georgia O'Keeffe's nature- and sky-oriented paintings stand apart from Alfred Stieglitz's figurative portraiture and photography, exemplifying a cross-disciplinary artistic partnership. Gürkan Coşkun (Komet), with his humorous figurative paintings, contrasts with Nuran Terzioğlu's influential role in gallery management and art promotion, highlighting another dimension of artistic diversity within couples. In conclusion, this comparative study shows that family ties in artistic life do not necessarily lead to stylistic convergence; on the contrary, individual differences often enrich artistic identities. Historical and contemporary examples demonstrate that couples may share a

---

¹ Assoc. Prof., Kırıkkale University, Faculty of Fine Arts, Department of Painting ORCID: 0000-0003-3013-5304, Türkiye suayyipyucel@kku.edu.tr

² Assoc. Prof., Kırıkkale University, Faculty of Fine Arts, Department of Painting <https://orcid.org/0000-0003-0914-0838>, Türkiye hudasayin@kku.edu.tr

life while maintaining their own aesthetic voices. Thus, the artistic production of such couples is not merely an individual creative process but also a cultural and social contribution that reinforces stylistic plurality in art. These findings suggest that familial relationships within the arts provide a valuable analytical framework for understanding the pluralistic structure of art itself.

Keywords: Artist spouses, artistic approach, stylistic differences, comparative perspective, family.

AİLE VE SANATSAL YARATICILIK İLİŞKİSİ

Hüda SAYIN YÜCEL¹
Şuayyip YÜCEL²

Özet

Sanatçıların hayatları incelendiğinde, ressamların yaratıcı süreçlerinin yalnızca bireysel yetenek ve teknik becerilerle açıklanamayacağı, aile bağlarının ve toplumsal çevrenin de bu süreçte belirleyici rol oynadığı görülmektedir. Aile; sanatçının ilk sosyalleşme alanı, değer aktarımının kaynağı ve kültürel mirasın taşıyıcısıdır. Bu nedenle ressamların aile geçmişleri, sanatsal yaratıcılığın yönelimlerini anlamada önemli bir unsurdur. Pablo Picasso'nun babasının ressam kimliği, Andy Warhol'un göçmen annesinin el sanatlarına ilgisi, Salvador Dalí'nin ailesinden aldığı kültürel destek, Francesco Clemente'nin Doğu–Batı kültürleri arasında büyümesi ve Jenny Saville'in aile desteğiyle aldığı sanat eğitimi bu bağlamda örnek teşkil etmektedir. Türk sanatında Fahrünnisa Zeid'in “Şakir Paşa Ailesi” içinde aldığı entelektüel miras ve oğlu Nejad Devrim'in Paris merkezli farklı sanat dili, aile–sanat ilişkisinin kuşaklar arası bir aktarım süreci olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemine dayalı olarak hazırlanmıştır. Literatür taraması yapılmıştır. Sanat tarihi kaynakları, monografiler, biyografiler ve makaleler incelenmiştir. Karşılaştırmalı analiz ile farklı dönemlerden ve coğrafyalardan seçilen sanatçıların aile bağları ile sanatsal yönelimleri karşılaştırılmıştır. Tematik çözümlemede, bulgular üç ana başlık altında toplanmıştır: (1) teknik ve eğitimsel katkılar, (2) kültürel ve duygusal destek ve (3) kuşaklar arası aktarım. Teknik ve eğitimsel katkıları açısından; Pablo Picasso'ya babası ressam ve resim öğretmeni olan José Ruiz Blasco'nun sağladığı erken eğitim sayesinde güçlü bir teknik altyapı kazanmıştır. Bu temel, onun Kübizm gibi radikal bir modernist üslubu inşa etmesini mümkün kılmıştır. Diğer bir sanatçı Jenny Saville'e, ailesinin sağladığı destekle aldığı akademik eğitim sayesinde büyük boyutlu kadın figürlerine yönelmiş, çağdaş figüratif resmin önde gelen isimlerinden biri olmuştur. Kültürel ve duygusal destek açısından; Andy Warhol, Slovak göçmeni annesi Julia Warhola'nın el sanatlarına olan ilgisi sayesinde erken yaşta görsel malzemelerle karşılaşmış, bu deneyim Pop Art'ın görsel estetiğini doğrudan beslemiştir. Salvador Dalí, noter olan babasının otoritesine rağmen annesinin kültürel teşvikleriyle erken dönemde sanata yönelmiş; bu destek sürrealist kimliğini özgürce geliştirmesine imkân tanımıştır. Francesco Clemente, eğitilmiş bir İtalyan ailede yetişmiş, aileden gelen kültürel birikim Doğu–Batı sentezine dayalı figüratif ve simgesel resimlerine yansımıştır. Kuşaklar arası aktarım açısından; Fahrünnisa Zeid, Osmanlı'nın entelektüel bir ailesi olan “Şakir Paşa Ailesi”nde yetişmiş, bu kültürel atmosfer onun soyut dışavurumculuğa yönelmesini kolaylaştırmıştır. Nejad Devrim, ressam annesi Zeid'in etkisiyle sanat dünyasına adım atmış, fakat Paris merkezli kültürel ortamda farklı bir figüratif dil geliştirerek aile bağlarının çeşitliliği besleyen yönünü göstermiştir. Aliye Berger, aynı aile ortamında yetişmiş, ancak resim yerine gravür sanatına yönelmiş ve Türkiye'nin özgün baskı alanındaki öncülerinden biri olmuştur. Araştırma, aile olgusunun sanatsal yaratıcılığın yönelimlerinde belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir. Aile; teknik eğitim, kültürel değer aktarımı ve kuşaklar arası etkileşim yoluyla sanatçının üslup tercihlerine yön vermektedir. Bulgular, aile bağlarının kimi zaman benzerlik, kimi zaman farklılık yaratarak sanatçı kimliğini zenginleştirdiğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak aile, sanatsal yaratıcılığı bireysel sınırların ötesine taşıyan, toplumsal ve kültürel bağlarla bütünleştiren temel bir dinamik olarak değerlendirilmelidir.

¹ Doç. Dr. Kırıkkale Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölüm <https://orcid.org/0000-0003-0914-0838>, Türkiye hudasayin@kku.edu.tr

² Doç., Kırıkkale Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü ORCID ID: 0000-0003-3013-5304, Türkiye suayyipyucel@kku.edu.tr

Anahtar Kelimeler: Aile, sanatsal yaratıcılık, kültürel aktarım, sanatçı biyografisi, üslup

FAMILY AND ARTISTIC CREATIVITY RELATIONSHIP

Hüda SAYIN YÜCEL¹
Şuayyip YÜCEL²

Abstract

When the lives of artists are examined, it becomes evident that painters' creative processes cannot be explained solely through individual talent and technical skill; family ties and social environment also play a decisive role in these processes. The family serves as the artist's first sphere of socialization, the source of value transmission, and the carrier of cultural heritage. For this reason, the family backgrounds of painters are a crucial element in understanding the orientations of artistic creativity. Pablo Picasso's painter father, Andy Warhol's immigrant mother's engagement with handicrafts, Salvador Dalí's cultural support from his family, Francesco Clemente's upbringing between Eastern and Western cultures, and Jenny Saville's formal art education supported by her family constitute significant examples. In Turkish art, Fahrünnisa Zeid's intellectual heritage within the "Şakir Pasha Family" and her son Nejad Devrim's Paris-centered artistic language demonstrate that the family-art relationship operates as an intergenerational transmission process. This study is based on a qualitative research method. A literature review was conducted, and art historical sources, monographs, biographies, and articles were examined. Through comparative analysis, artist couples and individuals from different periods and geographies were evaluated in terms of their family ties and artistic orientations. Thematic analysis revealed three main dimensions: (1) technical and educational contributions, (2) cultural and emotional support, and (3) intergenerational transmission. In terms of technical and educational contributions, Pablo Picasso acquired a strong foundation through early training provided by his father, painter and art teacher José Ruiz Blasco, which enabled him to build a radical modernist style such as Cubism. Similarly, Jenny Saville, with the support of her family, pursued academic training that shaped her large-scale representations of the female body, making her one of the leading figures in contemporary figurative painting. In terms of cultural and emotional support, Andy Warhol's immigrant mother Julia Warhola introduced him to visual materials at an early age through handicrafts, which directly nourished the visual aesthetics of Pop Art. Salvador Dalí, despite his father's authority as a notary, was directed toward art through his mother's encouragement, which allowed him to confidently develop his surrealist identity. Francesco Clemente, raised in an educated Italian family, incorporated the cultural richness of his upbringing into his symbolic and figurative works, blending Eastern and Western influences. Regarding intergenerational transmission, Fahrünnisa Zeid, raised in the intellectual atmosphere of the Şakir Pasha Family, developed an abstract expressionist style. Her son Nejad Devrim, although inspired by his mother, developed a distinct figurative and urban-centered language within the cultural setting of Paris, demonstrating how family ties diversify artistic directions. Aliye Berger, also raised in the same family environment, diverged toward printmaking, becoming one of Turkey's pioneers in engraving. This study demonstrates that the concept of family plays a decisive role in shaping the directions of artistic creativity. The family provides technical training, cultural value transmission, and intergenerational interaction that guide an artist's stylistic choices. Findings show that family ties enrich artistic identity by

---

¹ Assoc. Prof., Kırıkkale University, Faculty of Fine Arts, Department of Painting <https://orcid.org/0000-0003-0914-0838>, Türkiye hudasayin@kku.edu.tr

² Assoc. Prof., Kırıkkale University, Faculty of Fine Arts, Department of Painting ORCID: 0000-0003-3013-5304, Türkiye suayyipyucel@kku.edu.tr

producing both similarities and differences. Consequently, family should be regarded as a fundamental dynamic that carries artistic creativity beyond individual limits, integrating it with social and cultural contexts.

Keywords: Family, artistic creativity, cultural transmission, artist biography, style

TÜRK HALK MÜZİĞİNDE AİLE

İdris ÇAKIROĞLU¹

Özet

Günümüzde genel olarak “halk müziği” adı verilen müzik türü ve bu türe ait koşma, varsağı, türkü, ağıt gibi formlar, doğrudan toplumun içinden çıkarlar. Türk Halk Müziği’nde eserler, yaşanmış bir olay üzerine veya toplumun değerlerini yansıtan olgular üzerine yazılır ve söylenirler. Eserleri dile getiren aşıklar, ozanlar, saz şairleri olabileceği gibi toplumun içinden herhangi bir kişi de olabilir. Türk Halk Müziği’nde eserlerin ortaya çıkışı çeşitli sebeplerle olabilmektedir. Kişi, bir olay karşısında yaşadığı sevinci, üzüntüyü, derdi, kederi, neşeyi kendi dilince söyler ve bu eser halkın geneline yayılarak ona mal olur. Yaşanmış olaylardan başka toplumun değerlerini yansıtan çeşitli olgular da halk müziklerinde ana temalardan biri olabilmektedir; din, devlet, ahlaki değerler, eğitim-öğretim, siyaset, askerlik gibi. Bu temalar içerisinde önde gelenlerden biri de ailedir. Aile anne, baba ve çocuklardan oluşan toplumun en küçük yapı taşıdır ve toplumun sağlam temeller üzerinde kurulması ve yaşaması aile kurumunun varlığı ile yakından ilişkilidir. Böylesine önemli bir olgu, Türk Halk Müziği’nin de ana temalarından birini oluşturmaktadır. Bu çalışma, Türk Halk Müziği’nde ailenin yerini incelemek amacı ile “türkü” formunda eserler üzerinden yapılmıştır. Türkülerde anne, baba ve çocuk nasıl yer almaktadır ve ailenin türkülerdeki yeri nedir? sorularına cevaplar aranmıştır. Çalışmanın, sosyolojik ve kültürel tespitler anlamında aileye farklı bir açıdan yaklaşımının önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışma “durum çalışması” deseninde nitel yöntemle yapılmıştır. Veriler “belge tarama” yöntemi ile toplanmış ve “betimsel analiz” yöntemi ile analiz edilmiştir.

Anahtar kelimeler: türk halk müziği, türkü, aile, anne, baba, çocuk

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanat Fakültesi Müzik Bölümü, <https://orcid.org/0000-0003-3329-1070>

THE FAMILY IN TURKISH FOLK MUSIC

İdris ÇAKIROĞLU¹

Abstract

Today, the music genre commonly referred to as “folk music” and its forms, such as koşma, varsağı, türkü, and ağıt, originate directly from within society. In Turkish folk music, works are written and sung about real-life events or phenomena that reflect the values of society. The performers of these works can be aşık, ozan, saz poets, or any member of society. The emergence of works in Turkish Folk Music can be attributed to various reasons. An individual expresses the joy, sorrow, pain, grief, or happiness they experience in response to an event in their own words, and this work spreads to the public and becomes part of it. In addition to real-life events, various phenomena that reflect the values of society can also be one of the main themes in folk music, such as religion, state, moral values, education, politics, and military service. One of the most prominent themes among these is the family. The family, consisting of a mother, father, and children, is the smallest building block of society, and the establishment and survival of society on solid foundations is closely related to the existence of the family institution. Such an important phenomenon also constitutes one of the main themes of Turkish folk music. This study was conducted with the aim of examining the place of the family in Turkish folk music through works in the “türkü” form. Answers were sought to the questions of how mothers, fathers, and children are portrayed in folk songs and what role the family plays in folk songs. It is believed that this study offers an important new perspective on the family in terms of sociological and cultural observations. The study was conducted using qualitative methods in a “case study” design. Data were collected using the “document analysis” method and analyzed using the “descriptive analysis” method.

Keywords: turkish folk music, folk song, family, mother, father, child

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanat Fakültesi Müzik Bölümü, <https://orcid.org/0000-0003-3329-1070>

CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK RESMİNDE AİLE TEMSİLİ (1900–1960)

Mustafa AKIN¹
Şuayyip YÜCEL²

Özet

Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte aile kurumu, modernleşme ve ulus inşası süreçlerinin en temel bileşenlerinden biri olarak toplumsal bir önem kazanmış; bu modernleşmenin getirdiği yenilikler, dönemin ressamlarının eserlerinde farklı biçimlerde görünürlük kazanmıştır. Modernleşmenin etkilediği tüm toplumlarda olduğu gibi, ülkemizde de aile olgusu sanatçıların eserlerinde kültürel dönüşümün ve toplumsal değişimin önemli bir göstergesi olarak yer bulmuştur. Bu çalışma, 1900–1960 yılları arasında Türkiye'de üretilen resimlerde aile temasının modernleşme ideolojisi doğrultusunda nasıl temsil edildiğini, estetik bağlamda incelemeyi amaçlamaktadır. Halkevleri resim sergileri, özellikle 1932'den itibaren kültürel seferberliğin önemli bir ayağı olarak, yalnızca sanatı halka ulaştırmakla kalmamış; aynı zamanda modern yaşam biçiminin ve çağdaş aile modelinin görsel olarak benimsenmesinde merkezi bir rol oynamıştır. Bu sergilerde yer alan aile temalı eserler, devletin modernleşme politikalarının yansıması olarak değerlendirilmekle birlikte, sanatçıların toplumsal dönüşüme aktif katılımını da ortaya koymaktadır. Araştırma, aile temalarını yalnızca bir ikonografik unsur olarak değil, aynı zamanda dönemin kaçınılmaz toplumsal değişim sürecinin estetik bir bileşeni olarak değerlendirmektedir. Analiz sürecinde kadın-erkek rolleri, çocuk imgesi, mekân düzenlemeleri, ifadeler ve jestler gibi ikonografik unsurların yanı sıra, kompozisyon yapısı ve renk tercihleri de incelenerek aile figürünün millî kimlik, çağdaşlık ve ilerlemecilik kavramlarıyla nasıl ilişkilendirildiği tartışılacaktır. Bu bağlamda, Abdülmecid Efendi, Şerif Akdik, Hamit Görele ve İbrahim Çallı gibi sanatçıların aile temalı eserleri üzerinden seçilmiş örnekler, dönemin ideolojik yönelimleri ve sanatsal dil birlikteliği içinde çözümlenecektir. Araştırma, sanatın ideolojik temalarını felsefi-estetik bir bakış açısıyla değerlendirmeyi; aile imgesi üzerinden sanat ile çağdaşlaşma arasındaki ilişkileri tarihsel ve eleştirel bir perspektifle görünür kılmayı hedeflemektedir. Genel tarama modelinin benimsendiği çalışmada nitel araştırma yöntemi ile ikonografik eser analizi teknikleri birlikte kullanılmıştır.

Anahtar kelimeler: cumhuriyet dönemi, aile temsili, çağdaşlaşma, ulus inşası, türk resmi

¹ Arş. Gör., Kırıkkale Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü mustafaakin@kku.edu.tr, Türkiye
ORCID: 0009-0008-0589-1232

² Doç., Kırıkkale Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü suayyipyucel@kku.edu.tr, Türkiye
ORCID: 0000-0003-3013-5304

FAMILY REPRESENTATION IN TURKISH PAINTING OF THE REPUBLICAN PERIOD (1900–1960)

Mustafa AKIN¹
Şuayyip YÜCEL²

Abstract

With the proclamation of the Republic, the family institution gained significant social importance as one of the most fundamental components of the processes of modernization and nation-building. The innovations brought about by modernization became visible in various forms in the works of the painters of the period. As in all societies influenced by modernization, in our country as well, the concept of the family emerged in the works of artists as an important indicator of cultural transformation and social change. This study aims to examine, in an aesthetic-political context, how the theme of the family was represented in paintings produced in Turkey between 1900 and 1960 in line with the ideology of modernization. The exhibitions of the People's Houses (Halkevleri), especially from 1932 onwards, played a central role not only in bringing art to the public as a key pillar of the cultural mobilization but also in visually promoting the modern lifestyle and the contemporary family model. The family-themed works presented in these exhibitions are regarded both as reflections of the state's modernization policies and as evidence of artists' active participation in social transformation. The research approaches family representations not merely as an iconographic element but also as an aesthetic component of the inevitable process of social change during the period. In the course of analysis, in addition to iconographic elements such as gender roles, the image of the child, spatial arrangements, expressions, and gestures, the study also examines compositional structures and color preferences, discussing how the family figure is associated with the concepts of national identity, modernity, and progressivism. In this context, selected examples of family-themed works by artists such as Abdülmecid Efendi, Şerif Akdik, Hamit Görele, and İbrahim Çallı will be analyzed within the ideological orientations and the shared artistic language of the period. The study aims to evaluate the ideological representations of art from a philosophical-aesthetic perspective, making visible the relationships between art and modernization through the image of the family from a historical and critical standpoint. Adopting a general survey model, the research employs a qualitative method in conjunction with iconographic artwork analysis techniques.

Keywords: republican era, family representation, modernization, nation-building, turkish painting

---

¹ Research Assistant, Kırıkkale University, Faculty of Fine Arts, Department of Painting mustafaakin@kku.edu.tr
ORCID: 0009-0008-0589-1232

² Assoc. Prof., Kırıkkale University, Faculty of Fine Arts, Department of Painting suayyipyucel@kku.edu.tr
ORCID: 0000-0003-3013-5304

DUYGUSAL TASARIMIN AİLE YAŞAMINA KATKISI: NESNELERLE KURULAN BAĞLAR ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME

Hazal TOKER¹

Özet

Günümüzde ürün tasarımı, yalnızca işlevsel ve estetik özelliklerle sınırlı kalmayıp, kullanıcı ile nesne arasında kurulan duygusal bağlar üzerinden de değerlendirilmektedir. Bu yaklaşım, tasarımın bireylerin yaşamındaki yerini ve etkisini daha derinlemesine kavramaya olanak tanımakta; ürünlerin yalnızca kullanım amacına hizmet eden araçlar değil, aynı zamanda kimlik ve aidiyet duygusunu besleyen kültürel taşıyıcılar olduğunu ortaya koymaktadır. Duygusal tasarım, kullanıcıda olumlu duygular uyandırmayı amaçlayan ve viseral (ilk izlenim), davranışsal (kullanım deneyimi) ve yansıtıcı (anlam ve kimlik) olmak üzere üç bilişsel düzeyde etkili olmayı hedefleyen tasarım yaklaşımıdır. Duygusal tasarım anlayışı, ürünlerin kullanıcı gözünde kazandığı anlamı, onlara yüklenen deneyimsel değerleri ve bellekte uyandırdığı çağrışımları merkeze alarak, tasarımın çok katmanlı doğasına yeni bakış açıları sunmaktadır.

Bu çalışma, duygusal tasarım kavramını aile yaşamı bağlamında ele almakta ve gündelik yaşamda sıkça kullanılan nesnelere bireyler arasında kurulan bağların yapısını incelemektedir. Araştırmanın odak noktası, özellikle çocukluk anılarını çağrıştıran, kuşaktan kuşağa aktarılan veya aidiyet duygusunu pekiştiren eşyaların hangi tasarımsal unsurlar aracılığıyla anlam kazandığını ortaya koymaktır. Bu bağlamda görsel estetik, malzeme kalitesi, kullanım biçimi, dokunsal his ve bellekte yarattığı çağrışımlar dikkate alınmıştır.

Çalışma, nitel araştırma yöntemleri çerçevesinde yürütülmüş; farklı yaş gruplarından aile bireyleriyle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla nesnelere fiziksel, sembolik ve deneyimsel yönleri incelenmiştir. Katılımcı ifadeleri, anlam yüklenen nesnelere yalnızca bireysel hafıza açısından değil, aynı zamanda aile içi iletişim, kuşaklar arası ilişkiler ve toplumsal aidiyet duygusunun oluşumunda da önemli bir işlev gördüğünü ortaya koymuştur. Estetik biçim, kullanılan malzeme, zamanla oluşan aşınma, kullanım süresi ve bellekte uyandırdığı duygusal çağrışımlar, kullanıcı ile ürün arasındaki bağı kuvvetlendiren temel unsurlar olarak öne çıkmıştır.

Sonuç olarak, duygusal tasarımın aile yaşamındaki katkısı yalnızca bireysel tatmin sağlamakla sınırlı değildir; bağ kurma, hatırlama, geçmiş ile bugün arasında köprü kurma ve paylaşma gibi sosyal etkileşimleri de desteklemektedir. Bu nedenle endüstriyel tasarım, işlevsel gereksinimlerin ötesine geçerek anlam, değer ve kültürel bağlam üreten bütüncül yaklaşımlar geliştirmelidir.

Anahtar Kelimeler: duygusal tasarım, aile, kullanıcı deneyimi, anlamlı nesnelere, endüstriyel tasarım, bağ kurma

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Endüstriyel Tasarım Bölümü ORCID: 0009-0006-3748-0732
E-posta: hazaltoker@kku.edu.tr

THE CONTRIBUTION OF EMOTIONAL DESIGN TO FAMILY LIFE: AN EVALUATION THROUGH THE BONDS ESTABLISHED WITH OBJECTS

Hazal TOKER¹

Abstract

In contemporary contexts, product design is not limited solely to functional and aesthetic qualities but is also evaluated through the emotional bonds established between users and objects. This approach enables a deeper understanding of the role and impact of design in individuals' lives, revealing that products are not merely tools serving a functional purpose but also cultural carriers that nurture identity and a sense of belonging. Emotional design is a design approach that aims to evoke positive emotions in the user and to operate effectively at three cognitive levels: visceral (first impression), behavioral (usage experience), and reflective (meaning and identity). By focusing on the meaning that products acquire in the eyes of the user, the experiential values attributed to them, and the associations they evoke in memory, emotional design offers new perspectives on the multi-layered nature of design.

This study addresses the concept of emotional design within the context of family life and examines the structure of the bonds established between individuals and frequently used everyday objects. The main focus of the research is to identify the design elements through which objects—particularly those that evoke childhood memories, are passed down through generations, or reinforce a sense of belonging—gain meaning. In this context, visual aesthetics, material quality, usage patterns, tactile sensations, and the associations they create in memory are taken into consideration.

The study was conducted within the framework of qualitative research methods; semi-structured interviews were carried out with family members from different age groups to examine the physical, symbolic, and experiential aspects of objects. Participant statements revealed that meaningful objects play an important role not only in individual memory but also in strengthening family communication, intergenerational relationships, and the formation of a sense of social belonging. Design elements such as aesthetic form, material used, wear or patina developed over time, duration of use, and the emotional associations evoked in memory emerged as key factors that reinforce the bond between the user and the product.

In conclusion, the contribution of emotional design to family life is not limited to providing individual satisfaction; it also supports social interactions such as building connections, recalling memories, bridging the past and the present, and sharing experiences. Therefore, industrial design should go beyond meeting functional requirements and adopt holistic approaches that generate meaning, value, and cultural context.

Keywords: emotional design, family, user experience, meaningful objects, industrial design, bonding

---

¹ Kırıkkale University, Faculty of Fine Arts, Department of Industrial Design ORCID: 0009-0006-3748-0732
E-mail: hazaltoker@kku.edu.tr

BESLENME ALIŞKANLIKLARININ DEĞİŞİMİ VE AİLE SAĞLIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Uzman Aile Danışmanı Yurdagül ÇELİK¹
Prof.Dr. Nurcan YABANCI AYHAN²

Özet

Bu araştırma, hızla değişen ve ivme kazanan yaşam koşullarında beslenme alışkanlıklarının geçirdiği değişim ve dönüşümlerin aile sağlığı üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Aile, bireyin yaşam boyu edineceği birçok davranışın temellerinin atıldığı, değerlerin öğrenildiği ve sosyal becerilerin geliştiği ilk yerdir. Aile içindeki yemek zamanları ise yalnızca biyolojik beslenme ihtiyacını karşılamaktan öte; sağlıklı iletişim kurma, birlikte kaliteli vakit geçirme, psikososyal destek sağlama ve kuşaktan kuşağa değer aktarımı açısından büyük önem taşır.

Ancak modernleşmeyle birlikte kadınların iş gücüne katılımının artması, kentleşme, göç, teknolojinin günlük yaşamda yoğun biçimde yer alması ve dijitalleşme, yemek düzeninde köklü değişikliklere yol açmıştır. Özellikle pandemi dönemi, ailelerin yemek alışkanlıklarını yeniden gözden geçirmesine neden olmuş; evde geçirilen sürenin artmasıyla kimi ailelerde ortak yemek kültürü güçlenirken, kimilerinde bireysel yeme alışkanlıkları pekişmiştir.

Araştırmada 2008 ile 2024 arasında yayımlanan kaynaklar incelenmiş, elde edilen bulgular analiz edilmiştir. Sonuçlar, birlikte yenilen aile aile içi bağı güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. Buna karşın bireysel ve düzensiz yemek alışkanlıkları, aile iletişimini azaltmakta, psikolojik sorunların temelini oluşturarak aile birliğini zayıflatmaktadır.

Öneri olarak, aile danışmanlarının sağlıklı beslenme ve ortak yemek alışkanlıklarını teşvik etmesi vurgulanmaktadır. Aile üyelerinin yemek hazırlığına katılımı, iletişim ve iş birliğini artırmakta; aidiyet duygusunu güçlendirmektedir. Yöneticiler ve politikacılar için aile yemeklerinin yeni projelerle desteklenmesi, bunun için medyanın kullanılması, aile sağlığı merkezlerinde aile danışmanı ve diyetisyenlerin istihdam edilerek birlikte çalışması, esnek çalışma saatleri, beslenme eğitiminin müfredatlara konulması, ekonomik durumu düşük ailelerin sağlıklı gıdaya erişiminin sağlanması, aile atölyeleri yapılması gibi tavsiyeler de yer almaktadır.

Sonuç olarak, aile yemeklerinin sürdürülebilirliği; aile sağlığı için önemlidir. Sağlıklı bireylerden oluşan bir toplum, ancak birlikte ve uyum içinde işleyen ailelerle mümkündür.

Anahtar Kelimeler: aile sağlığı, beslenme alışkanlıkları, aile içi iletişim, ortak yemek kültürü, sosyal gelişim

¹ Ankara Üniversitesi, ORCID ID: 0009-0002-3767-9697

² Ankara Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-1233-246X

THE TRANSFORMATION OF EATING HABITS AND ITS IMPACT ON FAMILY HEALTH

Uzman Aile Danışmanı Yurdagül ÇELİK¹
Prof.Dr. Nurcan YABANCI AYHAN²

Abstract

This study aims to examine the transformation of eating habits in the context of rapidly changing living conditions and the implications of these changes for family health. The family is the primary environment where individuals acquire essential life skills, values, and behavioral patterns. Mealtimes within the family setting serve purposes beyond mere nutritional needs; they are crucial moments for fostering healthy communication, spending quality time together, offering psychosocial support, and transmitting cultural values across generations.

However, modernization has brought significant shifts. Increased participation of women in the workforce, urbanization, migration, technological advancement, and digitalization have altered traditional mealtime structures. In particular, the COVID-19 pandemic prompted families to reassess their eating habits. While some households strengthened their shared meal culture during this period, others experienced a rise in irregular, individualized eating patterns. This research analyzed sources published between 2008 and 2024, and the findings were thoroughly examined. Results indicate that shared family meals strengthen family bonds. Conversely, irregular and individual eating habits reduce family communication and may form the basis of psychological issues, thereby weakening family unity.

As a recommendation, it is emphasized that family counselors should encourage healthy eating and shared meal habits. Involving family members in meal preparation enhances communication and cooperation and strengthens the sense of belonging. For policymakers and administrators, recommendations include supporting family meals through new initiatives, utilizing media, employing both family counselors and dietitians in family health centers to work collaboratively, promoting flexible working hours, incorporating nutrition education into school curricula, ensuring access to healthy food for low-income families, and organizing family workshops.

In conclusion, sustaining family meals is vital for family health. A society made up of healthy individuals is only possible through families that function in harmony and unity.

Keywords: family health, eating habits, family communication, shared meal culture, social development

---

¹ Ankara Üniversitesi, ORCID ID: 0009-0002-3767-9697

² Ankara Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-1233-246X

AİLE ETKİSİYLE ŞEKİLLENEN PERFORMANS: ÇOCUKLARDA OBEZİTE GÖSTERGELERİ VE FİZİKSEL AKTİVİTE İLİŞKİSİ

Hakan YAPICI¹
Döndü UĞURLU²
Büşra EMLEK³

Özet

Bu çalışmanın amacı, ailelerin yönlendirmesiyle fiziksel aktiviteye düzenli olarak katılan çocuklarda, 10 haftalık bir egzersiz programı sonrasında obezite göstergeleri ile fiziksel performans düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma, bir devlet okulunda öğrenim gören toplam 194 öğrenciyle yürütülmüş; katılımcılar aile onayı alınarak gönüllülük esasına göre çalışmaya dâhil edilmiştir. Çocuklara haftada üç gün olmak üzere planlanan egzersiz programı uygulanmıştır. Program öncesinde ve sonrasında boy, kilo, vücut kitle indeksi (VKİ) ve bel çevresi gibi antropometrik ölçümler alınmış; ayrıca sürat, çeviklik ve esneklik gibi fiziksel performans testleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde, obezite göstergeleri ile fiziksel performans arasında anlamlı ve ters yönlü ilişkiler olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Özellikle VKİ ve bel çevresi yüksek olan çocukların çeviklik ve sürat testlerinden daha düşük puanlar aldığı gözlemlenmiştir. Öte yandan, aile desteğiyle egzersiz programına düzenli olarak katılan çocuklarda fiziksel performans düzeylerinin daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Bulgular, düzenli fiziksel aktivitenin çocuklardaki obezite göstergeleri üzerinde iyileştirici etkiler yarattığını ve motor performansı anlamlı düzeyde artırdığını göstermektedir. Sonuç olarak, çocukların fiziksel aktiviteye katılımında aile desteği belirleyici bir faktördür; bu nedenle ailelerin egzersiz konusunda yönlendirici ve teşvik edici bir rol üstlenmeleri gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: obezite, çocuk, fiziksel performans, aile etkisi

¹ Kırıkkale Üniversitesi, e-posta hakanyapici24@hotmail.com ORCID ID 0000-0002-7029-1910

² Kırıkkale Üniversitesi, e-posta dondusimsek@kku.edu.tr ORCID ID 0000-0002-9153-8900

³ Kırıkkale Üniversitesi, e-posta busraa.emlek7119@gmail.com ORCID ID0000-0001-9428-2608

PERFORMANCE SHAPED BY FAMILY INFLUENCE: THE RELATIONSHIP BETWEEN OBESITY INDICATORS AND PHYSICAL ACTIVITY IN CHILDREN

Hakan YAPICI¹
Döndü UĞURLU²
Büşra EMLEK³

Abstract

The aim of this study was to examine the relationship between obesity indicators and physical performance levels after a 10-week exercise program in children who regularly participate in physical activity with the guidance of their families. The study was conducted with a total of 194 students studying in a public school; participants were included in the study on a voluntary basis after obtaining parental consent. The exercise program planned for three days a week was applied to the children. Before and after the program, anthropometric measurements such as height, weight, body mass index (BMI), and waist circumference were taken; physical performance tests such as speed, agility, and flexibility were also performed. In the analysis of the data obtained, it was determined that there were significant and inverse relationships between obesity indicators and physical performance ($p < 0.05$). In particular, it was observed that children with higher BMI and waist circumference scored lower in agility and sprint tests. On the other hand, children who regularly participated in an exercise program with family support had more positive physical performance levels. The findings show that regular physical activity has ameliorative effects on obesity indicators in children and significantly improves motor performance. In conclusion, family support is a determining factor in children's participation in physical activity; therefore, families should take a guiding and encouraging role in exercise.

Keywords: obesity, child, physical performance, family influence

---

¹ Kirikkale University, e-mail hakanyapici24@hotmail.com ORCID ID 0000-0002-7029-1910

² Kirikkale University, e-mail dondusimsek@kku.edu.tr ORCID ID 0000-0002-9153-8900

³ Kirikkale University, e-mail busraa.emlek7119@gmail.com ORCID ID 0000-0001-9428-2608

EBEVEYNLİK STRESİNİN VE DUYGUSAL YEME DAVRANIŞININ AİLE YAŞAM DOYUMU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Merve ÖZBENT¹
Naciye GÜVEN²

Özet

Bu araştırmanın amacı, ebeveynlik stresi ve duygusal yeme davranışlarının aile yaşam doyumu üzerindeki yordayıcı etkilerini incelemektir. Araştırma nicel yöntemle ve ilişkisel tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 18-65 yaş aralığında en az bir çocuğa sahip olan 382 ebeveyn katılım sağlamıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Ebeveyn Stresi Ölçeği, Duygusal Yeme Ölçeği ve Aile Yaşam Doymu Ölçeği ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde Mann-Whitney U Testi, Kruskal-Wallis H Testi, Spearman Brown Sıra Korelasyon Testi ve Çoklu Regresyon Analizi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, aile yaşam doyumu ile ebeveyn stresi arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki, aile yaşam doyumu ile duygusal yeme arasında da negatif yönde anlamlı bir ilişki, ebeveyn stresi ile duygusal yeme arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Ebeveynlik stresi ve duygusal yeme davranışı, aile yaşam doyumundaki varyansın %14,7'sini açıklamaktadır. Elde edilen sonuçlar alanyazın doğrultusunda tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: aile yaşam doyumu, ebeveynlik stresi, duygusal yeme

---

¹ Uzman Psikolojik Danışman, Doktora Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, ORCID ID: 0009-0007-7417-5726

² Doktor Öğretim Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-6143-3681

THE EFFECT OF PARENTING STRESS AND EMOTIONAL EATING BEHAVIOR ON FAMILY LIFE SATISFACTION

Merve ÖZBENT¹
Naciye GÜVEN²

Abstract

The aim of this study was to examine the predictive effects of parenting stress and emotional eating behaviors on family life satisfaction. The study was conducted using quantitative methods and a relational screening model. 382 parents with at least one child between the ages of 18-65 participated in the study. Data were obtained using the Personal Information Form, Parenting Stress Scale, Emotional Eating Scale, and Family Life Satisfaction Scale. Mann-Whitney U Test, Kruskal-Wallis H Test, Spearman Brown Rank Correlation Test, and Multiple Regression Analysis were used in the analysis of the data. According to the analysis results, a negatively significant relationship was found between family life satisfaction and parenting stress, a negatively significant relationship between family life satisfaction and emotional eating, and a positively significant relationship between parenting stress and emotional eating. Parenting stress and emotional eating behavior explained 14.7% of the variance in family life satisfaction. The results obtained were discussed in line with the literature and suggestions were made.

Keywords: family life satisfaction, parenting stress, emotional eating

---

¹ Expert Psychological Counselor, PhD Student, Kırıkkale University, ORCID ID: 0009-0007-7417-5726

² Assistant Professor, Kırıkkale University, ORCID ID: 0000-0002-6143-3681

EVLİLİK İLİŞKİSİNDE GİZLİ BİR TEHDİT: MANİPÜLASYON

Nazife ŞENER¹
Naciye GÜVEN²

Özet

Evlilik, karşılıklı sevgi, saygı ve güvene dayanan en önemli sosyal kurumlardan biridir. Bu yapının sağlam bir şekilde devam edebilmesi, tarafların sağlıklı iletişim kurmalarıyla yakından ilişkilidir. Bu noktada, ilişkilerde genellikle göz ardı edilen ama oldukça önemli bir kavram olan manipülasyon, evlilik bağlamında ayrı bir öneme sahiptir. Manipülasyon, ilişkilerde sıklıkla rastlanılan, psikolojik bir hak ihlalidir. Başkalarının duygu, düşünce ve davranışlarını çeşitli yöntem ve teknikler kullanarak, karşısındaki kişiye fark ettirmeden değiştirmeye çalışmaktır. Evlilik ilişkisinde sürekli ve sistematik bir şekilde manipülasyona maruz kalan bireylerin hem kendilerinde hem de ilişkilerinde olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Bu derleme çalışması, evlilik ilişkisi bağlamında manipülasyon kavramının alanyazındaki yeri ve önemi üzerine odaklanan betimleyici bir çalışmadır. Araştırmanın amacı, manipülasyonun evlilik ilişkilerinde nasıl ortaya çıktığını, hangi türlerde görüldüğünü, ilişkili olduğu faktörleri ve evlilik ilişkisi üzerindeki olası etkilerini mevcut alanyazın doğrultusunda incelemektir. Çalışma kapsamında 2006–2024 yılları arasında yayımlanmış olan ulusal ve uluslararası bilimsel yayınlar taranmıştır. Veri tabanı olarak Google Scholar, TR Dizin, ResearchGate, Ulakbim, Yök Tez Merkezi kullanılmıştır. Alanyazın taramasında anahtar kelimeler olarak "evlilikte manipülasyon", "duygusal manipülasyon", "romantik ilişkiler", "evlilik ilişkisi", "duygusal-psikolojik şiddet", "gaslighting", "marital manipulation" kavramları taranmıştır. Çalışmalara dahil edilme kriterleri, evlilik ilişkisinde manipülasyon konusunu ele alması, Türkçe veya İngilizce dilinde yayımlanmış olması, hakemli dergilerde yayımlanmış makale, tez, kitap bölümü veya akademik rapor olması, manipülasyonun türleri, etkileri ya da önleme yollarına dair kuramsal veya ampirik veri sunmasıdır. Yalnızca ebeveyn-çocuk ilişkilerine, iş ortamındaki manipülasyona veya bireysel psikopatolojiye odaklanan çalışmalar araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu kapsamda derleme, manipülasyonun tanımını ve özelliklerini, manipülasyon çeşitlerini, evlilik ile ilişkisini, maruz kalınması halinde çiftlerde ne gibi sorunlara sebebiyet vereceğini, bu durumla nasıl baş edilebileceğini içermekte olup evlilik ilişkisinde gizli bir tehdit olan manipülasyona dair farkındalık oluşturmaya ve alana katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: manipülasyon, evlilik, iletişim, gaslighting, psikolojik şiddet

¹ Uzman Psikolojik Danışman, MEB, ORCID: 0000-0001-5900-1364

² Doktor Öğretim Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-6143-3681

A SECRET THREAT IN MARRIAGE RELATIONSHIP: MANIPULATION

Nazife ŞENER¹
Naciye GÜVEN²

Abstract

Marriage is one of the most important social institutions based on mutual love, respect and trust. The continuation of this structure in a sound manner is closely related to the healthy communication of the parties. At this point, manipulation, which is often overlooked in relationships but is a very important concept, has a special importance in the context of marriage. Manipulation is a psychological violation of rights that is frequently encountered in relationships. It is the attempt to change the feelings, thoughts and behaviors of others by using various methods and techniques without the other person noticing. Individuals who are constantly and systematically subjected to manipulation in their marital relationship may have negative consequences both in themselves and in their relationships. This review study is a descriptive study focusing on the place and importance of the concept of manipulation in the literature in the context of marital relationship. The aim of the study is to examine how manipulation emerges in marital relationships, the types of manipulation, the factors associated with it and its possible effects on the marital relationship in line with the existing literature. Within the scope of the study, national and international scientific publications published between 2006 and 2024 were reviewed. Google Scholar, TR Index, ResearchGate, Ulakbim, Yök Thesis Center were used as databases. In the literature review, the concepts of “marital manipulation”, “emotional manipulation”, “romantic relationships”, “marital relationship”, “emotional-psychological violence”, ‘gaslighting’, “marital manipulation” were scanned as keywords. The inclusion criteria were that the studies addressed the topic of manipulation in marital relationships, were published in Turkish or English, were articles, theses, book chapters or academic reports published in peer-reviewed journals, and provided theoretical or empirical data on the types, effects or prevention methods of manipulation. Studies focusing only on parent-child relationships, manipulation in the work environment or individual psychopathology were excluded. In this context, the review includes the definition and characteristics of manipulation, types of manipulation, its relationship with marriage, what kind of problems it will cause in couples if exposed to it, how to deal with this situation, and aims to raise awareness about manipulation, which is a hidden threat in the marital relationship, and to contribute to the field.

Keywords: manipulation, marriage, communication, gaslighting, psychological violence

---

¹Expert Psychological Counselor, MEB, ORCID: 0000-0001-5900-1364

²Assistant Professor, Kırıkkale University, ORCID ID: 0000-0002-6143-3681

ÇOCUKLARIN SPORA KATILIMINDA AİLE ETKİSİ: YÖNLENDİRME SEBEPLERİ VE BEKLENTİLER ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Hakan YAPICI¹
Döndü UĞURLU²
Büşra EMLEK³

Özet

Bu çalışmanın amacı, ailelerin çocuklarını spora yönlendirme nedenleri ile bu yönlendirmeye yönelik beklentileri arasındaki ilişkiyi, her iki değişkenin alt boyutları üzerinden incelemektir. Araştırma, ilköğretim çağındaki çocuklara sahip 488 ebeveyn ile yürütülmüş ve nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler, Gökçe ve ark. (2019) tarafından geliştirilen “Ailelerin Çocukları Spora Yönlendirme Sebepleri Ölçeği” ile Keskin (2006) tarafından geliştirilen “Ebeveyn Beklentileri Ölçeği” aracılığıyla toplanmıştır. SPSS 25.0 programı ile yapılan analizlerde, tanımlayıcı istatistiklere ek olarak korelasyon analizleri uygulanmıştır. Bulgular, ailelerin çocuklarını fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişim amaçlı olarak spora yönlendirmelerinin; başarı beklentisi, özgüven gelişimi, sorumluluk kazanımı ve sosyal becerilerin desteklenmesi gibi ebeveyn beklentileriyle anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur ($p<0.01$). Özellikle fiziksel gelişim ve sosyal uyum beklentisiyle yapılan yönlendirmelerin, çocukların sorumluluk duygusunu geliştirme ve özgüven kazandırma gibi hedeflerle örtüştüğü görülmektedir. Ayrıca, çocukların problemleri azaltma ve akademik başarılarını destekleme amacıyla yapılan yönlendirmelerin de ebeveynlerin başarı ve disiplin beklentileriyle örtüştüğü anlaşılmıştır. Bu bulgular, ailelerin spor yönlendirmesinde yalnızca sağlık ya da boş zaman değerlendirme gibi kısa vadeli düşüncelerle değil, çocuklarının çok boyutlu gelişimini destekleme amacıyla hareket ettiklerini göstermektedir. Sonuç olarak, ebeveynlerin çocuklarını spora yönlendirme nedenleri ile bu yönlendirmeye dair beklentileri arasında güçlü bir bütünlük olduğu, bu tutumların çocukların sporla ilişkisini şekillendirdiği ve aile desteğini temel alan uygulamaların çocukların gelişimine önemli katkılar sağlayabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: spora yönlendirme, aile etkisi, ebeveyn beklentileri, çocukların spora katılımı

¹ Kırıkkale Üniversitesi, e-posta hakanyapici24@hotmail.com ORCID ID 0000-0002-7029-1910

² Kırıkkale Üniversitesi, e-posta dondusimsek@kku.edu.tr ORCID ID 0000-0002-9153-8900

³ Kırıkkale Üniversitesi, e-posta busraa.emlek7119@gmail.com ORCID ID0000-0001-9428-2608

FAMILY INFLUENCE ON CHILDREN'S PARTICIPATION IN SPORTS: A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN MOTIVES AND EXPECTATIONS

Hakan YAPICI¹
Döndü UĞURLU²
Büşra EMLEK³

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between parents' reasons for directing their children to sports and their expectations for this direction through the sub-dimensions of both variables. The study was conducted with 300 parents of primary school-age children, and a quantitative research method was used. The data were collected through the "Parents' Reasons for Directing Children to Sports Scale" developed by Gökçe et al. (2019) and the "Parental Expectations Scale" developed by Keskin (2006). In the analyses conducted with the SPSS 25.0 program, correlation analyses were applied in addition to descriptive statistics. The findings revealed that families' directing their children to sports for physical, mental, and social development was significantly and positively correlated with parental expectations such as success expectation, self-confidence development, gaining responsibility, and supporting social skills ($p<0.01$). In particular, it is seen that the referrals made with the expectation of physical development and social adaptation overlap with the goals such as developing children's sense of responsibility and gaining self-confidence. In addition, it was found that the referrals made with the aim of reducing children's problematic behaviors and supporting their academic achievement overlapped with parents' expectations of success and discipline. These findings show that parents act not only with short-term considerations such as health or leisure time evaluation, but also with the aim of supporting the multidimensional development of their children. As a result, it was concluded that there is a strong integrity between parents' reasons for directing their children to sports and their expectations regarding this direction, that these attitudes shape children's relationship with sports, and that practices based on family support can make significant contributions to children's development.

Keywords: sports participation, family influence, parental expectations, children's participation in sports

---

¹ Kirikkale University, e-mail hakanyapici24@hotmail.com ORCID ID 0000-0002-7029-1910

² Kirikkale University, e-mail dondusimsek@kku.edu.tr ORCID ID 0000-0002-9153-8900

³ Kirikkale University, e-mail busraa.emlek7119@gmail.com ORCID ID0000-0001-9428-2608

EXPLORING THE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGY ON FAMILY HEALTH AND WELL-BEING

Fatima MASOOD¹
Rehana Ali NAQVI²

Abstract

Globally, family life has changed due to the rapid adoption of digital technologies, which has an immense effect on how parents raise, supervise, and engage with their kids. The psychological, social, and physical well-being of family members is at risk due to the uncontrolled and excessive use of these technologies, despite the fact that they have educational and practical advantages. The goal of this study is to critically analyze how parenting styles have been changed by greater dependence on digital gadgets and how this leads to unforeseen health problems in families. This study will employ structured surveys to collect primary data from parents and caregivers using a cross-sectional comparative strategy. With an emphasis on mental health, social cohesiveness, and physical activity, quantitative methodologies will be used to investigate relationships between family health outcomes and technology usage patterns. Overuse of digital technology is predicted to cause stress or worry in both parents and kids, conflict with traditional methods of parenting, and reduce meaningful family relationships. Overuse of technology may destroy emotional ties and directly contacts, which can have adverse social effects like social isolation and poor interpersonal skills. At the same time, increased screen time may lead to psychological issues like increased stress, anxiety, and a lower sense of family belonging. Increased screen time also raises the risk of physical health issues like irregular sleep patterns, decreased physical activity, and diseases linked to certain lifestyle choices. When taken as a whole, these consequences endanger families' overall health, highlighting how urgent it is to address technology's complicated role in modern family life. By the integration of family health and parenting practices through the lens of technology use, this study will fill a significant gap in the literature on family studies. The results are intended to policymakers, educators and parents on how to ensure family well-being and promote healthier home settings while balancing technology use.

Keywords: digital technology, parenting practices, family health, screen time, mental well-being, social cohesion, physical health

---

¹ Department of Economics, University of Wah, Pakistan ORCID: 0009-0003-0670-253X fatimamalik123000@gmail.com

² Department of Economics, University of Wah, Pakistan ORCID: 0009-0002-2072-1190 rehana.naqvi@uow.edu.pk

EXPLORATION OF ROLE OF REMINISCENCE, SOCIAL ENGAGEMENT AND GRATITUDE AMONG OLD AGE HOME RESIDENTS

Dimpal KUMARI¹

Abstract

The demand for old age homes has increased not only in Pakistan but around the world as elderly find it hard to live alone or with the immediate family (Mbakile-Mahlanza et al., 2015). The literature related to old age homes is very less. Gerontologists point out that aging in vulnerable settings gives rise to several issues such as low life satisfaction, poor wellbeing and lesser perceived control as compared to other groups of older adults (Rizvi Jafree et al., 2021). The main aim of the present study was to explore the how old age home residents experienced their lives in old age homes and does reminiscence, social engagement and gratitude played any role in their psychological wellbeing. A sample of 16 old age home residents, male residents (n=12) and female residents (n=4) were taken from different old age homes. Homogenous purposive sampling was used. The study followed exploratory and cross-sectional research design. Data was gathered using semi-structured interview guide and interview protocol was developed through brainstorming sessions and creative process. Seven major themes were emerged from the data. These were accepting aging, role of reminiscence, positive life review, and interpersonal connections among old age home residents, positive coping strategies, power of thankfulness and belief on final destiny. These findings provide an in depth understanding of experiences of old age home residents and the role played by reminiscence, social engagement and gratitude in their psychological wellbeing and that the presence of basic needs and the social bonds they have acquired are no less than a blessing even in the time of emotional pain. Importantly, the findings revealed that absence of immediate family supports negatively influence their wellbeing but the other family they have made and they have found in those residential settings makes them to relive the time they have lived and the bonds they once hold makes them even more grateful towards life thus enhancing their wellbeing in the most vulnerable stage of their life.

Key Words: family, wellbeing, old age, reminiscence, social engagement, gratitude, old age homes

---

¹ University of Wah, ORCID number: 0009-0004-7828-6261

THE FAMILY AND THE WORLD OF SPIRITUALITY

Dr. Naser Abdel-Aziz Taha DODEEN¹

Abstract

In the Name of God, the Most Gracious, the Most Merciful Praise be to God, Lord of the Worlds, and peace and blessings be upon the Master of Messengers. God Almighty says in His Noble Book: (And thus We have revealed to you, [O 209Muhammad], a Spirit of Our Command. You did not know what the Scripture was, nor what faith was, but We have made it a light by which We guide whom We will of Our servants. And indeed, you guide to a straight path.)

The soul is an immaterial entity that the eyes deny, but minds and hearts need it. They yearn for it and long for it, just as a mother yearns for her child, without planning.

Spirituality is an entire realm that we need, just as we need water and air. It plays a fundamental role in raising the family and guiding it to occupy its place as a sound family in a society of values and morals. In some societies, the sources of spirituality are not limited to religion, but rather derive from the magic of nature. However, it is no secret that the abundant source of spirituality lies within religion, and it would be ignorant not to know the difference that reading some verses from the Holy Quran makes in the soul of a person longing for peace of mind. Various spiritual activities, such as congregational prayer, group or individual remembrance, strengthen family bonds and provide family members with a greater sense of reassurance, tranquility, and peace. We discover this in the words of God Almighty: “Those who have believed and whose hearts are assured by the remembrance of God. Unquestionably, by the remembrance of God hearts are assured.” God Almighty created man from a body and a soul. The body is earthly and the soul is heavenly. This necessitated that the body have earthly nourishment and the soul heavenly nourishment. This profound understanding of human nature must be reflected in the family’s upbringing, in terms of a profound understanding of the nature of the human soul. If the head of the family is in harmony with this truth, his influence through his role in raising the family must be positive, supporting the family psychologically and spiritually through the correct starting points of human ideas, and stemming from the words of God Almighty: “Indeed, those who They fear their Lord unseen. For them is forgiveness and a great reward. Whether you conceal your speech or declare it publicly, He is Knowing of that within the breasts. Does He not know who created, while He is the Subtle, the Acquainted? There are weapons with which the human soul can fortify itself in difficult circumstances, and doubt and suspicion are not among these weapons. In fact, spirituality is the weapon with which families fortify themselves in times of adversity, in order to obtain support and consolation through absolute faith that there is a Lord who watches over and manages the universe. This faith undoubtedly enhances patience and hope, and in turn, it enhances feelings of contentment and gratitude in times of prosperity, reassurance, and peace. An angry person cannot bear good food. No useful fruit

Accordingly, this scientific paper aims to provide a clear vision of the relationship between the family and the spiritual world.

---

¹ Administrative Deputy / Islamic Sciences College – Palestine

FAMILY RESILIENCE GUIDELINE FOR DISASTER PRONE OF VOLCANIC DISASTER THROUGH LIVELIHOOD ASSETS IN INDONESIA (CASE STUDY MT.SLAMET) DEWANTI, DIAH SETYAWATI

Diah Setyawati DEWANTI¹

Abstract

Mt. Slamet is in the highest density population and has the second highest among mountains in Java island. Arranging a family volcanic disaster management guideline became crucial for households living in disaster-prone areas to enhance their resilience. Effective guidelines can significantly improve the community's ability to respond to volcanic eruptions by ensuring that families are well-informed and equipped with emergency plans. To enhance the resilience of communities living in disaster-prone areas, integrating Sustainable Livelihoods into family volcanic disaster management guidelines is essential. Sustainable Livelihoods approaches focus on building the capacity of households to recover and adapt to the impacts of volcanic disasters by diversifying income sources and improving access to resources. This not only helps families to better prepare for potential eruptions but also fosters long-term resilience by ensuring that they can sustain their livelihoods even in the face of adversity, ultimately contributing to a more robust community response to volcanic hazards. This study has an objective to develop of family disaster management guidelines in the border of disaster prone

II of Mt.Slamet. The research use explanatory mixed methodology which started with Quantitative and ended by Qualitative research methods. Quantitative has been collected 538 households. FGD with head of families in 5 villages, head of 5 villages and SAR's team located in villages area are represented to finalize the family resilience guideline. Each of phase in disaster managements could arrange the family guidelines. In mitigation phase, each families could collaboration capacities to local stakeholder and rescue team. Recognizing and active participate in the rescue training is strengthen the family preparedness phase. In response phase, families has to gain the communication updated and knowledge of "beware" status. Recovery phase as the weakest capacities for families need to update the capabilities in assessment of damage opportunities in the families' properties.

Keywords: family resilience guideline, volcanic disaster, disaster prone, Mt. Slamet

---

¹ Department of Economics, Faculty Economics and Business, Universitas Muhammadiyah Yogyakarta, Indonesia
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9480-0513>

FAMILY AND MENTAL HEALTH

Associate Professor Dr. Ali Mohammad Ali GHAREB¹

Abstract

Praise be to God, Lord of the Worlds, and peace and blessings be upon the most honorable of creation and messengers, our Master Muhammad - may the best prayers and peace be upon him. As for what follows, Islamic law came to demonstrate the sanctity of the family and its role in producing a happy society living in a healthy, harmonious atmosphere, based on affection and mercy, to which God Almighty referred in His saying: "And among His signs is that He created for you mates from among yourselves, that you may find tranquility in them; and He placed between you affection and mercy." [Surah Al-Isra: 10] This society is free, as much as possible, from the conflict that causes disturbance and discord in marital life, and is capable of... Human society provides the factors for its survival and continuity, because the family is fundamentally continuity, permanence, and happiness. However, some families may be afflicted with problems that negatively impact them and their members.

In our time, countless illnesses have emerged due to the pressures of life, including mental illness, which negatively impacts the lives of individuals, especially families. This was the motivation behind choosing the topic "Family and Mental Health".

A person suffering from a mental illness is considered to be unable to manage their own affairs. They are unaware of what they have done and what they have done. They may engage in aggressive behavior that could harm others. Therefore, a person with a mental illness poses a significant threat to their family. They become completely detached from their daily lives and cannot function like a normal person. Instead, their behavior is random and aggressive, negatively impacting the family.

Mental illness is a functional personality disorder of psychological origin that manifests itself in the form of various psychological and physical symptoms. It affects a person's behavior, hindering their psychological adjustment and preventing them from leading a normal life within the society in which they live. Mental illness is caused by several factors, including genetic factors and poor family relationships. This paper aims to clarify the extent to which mental illness affects the individual and the family, its consequences, the causes and symptoms of mental illness, and how to treat families affected by mental illness.

---

¹ Academic Vice President/College of Islamic Studies – Palestine

AİLE VE GÖÇ

Murat CİHAN

Özet

Göç, insanlık tarihiyle birlikte süregelen mitolojik ve metafizik kabulleri olan bir olgudur. Yaygın inanışa göre insan mutlak yerleşik bir varlık olarak görülmekte, göçmenlik ise sıra dışı bir durum olarak algılanmaktadır. Oysa gerçek olan İnsanın göçen bir varlık (homo-migration”migratus”:Göçen insan) olduğudur. Göç sebepleri ve sonuçları iç içe geçmiş çok boyutlu bir olgudur. Uluslararası Göç Hukuku Terimleri Sözlüğünde bir kişinin veya bir grup insanın uluslararası bir sınırı geçerek veya bir devlet içinde yer değiştirmesi göç olarak tanımlanmıştır.

İnsanlar göçle birlikte sadece fiziksel olarak yerlerini değiştirmek zorunda kalmazlar, aynı zamanda bireysel ve sosyal hayatlarını kuşatan bütün ilişkileri de yeniden kurarlar. Göçmenler yalnızca elle tutulur, gözle görülür eşyalarını değil, kültürlerini, hayat tecrübelerini, yaşam tarzlarını, dillerini, hayallerini ve anılarını da taşırlar. Göçmenler sosyal varlık olarak yeni sosyolojilere ve kültürlere açılırlar. Yaşanılanların merkezinde gelinen yer ile gidilen yer arasındaki kopuş, terk edilen sığınılan arasındaki belirsizlikler bulunmaktadır. Göçmenler ile ana kültürel yapı arasında her geçen gün artan çatışmanın temelinde göçmenlerin bagajında bulunan sosyo-kültürel farklılıklar yer almaktadır.

Göç, aile yapısında önemli dönüşümlere yol açabilir. Örneğin, göçmen aileler genellikle çekirdek aile formuna geçiş yapar ve geniş aile bağları zayıflayabilir. Anavatanlarında büyükanne, büyükbaba ya da diğer akrabalarla yaşayan aileler, yeni bir ülkede daha izole bir yaşam sürebilir. Bu durum, aile içinde dayanışma ve destek ağlarının azalmasına neden olabilir.

Ayrıca, göçmen ailelerde geleneksel cinsiyet rolleri ve hiyerarşiler değişime uğrayabilir. Örneğin, bazı kültürlerde erkekler ailenin geçimini sağlayan birincil kişi olarak görülürken, göçmen kadınlar yeni ülkede iş gücüne katılarak ekonomik roller üstlenebilir. Bu durum, aile içinde güç dinamiklerinin yeniden şekillenmesine ve bazen çatışmalara yol açabilir. Çocuklar ise genellikle yeni kültüre ebeveynlerinden daha hızlı adapte olur, bu da "kültürel aracı" rolü üstlenmelerine ve aile içinde otorite dengelerinin değişmesine neden olabilir.

Göç süreci, aile bireyleri üzerinde ciddi psikolojik etkiler yaratabilir. Göçmen aileler, dil bariyerleri, kültürel farklılıklar, ayrımcılık ve ekonomik belirsizlik gibi zorluklarla karşılaşabilir. Bu durum, aile bireylerinde stres, kaygı ve depresyon gibi sorunlara yol açabilir. Özellikle çocuklar, yeni bir eğitim sistemine uyum sağlama, akran gruplarına kabul edilme ve kimlik arayışı gibi ek zorluklarla mücadele edebilir.

Göç, bazen aile bireylerinin fiziksel olarak ayrılmasına da neden olur. Örneğin, bir ebeveyn iş bulmak için önce başka bir ülkeye ya da bölgeye giderken, diğer aile üyeleri geride kalabilir. Bu ayrılıklar, duygusal bağların zayıflamasına, çocuklarda terk edilme korkusuna veya eşler arasında güvensizliklere yol açabilir. Ancak, teknolojinin gelişmesiyle aileler bu ayrılıkların etkisini bir miktar hafifletebilmektedir.

FAMILY AND MIGRATION

Murat CİHAN

Abstract

Migration is a phenomenon with mythological and metaphysical acceptances that has been going on with human history. According to the common belief, humans are seen as absolute settled beings, while immigration is perceived as an extraordinary situation. However, the reality is that human beings are migratory beings (homo-migration “migratus”: Migratory human). Migration is a multidimensional phenomenon whose causes and consequences are intertwined. In the International Migration Law Terms Dictionary, migration is defined as the displacement of a person or a group of people by crossing an international border or within a state.

With migration, people not only have to change their location physically, but also re-establish all the relationships surrounding their individual and social lives. Migrants carry not only their tangible and visible belongings, but also their culture, life experiences, lifestyles, languages, dreams and memories. As social beings, immigrants open up to new sociologies and cultures. At the center of what is experienced is the rupture between the place of origin and the place of destination, the uncertainties between the abandoned and the refugee. The socio-cultural differences in the baggage of immigrants lie at the basis of the increasing conflict between immigrants and the main cultural structure.

Migration can lead to significant changes in family structure. For example, immigrant families often shift to nuclear families, and extended family ties may weaken. Families who live with grandparents or other relatives in their homeland may live more isolated lives in a new country. This can lead to a decline in family solidarity and support networks.

Additionally, traditional gender roles and hierarchies may change in immigrant families. For example, in some cultures, men are seen as the primary breadwinners, while immigrant women may take on economic roles by joining the workforce in the new country. This can lead to a reshaping of power dynamics within the family and sometimes conflict. Children often adapt to the new culture faster than their parents, which can lead to them taking on the role of “cultural broker” and changing the balance of authority within the family.

The process of migration can have serious psychological effects on family members. Immigrant families may face challenges such as language barriers, cultural differences, discrimination and economic uncertainty. This can lead to problems such as stress, anxiety and depression in family members. Children in particular may struggle with additional challenges such as adapting to a new education system, being accepted into peer groups and searching for identity.

Migration can sometimes lead to the physical separation of family members. For example, one parent may first move to another country or region to find work while other family members stay behind. These separations can lead to weakened emotional bonds, fear of abandonment in children, or distrust between spouses. However, with the advancement of technology, families can mitigate the impact of these separations to some extent.

GÖÇ, ÇOK EŞLİLİK VE KADIN DENEYİMİ: SURIYELİ KADINLARIN TÜRKİYE’DEKİ AİLE YAŞAMINA İLİŞKİN SOSYOLOJİK BİR DEĞERLENDİRME

Leyla Korkmaz ATICI¹
Birsen Şahin KÜTÜK²

Özet

Suriye'den Türkiye'ye gerçekleşen kitlesel göç sosyal, kültürel, ekonomik, demografik, politik, dini, siyasi, hukuki gibi çok çeşitli alanda etkili olmuş, aile de bu etkilerden çok yönlü etkilenen bir kurum olmuştur. Türkiye'de Suriye göçü öncesi görece az görülen çok eşli evlilikler artmış, hali hazırda Türk vatandaşı yerli kadınlarla resmi nikahla evli olan Türk vatandaşı yerli erkekler ile Suriyeli göçmen kadınlar çok eşli evlilikler gerçekleştirmiştir. Bu çalışmanın amacı da resmi olarak evli olan Türk vatandaşı erkekler ile çok eşli evlilik kuran Suriyeli kadınların Türkiye'de yaptıkları bu evliliklerdeki aile yaşamına ilişkin deneyimlerini ortaya koymaktır. Suriyeli kadınların aile yaşamı kapsamındaki deneyimlerini bütüncül açıdan ele alabilmek için hem kadınlar hem de eşleri çalışmaya dahil edilmiştir.

Literatürde Suriyeli kadınların aile ve evlilik yaşamına dair çeşitli çalışmalar bulunmasına rağmen, çok eşlilik bağlamında bu kadınların deneyimlerine yönelik araştırmalar oldukça sınırlıdır. Mevcut çalışmalar, çok eşli evliliklerde kadınları çoğunlukla mağdur, çaresiz ve edilgen aktörler olarak ele alırken, kadınların aktif birer fail rollerini inceleyen araştırmalar son derece sınırlıdır. Bu çalışma, literatürdeki bu boşluk kapsamında Suriyeli kadınların çok eşli evliliklerdeki rollerini yeniden değerlendirerek, onların yalnızca edilgen özne değil, aynı zamanda içinde buldukları yapıyı yeniden üreten ve dönüştüren aktif failer olarak nasıl konumlandırılabilirliğini tartışmayı amaçlamaktadır.

Nitel yöntem kullanılan bu araştırma vaka çalışması olarak tasarlanmıştır. Çalışmanın evreni Suriyeli göçmen yoğunluğunun en fazla olduğu Kilis ve Suriye göçünden bağımsız olarak çok eşli evliliklerin en yoğun gerçekleştiği illerden biri olan Batman'dır. Çalışmada kartopu örnekleme tekniği ile belirlenen her iki ilden 3'er kadın olmak üzere toplamda 6 Suriyeli göçmen kadın ve bu kadınların eşleri olmak üzere toplam 12 katılımcı ile görüşme yapılmıştır. Veri toplamak için yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme tekniği kullanılmış ve görüşmelerden elde edilen veriler deşifre edilerek analizi MAXQDA nitel analiz programıyla gerçekleştirilmiştir. Veri analizi için tema analizi kapsamında öncelikle açık kodlama yapılmış, ardından kodlar arasında ilişkiler kurularak eksenel kodlamaya geçilmiş ve ilgili literatür ve teorik tartışmalarla birlikte değerlendirilerek seçici kodlama yapılmıştır.

Çalışma sonucunda kadınların evliliğe giden yoldan, aile hayatının bütününe kadarki süreçte sadece edilgen özneler değil tam tersi yönde toplumsal yapıların içinde yeniden üretim sürecinde olan ve zaman zaman bu yapıyı dönüştürmeye muktedir olan failer olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: göç, aile, çok eşlilik, Suriyeli kadınlar.

Yazar Notu: Bu çalışma Leyla Korkmaz Atıcı'nın Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Prof. Dr. Birsen Şahin Kütük danışmanlığında yürütmekte olduğu TÜBİTAK-1002 Hızlı Destek Programı kapsamında projelendirilen doktora araştırmasının bir parçasıdır.

¹ Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, leylakorkmazatici@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8848-8394

² Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü birsensahink@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6337-2528

MIGRATION, POLYGAMY, AND WOMEN'S EXPERIENCE: A SOCIOLOGICAL EVALUATION OF SYRIAN WOMEN'S FAMILY LIFE IN TURKEY

Leyla Korkmaz ATICI¹
Birsen Şahin KÜTÜK²

Abstract

The mass migration from Syria to Turkey has had multifaceted effects across social, cultural, economic, demographic, political, religious, and legal domains. Among the institutions affected, the family has undergone significant transformations. Polygamous marriages, which were relatively rare in Turkey before the Syrian migration, have become more common. Turkish men, who are officially married to Turkish women, have entered into polygamous marriages with Syrian migrant women. This study aims to explore the family life experiences of Syrian women who entered into polygamous marriages with Turkish men already in official marriages. In order to present a holistic view of these experiences, both the women and their spouses were included in the research.

Although existing literature addresses aspects of Syrian women's family and marital lives, there is a noticeable lack of research focusing on their experiences in the context of polygamy.

Most studies portray women in polygamous marriages as victims, helpless, or passive participants, while research examining their active roles remains quite limited. This study aims to address this gap by reassessing the roles of Syrian women in such marriages, and discussing how they may be viewed not only as passive subjects but also as active agents who both reproduce and transform the social structures in which they are embedded.

This qualitative study was designed as a case study. The research was conducted in Kilis, which has the highest density of Syrian migrants, and Batman, a city where polygamous marriages are widespread regardless of migration. Using snowball sampling, a total of 12 participants—6 Syrian migrant women (3 from each city) and their husbands—were interviewed. Data were collected through semi-structured in-depth interviews. The interviews were transcribed and analyzed using the qualitative analysis software MAXQDA. Thematic analysis was conducted, starting with open coding, followed by axial coding to establish relationships between codes, and finally selective coding, supported by relevant literature and theoretical frameworks.

Findings indicate that these women are not merely passive figures in the journey from marriage initiation to family life. On the contrary, they appear as agents who actively participate in the reproduction of social structures and, at times, contribute to their transformation.

Keywords: migration, family, polygamy, Syrian women

Author's Note: This study is part of Leyla Korkmaz Atıcı's doctoral research project conducted at Hacettepe University Institute of Social Sciences under the supervision of Prof. Dr. Birsen Şahin Kütük, within the scope of the TÜBİTAK-1002 Rapid Support Program.

---

¹ Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, leylakorkmazatici@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8848-8394

² Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü birsensahink@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6337-2528

GÖÇ, BAĞIMLILIK VE KENTLEŞME

İbrahim BALCIOĞLU¹
Sefa SAYGILI²

Özet

Aile kurumunun değişik tanımları vardır. Aile kurumu, bireyin psikososyal ve fizyolojik, ekonomik ihtiyaçlarını karşılar. Aile kurumu ile kendiliğinden kurulan soy ve kan bağının sürdürülmesi sağlanmaktadır. Günümüzde aile her yönü merkezdeki konumunu korumaktadır.

Göçle kentleşme süreci aileyi tartışmaya açmıştır. Kentlerde aile kurumu sarsıntıya uğramıştır. Aile kurumu saldırıya karşı savunmasızdır. Ailenin devre dışı kalması çocuğu sahipsiz bırakmaktadır. Ailenin yerinin doldurulması mümkün değildir. Göçle ailede roller değişmiştir. Kent hayatı insanı hırslı, yırtıcı gözü yüksekte olmaya mecbur kılar. Günümüzde ekonomi her şeye egemendir.

Şehre gelen kadın hak ve özgürlüklerinin farkına varmıştır. Erkeklerin saltanatı sarsılmıştır. Sorunlu ailenin bireyleri dertlerine çare bulamıyorlar. Sorunların altında ezilen aile bireylerinde psikolojik yakınmalar ortaya çıkıyor. Sorunların çözümünü bağımlılıkta buluyorlar. Bağımlılığın her türlü tehlikelidir. Özellikle ergenlikte her türlü madde denenir.

Ergende madde kullanımında ailenin, akranların etkisi vardır. Ergenlerde davranışsal bağımlılıkta söz konusudur. Davranışsal bağımlılıkta aşırı ve tekrarlayan davranış, davranışsa yönelik aşırı istek ve davranış üzerinde denetim kaybı mevcuttur. Davranışsal bağımlılığın kronik seyir ve depresme dönemlerini unutmamalıyız.

Davranışsa bağımlılık; kumar oynama bozukluğu, internet ve cep telefonu alışveriş bağımlılığı, seks ve porno bağımlılığı diye sınıflandırılabilir. Davranışsal bağımlılıkta da heyecan arama ve dürtüsellik söz konusudur. Zamanla tolerans gelişir ve aile bireyleri arasında çatışma başlar. Küreselleşme ile bağımlılık, terör, fuhuş oranları artmıştır.

Aileyi sapkın akımlar tehdit etmektedir. Sapkın akımın öncüleri yandaş bulmaktadır ve kamusal alanda görünürlük kazanmışlardır. Sapkın akımlar cemiyetin omurgasını meydana getiren aileyi hedef alıyorlar. Küresel güçler farkına vardırılmadan milli ve yerli kültürlerle düşmanlık tohumlarını aşıyorlar.

Bu karanlık güç “biz” hissini yok ediyorlar. “ben” düşüncesini, öznesini zihinlere zerk ediyorlar. Bireyselleşmeyi iltifat, göz boyama, boş kelimelerle abartma yöntemlerine başvuruyorlar. Amaçları kişiyi değerlerinden ailesinden ulusundan kopartmaktadır. Milli kimliğinden kopuş bir anlamda “intihar” demektir. Çözüm ise bilgilendirme, farkındalık ve bilinçlendirmedir.

Anahtar Kelimeler: Kentleşme, göç, bağımlılık

¹ Prof. Dr., İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-2601-2619, ibrahim.balcioglu@yeniyuzuyil.edu.tr

² Prof. Dr. Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü, ssaygili@fsm.edu.tr

MIGRATION, ADDICTION, AND URBANIZATION

İbrahim BALCIOĞLU¹
Sefa SAYGILI²

Abstract

There are various definitions of the family institution. The family meets individuals' psychosocial, physiological, and economic needs and sustains the kinship and blood ties established naturally. Today, the family maintains its central role in every aspect of life.

The processes of migration and urbanization have brought the family into question. In urban areas, the family institution has experienced disruptions and has become vulnerable to external threats. The weakening or absence of the family leaves children unprotected, and its role cannot be replaced. Migration has altered family roles, and urban life compels individuals to be ambitious, competitive, and materially oriented. In today's world, the economy dominates all aspects of life.

Women who have migrated to cities have become more aware of their rights and freedoms, which has challenged traditional male dominance. In problematic families, members often fail to find solutions to their troubles, leading to psychological complaints. Many turn to various forms of addiction as a coping mechanism. All types of addiction are dangerous, and adolescence is a particularly vulnerable period when various substances may be experimented with.

Both family and peer influence play roles in adolescent substance use. Adolescents may also develop behavioral addictions, characterized by repetitive and excessive behaviors, strong urges to engage in these behaviors, and loss of control over them. Behavioral addictions are often chronic and prone to relapse. They may include gambling disorder, internet and mobile phone or shopping addiction, and sex or pornography addiction. Such addictions often involve sensation-seeking and impulsivity, with tolerance developing over time and conflicts arising within families.

Globalization has contributed to rising rates of addiction, terrorism, and prostitution. The family is also threatened by deviant movements, whose proponents gain supporters and public visibility. These movements target the family—the backbone of society—and, often without notice, global forces sow seeds of hostility toward national and local cultures.

These forces erode the sense of “we” and implant the “I” mindset into people's consciousness. Individualism is promoted through flattery, deception, and empty rhetoric, with the aim of detaching individuals from their values, families, and nations. Separation from national identity is, in a sense, a form of social suicide. The solution lies in education, awareness, and public consciousness-raising.

Keywords: Urbanization, Migration, Addiction

---

¹ Prof. Dr., İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-2601-2619, ibrahim.balcioglu@yeniyuzuyil.edu.tr

² Prof. Dr. Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü, ssaygili@fsm.edu.tr

KÖYLER MAHALLE OLMADAN ÖNCE: KENTLEŞMİŞ TÜRKİYE'DE KÖY AİLESİ

Enes Battal KESKİN¹

Özet

Bu çalışmada Kentleşme Sürecinde Ailenin Değişimi: Bursa'da Bir Alan Araştırması başlıklı doktora tezi için yapılan saha çalışmasının ilgili verilerinden yararlanılarak köy ailesinin özellikleri ve değişimi ortaya koyulmaya çalışılmaktadır. Araştırma verileri; yüz yüze anket, görüşme ve gözlem teknikleri kullanılarak elde edilmiştir. Türkiye'nin idari düzenlemelerle kentlerin kapsadığı alanları genişletmesinin de etkisiyle kentleşme oranı %86,7'ye ulaşmıştır. 2014 yılında çıkarılan 6360 sayılı kanun ile 14 ilde büyükşehir belediyesi kurulması ve büyükşehir statüsündeki 30 ilde, belde ve köylerin ilçe belediyelerine mahalle olarak katılmasının önemli etkisiyle bu orana ulaşılmıştır. Sosyolojide kent çalışmalarının baskın etkisine bir de Türkiye'nin kentleşme konusundaki bahsi geçen özel konumu eklendiğinde köyler ve köy hayatı bir nevi unutulmaya terkedilmiştir. Bu çalışma hatırlatmak kabilinden de olsa köye dikkat çekme amacı taşımakta, köy hayatını aile bağlamında sosyolojik açıdan incelemekte önemi de buradan kaynaklanmaktadır. Araştırmada; aile kompozisyonu, ailede otorite paylaşımı ve kadının konumu, aile ve akrabalık, ailede çocuk, ailede yaşlı, aile ekonomisi, aile ve toplum hayatıyla ilgili genel düşünceleri içeren sorular sorulmuştur. Bulguların analiziyle köy ailesinin bazı özellikleri ortaya çıkarılmıştır. Buna göre; köy ailesi “çekirdek aile” olma özelliği kazanmış ve “başlık verme” geleneği köy ailesinde ortadan kalkmıştır. “Ailenin reisi erkektir” fikri köy ailesinin temel özelliklerinden biri olmaya devam ederken ailede “kararları eşlerin birlikte alması” köy ailesinin ana özelliklerinden biri haline gelmiş durumdadır. “Akraba ile evlilik” köy ailesinin özellikleri arasından çıkmak üzeredir. Neredeyse her yedi aileden birinde “bakıma muhtaç yaşlı” bulunmakta, her yedi kişiden biri “yaşlandığında huzurevinde kalmak istemekte” dir. Köy ailesi “mutlu” olup aynı şartları taşıyor olsa bile “kente taşınmayı düşünmemekte” dir.

Anahtar Kelimeler: köy, aile, köy ailesi, kent, kentleşme

---

¹ Doç. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Mail: eneskeskin@uludag.edu.tr
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5629-0228>

BEFORE VILLAGES BECAME NEIGHBORHOODS: THE RURAL FAMILY IN URBANIZED TURKEY

Enes Battal KESKİN¹

Abstract

This study aims to reveal the characteristics and transformation of the rural family by utilizing relevant data from field research conducted for the doctoral dissertation titled "The Transformation of the Family in the Urbanization Process: A Field Study in Bursa." The research data were obtained through face-to-face surveys, interviews, and observation techniques. Due to administrative regulations that expanded urban boundaries in Turkey, the urbanization rate has reached 86.7%. A significant contributor to this was Law No. 6360 enacted in 2014, which established metropolitan municipalities in 14 provinces and incorporated towns and villages into district municipalities as neighborhoods in 30 metropolitan provinces. In sociology, urban studies have often taken precedence, and when combined with Turkey's unique urbanization trajectory, villages and village life have largely been neglected. This study seeks to draw attention back to the village, even if as a reminder, and its sociological importance lies in examining village life within the context of the family. The research included questions related to family composition, authority sharing within the family and the role of women, family and kinship, children, the elderly, family economy, and general thoughts on family and social life. The analysis of the findings has revealed several characteristics of the rural family. Accordingly, the rural family has acquired a "nuclear family" structure, and the tradition of "bride price" has disappeared. While the belief that "the head of the family is the man" remains a defining trait of the rural family, the notion that "decisions are made jointly by spouses" has become a key feature. "Marriage between relatives" is on the verge of disappearing. Nearly one in seven families has an "elderly person in need of care," and one in seven individuals "wants to stay in a nursing home when they grow old." The rural family is "happy" and, even if it has the same conditions, generally does not consider moving to the city.

Keywords: village, family, rural family, city, urbanization

---

¹ Doç. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Mail: eneskeskin@uludag.edu.tr
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5629-0228>

TOPLUMSAL DEĞİŞİMİN MEKÂNA YANSIMASI: TÜRKİYE’DE AİLE YAPISININ KONUT TASARIMINA ETKİLERİ

Zeynep ULAŞ¹

Özet

Aile, toplumsal yapının en temel birimi olarak bireylerin yaşam alışkanlıklarını, sosyal ilişkilerini ve gündelik ritüellerini şekillendiren birincil aktördür. Bu bağlamda konut, yalnızca fiziksel bir barınma mekânı olmanın ötesinde, aile kimliğinin, değerlerinin ve yaşam biçiminin mekânsal bir yansıması olarak değerlendirilmektedir. Ailenin iç dinamikleri, büyüklüğü, sosyoekonomik statüsü ve kültürel kodları; konutun planlama kararlarından mobilya yerleşimine, malzeme tercihidenden mekânsal organizasyon biçimlerine kadar tüm tasarım süreçlerini doğrudan şekillendirmektedir. Dolayısıyla aile yapısındaki değişimler, konut tasarımında gözlemlenen mekânsal dönüşümlerin temel belirleyicisi olarak kabul edilmektedir.

Türkiye’de 1960’lı yıllardan itibaren aile yapısında yaşanan dönüşümler, konut plan tipolojilerine doğrudan yansımış; geniş ailelerden çekirdek ailelere, tek ebeveynli hanelerden çocuksuz çiftlere ve yalnız yaşayan bireylere kadar farklı hane tipleri için yeni mekânsal düzenlemeler ortaya çıkmıştır. Bu çalışma kapsamında, Türkiye’deki konut planları tarihsel bir perspektifle ele alınmaktadır. Arşiv taraması ve plan analizi yöntemleri aracılığıyla farklı dönemlere ait apartman daireleri ve müstakil konut örnekleri karşılaştırılmış; mekânsal organizasyon, mahremiyet düzeyi, ortak kullanım alanlarının niteliği ve odaların işlevsel dönüşümü bağlamında sistematik değerlendirmeler yapılmıştır.

Çalışma ayrıca teknolojik ilerlemeler, ekonomik dalgalanmalar, kentsel dönüşüm politikaları ve değişen yaşam tarzlarının konut tipolojileri üzerindeki etkilerini bütüncül bir şekilde ele almaktadır. Bulgular, özellikle son yirmi yılda açık plan mutfakların yaygınlaşması, evden çalışma alanlarının artışı, depolama ihtiyaçlarının yeniden tanımlanması ve çok amaçlı odaların önem kazanması gibi eğilimlerin, aile içi iletişim biçimleri ve gündelik yaşam pratikleri üzerinde belirleyici etkiler yarattığını göstermektedir. Elde edilen bulgular, konut tasarımının yalnızca fiziksel bir barınma çözümü olmadığını; aynı zamanda aile yapısının sosyokültürel dinamiklerini yansıtan önemli bir toplumsal belge işlevi gördüğünü ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, mevcut eğilimlerin gelecekteki konut tasarımlarına olası yansımaları üzerine kapsamlı ve eleştirel değerlendirmeler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: konut tasarımı, aile yapısı, mekânsal dönüşüm, türkiye, iç mimarlık

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi ORCID: 0000-0001-5313-0528

SOCIAL CHANGE REFLECTED IN SPACE: THE EFFECTS OF FAMILY STRUCTURE ON HOUSING DESIGN IN TURKEY

Zeynep ULAŞ¹

Abstract

The family is the primary actor that shapes individuals' lifestyles, social relationships, and daily rituals as the most fundamental unit of social structure. In this context, housing is considered more than just a physical shelter; it is a spatial reflection of family identity, values, and lifestyle. The internal dynamics, size, socioeconomic status, and cultural codes of the family directly shape all design processes, from housing planning decisions to furniture placement, material preferences, and spatial organization. Therefore, changes in family structure are considered the fundamental determinant of the spatial transformations observed in housing design.

The transformations in family structure in Turkey since the 1960s have been directly reflected in housing plan typologies, giving rise to new spatial arrangements for different household types, from extended families to nuclear families, single-parent households to childless couples, and individuals living alone. Within the scope of this study, housing plans in Turkey are examined from a historical perspective. Through archival research and plan analysis methods, apartment units and detached housing examples from different periods were compared; systematic evaluations were conducted in terms of spatial organization, privacy levels, the nature of shared spaces, and the functional transformation of rooms

The study also comprehensively addresses the effects of technological advances, economic fluctuations, urban transformation policies, and changing lifestyles on housing typologies. The findings reveal that trends such as the widespread adoption of open-plan kitchens, the increase in home workspaces, the redefinition of storage needs, and the growing importance of multi-purpose rooms over the past two decades have had a decisive impact on family communication patterns and daily living practices. The findings reveal that housing design is not merely a physical shelter solution but also serves as an important social document reflecting the sociocultural dynamics of family structure. Within this framework, comprehensive and critical evaluations are presented on the potential implications of current trends for future housing designs.

Keywords: housing design, family structure, spatial transformation, turkey, interior architecture

---

¹ Kırıkkale University ORCID: 0000-0001-5313-0528

ANTROPOSEN ÇAĞI'NDA AİLE KURUMUNUN DÖNÜŞÜMÜ TARIM, KENTLEŞME VE YEŞİL POLİTİKALAR

Doç.Dr. Günce DEMİR¹
Aleyna TAYDAŞ²

Özet

Antroposen Çağı, insanların doğal sistemler üzerindeki dönüştürücü etkilerinin jeolojik ölçekte hissedildiği ve toplumsal yapılar ile ekolojik sistemler arasındaki ilişkinin hissedilir biçimde yeniden inşa edildiği bir dönem olarak tanımlanmaktadır. Bu dönemde, özellikle son yıllarda Türkiye’de gözlemlenen hızlı kentleşme ve buna bağlı kırsal alandan kente doğru göç hareketleri, tarımsal üretim alanlarının yapılaşmaya açılması ve kırsal ekonomilerdeki dönüşüm, Marx’ın ve Foster’in “metabolik çatlak” kavramı çerçevesinde ele alınabilecek derin ekolojik ve sosyal kırılmalıkları ortaya koymaktadır. Bu ekolojik ve sosyal kırılmalıklar, özellikle aile kurumu üzerinde çok boyutlu etkiler yaratmaktadır. Tarıma dayalı üretim ilişkilerinin çözülmesi, geniş aile yapılarının çözülüşü ve kuşaklar arası kültürel aktarım mekanizmalarında kopukluklar meydana getirmektedir. Kentleşme süreciyle birlikte kırsal alandan kente gerçekleşen göçler, aile içi işbölümünü, sosyal dayanışma ağları ve toplumsal aidiyet biçimlerinde dönüşümü tetikleyerek, aile kurumunu hem ekonomik hem de kültürel anlamda yeniden tanımlanmasına zorlamaktadır. Bu bağlamda, gerçekleştirilmiş olan çalışma kapsamında Türkiye’nin 12. Kalkınma Planı ve “2025 Aile Yılı” stratejileri çerçevesinde hem kırsal alanda hem de kentsel alanlarda tarımla uğraşan ailelerin deneyimlerini merkeze alan kapsamlı bir nitel araştırma gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, farklı kuşaklardan oluşan toplam 10 katılımcı ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır; bu görüşmeler ekonomik dayanışma biçimleri, üretim tüketim ilişkileri, mekânsal aidiyet algısı ve ekolojik farkındalık başlıkları altında değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında elde edinilen bulgular ışığında, kentleşmeye bağlı göç ve tarımsal üretimin yapılaşmaya açılması süreçleri aile kurumunun sosyal ve kültürel dokusunun zayıflatıldığını, ekonomik kırılmalıkları derinleştirdiğini ve kuşaklar arası dayanışma mekanizmalarının aşınmasına neden olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, tarım faaliyetlerini sürdürülebilir kılınması ve aile kurumunda dayanışma pratiklerinin güçlendirilmesi için geliştirilmesi gereken politikaların ekolojik ve sosyal bir bakış açısıyla bütüncül olarak ele alınmasının gerekliliği vurgulanmaktadır. Çalışmanın önerileri arasında, tarım arazilerinin korunması, kırsal ve kentsel tarım pratiklerini gerçekleştiren ailelerin ihtiyaçlarına duyarlı aile politikaları geliştirilmesi, kültürel hafızanın sürekliliğini destekleyen mekanizmaların kurulması ve kentleşme süreçlerinin sosyal ve ekolojik adalet perspektifiyle yönetilmesi yer verilmektedir. Bu çalışmanın, Antroposen Çağı’nın yaratmış olduğu çok katmanlı krizlere karşı hem toplumsal hem de ekolojik olarak aile kurumunun güçlendirilmesi öngörülmektedir. Sonuç olarak, Antroposen Çağı’nda ailelerin çevresel krizlere karşı geliştirdiği uyum stratejileri, yalnızca hayatta kalma çabası olmaktan öte; kültürel süreklilik, toplumsal dayanışma ve ekolojik duyarlılık süreçlerinin bir arada işlediği dinamik bir dönüşümü ifade etmektedir. Bu bağlamda, ailelerin ekolojik kırılmalıklarını azaltarak toplumsal dayanışma mekanizmalarını güçlendirmeyi ve sürdürülebilir bir toplumsal yapının inşasını desteklemeyi amaçlayan yeşil politikaların geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: antroposen çağ, aile, uyum stratejileri, çevresel değişim, sosyolojik analiz

¹ Kırıkkale Üniversitesi / İTBF Sosyoloji Bölümü, gunceyilmaz@gmail.com - ORCID 0000-0001-7747-6769

² Kırıkkale Üniversitesi İTBF /Sosyoloji Anabilim Dalı Atyds1@gmail.com- ORCID 0009-0003-0758-4774

THE TRANSFORMATION OF THE INSTITUTION OF FAMILY IN THE ANTHROPOCENE AGE: AGRICULTURE, URBANIZATION, AND GREEN POLICIES

Doç.Dr. Günce DEMİR¹
Aleyna TAYDAŞ²

Abstract

The Anthropocene Epoch is defined as a period in which the transformative effects of humans on natural systems are felt on a geological scale and the relationship between social structures and ecological systems is noticeably rebuilt. During this period, particularly in recent years in Turkey, rapid urbanization and the associated migration from rural to urban areas, the conversion of agricultural production areas into urban development, and transformations in rural economies have revealed deep ecological and social vulnerabilities that can be analyzed within the framework of Marx's and Foster's concept of the "metabolic rift." These ecological and social vulnerabilities have multidimensional effects, particularly on the family institution. The dissolution of agriculture-based production relations has led to the breakdown of extended family structures and disruptions in intergenerational cultural transmission mechanisms. Migration from rural to urban areas, along with the urbanization process, triggers transformations in the division of labor within the family, social solidarity networks, and forms of social belonging, forcing the institution of the family to be redefined both economically and culturally. In this context, within the scope of the study, a comprehensive qualitative research was conducted focusing on the experiences of families engaged in agriculture in both rural and urban areas, in line with Turkey's 12th Development Plan and the "2025 Family Year" strategies. In the study, in-depth interviews were conducted with a total of 10 participants from different generations; these interviews were evaluated under the headings of economic solidarity forms, production-consumption relationships, spatial sense of belonging, and ecological awareness. The findings of the study reveal that urbanization-related migration and the opening up of agricultural production to urbanization have weakened the social and cultural fabric of the family institution, deepened economic vulnerabilities, and led to the erosion of intergenerational solidarity mechanisms. However, it emphasizes the need for policies to be developed to make agricultural activities sustainable and strengthen solidarity practices within the family institution, taking a holistic approach from an ecological and social perspective. The study's recommendations include protecting agricultural land, developing family policies that are sensitive to the needs of families engaged in rural and urban agricultural practices, establishing mechanisms that support the continuity of cultural memory, and managing urbanization processes from a social and ecological justice perspective. This study envisions the strengthening of the family institution both socially and ecologically in response to the multi-layered crises created by the Anthropocene Era. In conclusion, the adaptation strategies developed by families in the Anthropocene Era in response to environmental crises represent a dynamic transformation in which cultural continuity, social solidarity, and ecological sensitivity work together, rather than merely being an effort to survive. In this context, it is important to develop green policies that aim to reduce the ecological fragility of families, strengthen social solidarity mechanisms, and support the construction of a sustainable social structure.

Keywords: anthropocene era, family, adaptation strategies, environmental change, sociological analysis

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi / İTBF Sosyoloji Bölümü, gunceyilmaz@gmail.com - ORCID 0000-0001-7747-6769

² Kırıkkale Üniversitesi İTBF /Sosyoloji Anabilim Dalı Atyds1@gmail.com- ORCID 0009-0003-0758-4774

THE ALGERIAN FAMILY BETWEEN TRADITION AND MODERNITY

Soulef Drici TANI¹

Abstract

The family is the cornerstone of society, embodying its dynamics, cohesion, or potential disintegration. It serves as both the material and moral support system for individuals. Throughout history, the family has provided a stable framework for social relations, clearly defining roles and responsibilities among its members. In traditional societies, customs, religion, and longstanding traditions have played a crucial role in shaping family structures and functions. However, the rapid social and cultural transformations brought about by modernity—such as widespread education, women's participation in the workforce, migration, technology, and globalization—have significantly altered family dynamics.

The Algerian family, like many others around the world, has undergone considerable changes due to these modern influences. In recent decades, the spread of education, advancements in technology, and the increased involvement of women in the labor market have dramatically reshaped the structure and roles within Algerian families. These shifts reflect broader social and economic transformations within Algerian society.

This research investigates the current state of the Algerian family in light of these contemporary changes. It explores how factors such as the expansion of education, the development of the media, and women's growing participation in the workforce have impacted the family's structure and function. The study finds that modernization has not entirely replaced traditional family features. Rather, it has given rise to a hybrid family model that blends traditional and modern characteristics. This evolving model represents a synthesis of heritage and contemporary demands. The extent of this transformation, however, varies significantly based on socio-cultural context, particularly between urban and rural areas, and across different social classes and educational levels.

Key Words: the family, the traditional, the globalisation, society, the modernity

---

¹ Institution: University of Oran 2, Algeria. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5929-585X>

YENİ NESİL EBEVEYNLER: GENÇ YETİŞKİN ANNELERİN VE BABALARIN EBEVEYNLİK ROLLERİNE İLİŞKİN ALGILARI

Elif BEŞPINAR¹
Nuray TAŞTAN²

Özet

Toplumun yapı taşı olan aile, fiziksel ve ruhsal açıdan sağlıklı gelişim için bireyin ihtiyacı olan sevgiyi, şefkati ve güveni sağlamaktadır. Ailenin temelini oluşturan anne ve babaların büyük çoğunluğu, toplumda hâkim olan geleneksel ebeveyn rollerine göre, çocuk yetiştirmektedir. Geleneksel ebeveyn rollerinde; anneden evin bakımını üstlenmesi, çocuk yetiştirmesi, babadan ise evin geçimini üstlenmesi, otorite figürü olması, aileyi dış tehditlere karşı koruması ve aile ile sosyal çevre arasındaki ilişkileri düzenlemesi beklenmektedir. Son yıllarda çocuğun sağlıklı gelişimi için hem anne hem de babanın çocuk ile etkileşim ve iletişimde bulunmasının önemi vurgulanmaktadır. Geçmişten bugüne aile yapısının dönüşümü, kadının eğitim düzeyinin artması ile iş yaşamında aktif olarak yer alması erkek ve kadının aile içindeki sorumluluk ve rollerini değiştirip geliştirmiştir. Ebeveynlik kavramı da bu değişim ve dönüşümlerden etkilenmiştir. Babanın daha katı ve mesafeli görünümü, çocukları ve ev işleri ile yakından ilgilenen, esnek ve sevecen tutumlara dönüşmüştür. Kadının ev içi rolleri ise, zamanla, iş ve sosyal yaşam ile yürütülmeye başlamıştır. Böylece geleneksel ebeveyn rollerinden modern anne-babalık uygulamalarına geçilmeye başlanmıştır. Alanyazın incelendiğinde, aile ve ebeveyn rollerindeki değişimi ve bu değişimi etkileyen nedenleri araştıran çalışmalara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda yapılan bu çalışmada, kadın ve erkeklerin ebeveynlik rollerine ilişkin algıları belirlenmiştir.

Bu nitel çalışmanın amacı, genç yetişkin annelerin ve babaların ebeveynlik rollerine ilişkin algılarını inceleyerek, çağdaş aile yaşamı bağlamında ebeveynliğe yüklenen anlamları belirlemektir. Çalışmada, anne-babaların ebeveynlik deneyimlerine ilişkin öznel anlamları belirlemeye yönelik fenomenolojik bir yaklaşım benimsenmiştir. Çalışmanın katılımcıları, 25-40 yaş aralığında, en az bir yıl ebeveynlik deneyimi olan otuz ebeveyndir (on beş anne, on beş baba). Katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla, yüz yüze toplanmıştır. Görüşme formu; ebeveynlik algısı, bakım verme sorumluluklarının paylaşımı, kuşaklar arası ebeveynlik etkileri ve ideal annelik/babalık gibi temaları içeren açık uçlu sorulardan oluşmuştur. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir; veriler kodlanarak temalar oluşturulmuş ve bu temalar üzerinden katılımcıların ebeveynlik rollerine ilişkin ortak ve farklı bakış açıları değerlendirilmiştir. Çalışmanın bulguları, anne ve babaların ebeveynlik rollerine ilişkin algılarının değişen ebeveynlik rolleri ile ilişkisi açısından tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: aile, ebeveynlik rolleri, ebeveynlik algısı

¹ Psikolojik Danışman, Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, bespinarelif@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-1605-1596

² Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Sosyal Psikoloji A.B.D. Öğretim Üyesi, nuraytastan@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9101-0236

THE NEW GENERATION OF PARENTS: YOUNG ADULT MOTHERS' AND FATHERS' PERCEPTIONS OF THEIR PARENTING ROLES

Elif BEŞPINAR¹
Nuray TAŞTAN²

Abstract

As the building block of society, the family provides the love, affection and trust that individuals need for healthy physical and mental development. The majority of mothers and fathers, who form the basis of the family, raise children according to the traditional parental roles prevailing in society. In traditional parental roles, the mother is expected to take care of the home and raise children, while the father is expected to provide for the family, be an authority figure, protect the family against external threats and regulate the relations between the family and the social environment. In recent years, the importance of both mother and father interacting and communicating with the child has been emphasized for the healthy development of the child. The transformation of the family structure from past to present, the increase in the level of education of women and their active participation in business life have changed and developed the responsibilities and roles of men and women in the family. The concept of parenting has also been affected by these changes and transformations. The father's more rigid and distant outlook has been transformed into a flexible and caring attitude that is closely involved with children and household chores. Women's domestic roles, on the other hand, started to be carried out with work and social life over time. Thus, the transition from traditional parental roles to modern parenting practices has begun. When the literature is examined, it is seen that there is a need for studies investigating the change in family and parental roles and the reasons affecting this change. In this study, women's and men's perceptions of parenting roles were determined.

The purpose of this qualitative study is to examine young adult mothers' and fathers' perceptions of their parenting roles and to identify the meanings attributed to parenting in the context of contemporary family life. The study adopted a phenomenological approach to identify the subjective meanings of parents' parenting experiences. The participants of the study were thirty parents (fifteen mothers and fifteen fathers) between the ages of 25-40 with at least one year of parenting experience. Participants were determined by purposive sampling method. The data were collected face-to-face using a semi-structured interview form developed by the researchers. The interview form consisted of open-ended questions on themes such as parenting perception, sharing caregiving responsibilities, intergenerational parenting effects and ideal motherhood/parenting. The data obtained were analyzed by content analysis method; the data were coded and themes were created and the common and different perspectives of the participants on parenting roles were evaluated through these themes. The findings of the study were discussed in terms of the relationship between mothers' and fathers' perceptions of parenting roles and changing parenting roles.

Keywords: family, parenting roles, parenting perception

---

¹ Psikolojik Danışman, Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, bespinarelif@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-1605-1596

² Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Sosyal Psikoloji A.B.D. Öğretim Üyesi, nuraytastan@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9101-0236

ÖZEL EĞİTİME GEREKSİNİM DUYAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNE YÖNELİK POZİTİF PSİKOTERAPİYE DAYALI PSİKOEĞİTİM PROGRAMI: KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI

Tuğba DEMİRBAĞ¹
Mümine YAZAR²

Özet

Bu çalışmanın amacı, Pozitif Psikoterapi'nin denge prensibine dayanan psikoeğitim programının, psikolojik sağlamlık, ebeveynlikte bilinçli farkındalık ve ebeveynlik stresi üzerindeki etkisini incelemektir. Çalışma, özel eğitime gereksinim duyan çocuğu olan ebeveynler ile gerçekleştirilmiştir. Bireyin güçlü yanlarına odaklanması, kaynaklarını fark ederek bunları kullanması ve yaşamındaki alanları tanıyarak kendini geliştirmesi stresin azaltılmasında etkili olmaktadır. Bu amaçla, ebeveynler için hazırlanan programla psikolojik sağlamlıklarının ve bilinçli farkındalıklarının artırılması amaçlanmıştır. Yöntem: Araştırmada, nicel ve nitel yöntemlerle bilgi toplanmıştır. Bu amaçla çalışma, karma yöntemlerden açıklayıcı ardışık desende tasarlanmıştır. Çalışma, Çanakkale'de bir devlet ilkokulunda yapılmıştır. Katılımcılar, özel eğitime gereksinim duyan çocuğu olan ebeveynler arasından programa katılmaya gönüllü olan ebeveynlerden seçilerek deney ve kontrol gruplarına atanmıştır. Deney ve kontrol gruplarında sekizer kişi bulunmaktadır. Programın temel amacı, ebeveynlere yaşamın beden, başarı, ilişki ve anlam/maneviyat alanlarından oluşan dört boyutuyla ilgili farkındalık kazandırmaktır. Program oturum süreleri 90-120 dakika olmak üzere toplamda dört oturumdan oluşmaktadır. Nicel veriler, Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği, Ebeveyn Stres Ölçeği, Ebeveynlikte Bilinçli Farkındalık Ölçeği ile; nitel veriler ebeveyn öz değerlendirme formu ile toplanmıştır. Ayrıca tüm katılımcılardan onam formu ve kişisel bilgi formu alınmıştır. Deney ve kontrol grupları Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi ile karşılaştırılmıştır. Gruplar arası ortalamalar Mann-Whitney U testi ile incelenmiştir. Veriler SPSS 28.0 ile analiz edilmiştir. Etki büyüklüğü hesaplamalarında Rosenthal'ın $r = z/\sqrt{N}$ formülü kullanılmıştır. Ebeveyn öz değerlendirme formları, nitel analiz yaklaşımları ile analiz edilmiş, nitel ve nicel bulgular birlikte değerlendirilmiştir. Bulgular: Deney grubu ile kontrol grubu arasında; ebeveynlikte bilinçli farkındalık son testleri ($z=-2,16$, $p<.05$, $r=-0,54$) ile ebeveynlik stresi son testleri arasında ($z=-2,05$, $p<.05$, $r=-0,51$) anlamlı farklılık bulunmuştur. Grup içi karşılaştırmalarda ise deney grubunun ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılırken ($z=-2,52$, $p<.05$, $r=-0,89$) psikolojik sağlamlık ve ebeveynlikte bilinçli farkındalık puanlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Nitel veriler sonucunda, bilinçli farkındalık ve dengeli yaşam temaları ortaya çıkmıştır. Sonuç: Çalışmada, Pozitif Psikoterapiye Dayalı Psikoeğitim Programının, deney grubunun ebeveynlik stresinin azalmasında, ebeveynlikte bilinçli farkındalık düzeyinin artmasında etkili olduğu görülmüştür. Nitel bulgular bu sonuçları desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: pozitif psikoterapi, bilinçli farkındalık, ebeveynlik, karma araştırma, ebeveynlik stresi.

¹ Dr., MEB, Hüseyin Akif Terzioğlu İlkokulu tgbademirbag@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-1288-9199>

² Öğr. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi, Rektörlük mumineyazar@gazi.edu.tr mumineyazar@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0009-7741-8927>

A POSITIVE PSYCHOTHERAPY-BASED PSYCHOEDUCATION PROGRAM FOR PARENTS OF CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATION NEEDS: A MIXED METHOD STUDY

Tuğba DEMİRBAĞ¹
Mümine YAZAR²

Abstract

The aim of this study is to examine the effect of a psychoeducational programme based on the principle of balance in Positive Psychotherapy on psychological resilience, conscious awareness in parenting, and parenting stress. The study was conducted with parents of children who require special education. Focusing on an individual's strengths, recognising and utilising their resources, and identifying areas of their life for self-development are effective in reducing stress. With this aim, the programme designed for parents seeks to enhance their psychological resilience and mindful awareness. Method: In this study, data was collected using quantitative and qualitative methods. To this end, the study was designed using a mixed-methods explanatory sequential design. The study was conducted at a state primary school in Çanakkale. Participants were selected from among parents of children with special educational needs who volunteered to participate in the programme and were assigned to the experimental and control groups. There are eight participants in each of the experimental and control groups. The primary objective of the programme is to raise parents' awareness of the four dimensions of life: body, success, relationships, and meaning/spirituality. The programme consists of four sessions, each lasting 90-120 minutes. Quantitative data were collected using the Brief Psychological Resilience Scale, the Parenting Stress Scale, and the Mindful Parenting Awareness Scale; qualitative data were collected using a parent self-assessment form. Additionally, consent forms and personal information forms were obtained from all participants. The experimental and control groups were compared using the Wilcoxon Signed-Rank Test. Intergroup means were examined using the Mann-Whitney U test. Data were analysed using SPSS 28.0. Rosenthal's $r = z/\sqrt{N}$ formula was used to calculate effect sizes. Parent self-assessment forms were analysed using qualitative analysis approaches, and qualitative and quantitative findings were evaluated together. Findings: Significant differences were found between the experimental group and the control group in terms of conscious awareness in parenting in the final tests ($z=-2.16$, $p<.05$, $r=-0.54$) and parenting stress in the final tests ($z=-2.05$, $p<.05$, $r=-0.51$). In intra-group comparisons, a significant difference was found between the pre-test and post-test scores of the experimental group ($z=-2.52$, $p<.05$, $r=-0.89$), while no significant difference was found in psychological resilience and conscious awareness in parenting scores. Qualitative data revealed themes of mindful awareness and balanced living. Conclusion: The study found that the Positive Psychotherapy-Based Psychoeducation Programme was effective in reducing parenting stress and increasing mindful awareness in parenting in the experimental group. Qualitative findings support these results.

Keywords: positive psychotherapy, mindfulness, parenting, mixed research, parenting stress

---

¹ Dr., MEB, Hüseyin Akif Terzioğlu İlkokulu tgbademirbag@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-1288-9199>

² Öğr. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi, Rektörlük mumineyazar@gazi.edu.tr mumineyazar@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0009-7741-8927>

AİLE, DESTEK, ERİŞİM: ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREY AİLELERİNİN KARŞILAŞTIĞI GÜÇLÜKLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Dilara KOZCU¹
Barış DEMİREL²

Özet

Özel gereksinimli bireylerin varlığı, yalnızca bireyin kendisini değil, tüm aile sistemini çok boyutlu olarak etkilemektedir. Aileler, bakım yükünün yanı sıra rol dağılımında değişiklikler, iletişim dinamiklerinin yeniden şekillenmesi ve artan duygusal yük gibi zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır (Benito Lara & Carpio de los Pinos, 2017). Bu süreç, aile üyelerinde stres, uyum sorunları ve sosyal izolasyon gibi psikososyal problemlere yol açmaktadır.

Araştırmalar, ailelerin bu zorluklarla tek başlarına baş etmekte yetersiz kaldığını, ancak benzer deneyimlere sahip diğer ailelerle dayanışmanın baş etme sürecini kolaylaştırdığını göstermektedir (Yüksel & Tanrıverdi, 2019). Sosyal destek sistemleri (formel ve informal kaynaklar), ailelerin bu süreçteki en önemli dayanak noktasıdır. Bununla birlikte, toplumsal dışlanma, etiketlenme, bilgiye erişimde güçlükler ve sağlık-egitim hizmetlerine yetersiz erişim gibi sorunlar ailelerin karşılaştığı temel engeller arasındadır.

Bu çalışma, özel gereksinimli bireye sahip ailelerin yaşadığı psikososyal güçlükleri, sosyal destek deneyimlerini ve hizmetlere erişimdeki engelleri incelemektedir. Bulgular, aile merkezli sosyal hizmet politikalarının geliştirilmesinin, yerel destek programlarının yaygınlaştırılmasının ve kamusal hizmetlerin erişilebilirliğinin artırılmasının kritik önem taşıdığını ortaya koymaktadır. Ayrıca, toplumsal farkındalığın artırılması ve sosyal katılım mekanizmalarının güçlendirilmesi, ailelerin psikososyal dayanıklılığını artırarak dışlayıcı yaklaşımların önüne geçecektir.

Sonuç olarak, özel gereksinimli bireylerin ailelerinin yaşam kalitesini iyileştirmek için bütüncül ve sürdürülebilir politikaların hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu politikalar, yalnızca bireyin değil, ailenin ve toplumun refahına da katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: aile dayanıklılığı, özel gereksinimli bireyler, kapsayıcı politikalar, bakım yükü, psikososyal destek, toplumsal bütünleşme

¹ Sosyal Çalışmacı, Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Hizmet Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, e-posta: dilarabaykal@kku.edu.tr, <https://orcid.org/0009-0004-5191-5208>

² Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Delice Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü, e-posta: bdbarisdemirel@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-5916-4999>

FAMILY, SUPPORT, ACCESSIBILITY: A COMPREHENSIVE EXAMINATION OF CHALLENGES CONFRONTING FAMILIES OF INDIVIDUALS WITH SPECIAL NEEDS

Dilara KOZCU¹
Barış DEMİREL²

Abstract

The presence of individuals with special needs affects not only the individuals themselves but also the entire family system in multifaceted ways. Families face numerous challenges, including caregiving burdens, shifts in role distribution, restructuring of communication dynamics, and increased emotional strain (Benito Lara & Carpio de los Pinos, 2017). This process often leads to psychosocial issues such as stress, adjustment difficulties, and social isolation among family members.

Research indicates that families frequently struggle to cope with these challenges alone, yet solidarity with other families sharing similar experiences can facilitate the coping process (Yüksel & Tanrıverdi, 2019). Social support systems—both formal (professional services, institutional resources) and informal (family, friends, community networks)—serve as critical pillars for families. However, persistent barriers such as social exclusion, stigmatization, limited access to information, and inadequate availability of health and education services remain significant challenges.

This study examines the psychosocial difficulties experienced by families of individuals with special needs, their access to social support, and systemic barriers to service utilization. Findings highlight the crucial need for family-centered social service policies, expanded local support programs, and improved accessibility of public care services. Additionally, raising societal awareness and strengthening social participation mechanisms are essential to enhance families' psychosocial resilience and counteract exclusionary practices.

In conclusion, implementing holistic and sustainable policies is imperative to improve the quality of life for families of individuals with special needs. Such policies will benefit not only the individuals but also foster family and societal well-being.

Keywords: family resilience, individuals with special needs, inclusive policies, caregiving burden, psychosocial support, social integration

---

¹ Sosyal Çalışmacı, Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Hizmet Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, e-posta: dilarabaykal@kku.edu.tr, <https://orcid.org/0009-0004-5191-5208>

² Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Delice Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü, e-posta: bdbarisdemirel@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-5916-4999>

EVLİ BİREYLERİN AİLE YILMAZLIK ALGISININ İNCELENMESİ

Ahmet Furkan DABANLI¹
Prof. Dr. Süleyman Barbaros YALÇIN²

Özet

Bu araştırmanın amacı evli bireylerin aile yılmazlık yapılarına yönelik algılarını incelemektir. Yılmazlık birey zorlu yaşantılar karşısında uyum sağlayabilmesi, esnek kalabilmesi, yaşanan krizlerin sonrasında toparlayabilmesi ve bu süreçlerden güçlü bir şekilde çıkabilmesi olarak tanımlanabilir. Bireysel anlamda bunu ifade ederken aile için Zorlayıcı yaşam olayları ile karşılaştığında bütün olarak kalabilmesi eda güçlü bir yapı kurabilmesini ifade eder. Yılmazlık aile için sadece dayanabilmeyi ifade etmez zorlukları bir fırsata çevirerek aileyi daha da bağlayan bir gücü de ifade eder. Bu çalışmada evli bireylerin aile yılmazlığını nasıl algıladıkları ve aile yılmazlığını oluşturan temel unsurları nasıl gördüklerini nitel araştırma yöntemiyle tespit etmek amaçlanmaktadır. Bu araştırma fenomenolojik bir yaklaşımla tasarlanmış bir çalışmadır. Çalışmanın örneklemini kolay ulaşılabilirlik yöntemiyle seçilen evlilik yaşı ve süresi farklı olan 10 evli birey oluşturmaktadır. Katılımcılara ailelerine yönelik aile yılmazlık algılarını ve düşüncelerini ifade etmeleri için 5 adet açık uçlu soru yöneltildi ve yazılı cevaplar alındı. Sorulan bu 5 soruda dayanıklılığı artırıcı davranışlar, problem çözme yöntemleri ve evliliklerinin temel dayanak noktası olarak neyi gördükleri ve aile dayanağına dair düşünceler konusuna odaklandı. Toplanan veriler MAXQDA programı yardımıyla içerik analizi tekniği aracılığıyla incelendi. Oluşan ortak temalar belirlendi. Bu çalışma ile bireylerin aileleri içindeki inançları, davranış kalıpları, problem çözme yöntemleri aile yılmazlığı bağlamında derinlemesine incelenerek bu alandaki bilgi birikimine katkılar sunulmaktadır.

Anahtar Sözcükler: aile yılmazlığı, evlilik, nitel araştırma, içerik analizi, dayanıklılık

---

¹ <https://orcid.org/0000-0003-4676-6979>

² <https://orcid.org/0000-0001-8818-8252>

A STUDY OF MARRIED INDIVIDUALS' PERCEPTIONS OF FAMILY RESILIENCE

Ahmet Furkan DABANLI¹
Prof. Dr. Süleyman Barbaros YALÇIN²

Abstract

The purpose of this research is to examine married individuals' perceptions of their family resilience structures. Resilience can be defined as an individual's ability to adapt, remain flexible, recover from crises, and emerge stronger when faced with challenging life events. While this describes the individual's experience, for a family, it refers to the ability to stay cohesive and build a stronger structure when confronted with difficult life events. For a family, resilience does not only mean enduring; it also represents a unifying force that binds the family even more tightly by turning difficulties into opportunities.

This study aims to determine how married individuals perceive family resilience and what they see as its fundamental components, using a qualitative research method. The study was designed with a phenomenological approach. The sample consisted of 10 married individuals with varying ages and durations of marriage, selected using a convenience sampling method. Participants were asked five open-ended questions to express their perceptions and thoughts about family resilience within their own families, and written answers were collected. The questions focused on behaviors that enhance resilience, problem-solving methods, what they consider the cornerstone of their marriage, and their general thoughts on family support.

The collected data were analyzed using the content analysis technique with the help of the MAXQDA program. Common themes were identified. This study contributes to the body of knowledge in this field by providing an in-depth examination of individuals' beliefs, behavioral patterns, and problem-solving methods within their families in the context of family resilience.

Keywords: family resilience, marriage, qualitative research, content analysis, durability.

---

¹ <https://orcid.org/0000-0003-4676-6979>

² <https://orcid.org/0000-0001-8818-8252>

EVLİLİKTE AFFETMEYİ ANLAMAK: DUYGULARIN VE ÇATIŞMA TARZLARININ ROLÜ

Fatma BIYIK SARI¹
Hüdayar CIHAN²

Özet

Duygusal zeka ve aleksitimi, birbirinden farklı ancak duygusal farkındalık ve duygu düzenleme becerileriyle yakından ilişkili kavramlardır. Önceki çalışmalar, duygu düzenleme ve çatışma yönetimi stillerinin affetme üzerindeki önemine vurgu yapmıştır; ancak bu ilişkiler evlilik bağlamında sınırlı olarak ele alınmıştır. Bu çalışmada, evli çiftler üzerinde yürütülen ikili bir araştırma ile çatışma çözme stillerinin, evlilikte affedicilik ile duygusal zeka ve aleksitimi arasındaki ilişkilerde aracı rolü incelenmiştir. Bu kapsamda iki ayrı Aktör-Partner Karşılıklı Bağımlılık Aracı Modeli (APIMeM) analizi gerçekleştirilmiştir. İlk APIMeM, duygusal zeka ile evlilikte affedicilik arasındaki ilişkide çatışma çözme stillerinin aracı rolünü test etmiştir. İkinci APIMeM ise aleksitimi ile evlilikte affedicilik arasındaki ilişkide aynı aracılık rolünü incelemiştir. İlk analiz sonuçları, duygusal zekanın affedicilik üzerinde doğrudan ve dolaylı etkileri olduğunu göstermiştir. Duygusal zekası yüksek bireyler, evlilikte affediciliğe daha yatkın bulunmuştur. Bireylerin duygusal zekası doğrudan partnerin affediciliğiyle ilişkili olmasa da, partner etkilerine bakıldığında, kocaların olumsuz çatışma çözme stillerinin hem kendilerinin hem de eşlerinin affediciliğiyle anlamlı şekilde ilişkili olduğu görülmüştür. Ayrıca, yüksek duygusal zekaya sahip kadınlar, eşlerinin olumsuz çatışma çözme stillerini azaltma eğiliminde olmuş ve bu durum her iki eşin affediciliğini artırmıştır. Buna karşılık, erkeklerin duygusal zekasının eşlerinin affediciliği üzerinde anlamlı bir doğrudan ya da dolaylı etkisi bulunmamıştır. İkinci analizde ise aleksitiminin evlilikte affedicilik üzerindeki dolaylı etkisi belirlenmiştir. Kadınların aleksitimisi, olumlu çatışma çözme stillerini olumsuz etkileyerek eşlerinin (kocalarının) affediciliğini azaltmıştır. Benzer şekilde, erkeklerin aleksitimisi de olumsuz çatışma çözme stilleriyle ilişkili bulunmuş ve eşlerinin (kadınların) affediciliğini düşürmüştür. Sonuç olarak, bu araştırma, çatışma çözme becerileri, duygusal farkındalık ve duygu düzenleme alanlarında yapılacak eğitimlerin, eşlerin birbirini affetme becerilerini geliştirebileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: affedicilik, duygusal zeka, aleksitimi, çatışma çözme stilleri

¹ Dr. Psikolog, Orcid: 0000-0003-0315-3398

² Prof. Dr. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Orcid: 0000-0002-3734-7601

UNDERSTANDING MARITAL FORGIVENESS: THE ROLE OF EMOTIONS AND CONFLICT STYLES

Fatma BIYIK SARI¹
Hüdayar CIHAN²

Abstract

Emotional intelligence and alexithymia are different concept, but they are closely associated with the ability about emotional awareness and emotion regulation. Studies emphasized the importance of emotion regulation and conflict management styles on forgiveness. However, limited research has explored these connections within the context of marriage. The present dyadic study examined how styles of conflict resolution mediate the relationships between marital forgiveness and emotional intelligence, as well as between marital forgiveness and alexithymia. Therefore, two Actor-Partner Interdependence Mediation Model (APIMeM) analysis were carried out. The first APIMeM was carried out to test the mediating effect of conflict resolution styles on the relationship between marital forgiveness and emotional intelligence. The second APIMeM analysis tested the mediating role of conflict resolution styles on the relationship between alexithymia and marital forgiveness. The first results indicated that emotional intelligence has direct and indirect effects on marital forgiveness. Higher emotional intelligence increased the possibility of forgiveness in marriage. Although individuals' emotional intelligence was not directly associated with partners' marital forgiveness, the results of partner effect indicated that husbands' negative conflict resolution styles were significantly associated with their own and wives' marital forgiveness. Furthermore, wives with greater emotional intelligence were more likely to reduce their husbands' negative styles of conflict resolution, thereby fostering forgiveness in both partners. However, husbands' emotional intelligence did not have direct and indirect effect on wives' marital forgiveness. The results of second APIMeM indicated that alexithymia had indirect effect on marital forgiveness. It was found that wives' alexithymia adversely affected their positive styles of conflict resolution, leading to a decrease in their husband's forgiveness, while husbands' alexithymia related to negative styles diminished his wife's forgiveness. In summary, the research implies that training in conflict resolution, emotional awareness, and emotion regulation may improve marital forgiveness for both spouses.

Keywords: forgiveness, emotional intelligence, alexithymia, conflict resolution styles

---

¹ Dr. Psikolog, Orcid: 0000-0003-0315-3398

² Prof. Dr. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Orcid: 0000-0002-3734-7601

EVLİLİKTE İYİMSER YAKLAŞIM VE POZİTİF TERAPİNİN ÖNEMİ

Sefa SAYGILI¹

Özet

Aile; insan için, en mümbit toprak, en ılıman iklim, en sadık sırdaş, en vefalı dost demektir. Her şeyimizi kaybettiğimizde, herkes bizi terk ettiğinde, üzüldüğümüzde, varlıkta ve yoklukta sığınabileceğimiz, kapısı her daim bize açık olan sıcacık yuvamızdır.

Aile insana verilmiş güzel bir nimettir. Kıymetini bilmeliyiz.

Ancak mutlu evlilik tam anlamıyla bir nimet iken mutsuz evlilik ise felakettir.

Geleneksel aile terapisinde geçimsiz ve uyumsuz ailelerin problemleri üzerinde yoğunlaşmak esastır. Bir evlilik bozulmaya yüz tuttuğunda, insanlar genellikle bütün enerji ve dikkatlerini evliliklerindeki aksaklıklara, sorunlara çevirirler. Geçmişteki acı veren olaylar tekrar hatırlanır ve ara daha da bozulur. Hâlbuki böyle zamanlarda çiftin evlenmelerini sağlayan olumlu duyguları ve geçmişte yaşadıkları güzel olayları hatırlamak çok daha faydalı olacaktır.

Geçimsizlik problemi için müracaat eden çiftlere, “Aranızdaki problemleri şimdilik bırakın da sizi birbirinize bağlayan bağları ve eşinizin iyi taraflarını anlatın.” demek de gerekir. İlk tanıştıkları zaman birbirlerinde görüp beğendikleri yönler, paylaştıkları zevk ve alışkanlıklar, erişmek istedikleri ortak gayeler böylece su yüzüne çıkmış olur. Birbirlerini üzmemek yerine dostluk hislerinin kabardığını görülür. Böylelikle birbirlerine daha ısınmış, aralarındaki buzlar erimiş hale gelirler.

Eşler birbirlerinin iyi yönlerini öne çıkarmadıkları için evlilikler yıpranıyor ve boşanmaya doğru yol alıyor. Birbirlerinin fazilet ve kabiliyetlerine, anlayışlarına ve güzel yönlerine çabucak alışıyorlar. Bu iyi tarafları sıradanlaşıyor. Az da olsa birbirlerinin sınırlarına dokunan zaafı ve ters yönleri ön plana çıkıyor.

Olumlu tarafları görmezlikten gelirse ısrarlı bir düşmanlık hissi elbette zamanla bir çığ gibi büyüyecek ve evli çifti altına alarak ezecektir.

Evlilikte iyimser davranış ise uygulandığı zaman her defasında faydalı olacaktır. Eşler birbirlerinin beğendikleri ve sevdikleri taraflarını öne çıkarmak ve bu yönleri hep desteklemek zorundalar. Böylelikle birbirlerine olan sevgileri ve bağları artacaktır. Yolunda gitmediğini düşündükleri evlilikleri yoluna girecek ve daha mutlu, daha huzurlu bir aile ortamı sağlanacaktır. Evliliğe ve eşlerin birbirlerine olumlu noktalardan iyimser bakmaları sevgi dolu ve başarılı bir evliliği yürütmeye hayati öneme sahiptir. Birbirlerine karşı ilgili, duyarlı ve etkileyici bir etkileşim tarzı geliştirmiş olan çiftlerin boşanma ihtimalleri de düşüktür ve evlilikleri mutludur.

Anahtar Kelimeler: Evlilik terapisi, iyimser yaklaşım, mutlu çiftler

---

¹ Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Psikoloji Bölümü ORCID Numarası: 0000 – 0002 – 2993 – 5825

THE IMPORTANCE OF AN OPTIMISTIC APPROACH AND POSITIVE THERAPY IN MARRIAGE

Sefa SAYGILI¹

Abstract

The family is the most fertile soil, the mildest climate, the most loyal confidant, and the most faithful friend for humans. It is our warm home where we can take refuge in times of loss, when everyone abandons us, when we are sad, and when we have everything or nothing.

The family is a beautiful gift given to humanity. We must cherish it.

However, while a happy marriage is a true blessing, an unhappy marriage is a disaster.

In traditional family therapy, the focus is on addressing the issues of incompatible and dysfunctional families. When a marriage begins to break down, people often focus all their energy and attention on the problems and issues in their marriage. Painful events from the past are remembered, and the relationship deteriorates further. However, at such times, it would be much more beneficial for the couple to remember the positive feelings that led them to marry and the good times they have had in the past.

Couples seeking help for incompatibility issues should be told, "Put your problems aside for now and talk about the bonds that connect you and the good qualities of your spouse." This brings to the surface the qualities they saw and liked in each other when they first met, the pleasures and habits they shared, and the common goals they wanted to achieve. Instead of hurting each other, they see their feelings of friendship grow. In this way, they become warmer toward each other, and the ice between them melts.

Marriages wear down and head toward divorce because spouses do not emphasize each other's good qualities. They quickly become accustomed to each other's virtues, abilities, understanding, and positive qualities. These good qualities become ordinary. Even the slightest flaws and negative qualities that annoy each other come to the forefront.

If they ignore each other's positive aspects, a persistent feeling of hostility will inevitably grow like an avalanche over time and crush the married couple.

Optimistic behavior in marriage is always beneficial when practiced. Spouses must emphasize the aspects they like and love about each other and always support these aspects. In this way, their love and bond for each other will grow. Marriages that they think are not going well will get back on track, and a happier, more peaceful family environment will be established.

A positive outlook on marriage and on each other's strengths is crucial for maintaining a loving and successful marriage. Couples who have developed an attentive, sensitive, and influential style of interaction with each other are less likely to divorce and have happier marriages.

Keywords: marriage therapy, optimistic approach, happy couples

---

¹ Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Psikoloji Bölümü ORCID Numarası: 0000 – 0002 – 2993 – 5825

EVLENME BİÇİMİNİN EVLİLİK DOYUMU VE EVLİLİĞİ SÜRDÜRME EĞİLİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: GÖRÜCÜ USULÜ EVLİLİK VE AŞK EVLİLİĞİ ÜZERİNDEN KARŞILAŞTIRMA

Ceylan SÜLÜ AKGÜL¹
Esra BİLEK²

Özet

Evlilik, neredeyse tüm toplumlarda yaygın olan, bireylerin biyolojik, psikolojik, sosyal, ekonomik ve hukuki yaşamlarında hem bağlayıcılığı hem de önemli bir rolü olan yasal bağlarla kurulu temel bir sosyal kurumdur. Farklı kültürlerde çeşitli biçimlerde kurulan birçok farklı evlilik biçimi bulunmaktadır. Bu evlilik biçimleri, bireylerin evlilik doyumu, evlilikten ve partnerlerden beklentileri, iletişim biçimleri, çatışma ve sorun çözme stratejileri ve evliliği sürdürme eğilimleri açısından farklı dinamikler barındırmaktadır. Bu evlenme biçimleri arasında özellikle görücü usulü ve bireylerin kendi tercihine dayalı aşk evliliği temel iki kategoriye temsil etmektedir. Bu bağlamda kaleme alınan çalışma ile görücü usulü evlilikler ile bireylerin kendi tercihine dayalı aşk evliliklerinde evlilik doyumu ve evliliği sürdürme eğilimleri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Gerek ulusal gerekse de uluslararası literatür ışığında elde edilen bulgular derlenerek ulaşılan veriler sonucunda kültürel normların, toplumsal cinsiyet rollerinin, ekonomik koşulların, sahip olunan aile yapısının evlilik biçimlerinin algılanışı, işleyişi, elde doyum ve evliliği sürdürme eğilimi üzerinde önemli bir etken olduğu anlaşılmaktadır. Bu bağlamda evlenme biçiminin evlilik doyumu ve evliliği sürdürme eğilimi üzerinde doğrudan ve tek başına bir belirleyici olduğundan söz etmenin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır. Evlilik doyumu ve evliliği sürdürme eğiliminin; evlenme biçimi ve süresi dışında; çiftlerin iletişim becerileri, beklentileri, kişisel özellikleri, sosyo-ekonomik durumları ve aile içi diğer dinamikleri gibi birçok farklı faktörün etkileşimiyle de şekillenen karmaşık bir olgu olduğu anlaşılmaktadır. Yine bilhassa evlilikten elde edilen doyum ve sürdürme eğiliminde kadın ve erkekler arasında farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bağlamda cinsiyetinde kültür ve diğer dinamikler kadar evlilikte meydana gelen doyum ve sürdürme eğiliminde önemli bir değişken olduğu sonucuna varılmıştır. Nitekim sosyal hizmet perspektifinden ele alınan çalışma ile, evlilik biçimlerinin evlilik doyumu ve sürdürme eğilimi üzerindeki etkilerine ilişkin literatüre bilhassa da aile çalışmalarına ilişkin kuramsal ve pratik düzeyde katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: evlenme biçimi, görücü usulü evlilik, aşk evliliği, evlilik doyumu, evliliği sürdürme, sosyal hizmet

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, ceylan.sl@hotmail.com, ceylansulu@munzur.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9147-9664>

² Sosyal Hizmet Lisans Öğrencisi, Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, esrabilek7@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0002-4021-8541>

THE EFFECT OF MARRIAGE TYPE ON MARITAL SATISFACTION AND TENDENCY TO STAY IN MARRIAGE: A COMPARISON OF ARRANGED MARRIAGE AND LOVE MARRIAGE

Ceylan SÜLÜ AKGÜL¹
Esra BİLEK²

Abstract

Marriage is a fundamental social institution established by legal bonds, prevalent in nearly all societies, and plays both a binding and crucial role in the biological, psychological, social, economic, and legal lives of individuals. There are many different forms of marriage established in various ways across different cultures. These forms embody different dynamics in terms of individuals' marital satisfaction, expectations from marriage and partners, communication styles, conflict and problem-solving strategies, and intention to stay married. Among these forms, arranged marriages and self-chosen love marriages represent two fundamental categories. In this context, this study comparatively examines marital satisfaction and intention to stay married in arranged marriages and self-chosen love marriages. The data obtained by compiling findings from both national and international literature demonstrates that cultural norms, gender roles, economic conditions, and family structure are significant factors in the perception of marriage types, their functioning, satisfaction, and intention to stay married. Therefore, it is clear that marriage type is not a direct and sole determinant of marital satisfaction and intention to stay married. Marital satisfaction and the tendency to stay in a marriage are understood to be complex phenomena shaped by the interaction of many different factors, including couples' communication skills, expectations, personal characteristics, socioeconomic status, and other family dynamics, in addition to the type and duration of marriage. Furthermore, differing results were obtained between men and women regarding satisfaction with and the tendency to stay in a marriage. In this context, it was concluded that gender, as well as culture and other dynamics, is an important variable in marital satisfaction and the tendency to stay in a marriage. Indeed, this study, approached from a social work perspective, aims to contribute theoretically and practically to the literature on the effects of marital forms on marital satisfaction and the tendency to stay in a marriage, particularly in family studies.

Keywords: marriage type, arranged marriage, love marriage, marital satisfaction, marriage maintenance, social work

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, ceylan.sl@hotmail.com, ceylansulu@munzur.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9147-9664>

² Sosyal Hizmet Lisans Öğrencisi, Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, esrabilek7@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0002-4021-8541>

ALMANYA'DAKİ TÜRK GENÇLERİNDE SOSYAL İYİ OLUŞUN TANRIYA GÜVENLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Mualla YILDIZ¹
Uzm. Rümeysa YİĞİTBİLEK²

Özet

Toplumda ailenin var olmasının en önemli nedenlerinden biri insanın sosyal bir olmasıdır. Bu sosyal sistemin içerisinde var olmak için bireyin bu sistemde var olmayı istemesi önemlidir. Bireyin kendini topluma ait hissetmesi, diğerlerine güvenmesi ve onların üretkenliklerine inanması, sosyal iyi oluş düzeyinin yüksek oluşuna dair göstergesi olarak kabul edilmektedir. Ayrıca bireyin sosyal iyi oluş düzeyinin yüksek olması, kendisinin dünyaya ve topluma katkı sağlayabileceğine ve toplumun gelişimine insanların birlikte destek verebileceğine dair bir inanç geliştirmesi anlamına gelmektedir.

Araştırmanın amacı Almanya'daki Türk gençlerinde sosyal iyi oluşun Tanrı'ya güvenle ilişkisinin incelenmesidir. Araştırma nicel araştırma türünde betimsel tarama deseninde hazırlanmıştır. Araştırmada Tanrı imgesi ölçeği ve sosyal iyi oluş ölçekleri kullanılmıştır. Araştırmaya Almanya'da yaşayan 301 Türk genci katılmıştır. Sosyal iyi oluş ile Tanrı'ya güven arasında pozitif yönde yüksek düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu durum kişinin manevi dünyası ve sosyal dünyasının birbirini desteklediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: aile, sosyal iyi oluş, tanrıya güven, almanya.

¹ Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, <https://orcid.org/0000-0003-2544-062X>.

² Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Mezunu, <https://orcid.org/0009-0005-6842-3231>.

AN EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL WELL-BEING AND RELIGIOUS FAITH AMONG TURKISH YOUTH IN GERMANY

Doç. Dr. Mualla YILDIZ¹
Uzm. Rûmeysa YİĞİTBİLEK²

Abstract

One of the most important reasons for the existence of the family in society is that humans are social beings. For an individual to exist within this social system, it is important that they want to exist within it. An individual's sense of belonging to society, their trust in others, and their belief in their productivity are considered indicators of a high level of social well-being. Furthermore, a high level of social well-being means that the individual develops a belief that they can contribute to the world and society and that people can support the development of society together.

The study aims to examine the relationship between social well-being and trust in God among young Turks in Germany. The study was designed as a quantitative descriptive survey. The God image scale and social well-being scales were used in the research. 301 Turkish youth living in Germany participated in the research. A high level of positive correlation was found between social well-being and trust in God. This shows that a person's spiritual world and social world support each other.

Keywords: family, social well-being, trust in god, Germany.

---

¹ Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, <https://orcid.org/0000-0003-2544-062X>.

² Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Mezunu, <https://orcid.org/0009-0005-6842-3231>.

BUILDING BIOPSYCHOSOCIAL FAMILY RESILIENCE: A CASE STUDY OF THE 'AISYIYAH MOVEMENT IN INDONESIA FROM THE PERSPECTIVE OF THE SOCIOLOGY OF ISLAMIC EDUCATION

Sri ROVIANA¹

Abstract

Amidst the growing complexity of global challenges facing modern families, from economic disruption to value crises, a paradigm that transcends partial approaches is required. This paper proposes a biopsychosocial family resilience model as a holistic framework integrating physical health, mental-spiritual well-being, and socioeconomic support. Using Indonesia as a backdrop, this research presents a case study of 'Aisyiyah, an Islamic women's movement that has existed for over a century (since 1917) and has become one of the world's largest faith-based civil society organizations.

The main objective of this study is to analyze how the 'Aisyiyah movement, through the perspective and praxis of the sociology of Islamic education, builds family resilience in an integrated manner across three dimensions. This research employs a qualitative case study method, with data collection techniques including literature review, analysis of 'Aisyiyah's program documentation, and in-depth interviews with leaders, program implementers, and beneficiaries.

The findings reveal a powerful synergy between the three pillars of 'Aisyiyah's programs. The biological dimension is built through a network of thousands of health facilities providing services from pre-conception to old age. The psychological dimension is strengthened through formal and non-formal education systems that instill Islamic values such as patience, gratitude, and optimism as spiritual coping mechanisms. Meanwhile, the social dimension is woven through economic empowerment programs, legal aid, and community initiatives that create a robust social safety net.

This paper concludes that the 'Aisyiyah model, rooted in a progressive Islamic theology (Al-Ma'un) and implemented through education, offers an authentic, sustainable, and community-driven paradigm of family resilience. This model provides valuable insights for international forums on the strategic role of faith-based civil society organizations as key partners in formulating and executing inclusive and effective family policies.

Keywords: family resilience, biopsychosocial model, 'aisyiyah, sociology of islamic education, islamic women's movement, faith-based civil society.

---

¹ Universitas Ahmad Dahlan_ Indonesia <https://orcid.org/0000-0002-8509-9227>

FAMILY RESILIENCE IN THE DIGITAL AGE 5.0: A STUDY OF UNIVERSITY STUDENTS

Zuly QODIR¹

Abstract

Families today are truly in a precarious situation due to the rapid changes in societal behavior. The traditional family model, where parents and children live together under one roof, is no longer the norm. Even the relationship between spouses is no longer always harmonious, with infidelity becoming a common occurrence. Additionally, children are increasingly choosing to live independently with peers, whether of the same or opposite sex. Social patterns that emphasize freedom demand children assert their rights against their parents. Additionally, many families are experiencing economic stress due to the severe impact of global economic changes, leading to mental stress among children and families. Families with college-aged children face their own unique challenges. Students face serious challenges during their studies, social interactions, and even after graduation when they must seek employment aligned with their field of expertise. Such matters are easily accessible to the public, as the world is now interconnected through technological and information media. The digital era, on one hand, facilitates access to information. However, it also easily opens the door to all kinds of information that is often personal and does not need to be known by the public. As a result, family resilience is truly put to the test by various changes in individual and social behavior. This article aims to analyze the causes of behavioral changes and the impacts of these changes on middle-class families who can send their children to university.

Keywords: family, behavioral changes, resilience, economic stress

---

¹ Department Islamic Politic-Political Science, Faculty of Political Sciences, Universitas Muhammadiyah Yogyakarta
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8568-703X>

GÜNÜMÜZ TOPLUMUNDA AİLELERİN BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME BİÇİMLERİNİN SOSYO-KÜLTÜREL DÖNÜŞÜMÜ

Zhanuzak ALIMGEREY¹

Özet

Günümüz toplumlarında boş zamanın değerlendirilme biçimleri, bireylerin yaşam tarzlarından sosyal ilişkilerine, kültürel katılım biçimlerinden aile içi etkileşimlerine kadar geniş bir alanda dönüşüm geçirmektedir. Ailelerin boş zamanlarını nasıl geçirdiği, artık sadece bireysel tercihlere değil, aynı zamanda ekonomik yapı, kentleşme, dijitalleşme ve kültürel normlardaki değişimlere bağlı olarak şekillenmektedir. Bu bağlamda yapılan bu çalışma, Atyrau şehri örneğinde çağdaş Kazakistan toplumunda ailelerin boş zaman aktivitelerini nasıl organize ettiklerini, bu süreçte karşılaştıkları sosyal ve kültürel zorlukları, dönüşüm eğilimlerini ve gelecek perspektiflerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, boş zaman sosyolojisi perspektifiyle aile kurumunun modernleşme süreciyle birlikte geçirdiği sosyo-kültürel dönüşümleri ortaya koymayı hedeflemektedir.

Araştırmada hem nitel hem de nicel veri toplama yöntemleri kullanılmıştır. 400 aileyle anket çalışması yürütülmüş, farklı sosyo-demografik özelliklere sahip bireylerle derinlemesine mülakatlar yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, ailelerin boş zaman etkinliklerinde geleneksel değerlere dayalı ortaklaşa faaliyetlerin azaldığı, bunun yerine bireysel tüketime dayalı ve dijital içerikli etkinliklerin yaygınlaştığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, sosyo-ekonomik düzeyin, yaşanan çevrenin kentleşme oranının ve dijital medya kullanım alışkanlıklarının ailelerin boş zamanlarını değerlendirme biçimleri üzerinde belirleyici olduğu saptanmıştır.

Bu bulgular, boş zamanın sadece bir dinlenme alanı değil; aynı zamanda kimlik oluşumu, sosyal uyum ve kültürel aktarım gibi işlevlere sahip olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, kamu politikalarının ailelerin birlikte kaliteli zaman geçirmelerini teşvik edecek şekilde yeniden yapılandırılması gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: boş zaman sosyolojisi, aile sosyolojisi, kültürel dönüşüm, modernleşme, Kazakistan.

---

¹ Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi, Alaş Stratejik Araştırma Merkezi <https://orcid.org/0000-0002-2021-786X>

THE SOCIO-CULTURAL TRANSFORMATION OF FAMILY LEISURE PRACTICES IN CONTEMPORARY SOCIETY

Zhanuzak ALIMGEREY¹

Abstract

In contemporary societies, the ways in which leisure time is utilized are undergoing a broad transformation, extending from individual lifestyles and social relationships to forms of cultural participation and intra-family interactions. How families spend their leisure time is no longer shaped solely by personal preferences, but increasingly influenced by changes in economic structures, urbanization, digitalization, and cultural norms. Within this context, the present study aims to analyze how families in contemporary Kazakhstani society, using the city of Atyrau as a case study, organize their leisure activities, the social and cultural challenges they encounter in this process, the observable trends of transformation, and the potential future outlooks. The research adopts a sociology of leisure perspective to examine the socio-cultural transformations experienced by the family institution during the modernization process.

Both qualitative and quantitative data collection methods were employed in the study. A survey was conducted with 400 families, and in-depth interviews were carried out with individuals from diverse socio-demographic backgrounds. The findings indicate that traditional, family-oriented leisure activities are declining, while individualistic, consumption-based, and digitally mediated activities are becoming more widespread. Additionally, it was observed that factors such as socio-economic status, the level of urbanization in the residential environment, and digital media usage habits play a decisive role in shaping how families manage their leisure time.

These findings reveal that leisure time is not merely a space for rest and relaxation but also a critical domain for identity formation, social cohesion, and cultural transmission. Therefore, it is recommended that public policies be redesigned to encourage families to spend quality time together, thereby strengthening social bonds and enhancing collective well-being.

Keywords: sociology of leisure, family sociology, cultural transformation, modernization, Kazakhstan.

---

¹ Abai Kazakh National Pedagogical University, Alash Center for Strategic Research <https://orcid.org/0000-0002-2021-786X>

YAŞLANAN TOPLUMLARDA GRİ BOŞANMA: EĞİLİMLER VE TARTIŞMALAR

Begüm Demirkol ÖZSU¹
Dilek YEŞİLTUNA²

Özet

Son yıllarda dünya genelinde yaşam süresinin uzamasının yanında doğum oranlarındaki düşüşe bağlı olarak yaşlı nüfus artmakta ve toplum yaşlanması önemli bir sosyal olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu temelde toplumların demografik açıdan farklılaşması, bir yanıyla sosyal değişimin bir sonucu olurken, bir yanıyla da sosyal koşulların değişiminde önemli bir faktör oluşturmaktadır. Dolayısıyla sosyal, ekonomik, siyasal, sağlık vb. tüm alanlardaki değerler, ilişkiler, örgütlenmeler, düzenlilikler yeni etkileşim ortamının içerdiği dinamiklere temelinde biçimlenmektedir. Sosyal demografik yapıdaki değişme, ileri yaş gruplarının yaşamlarında yeni anlamlar, ilişkiler, beklentiler, pratikler ortaya koyarken, yeni kavramsallaştırmaları da beraberinde getirmektedir. Bu süreçte dikkat çeken gelişmelerden biri de ileri yaştaki bireylerin boşanma oranlarındaki artış eğilimi olmaktadır. Bu eğilim, literatürde “gri boşanma” olarak tanımlanmakta ve özellikle 50 yaş ve üzerindeki bireylerin evliliklerini sonlandırma kararlarını konu edinmektedir. Toplumların yaşlanması, bireysel yaşam beklentilerindeki değişim, kadınların artan ekonomik ve sosyal bağımsızlığı, boşanma üzerindeki sosyal damgalamanın azalması ve yaşam süresinin uzaması gibi faktörler, bu eğilimin ardında yatan temel etkenler arasında sayılmaktadır. Bu çalışma, gri boşanma olgusunun ulusal ve uluslararası literatürde nasıl ele alındığını incelemeyi amaçlamaktadır. Bunun yanında, gri boşanma konusunun farklı disiplinlerde nasıl çalışıldığını haritalandırmayı hedeflemektedir. Sosyoloji başta olmak üzere psikoloji, hukuk, aile çalışmaları ve gerontoloji gibi alanlarda yürütülen çalışmalar incelenerek, disiplinler arası bir çerçeve oluşturulması amaçlanmaktadır. Hem uluslararası hem de Türkiye bağlamındaki akademik literatür taranarak, gri boşanma konusunun hangi teorik perspektiflerle ele alındığı ve ne tür eğilimlerin ön plana çıktığı ortaya konulacaktır. Ayrıca, yaşlanan toplumlarda boşanma oranlarındaki artışı gösteren güncel istatistikler ve demografik veriler incelenerek, bu sosyal olgunun ardındaki yapısal ve kültürel dinamikler daha bütüncül bir bakışla analiz edilecektir. Literatür taramasında yalnızca sayısal eğilimler değil, aynı zamanda niteliksel analizler de dikkate alınacaktır. Kavramsal çerçeve olarak bireyselleşme teorileri, yaşam seyri yaklaşımı, feminist kuramlar ve geç modernlik tartışmalarının gri boşanma olgusuna nasıl uygulandığı incelenecektir. Bunun yanı sıra, literatürde gri boşanmanın aile yapısındaki dönüşümler, duygusal ilişkilerin yeniden tanımlanması ve yaşlılıkta özerklik arayışıyla nasıl ilişkili olduğu da değerlendirilecektir. Böylece konu yalnızca demografik değil, aynı zamanda kültürel ve simgesel boyutlarıyla da ele alınacaktır. Sonuç olarak, bu bildiri hem ampirik veriler hem de kuramsal tartışmalar üzerinden çok katmanlı bir çözümleme sunmayı hedeflemektedir. Türkiye bağlamında bu konuda sınırlı sayıda çalışmanın bulunması, konuyu bütünsel olarak ortaya koyacak olan çalışmamızı önemli kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: yaşlanan toplum, ileri yaş, boşanma, gri boşanma, toplumsal cinsiyet

¹ Arş. Gör., Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü ORCID: 0000-0003-4917-352X

² Prof. Dr., Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü ORCID: 0000-0003-3499-3429

GREY DIVORCE IN AGING SOCIETIES: TRENDS AND DEBATES

Begüm Demirkol ÖZSU¹
Dilek YEŞİLTUNA²

Abstract

In recent years, the elderly population has been increasing worldwide due to the decline in birth rates alongside the evolution of life expectancy, and societal aging, a significant social phenomenon, is no longer being sustained. This demographic differentiation of society is, on the one hand, a consequence of social improvement, and, on the other, a significant factor in the changing social conditions. Therefore, values, growth, organization, and regularity in all areas—social, economic, political, health, and so on—are being shaped based on the growing dynamics of the new communication environment. Changes in social demographic structure reveal new meanings, relationships, expectations, and practices in the lives of older age groups, while also bringing with them new conceptualizations. One of the notable developments in this process is the continuing increase in losses in the future. This is defined in the literature as "gray divorce," and it specifically addresses decisions to end a marriage at age 50 or older. Aging societies, changes in individual life expectancies, the increasing economic and social independence of women, the structure of the social stigma surrounding divorce, and the changing nature of life transitions are considered among the fundamental conditions underlying this structure. This study continues to examine how the phenomenon of divorce is addressed in national and international literature. It also aims to map how divorce is studied across different disciplines. It is conducted within an interdisciplinary framework, examining studies conducted in sociology, psychology, law, family studies, and gerontology. By reviewing both international and Turkish academic literature, it will reveal the theoretical perspectives through which the issue of gray divorce is addressed and the types of cases that are prominent. Furthermore, by examining current statistics and demographic data showing the increase in divorce rates in aging societies, the structural and cultural dynamics behind this social maturity are revealed through a more holistic analysis. The literature review encompasses not only digital entries but also qualitative analyses. Within this conceptual framework, it will examine how individualization theories, the life course approach, feminist theories, and contemporary modernity debates have initiated the phenomenon of gray divorce. Furthermore, it will evaluate how divorce, in the literature, emerges through transformations in family structure, the restructuring of emotional components, and the search for autonomy in old age. Thus, the topic can be chosen not only based on demographic but also cultural and symbolic dimensions. Consequently, this paper aims to offer a multilayered analysis based on both empirical data and theoretical discussions. Türkiye's limited number of studies on this topic makes our study, which will present a holistic view, important.

Keywords: aging society, later life, divorce, gray divorce, gender

---

¹ Arş. Gör., Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü ORCID: 0000-0003-4917-352X

² Prof. Dr., Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü ORCID: 0000-0003-3499-3429

6284 SAYILI KANUNUN KAPSAMINDA AİLENİN KORUNMASI VE KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN ÖNLENMESİ

Dr. Öğretim Üyesi Adnan KÜÇÜK¹

Özet

Ülkemizde ve diğer toplumlarda, kadına yönelik yaygın şiddet fiilleri mevcuttur. Kadına yönelik şiddetin kaynağı ve gerçekleştiği hayat alanları çok çeşitli olmakla birlikte, tebliğimizde kadına yönelik aile içi şiddet ele alınacaktır. İnceleme konumuzun bir de ailenin korunması yönü bulunmaktadır. Ailenin korunması ile kadına yönelik şiddetin önlenmesinin dengeli bir şekilde tahlil edilmesi önem arz etmektedir.

Ülkemizde ailenin korunması ve kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesi amacıyla yönelik bazı önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bunlardan bazıları şunlardır: 1998’de 4320 sayılı “Ailenin Korunmasına Dair Kanun” çıkarıldı. 2011’de İstanbul’da imzalanan, Türkiye tarafından da onaylanan ve kısaca İstanbul Sözleşmesi olarak anılan “Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi” kabul edildi. 2012’de 6284 sayılı “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun” yürürlüğe girdirildi. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda temel kanun mahiyetindeki 6284 sayılı kanun yanında, Türk Ceza Kanunu, Türk Medeni Kanun gibi diğer bazı kanunlarda da bazı hükümler mevcuttur.

Ülkemizde 6284 Sayılı Kanun, “İstanbul Sözleşmesinin uygulanma kanunu” olarak algılanmaktadır. Nitekim 6284 Sayılı Kanununun 1. Maddesinde bu algıyı teyid edecek şekilde şu hüküm mevcuttur: “(2) Bu Kanunun uygulanmasında ve gereken hizmetlerin sunulmasında aşağıdaki temel ilkelere uyulur: a) Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, özellikle Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi ...esas alınır”.

Türkiye 20 Mart 2021 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile İstanbul Sözleşmesinden çekilmiş olmasına rağmen, hem 6284 Sayılı Kanunda İstanbul Sözleşmesi menşeli düzenlemeler varlığını sürdürmekte hem de bu sözleşmeye referans hükmü hala yürürlüktedir.

Türkiye’de 6284 sayılı kanunun uygulanmasına yönelik çok yoğun tartışmalar yaşanmaktadır. Tartışmalar genellikle, bu Kanunla İstanbul Sözleşmesi bütünleştirilerek yürütülmektedir. Bazıları 6284 Sayılı Kanunun tamamen ilga edilmesini isterken, bir diğer kesim bu Kanunu cansiperane savunmakta, üçüncü bir kesim de bu kanunun ıslahını önermektedir. Her ne kadar 6284 Sayılı kanunun uygulanmasında bazı ciddi sorunlar yaşanmakta ise de, günümüze gelinceye değin bu kanunun revize edilmesi yönünde kapsamlı bir yasal çalışma söz konusu değildir. Bu tebliğimizde, diğer kanunlardaki ilgili hükümlerle birlikte 6284 Sayılı kanundaki ailenin korunması ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi yönündeki düzenlemenin muhtevası ve yaşanan bazı temel sorunlu alanlar üzerinde yoğunlaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: ailenin korunması, kadına yönelik şiddet, cinsel şiddet, kadının beyanı esastır, zorlama hapsi

¹ Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Öğretim Üyesi. E-Mail: adnankucuk@kku.edu.tr ORCID-ID: 0000-0003-3755-3189

PROTECTION OF THE FAMILY AND PREVENTION OF VIOLENCE AGAINST WOMEN WITHIN THE SCOPE OF LAW NO. 6284

Asst. Prof. Dr. Adnan KÜÇÜK¹

Abstract

In our country and in other societies, acts of violence against women are widespread. Although the sources of such violence and the domains in which it occurs are varied, this paper will specifically address domestic violence against women. Another aspect of our study concerns the protection of the family. It is of particular importance that the issues of family protection and the prevention of violence against women are analyzed in a balanced manner.

Significant legal regulations have been introduced in Turkey with the aim of protecting the family and preventing domestic violence against women. Some of these include: the enactment in 1998 of Law No. 4320 on the Protection of the Family; the adoption in 2011 of the “Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence Against Women and Domestic Violence,” commonly referred to as the Istanbul Convention, which was signed in Istanbul and ratified by Turkey; and the enforcement in 2012 of Law No. 6284 on the Protection of the Family and the Prevention of Violence Against Women. In addition to Law No. 6284, which serves as the principal legislation concerning the prevention of violence against women, there are also relevant provisions in other statutes such as the Turkish Penal Code and the Turkish Civil Code.

In Turkey, Law No. 6284 is widely perceived as the implementing law of the Istanbul Convention. Indeed, Article 1(2) of Law No. 6284 affirms this perception by stating:

“In the implementation of this Law and the provision of necessary services, the following fundamental principles shall be observed: a) international conventions to which Turkey is a party, particularly the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence Against Women and Domestic Violence... shall form the basis.”

Despite the fact that Turkey officially withdrew from the Istanbul Convention by Presidential Decision dated 20 March 2021, both the provisions derived from the Convention within Law No. 6284 remain in force, and the references to the Convention continue to exist in the legal text.

In Turkey, the implementation of Law No. 6284 has been the subject of intense public debate. These debates often conflate the provisions of the Istanbul Convention and Law No. 6284. While some advocate for the complete repeal of the law, others staunchly defend it, and a third group proposes the reform or revision of its provisions. Although serious issues have emerged in the application of Law No. 6284, no comprehensive legislative initiative has yet been undertaken to revise it. This paper will focus on the content of Law No. 6284 alongside relevant provisions from other legal statutes regarding the protection of the family and the prevention of violence against women, as well as the key problematic areas observed in practice.

Keywords: protection of the family, violence against women, sexual violence, principle of woman’s statement, compulsory detention

---

¹ Faculty Member of Constitutional Law, Faculty of Law, Kırıkkale University E-mail: adnankucuk@kku.edu.tr
ORCID ID: 0000-0003-3755-3189

MALİYE POLİTİKALARINDA ÇOCUĞUN VE AİLENİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ

Dr. Mert SİLAHŞÖR¹

Özet

Bireylerin kendini gerçekleştirmesi için gerekli imkan ve şartların sağlanması günümüz kamu düzeni anlayışının bir unsurudur. Bir bireyin kendini gerçekleştirmesi ve insan olarak potansiyeline ulaşabilmesi en çok çocukluk yaşantısı ile bağlantılıdır. Toplum hayatını düzenlemenin bir aracı olan hukuk kuralları, modern hukuk düşüncesinde bireylerin temel haklarına sahip olmalarını ve bunlardan faydalanmalarını temin etmektedir. Kamu düzeninin işleyişinde çocukların kendileri için öngörülen haklara erişebilmesi devlet pozitif yükümlülüklerle çerçevelenmiştir. Hak temelli ve insan odaklı kamu yönetimi politikalarının oluşturulup hayata geçirilmesi çağın ruhuna uygun olan anlayıştır. Kamu kaynaklarının tahsisinde ve kullanımında bu anlayışa dayalı olarak hareket edilmesi, bütçeleme süreçlerinin bu doğrultuda şekillendirilmesi gerekmektedir. Sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile insan haklarının gerçekleştirilmesi birlikte ele alınmalıdır.

Çocuklar haklarına erişebilmek ve onları kullanabilmek bakımından en dezavantajlı gruplar arasında yer almaktadır. Çocuklar kendi yaşam şartlarına etki etmek bakımından oldukça zayıf konumdadırlar. Toplumun ve toplumda yaşayan her bireyin mutlu ve başarılı bir hayata sahip olabilmesi çocukların olabilecek en iyi biçimde yetiştirilmesinden geçmektedir. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin raporuna göre çocuk haklarının uygulamaya aktarılmasındaki en büyük engellerden birisi çocuklara ayrılan kamu harcamalarının yetersizliğidir. Üst yönetim ve strateji belgelerinin uygun bir kamu harcama planıyla desteklenmemesi iyi niyetle hazırlanmış bu politika belgelerinin karşılıksız kalmasına yol açmaktadır. Türkiye'de son yıllarda bu konuda plan program bütçe anlayışıyla olumlu gelişmeler yaşanmasına rağmen uygulama halen yetersiz kalmaktadır. Çocuklara yönelik ayrılan kamu kaynaklarının hem politika yapıcılar hem de vatandaşlar tarafından takibinin yapılabilmesi için bütçe içerisinde görünür kılınmaları gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Çocuğa duyarlı bütçeleme, çocuk dostu sosyal hizmetler, çocuk ve aile odaklı kamu harcamaları, aile dostu bütçeleme

---

¹ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Mali Hukuk Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, msilahsor@aybu.edu.tr

PRIORITIZING CHILDREN AND FAMILY IN FISCAL POLICIES

Dr. Mert SİLAHŞÖR¹

Abstract

Providing the necessary opportunities and conditions for individuals to self-actualize is a fundamental element of today's understanding of public order. An individual's self-actualization and ability to reach their full potential as a human being are most closely linked to childhood. Legal rules, a tool for regulating social life, ensure that individuals possess and benefit from their fundamental rights in modern legal thought. The state is bound by positive obligations to ensure that children access the rights envisioned for them within the functioning of public order. The development and implementation of rights-based and people-centered public administration policies is a concept that aligns with the spirit of the age. The allocation and use of public resources should be based on this understanding, and budgeting processes should be shaped accordingly. Sustainable development goals and the realization of human rights should be considered together.

Children are among the most disadvantaged groups in terms of accessing and exercising their rights. They are in a very vulnerable position when it comes to influencing their own living conditions. The happiness and success of society and every individual living in society depends on raising children in the best possible way. According to a report by the United Nations High Commissioner for Human Rights, one of the biggest obstacles to implementing children's rights is inadequate public spending on children. The failure to support senior management and strategy documents with a proper public spending plan results in these well-intentioned policy documents remaining unrewarded. Despite positive developments in Turkey in recent years with the plan-program-budget approach, implementation remains inadequate. Public resources allocated for children must be made visible within the budget so that they can be monitored by both policymakers and citizens.

Keywords: Child responsive budgeting, child-friendly social services, child-focus public expenditures, child-friendly budgets

---

¹ Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Law, Assistant Professor of Tax Law, msilahsor@aybu.edu.tr

AİLE BİREYLERİNİN EKONOMİK KARARLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİ İÇERİK ANALİZİ YÖNTEMİYLE TOPLUMSAL YANSIMASININ İNCELENMESİ

Yağmur AKSAN¹

Özet

Toplumların temel yapı taşı olan ailelerin, biyolojik, hukuk kurallarına yönelik ve sosyal bağların bir arada olduğu, evlilik ve kan bağıının bulunduğu, toplumsal yapı içerisinde önemli bir konumda olan sosyal bir kurum olarak tanımlanmaktadır. Aile, kişilerin yaşamları boyunca duygusal bağların olduğu, iktisadi, kültürel ve psikolojik desteklerin sağlandığı, geleceğe yönelik bağların güçlendiği bir yapıdır. Aile bireyleri arasındaki ilişkiler, kişilerin toplum içerisindeki rollerini ve kendi benliklerini belirlemede ciddi bir rol oynamaktadır. Yalnızca ekonomik birim olarak görülmeyen aile, eğitim, sosyal ve kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasına neden olan önemli bir basamak olmaktadır. Toplum yapısının giderek değişmesi bununla birlikte iktisadi koşulları, aile kavramını yeniden şekillendirirse de aile yapısının halen kişilerin toplumsal yaşama uyum sağlamasında ve sürdürülebilir sosyal yapıların oluşturulmasında temel bir işlev olarak göstermektedir.

Bu düzleme bağlı olarak, aile kurumunun içerisindeki ekonomik yapıların toplumsal dengeler üzerindeki etkileri incelenmektedir. Aile yapısı, iktisadi faaliyetlerinin karar alma süreçlerinde belirleyici ve etkileyici olduğundan, kişilerin ve ailelerinin mali tercihlerinin yalnızca iktisadi refahlarını değil, bununla birlikte toplumsal eşitsizlikleri, güç dengelerini ve sosyal yapıları da belirleneceğini araştırmaktadır. Çalışma aile içerisindeki kişilerin ekonomik kararlarının toplumsal düzlemdeki yansımalarını ortaya çıkararak, aile bireylerinin ekonomik karar alma süreçlerinin toplumsal yapılara nasıl yön verdiklerini teorik bir bakış açısıyla analiz etmeyi amaçlamaktadır. Ailelerin gelir yönetimi, harcama alışkanlıkları ve tasarrufa yönelik adımları, toplumsal eşitsizlikleri ve sosyal dengeyi sağlamada önemli bir sosyal politika geliştirme aracı olacaktır. Çalışmanın amacına ek olarak bu kararların toplumsal kurallarla nasıl etkileşime girdiği ve toplumda sosyal eşitsizliği nasıl etkileyeceği tartışılmaktadır.

Çalışmada literatüre dayalı içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi yöntemi, çalışma alanlarındaki bilgilerin ayrıntılı bir şekilde anlaşılması ve gelecekte meydana gelecek araştırmalara temel oluşturmak amacıyla yaygın olarak tercih edilmektedir. Literatüre dayalı içerik analizi yöntemi öncesinde yapılmış çalışmalar ışığında genel bir bakış açısından yorumlanmasına imkân tanıyarak teorik temelleri güçlendirmeyi ve farklı görüşleri sınıflandırarak, toplumsal etkileri hedeflemektedir. İçerik analizi yönteminden faydalanarak aile ve ekonomik temelli akademik çalışmalar, makaleler, kitaplar ve diğer yazılı kaynaklar düzenli bir şekilde incelenmiştir. Ulaşılan bulgularda, aile içindeki bireylerin ekonomik kararlarının toplumsal yapılar üzerindeki etkilerini ortaya koymuş ve ailelerin gelir, harcama, tasarruf ve borçlanmalarının sadece kişisel refahı etkilemediği aynı zamanda toplumsal eşitsizlikleri, güç dengelerini ve sosyal etkileri de yeniden şekillendirdiğini göstermektedir. Ayrıca aile içindeki karar alma süreçlerine yönelik sosyal politikalar geliştirilmesi, toplumsal eşitsizliklerin azaltılması ve daha sürdürülebilir ekonomik yapı için önemli bir yere sahip olup gelecekteki sosyal politikalara önemli bir referans noktası oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: aile, aile ve ekonomi, toplumsal yapı

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Bölümü, e-posta: yagmuraksan.kku@gmail.com, ORCID ID: 0009-0002-4286-5945.

GELİR EŞİTSİZLİĞİNİN AİLE YAPISINA ETKİLERİ: EKONOMİK DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE AİLE DİNAMİKLERİ

Saliha KILAVUZ

Özet

Bu bildiri, Türkiye'de gelir eşitsizliğinin aile dinamikleri üzerindeki etkilerini, ekonomik dönüşüm süreci bağlamında değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Gelir eşitsizliği, aile yapısını derinlemesine etkileyen önemli bir olgudur. Ekonomik dönüşüm sürecinde, ücret uçurumları ve servet farkları, ailenin rolü ve yapısı üzerinde kayda değer değişimlere neden olmaktadır. Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde, gelir eşitsizliğini artıran unsurlar arasında göç, yoksulluk ve kadınların iş gücüne katılımı ön plana çıkmaktadır.

Bu bağlamda, nitel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan bu çalışma, gelir eşitsizliğinin sosyal, ekonomik ve kültürel yönlerini değerlendirir. Aile yapısındaki değişimler, geniş aile modelinden çekirdek aileye geçişi ve toplumsal ilişkilerin dönüşümünü içermektedir. Çalışmanın bulguları, gelir eşitsizliğine paralel olarak aile içindeki dayanışma ve yardımlaşma bağlarının zayıfladığını göstermektedir. Gelir eşitsizliği, aile içindeki çatışmaların artmasına, psikolojik sorunların yaygınlaşmasına ve toplumsal uyumun zayıflamasına yol açtığı tespit edilmiştir. Buna ek olarak, bireylerin eğitim düzeyi ile gelir eşitsizliği arasında doğrudan bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; düşük gelirli ailelerde eğitim fırsatlarına erişim ise kısıtlıdır. Ekonomik bağımsızlığa dayalı bireyselleşme, aile dinamiklerini belirsizleştirmekte ve tüm bunlar, toplumsal uyum ve sosyal sermayenin azalmasına yol açmaktadır.

Sonuç olarak, gelir eşitsizliği ve aile yapısı arasındaki ilişki, ekonomik dönüşüm sürecinde yenilikçi sosyal politikaların geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu araştırmanın, aile yapısındaki değişimlerin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunması beklenmektedir. Araştırma, gelir eşitsizliğinin aile yapısına olumsuz etkilerini ortaya koymakta ve bu durumun, gelecekteki aile ilişkileri üzerinde kalıcı etkileri olabileceğine dikkat çekmektedir. Gelecek çalışmalar için önerilen alanlar arasında, aile içi iletişim ve eğitim politikalarının geliştirilmesi bulunmaktadır. Araştırmanın sonuçları, sosyal politika yapımcılar için önemli bir kaynak teşkil etmekte olup, ekonomik eşitsizliğin aile yapısındaki yansımalarının daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

DEPREMİN AİLEDE YARATTIĞI PSİKOSOSYAL VE YAPISAL DEĞİŞİMLER: HATAY ÖRNEĞİ

Uzm. Aile Dan. Dt. Seyfettin BABAT¹
Prof. Dr. Gülen BARAN²

Özet

6 Şubat 2023 saat 04.17'de meydana gelen Kahramanmaraş merkezli 7,7 büyüklüğündeki deprem, Hatay'ın Antakya ve İskenderun ilçelerinde de birçok ailenin yaşamını köklü bir şekilde değiştirmiştir. Deprem, sadece fiziksel yıkımlara neden olmamış; aile içi ilişkiler, psikolojik ve sosyal dengeler üzerinde de büyük etkiler yaratarak aile sistemlerinin işlevselliğinde sorunlara yol açmıştır. Bu ailelerin iletişim süreçleri ve dayanışma mekanizmaları da ciddi biçimde zorlanmıştır. Çalışmamız, Hatay'ın Antakya ve İskenderun ilçelerinde depremi doğrudan yaşamış ailelerin psikososyal ve yapısal açıdan yaşadıkları değişimleri analiz ederek afet sonrası aile dinamiklerini daha iyi anlamayı amaçlamaktadır.

Bu çalışmada dört gönüllü aile ile görüşülmüştür. Görüşmelere eşlerin her ikisi birlikte katılmıştır. Deprem öncesi ve sonrası deneyimleri ve beklentileri üzerine yapılan görüşmelerden alınan yanıtlar, Braun ve Clarke'ın (2006) tematik analiz yönteminin altı aşamasına uygun olarak analiz edilmiştir.

Yapılan aile görüşmeleri, depremin ardından ailelerin hem psikolojik hem de yapısal sorunlar yaşadıklarını göstermiştir. Görüşmelerin tematik analizleri sonucunda belirlenen dört ana tema şunlardır: “Duygusal ve İlişkisel Etkiler”, “Günlük Yaşam ve Rutinlerde Bozulma”, “Psikososyal Destek ve Toplumsal Yardım”, “Gelecek Perspektifi”. Bu temalar ve belirlenen alt temalar mevcut literatür altında tartışılmıştır.

Deprem sonrası, ailelerin hem duygusal hem de yapısal açıdan derin ve olumsuz dönüşümler yaşadıkları görülmüştür. Geleceğe dair kaygılarla birlikte, umudun yeniden yeşermeye başlayacağına dair beklentiler olduğu da saptanmıştır. Bununla birlikte araştırmanın yalnızca dört aileyle yürütülmüş olması, sonuçların genelleştirilmesini sınırlamaktadır.

Afet sonrası psikososyal iyileşme ve dayanıklılığın sağlanabilmesi için aile bireyleri arasında iletişim yollarının güçlendirilmesi önemlidir. Günlük rutinlerin yeniden oluşturulması ve geleceğe dair umut odaklı stratejilerin geliştirilmesi iyileşme sürecini hızlandıracaktır. Bu müdahalelerin aile odaklı olması, bütüncül ve sürdürülebilir bir çerçevede planlanması, afet sonrası iyileşme sürecinde kalıcı ve etkili sonuçlar elde edilmesini sağlayacaktır. Ayrıca, afetlerin ardından barınma, eğitim ve istihdam alanlarında geliştirilecek kalıcı sosyal politikalar toplumsal iyileşmeyi hızlandırarak uzun vadeli dayanıklılığı güçlendirecektir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, aile dayanıklılığı, psikososyal etkiler, tematik analiz, sosyal destek, Hatay

¹ Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Orcid Id: 0000-0002-4538-6838/

² Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi Anabilim Dalı, Orcid Id: 0000-0002-5854-4946

PSYCHOSOCIAL AND STRUCTURAL CHANGES CAUSED BY THE EARTHQUAKE IN FAMILIES: THE CASE OF HATAY

Uzm. Aile Dan. Dt. Seyfettin BABAT¹
Prof. Dr. Gülen BARAN²

Abstract

The 7.7 magnitude earthquake that struck Kahramanmaraş at 4:17 a.m. on February 6, 2023, also changed the lives of many families in the Antakya and İskenderun districts of Hatay. The earthquake not only caused physical destruction but also had significant impacts on family relationships, psychological and social balances, leading to issues in the functionality of family systems. The communication processes and solidarity mechanisms of these families have also been severely strained. Our study aims to better understand post-disaster family dynamics by analyzing the psychosocial and structural changes experienced by families who directly experienced the earthquake in the districts of Antakya and İskenderun in Hatay.

Four volunteer families were interviewed for this study. Both spouses participated in the interviews. The responses obtained from the interviews on their experiences and expectations before and after the earthquake were analyzed in accordance with the six stages of Braun and Clarke's (2006) thematic analysis method.

The family interviews revealed that families experienced both psychological and structural problems after the earthquake. The four main themes identified as a result of the thematic analysis of the interviews are as follows: “Emotional and Relational Effects”, “Disruption of Daily Life and Routines”, “Psychosocial Support and Social Assistance”, “Future Perspective”. These themes and the sub-themes identified were discussed in the existing literature.

After the earthquake, families experienced profound and negative transformations, both emotionally and structurally. Along with concerns about the future, expectations that hope would begin to reemerge were also identified. However, the fact that the study was conducted with only four families limits the generalizability of the results.

Strengthening communication channels among family members is important for post-disaster psychosocial recovery and resilience. Reestablishing daily routines and developing hope-oriented strategies for the future will accelerate the recovery process. Family-centered interventions planned within a comprehensive and sustainable framework will ensure lasting and effective results in the post-disaster recovery process. Additionally, permanent social policies developed in the areas of shelter, education, and employment following disasters will accelerate social recovery and strengthen long-term resilience.

Keywords: earthquake, family resilience, psychosocial effects, thematic analysis, social support, Hatay

---

¹ Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Orcid Id: 0000-0002-4538-6838/

² Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi Anabilim Dalı, Orcid Id: 0000-0002-5854-4946

AFETLERDE AİLELER VE SOSYAL HİZMET

Gamze YÜKSEL¹

Özet

Afetler aniden ortaya çıkarak toplumları oluşturan ailelerin yaşamlarını kesintiye uğratarak pek çok travmatik yaşam deneyimlerine neden olur. Bu yaşam deneyimleri aileler üzerinde pek çok etkiye neden olur. Afetlerin aile sistemine etkilerini incelerken anne, baba, çocuk, kardeşler, eşler arası ilişkiler olmak üzere her bir alt sisteme olan etkilerini farklı boyutlardan ele almak gerekir. Burada ailenin ve aileye bağlı olan alt sistemleri etkileyen farklı değişkenler bulunmaktadır. Yapılan araştırmalar afete hazırlık, sosyal destek, yaş, cinsiyet, yaşanan afetin şiddeti, kayıpların azlığı/çokluğu vb. değişkenler aileleri farklı biçimlerde etkilediğini göstermektedir. Özellikle göç, yer değiştirmeye bağlı adaptasyon sorunları, sosyal yaşamdaki değişimler, iş yaşamındaki değişimler, sosyo-ekonomik sorunlar, kayıplar, yas, travma sonrası stres bozuklukları ve yaşanan psikolojik etkiler aile sistemini ve bağlı olan alt sistemleri derinden etkileyerek ailelere desteği zorunlu kılmaktadır.

Afetlerin aileler üzerinde olumsuz etkilerinin giderilmesi ve ailelerin güçlendirilmesinde psikososyal destek müdahaleleriyle sosyal hizmet bu alanda oldukça önemli rol oynamaktadır. Afetlerde sosyal hizmet; afet öncesinde koruyucu önleyici çalışmalar, özellikle toplumun, ailelerin, bireylerin afete hazırlık çalışmaları kapsamında eğitim çalışmaları, paydaşlarla koordineli hazırlık çalışmaları, sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği, ailelerin dirençliliğini artırmaya yönelik çalışmalar, afet sırasında afetler nedeniyle savunmasız hale gelen ailelere yönelik korunma ve bakım müdahaleleri, afetin olumsuz etkilerini azaltıcı psikolojik ilk yardım çalışmaları, ailelerin kaynaklara erişimi ve temel ihtiyaçlara erişimine yönelik kolaylaştırıcı uygulamalar, afet sonrasında ise iyileştirme faaliyetleri kapsamında toplumun, ailelerin ve bireylerin ruh sağlığını korumaya yönelik çalışmalar, psikososyal destek çalışmaları, toplum örgütlenmeleri, gönüllülük faaliyetleri, sosyal politikaların geliştirilmesine ilişkin çalışmalar olmak üzere mikro, mezzo, makro düzeyde uygulamalar gerçekleştirir. Sosyal adalet ilkesini temel alan sosyal hizmet mesleği toplumun, ailelerin, bireylerin iyilik halini arttırmaya, özellikle dezavantajlı grupları güçlendirmeyi hedefler. Bu çalışmayla afetlerden olumsuz etkilenen ailelerin güçlendirilmesi ve iyilik halinin artırılmasında sosyal hizmet müdahalelerinin vazgeçilmez rolüne değinilmektedir.

Anahtar Kelimeler: afet, aile, sosyal hizmet, afete hazırlık, dirençlilik

---

¹ Dr.Öğr.Üyesi/ Orcid: 0000-0002-2100-9130, Amasya Üniversitesi

FAMILIES AND SOCIAL WORK IN DISASTERS

Gamze YÜKSEL¹

Abstract

Disasters occur suddenly, disrupting the lives of families that make up societies, causing numerous traumatic life experiences. These life experiences have numerous impacts on families. When examining the effects of disasters on the family system, it is necessary to consider the effects on each subsystem, including the relationships between mothers, fathers, children, siblings, and spouses, from different perspectives. There are different variables that affect the family and the subsystems connected to it. Research shows that variables such as disaster preparedness, social support, age, gender, the severity of the disaster, the degree of loss, and so on, affect families differently. In particular, adaptation problems related to migration and displacement, changes in social life, changes in work life, socioeconomic problems, losses, grief, post-traumatic stress disorders, and psychological impacts profoundly affect the family system and its subsystems, making support for families essential.

Social work plays a crucial role in mitigating the negative effects of disasters on families and strengthening them through psychosocial support interventions. Social work in disasters: Pre-disaster protective and preventive efforts, particularly educational efforts within the scope of disaster preparedness efforts for society, families, and individuals, coordinated preparation efforts with stakeholders, collaboration with civil society organizations, efforts to increase family resilience, protection and care interventions for families made vulnerable by disasters during disasters, psychological first aid efforts to mitigate the negative effects of disasters, facilitating practices for families' access to resources and basic needs, and post-disaster recovery efforts, including efforts to protect the mental health of society, families, and individuals, psychosocial support efforts, community organizations, volunteering activities, and efforts related to the development of social policies, are implemented at the micro, mezzo, and macro levels. The social work profession, grounded in the principle of social justice, aims to enhance the well-being of society, families, and individuals, particularly by empowering disadvantaged groups. This study addresses the indispensable role of social work interventions in strengthening families negatively affected by disasters and enhancing their well-being.

Keywords: disaster, family, social work, disaster preparedness, resilience

---

¹ Orcid: 0000-0002-2100-9130, Amasya University

KUŞAKLARARASI YANKI ODASINDAN DİYALOĞA: EMPATİ PRATİKLERİ

Vildan Yurduseven EVCİ¹

Özet

Aile, bireyin ilk sosyalizasyon ortamı olmasının yanı sıra, psikolojik güvenlik ve aidiyetin temel kaynağıdır. Ancak günümüzde aile yapısı, geleneksel dayanışma modellerinden uzaklaşmakta ve bireysel çıkarların öne çıktığı bir yapıya evrilmektedir. Modern toplumlarda bireysellik, özgürlük ve öz-yeterlik gibi değerler ön plana çıkarken, bağlılık ve karşılıklı sorumluluk gibi kavramlar geri planda kalmaktadır. Özellikle dijitalleşmenin etkisiyle kuşaklar arasındaki uçurumun hızla artması toplumun inanç ve değerlerini yeni nesillere aktarımını zorlaştırmaktadır. Bu durum aile üyelerinin birlikte vakit geçirmesi ve ortak duygusal paylaşımlar yapmasını giderek zorlaştırmaktadır. Toplumsal dini ve kültürel değerlerin yerini genç kuşakta yoga, meditasyon gibi pratiklerin alması; ebeveynlerin çocuklarının inançları hakkında kaygı duymasına yol açmaktadır. Kuşaklar arası değer farkları, özellikle dindarlık ve maneviyat gibi derin kimlik alanlarında daha keskin şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu dönüşüm; bireyler arasında duygusal kopuşlara, yalnızlığa ve ilişkisel yüzeyselliğe neden olmaktadır. Geline nokta da birbirini dinleyen, anlayan ve yargılamayan iletişim becerisi olan empati önemli hale gelmektedir. Carl Rogers (1961) tarafından geliştirilen hümanist yaklaşımda, empatik dinleme sağlıklı iletişimin temel unsurlarından biri olarak tanımlanmaktadır. Aile içi ilişkilerde empati; çatışmaların çözümünde, güvenin inşasında ve duygusal bağların güçlenmesinde kilit bir rol üstlenmektedir. Alan yazında kuşaklararası çatışmanın uyuma evrilmesi için, aile üyeleri arasında güven, iletişim ve duygusal yakınlık gibi temel bağlayıcı unsurların yeniden güçlendirilmesinin önemi vurgulanmakta; özellikle empatik dinleme, ortak zaman geçirme ve dijital farkındalık gibi pratik yöntemler önerilmektedir. Özellikle “ben dili” kullanımı, yargılamadan dinleme ve duyguları açıkça ifade edebilme, aile bireylerinin birbirini daha derin bir düzeyde anlamalarına olanak tanımaktadır. Bu yaklaşım, özellikle ergenlik dönemindeki çocukları olan ailelerde çatışmaları azaltmada ve bağları güçlendirmede etkili bir araçtır. Özellikle “dinleme ve yargılamadan anlama” pratiği, aile bireylerinin kendi inanç biçimlerini ve modern pratiklerini açıkça konuşabilmesine zemin hazırlamaktadır. Bu çalışmada öncelikle literatür taraması ve empati pratikleri ele alınmış, ardından da aile bağlarını güçlendirmeye yönelik kullanılan programlara katılan aile üyeleriyle yapılan nitel mülakatlara dayanan bir alan araştırması sunulmaktadır. Nitel araştırmalarda kullanılan yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan mülakatlardan elde edilen bulgular, empatik iletişimin kuşaklar arası farklılıkların hissedildiği noktalarda etkisini ortaya koymaya çalışacaktır. Aile bağlarının zayıflaması, sadece bireylerin değil, toplumun da ruhsal bütünlüğünü tehdit ettiği için aile içi ilişkilerin güçlendirilmesi, yalnızca mikro düzeyde değil, makro düzeyde de önemlidir. Bu çalışma aile içi ilişkilerin güçlendirilmesinde empatik dinlemenin önemini saha araştırması ile destekleyerek literatüre özgün bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: aile içi bağlar, bireyselleşme, dijitalleşme, empati, iletişim

¹ Doktora Öğrencisi: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Din Psikolojisi/Türkiye ORCID ID:0000-0002-0889-7647 vildanyurdusevenevci@hotmail.com

FROM INTERGENERATIONAL ECHO CHAMBERS TO DIALOGUE: PRACTICES OF EMPATHY

Vildan Yurduseven EVCI¹

Abstract

The family is not only the primary environment for an individual's socialization but also the fundamental source of psychological security and belonging. However, today the structure of the family is drifting away from traditional models of solidarity and evolving into a form where individual interests come to the forefront. In modern societies, values such as individuality, freedom, and self-sufficiency are prioritized, whereas concepts like commitment and mutual responsibility are increasingly marginalized. The digitalization process has further deepened the generational divide, making it more challenging to transmit society's beliefs and values to younger generations. This situation complicates family members' ability to spend time together and share common emotional experiences. The replacement of societal religious and cultural values among the youth with practices like yoga and meditation has led parents to worry about their children's beliefs. Intergenerational value differences become particularly pronounced in deep identity domains such as religiosity and spirituality. This transformation results in emotional disconnection, loneliness, and superficial relationships among individuals. At this point, empathy, as the capacity to listen, understand, and refrain from judgment, becomes increasingly important. Within the humanistic approach developed by Carl Rogers (1961), empathic listening is defined as one of the core components of healthy communication. In family relationships, empathy plays a pivotal role in conflict resolution, building trust, and strengthening emotional bonds. The literature emphasizes that transforming intergenerational conflict into harmony requires reinforcing fundamental binding elements such as trust, communication, and emotional intimacy among family members. Specifically, practical methods such as empathic listening, spending quality time together, and fostering digital awareness are recommended. The use of "I-messages," nonjudgmental listening, and openly expressing emotions allow family members to understand each other on a deeper level. This approach is particularly effective in reducing conflicts and strengthening bonds in families with adolescent children. Especially the practice of "listening and understanding without judgment" provides a platform for family members to openly discuss their belief systems and modern practices. In this study, a literature review and empathy practices are initially addressed, followed by a field study based on qualitative interviews conducted with family members participating in programs aimed at strengthening family bonds. Findings derived from semi-structured interviews commonly used in qualitative research will aim to reveal the impact of empathic communication, particularly at points where intergenerational differences are most felt. The weakening of family ties threatens not only the well-being of individuals but also the psychological integrity of society; therefore, strengthening intra-family relationships is significant not only at the micro level but also at the macro level. By supporting the importance of empathic listening in strengthening family relationships with field research, this study aims to offer an original contribution to the literature.

Keywords: intra-family bonds, individualization, digitalization, empathy, communication

---

¹ Doktora Öğrencisi: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Din Psikolojisi/Türkiye ORCID ID:0000-0002-0889-7647 vildanyurdusevenevci@hotmail.com

AİLE: AİLENİN KORUNMASINDA DEVLETİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Doç. Dr. Bayram DOĞAN
Sefa KÖSEKUL

Özet

Tüm dünya genelinde resmi nikâha dayalı ailede ciddi gerilemeler mevcuttur. Türkiye’de de gerek hem evlenme yaşının gerilemesi, hem boşanmaların sayısındaki artışlar hem de evlenmeyenlerin sayısındaki artışlar sebebiyle resmi nikâhlı evliliklerde ciddi azalmalar söz konusu. Ayrıca aile içi şiddet, evliliği güçlü kılan manevi bağlardaki zayıflamalar vd. çeşitli vakalar evliliklerin yıkılmasına sebep olmaktadır. Özellikle ailenin çimentosu hükmünde olan aile bireyleri arasındaki karşılıklı sadakat, güven, sevgi, fedakârlık, sorumluluk, hoşgörü, evlilik birliğinin öncelenmesi vb. hasletlerde ciddi aşınmalar söz konusudur. Bütün bunlar aileyi ciddi manada sarsmakta, evliliklerin çok basit sebeplerle yıkılmakta, evlilik dışı ilişkilerin cazibesinin artması ve evlenme maliyetlerinin üst düzeylere çıkması vb. sebeplerle insanlar evlenmekten kaçınılmaktadır.

Oysa aile, Türk toplumunda manevi bağların güçlü olduğu bir toplumsal kurumdur. Aile Türk toplumunun temelidir. Ailenin yıkılması, dağılması, sarsılması demek, Türk toplumunun temellerinin sarsılması demektir. Toplumumuzun sağlam ve istikrarlı bir şekilde yüzlerce sene varlığını güçlü bir şekilde sürdürmesi ailenin sağlamlığına bağlıdır. Bu sebeplerle ki, aileyi sarsan, aşındıran, ailenin kurulmasına mânia teşkil eden sebeplerin bilinmesi gerekmektedir. Bu sebepler belirlendikten sonra, ailenin güçlü bir şekilde varlığını sürdürebilmesi için bir yandan bu sebeplerin ortadan kaldırılması bir yandan da aileyi güçlü kılacak, ailenin kurulmasını cazip hale getirecek önlemlerin alınması gerekiyor.

Nitekim Anayasamızda Ailenin Türk toplumunun temeli ve Devletin, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması için gerekli tedbirleri alacağı, gerekli teşkilatı kuracağı belirtiliyor (md. 41). Burada devletin, hem ailenin güçlü kılınması hem de istikrarlı bir şekilde devam ve bekasının sağlanması için anayasal yükümlülük olarak alması gerekli önlemlerin belirlenmesi ehemmiyet arz etmektedir. Bu önlemler etkili ve kalıcı bir şekilde alınmadığı takdirde, ailede yaşanacak zayıflamalar, güçsüzlükler, yıkılmalar, Türk toplumunun geleceğini tehdit edecektir. Toplumun temelini yıkılması demek, devletin bekasının tehlikeye girmesi demektir. Bu vesileyle, devletimizin, ailenin tekrardan güçlü kılınması, aileyi sarsıcı etkenleri ortadan kaldıracak önlemleri almasını lüzumlu kılmaktadır. Bu tebliğimizde, ailenin Türk toplumu açısından arz ettiği önem yanında, devletin, ailenin korunması ve güçlü kılınması için lüzumlu önlemlerin neler olduğu, bu bağlamda devletin anayasal yükümlülükleri üzerinde yoğunlaşacaktır.

Anahtar Kelimeler: aile, ailenin önemi, ailenin korunması, ailenin korunmasında devletin sorumlulukları

FAMILY: STATE OBLIGATIONS IN PROTECTING THE FAMILY

Doç. Dr. Bayram DOĞAN
Sefa KÖSEKUL

Abstract

There is a serious decline in the family structure based on official marriage worldwide. In Turkey, there is a significant decline in the number of officially married marriages due to the lower age of marriage, the increase in divorces, and the increase in the number of unmarried people. Furthermore, domestic violence, the weakening of the spiritual bonds that make marriage strong, and various other incidents contribute to the breakdown of marriages. In particular, there is a serious erosion of the qualities that form the cement of the family, such as mutual loyalty, trust, love, sacrifice, responsibility, tolerance, and the prioritization of marital unity, among family members. All of these factors significantly undermine the family, leading to marriages falling apart for very simple reasons. Due to the increasing attraction of extramarital affairs and the skyrocketing cost of marriage, people are avoiding marriage.

However, the family is a social institution with strong spiritual bonds in Turkish society. The family is the foundation of Turkish society. The collapse, disintegration, and shattering of the family means the very foundations of Turkish society are shaken. The solid and stable existence of our society for centuries depends on the strength of the family. For these reasons, it is necessary to understand the factors that undermine, erode, and hinder the establishment of a family. Once these factors are identified, these factors must be eliminated to ensure the family's continued strength and attractiveness. Furthermore, measures must be taken to strengthen and establish a family.

Indeed, our Constitution states that the family is the foundation of Turkish society, and that the State shall take the necessary measures and establish the necessary organization for the peace and well-being of the family, and particularly for the protection of mothers and children (Article 41). It is crucial to identify the measures the State must take, as a constitutional obligation, to strengthen the family and ensure its stable continuity and permanence. If these measures are not implemented effectively and permanently, the weakening, weakness, and collapse of the family will threaten the future of Turkish society. The destruction of the foundations of society means the very survival of the state is jeopardized. Therefore, it necessitates that the State take measures to strengthen the family and eliminate the factors that undermine it. In this paper, we will focus on the importance of the family for Turkish society, the necessary measures for the state to protect and strengthen the family, and the constitutional obligations of the state in this context.

Keywords: family, importance of the family, protection of the family, responsibilities of the state in protecting the family

KADININ ÇALIŞMASINA YÖNELİK TUTUMLAR VE CİNSİYET AYRIMCILIĞI

Psikolojik Danışman Elif BEŞPINAR¹
Doç. Dr. Süleyman BALCI²

Özet

Kadınlar tarih boyunca ekonomik hayatın bir parçası olmuş; ancak, geleneksel toplumsal roller onların eş olma, annelik, ev kadınlığı gibi davranış kalıplarının ötesine geçip ev dışında çalışmasını güçleştirmiştir. Sanayileşmenin yaygınlaşmasıyla kadınlar geleneksel rol kalıplarının dışına çıkarak iş yaşamında aktif olarak yer almaya başlamıştır. Sanayileşme ile kadınlar düşük ücretli, vasıfsız, alt konum işlerde çalıştırılırken; erkekler yüksek ücretli, nitelikli, üst düzey pozisyonlarda konumlandırılmıştır. Ülkemizde ise cumhuriyetin ilanı ile birlikte çeşitli haklar edinen kadınlar, çalışma hayatına dahil olmaya başlamış ve zamanla istihdam oranları artış göstermiştir. Günümüzde kadınların iş hayatına katılım oranları artış gösterse de görev dağılımında veya çeşitli kadrolara gelmede kadınlar aleyhine eşitsizlikler görülebilmektedir. İşgücündeki çeşitli ayrımcı uygulama ve politikalar nedeniyle kadınların istihdam oranları erkeklere göre oldukça düşüktür. İşyeri cinsiyet ayrımcılığının yaygınlığı ve bireyler üzerindeki olumsuz etkileri göz önüne alındığında; yetişkinlerin kadının çalışmasına yönelik tutumlarının işyeri cinsiyet ayrımcılığındaki rolünün belirlenmesi ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, işyeri cinsiyet ayrımcılığına yönelik farkındalığın artırılması ve cinsiyet ayrımcılığının önlenmesine yönelik çalışmaların planlanması açısından önemlidir. Yetişkinlerin kadının çalışmasına yönelik tutumlarının işyerindeki cinsiyet ayrımcılığını etkileyebileceği varsayımı üzerinden yürütülen bu çalışmada kadının çalışmasına yönelik tutumların işyeri cinsiyet ayrımcılığına etkisi ve bu ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada betimsel araştırma modeli içerisinde yaygın olarak kullanılan tarama yönteminden faydalanılmıştır. Veriler “Kadının Çalışmasına Karşı Tutum Ölçeği” ve “İşyeri Cinsiyet Ayrımcılığı Ölçeği” ile elde edilmiştir. Çalışmada 18-65 yaş arasında 185 kadın, 132 erkek toplam 317 yetişkin yer almıştır. Verilerin analizinde t testi, Anova, Pearson korelasyon tekniği ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda; yetişkinlerin kadının çalışmasına karşı tutumlarının işyerindeki cinsiyet ayrımcılığı düzeyleriyle negatif yönde anlamlı ilişkili olduğu; cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi ve algılanan sosyoekonomik gelir düzeyi açısından yetişkinlerin kadının çalışmasına karşı tutumlarının ve işyeri cinsiyet ayrımcılığının anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Yetişkinlerin kadının çalışmasına karşı tutumları ile işyerindeki cinsiyet ayrımcılığı arasında anne-baba eğitim seviyesi ve ebeveyn tutumlarına göre anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır. Çoklu doğrusal regresyon analizi sonucunda; kadının çalışmasına karşı tutumlar işyerindeki cinsiyet ayrımcılığının %34’ünü açıklamaktadır. Sonuçta, yetişkinlerin kadının çalışmasına yönelik olumlu tutumlarının işyerindeki cinsiyet ayrımcılığının azalmasına katkısı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: kadının çalışması, cinsiyet ayrımcılığı, işyerindeki tutumlar

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bil. Ent. PDR ABD., bespinarelif@gmail.com 0000-0002-1605-1596

² Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fak., PDR ABD. meb.suleyman@gmail.com, 0000-0001-9374-8808

ATTITUDES TOWARDS WOMEN'S EMPLOYMENT AND GENDER DISCRIMINATION AT WORKPLACE

Elif BEŞPINAR¹
Assoc. Prof. Dr. Süleyman BALCI²

Abstract

Women have been a part of economic life throughout history; however, traditional social roles have made it difficult for them to work outside the home, extending beyond their traditional roles of wife, mother, and housewife. With the spread of industrialization, women have begun to break away from traditional role patterns and become actively involved in the workforce. With industrialization, women were employed in low-paying, unskilled, subordinate positions, while men were positioned in high-paying, qualified, high-level positions. In Turkey, with the proclamation of the Republic, women gained various rights and began to participate in the workforce, and their employment rates have increased over time. While women's participation in the workforce is increasing today, inequalities against women can still be observed in the distribution of tasks and in accessing various positions. Due to various discriminatory practices and policies in the workforce, women's employment rates are significantly lower than men's. Given the prevalence of workplace gender discrimination and its negative impact on individuals, determining the role of workplace gender discrimination in workplace gender discrimination and examining it across various variables is crucial for raising awareness of workplace gender discrimination and planning efforts to prevent it. This study, conducted on the assumption that adults' attitudes toward women's employment may affect workplace gender discrimination, aimed to examine the impact of attitudes toward women's employment on workplace gender discrimination and this relationship in terms of various variables. The study utilized a widely used survey method within the descriptive research model. Data were collected using the "Attitude Towards Women's Employment Scale" and the "Workplace Gender Discrimination Scale." A total of 317 adults (185 female and 132 male) between the ages of 18 and 65 participated in the study. T-test, ANOVA, Pearson correlation technique, and multiple linear regression analysis were used in data analysis. The study found that adults' attitudes toward women's employment were negatively and significantly correlated with levels of workplace gender discrimination. Adults' attitudes toward women's employment and workplace gender discrimination differed significantly in terms of gender, age, level of education, and perceived socioeconomic income. No significant difference was found between adults' attitudes toward women's employment and workplace gender discrimination based on parental education level or parental attitudes. Multiple linear regression analysis revealed that attitudes toward women's employment account for 34% of workplace gender discrimination. Consequently, positive adult attitudes toward women's employment contribute to a reduction in workplace gender discrimination.

Keywords: attitudes in workplace, women's employment, gender discrimination

---

¹ Kırıkkale University, Social Sci.Ent., Counseling Dep. bespinarelif@gmail.com 0000-0002-1605-1596

² Kırıkkale University, Education Fak., Counseling Dep. meh.suleyman@gmail.com, 0000-0001-9374-8808

FAMILY LIFE AND THE ACADEMIC PATH – MOTIVATIONS AND BARRIERS TO STARTING, CONTINUING, AND COMPLETING HIGHER EDUCATION AMONG STUDENTS WITH FAMILIES (A GENDER PERSPECTIVE)

Katarzyna Strzała-Osuch, Beata Pawłowska, Julia Osuch

Abstract

Higher education is not only a tool for professional development but also a key element in personal and social transformation. In recent years, the number of non-traditional students—those who have families, children, or full-time jobs—has significantly increased. This growing group faces unique challenges and motivations that require deeper academic attention, especially in light of gendered experiences.

The aim of this study is to explore how family life influences the decision to start higher education, the quality and progression of the study experience, and the ability to continue and complete academic programs. Particular emphasis is placed on gender differences, examining how roles and expectations impact women and men differently on their academic journeys.

The theoretical framework combines motivational theories (e.g., self-determination theory, Maslow's hierarchy of needs), educational barrier models (internal, external, and systemic), and perspectives from gender studies concerning the influence of social roles on educational paths.

Preliminary analysis of literature and survey data indicates that motivations for pursuing higher education among students with families include the desire for better employment, improved family welfare, personal growth, and fulfilling social expectations. On the other hand, major barriers include time constraints, childcare and household responsibilities, financial pressures, insufficient institutional or partner support, and mental health challenges.

Gender plays a significant role in shaping these experiences: women often report a heavier caregiving burden and are subject to social stereotypes, while men face economic pressures and different expectations regarding their family involvement.

The planned research will include a diverse group of students with families, using questionnaires and case analysis to examine motivations, perceived barriers, sources of support, and the interaction between academic and family roles.

Expected outcomes underline the necessity of systemic support: flexible study formats, financial aid, and childcare services, as well as the importance of designing university policies that are gender-sensitive and inclusive. Despite the barriers, higher education remains a powerful vehicle for social mobility—especially when supported by thoughtful, responsive educational structures.

MODERN INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES AND PSYCHOSOCIAL ALIENATION WITHIN THE ALGERIAN FAMILY

Anou AZIZA
Ghesli YAMINA¹

Abstract

The Algerian family, in particular, and Algerian society, in general, are among the developing societies affected by cultural globalization through its various media outlets. They find themselves struggling amidst this rapid, continuous, and escalating influx, discovering that globalization has been imposed upon them in their own homes.

The Algerian family is now grappling with the inherent tensions between the global and the local, the public and the private, the material and the spiritual, tradition and modernity, and the preservation of heritage versus the pursuit of civilization.

Faced with these social transformations in general, and modern information and communication technologies in particular, the Algerian family is indirectly subject to the demands of these technologies. These technologies have become a competitor, disrupting communication patterns between parents and their children, impacting behavior, personality, and even academic and professional development.

This study aims to uncover the socio-psychological alienation within the Algerian family. The research sample consisted of 600 families whose members use the internet and 600 families who do not. Data was collected using the Psychological Alienation Scale developed by researcher Zeineb Chaqir. The results showed that the use of modern information and communication technologies leads to feelings of psychological alienation among families who use them compared to families who do not, with statistically significant differences at the 0.01 level.

Furthermore, the use of modern information and communication technologies leads to feelings of social alienation among families who use them compared to families who do not, with statistically significant differences at the 0.01 level. This confirms the research hypotheses.

---

¹ Professor Home Institution: University of Algiers 2 Email: ghesli@live.fr

CEZAYİR'DE AİLEDEKİ DEĞİŞİM ÜZERİNDE EKONOMİK FAKTÖRLERİN ETKİSİ

Ahlan AHMAID¹

Özet

Aile, toplumsal üretim için en uygun ve ideal mekân olup, topluma vazgeçilmez temel girdiler sağlamaktadır. Aynı zamanda, içinde bulunduğu çevreden etkilenmekte ve bu çevre üzerinde etkili olmaktadır.

Hiç şüphe yok ki, Cezayir'deki aileler dünyadaki diğer aileler gibi, genel anlamda ve özellikle Arap dünyasındaki aileler bağlamında, yaşanan küresel değişimler sonucu belirgin değişim ve gelişmelere tanık olmuştur. Bu değişimlerin başında, birçok sömürge ülkesinin bağımsızlığını kazanması ve sanayileşme, modernleşme ile kentleşmeye odaklanan kapsamlı kalkınma aşamasına girmesi gelmektedir. Kentleşme, sanayileşme sürecinin doğal bir sonucu olup, kitle iletişim araçları ve dijital iletişim alanındaki kayda değer ilerlemeler sayesinde gelişmiş toplumlarla medeniyetler arası etkileşim artmıştır.

Bu araştırmanın amacı, ele alınan problematiğin çerçevesinde, Cezayir'de 20. yüzyılın ikinci yarısı ile 21. yüzyılın ilk on yılında yaşadığı değişimlerin, ülkede meydana gelen ve bağımsız değişkenler olarak sınıflandırılabilir ekonomik dönüşümlerin bir sonucu olduğunu ortaya koymaktır. Çalışmada, aileyi bağımlı değişken veya sonuç olarak ele alarak, özellikle gerçekçi istatistiksel verilerin bulunmaması nedeniyle bazı faktörlere odaklanılmıştır. Bu faktörler arasında en önemlileri sanayileşme politikaları, kentleşme, yapısal uyum programları, istihdam ve konut sorunlarıdır.

Anahtar Kelimeler: cezayir, aile değişimi, sanayileşme, kentleşme

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi, E-posta- imi.ahlam23@gmail.com ORCID ID 0000-0002-4763-5869.

THE IMPACT OF ECONOMIC FACTORS ON FAMILY CHANGE IN ALGERIA

Ahlam AHMAID¹

Abstract

The family constitutes the most suitable and ideal setting for social production, providing society with indispensable fundamental inputs. At the same time, it is shaped by the environment in which it develops and, in turn, exerts influence upon that environment.

Undoubtedly, as with families worldwide in general and, more specifically, within the Arab world, families in Algeria have undergone significant transformations and developments as a result of global changes. Foremost among these transformations are the attainment of independence by many former colonies and the initiation of a comprehensive development phase focused on industrialization, modernization, and urbanization. Urbanization, as a natural consequence of industrialization, has been further reinforced by notable advancements in mass media and digital communications, facilitating intensified intercultural and civilizational interaction with developed societies.

The primary objective of this study, within the framework of the stated research problem, is to demonstrate that the changes experienced in Algeria during the second half of the twentieth century and the first decade of the twenty-first century are the result of economic transformations in the country, which may be classified as independent variables. By considering the family as a dependent variable or outcome, the study focuses on selected factors primarily due to the lack of reliable statistical data in this field among which the most significant are industrialization policies, urbanization, structural adjustment programs, employment, and housing issues.

Keywords: algeria, family change, industrialization, urbanization

---

¹ Kırkkale University, E-mail-imi.ahlam23@gmail.com ORCID ID 0000-0002-4763-5869.

THE ROLE OF INTENTIONAL MIND IN ENHANCING PSYCHOLOGICAL WELL-BEING AND SELF OF SENSE AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN HYBRID LEARNING ENVIRONMENTS: DESCRIPTIVE ANALYTICAL STUDY

Dr. Abeer Farouk ALBADRI¹

Abstract

Psychological well-being and self-sense are among the essential factors that influence university students' Ability to achieve academic success and adapt to the demands of modern learning environments. The Hybrid learning model, combining face-to-face and electronic education modes, has become increasingly Important in contemporary universities (World Health Organization, 2022). This descriptive-analytical Study aims to explore the role of the intentional mind—defined as the conscious and purposeful ability to Direct attention and organize mental processes—in enhancing psychological well-being and self-sense Among university students within hybrid learning environments.

The study employed the descriptive-analytical method due to its suitability for examining relationships Among variables in their natural context without researcher intervention. The sample consisted of 300 Students from various academic disciplines and study years, selected through stratified random sampling from faculties that implement hybrid learning systems. The study utilized several validated scales. Designed by the researcher, including: The Intentional Mind Scale, Psychological Well-being Scale, Self of Sense Scale.

After confirming the validity and reliability of these scales, descriptive, correlational, and regression Analyses were conducted to examine the relationships and effects among variables. Results indicated Statistically significant positive correlations between the intentional mind, psychological well-being, and Self-sense, highlighting the key role of the intentional mind as a motivating factor in promoting mental Health and the development of self-sense amidst the challenges of hybrid learning. These findings Reinforce recent literature emphasizing the effective contribution of conscious attention regulation Strategies in improving academic and psychological performance (World Health Organization, 2022; Brown et al., 2021).

The study concludes with a strong recommendation to integrate intentional mind-enhancing skills into educational curricula to support the holistic development and empowerment of students in facing the challenges of evolving learning environments.

Keywords: intentional mind, psychological well-being, self-sense, hybrid learning environment, university students

---

¹ PhD in Education, Major in Mental Health, University of Nizwa, Sultanate of Oman, Head of the Integrated Psychological Support Unit for Children, Adolescents, and Their Families Faculty of Postgraduate Studies for Childhood, Ain Shams University Licensed Psychotherapist, Egyptian Ministry of Health

WHAT I NEVER HAD, AND ALWAYS WISHED HAVING: AN AUTHENTIC PERSONAL BLUEPRINT FOR BUILDING CLOSE-KNIT, UNITED FAMILIES

Mounya NEDJARI¹

Abstract

Through this participation, a deep personal experience, will stand an authentic foundation for practical recommendations on boosting family strength and unity in contemporary society. Being the only child of divorced parents when I was seven months only, abandoned first by my father since divorce, then later by my mother, due to her second remarriage when I was thirteen, to become an adolescent growing up literally without consistent parental presence, can be challenging to get a balanced life. In spite of these early challenges, education was my only blessing refuge, and I pursued education with determination and ultimately became a university professor. The aim of my participation is not to tell a story of victimhood, but to convey an experience of resilience, and a voice to recall into question shaping parental roles, family policies, and community support systems. I similarly seek, through my participation, using my experience to help reimagine how we conceptualize family strength by both parents being there, communication, and emotional safety, and not only by structure. Sharing my personal experience here is moving beyond sharing a personal account, but providing an authentic and vivid research source to reflect on the long-term impact of family fragmentation on a child's identity structure, emotional development, and academic trajectory, and the target is to suggest the five key pillars for founding strong family unions: parental emotional presence over their physical presence is first, consistent connection across all life stages, education as a sine-qua-non protective element and empowering value in the life of children, raising emotional needs of the child and honoring his/her voice to be echoed, and last but not least early relentless societal support for families before breaking apart. In a nutshell, this presentation is double edged, a testimony and a roadmap, exploring the strategy through which we can highlight what was missing for many of us to make it meaningfully existing the so-called: a home, where a family is rooted in stability, meaningful presence, emotional safety, support, and shared responsibility. Considering existing family gaps and experiences, can help plan more intentional, strong, unified, inclusive, and resilient families for the future, since as long as many children still grow up in disrupted family environments, it seems really dreadful and crucial to offer pathways to family unity.

Keywords: Family, family unity, parental presence, divorce, child's emotional safety.

---

¹ (MCB), Doctorate in Language Sciences Oran2 University, English Department, Algeria Email : nedjari.mounia@univ-oran2.dz or nm.tlemcen@gmail.com ORCID: 0009-0002-588-4431

‘AİLEDE GÖRÜNMEYEN İPLER’ SİSTEMSEL YAKLAŞIM İLE AİLE DİNAMİKLERİNİ ANLAMAK

Dr. Öğr. Üyesi Fatma KARTAL¹

Özet

Aile; bir geçmişi paylaşan, duygusal bağı olan, bireysel aile üyelerinin ve ailenin bütününe ihtiyaçlarını karşılamak için stratejiler planlayan bireylerden oluşmuş karmaşık bir yapı olarak tanımlanır. Aile kurumunun nitelikleri, sorunları ve ihtiyaçları, içinde bulunduğu toplumun sosyal yapısına göre farklılıklar göstermektedir (Yıldırım 2020). Hangi toplumsal yapı örüntüsü içerisinde bulunursa bulunsun aile hayatını sağlıklı kılan temel ilke ve değerler, insanın hayatını da sağlıklı ve anlamlı kılar. Bu durumun başlıca nedeni ise, insanların temel ihtiyaçlarının büyük bir bölümünü kendi ailelerinden karşılamasıdır (Yıldırım 2020). Patoloji bireyde değil, sistemde, sistemdeki öğelerin arasındaki ilişki kalıplarındadır’ sözü bireyi günah keçisi ilan etmekten uzaklaştırarak, kişiler arası sorunlara odaklanmaya çağırır. (Özburun 2018). Bireylerdeki sorunların, aile içindeki işlevsiz etkileşim örüntülerinden kaynaklandığı öne sürülmüştür. İnsanın duygusal sistemi iki karşıt yaşam gücü arasındaki etkileşime dayalıdır: birliktelik ve bireysellik (Kerr ve Bowen, 1988). Bir yandan diğerleriyle birlikte hareket etmeye diğer yandan bireysel olmaya eğilimimiz vardır. Kişiler yaşam enerjilerini ne oranda diğerleriyle birlikte hareket etmeye ve ne oranda bireyselliğe ayırdıklarına dayalı olarak çeşitli ilişki biçimleri gösterirler. Aile üyeleri bağımsız bireyler olarak değil, birbirleriyle etkileşim kuran bireylerden oluşan bir ağ olarak görülür. Bu etkileşimler içinde, aile üyelerinin her biri karşılıklı olarak birbirini etkiler. Bu nedenle, aile üyeleri diğer aile üyelerinden bağımsız düşünemez (Bowen, 1978). Aile sistemini anlamak için aileye “bir bütün olarak” bakmak gerekmektedir. Aile, kendini oluşturan bireylerin tek tek katılımıyla değil, bu bireylerin aralarındaki etkileşimler ve davranış örüntüleri yoluyla sisteme katılımlarıyla tanımlanır (Locke ve ark., 2001). Bir sistem olarak düşünüldüğünde aile, üyeler ve üyelerin birbirleriyle olan ilişki biçimlerinde belirlenen etkileşimlerden oluşur. Aileyi oluşturan bireyler ve etkileşim biçimleri her aileyi diğerlerinden ayıran karakteristik özellikler gösterir. Bu özellikler aile içi kurallar, kuralların uygulanış biçimi, değer yargıları, ailenin daha büyük sosyal sistemle olan etkileşimleri ve bu etkileşimler sonucu ortaya çıkan bilgiyi yeniden yorumlama ve sisteme dahil etme süreçleriyle belirlenir (Yalın, Oral, Gökler ve Yılmaz, 2007). Aile sistemleri tekrarlanan davranış örüntüleri, süreçte yerleşen açık veya örtük kurallar temelinde düzenli ve durağan bir yapı sergiler. Ancak, bu durağanlık ve düzen, zaman içinde değişim gösterebilir (Locke ve ark., 2001). Bununla birlikte aile sistemi dengesini koruma yönünde hareket eder ve aile bireyleri davranışlarını ve sosyal rollerini sistemin dengesini yeniden kurmak amacıyla değiştirip düzenleyebilirler. Aile yapısı içinde sorunun ne olduğunun ve çözümündeki güçlüklerin değerlendirilmesi, sorunlardan ailenin nasıl etkilendiğinin belirlenmesi, sorunların çözüm yollarının aile üyelerinin istek ve önerileri doğrultusunda formüle edilmesi, üyelerin ailedeki sorunları çözmeye yardımcı olan düşünce ve davranışlarının desteklenmesi, sorunların çözümü için aile üyelerinin çaba sarf etmesinin teşvik edilmesi önem arz eder. (Turan, 2012).

¹ Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı. ORCID: 0000 0002 5379 0021

**‘INVISIBLE STRINGS IN THE FAMILY’
UNDERSTANDING FAMILY DYNAMICS WITH A SYSTEMS APPROACH**

Fatma KARTAL

Abstract

A family is defined as a complex structure composed of individuals who share a history, share emotional bonds, and devise strategies to meet the needs of individual family members and the family as a whole. The characteristics, problems, and needs of a family institution vary depending on the social structure of the society in which it exists (Yıldırım 2020). Regardless of the social structure, the fundamental principles and values that make family life healthy also make people's lives healthy and meaningful. The primary reason for this is that people meet a large portion of their basic needs from their own families (Yıldırım 2020). The saying, “The pathology lies not in the individual, but in the system and the patterns of relationships between elements within the system,” encourages us to focus on interpersonal problems, away from scapegoating the individual (Özburun 2018). It has been suggested that individual problems stem from dysfunctional interaction patterns within the family. The human emotional system is based on the interaction between two opposing life forces: togetherness and individuality (Kerr & Bowen, 1988). We tend to act in concert with others, while at the same time, we tend to be individualistic. Individuals exhibit various relationship styles depending on the extent to which they allocate their life energy to acting in concert with others and to individualism. Family members are not viewed as independent individuals, but as a network of interacting individuals. Within these interactions, each family member reciprocally influences the other. Therefore, family members cannot think independently of other family members (Bowen, 1978). To understand the family system, it is necessary to view the family as a whole. A family is defined not by the individual participation of its constituent individuals, but by their participation in the system through their interactions and behavioral patterns (Locke et al., 2001). When considered as a system, the family consists of interactions determined by its members and the ways they relate to one another. The individuals and their interaction patterns within a family exhibit characteristics that distinguish each family from others. These characteristics are determined by family rules, the way these rules are implemented, value judgments, the family's interactions with the larger social system, and the processes of reinterpreting and integrating the information resulting from these interactions into the system (Yalın, Oral, Gökler, & Yılmaz, 2007). Family systems exhibit an orderly and stable structure based on repeated behavioral patterns and explicit or implicit rules established throughout the process. However, this stability and order can change over time (Locke et al., 2001). However, the family system acts to maintain its balance, and family members can modify and adjust their behaviors and social roles to restore balance within the system. It is important to assess the problem within the family structure and the difficulties in solving it, to determine how the family is affected by these problems, to formulate solutions to the problems in line with the wishes and suggestions of family members, to support members' thoughts and behaviors that help solve family problems, and to encourage family members to make efforts to solve problems (Turan, 2012).

AŞILARIN ÇOCUK VE AİLE SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Sevim Gonca KOCAGÖZOĞLU¹

Özet

Aşılar, bulaşıcı hastalıklardan korunmak için etken mikrobu hastalık oluşturmada bağışıklık sistemine tanıtmak üzere kullanılan biyolojik ürünlerdir. Son 100 yıllık tıbbi gelişmelere bakıldığında, aşı ile bağışıklama tüm dünyada diğer herhangi bir tıbbi ürün veya uygulamadan daha fazla hayat kurtarması ve birçok ilaçtan çok daha güvenli olmasıyla en yaygın ve başarılı sağlık müdahalesi olarak görülmektedir. Başarılı aşı politikaları sayesinde bir zamanlar insanlığın korkulu rüyası olan çiçek hastalığı dünyadan eradike edilmiş, şimdilerde ise çocuk felci hastalığı eradikasyon sınırına gelmiştir. Ülkemizde 1980'lerden itibaren Genişletilmiş Aşı Programı uygulanmakta olup, şu an çocukluk dönemi aşı takviminde 13 hastalığa karşı rutin aşı uygulaması yapılmaktadır. Ayrıca gebelere difteri, boğmaca ve tetanos aşılarının uygulanması ile anne ve bebeklerin hastalık ve ölümlerinin önüne geçilmektedir. Aşılama sadece aşı olan bireyi hastalıktan korumakla kalmaz, bağışık hale gelmiş kişilerin belirli bir oranın üzerinde olduğu toplumlarda, henüz aşılama çağına ulaşmamış bebekler ve aşılana engel oluşturan durumları nedeniyle aşılanamayan her yaşta birey için de koruyuculuk sağlanmış olur. Günümüzde yüksek aşılama oranları ile hastalıkların kontrol altına alınması sonrasında aşılamanın gereği ve aşı güvenliği sorgulanmaya başlanmıştır. Bu durum aşı yaptırmada kararsızlığa yol açmakta, bazen de aşı reddi ile sonuçlanmaktadır. Toplumun en küçük ve en değerli birimi olan ailede bir çocuğun aşı ile önlenilebilir bir hastalıktan korunması, hastalığa bağlı tedavi masrafının azalmasına, hastanede yatışın önlenmesi veya sürenin kısalmasına, anne/babanın iş gücü kaybının engellenmesi ile kısa vadede ekonomik kazancı sağlamaktadır. Uzun vadede bakıldığında ise bir çocuğun aşı ile korunması; ailenin mutluluğunu, toplumun refahını ve geleceğin güvence altına alınmasını sağlayan en basit ama en güçlü adımdır.

Anahtar kelimeler: Aile, Aşılar, Bağışıklama, Hastalıklardan korunma

EFFECTS OF VACCINATION ON CHILD AND FAMILY HEALTH

Sevim Gonca KOCAGÖZOĞLU

Abstract

Vaccines are biological products used to introduce a pathogen to the immune system without causing disease, thereby providing protection against infectious diseases. Over the past 100 years of medical advancements, immunization through vaccination has been regarded as the most widespread and successful health intervention worldwide, saving more lives than any other medical product or practice and being considerably safer than many medications. Thanks to effective vaccination policies, smallpox—a disease once feared globally—has been eradicated, and poliomyelitis is now on the verge of eradication. In our country, the Expanded Program on Immunization has been implemented since 1980s, and currently, routine childhood immunization includes vaccines protecting against 13 diseases. In addition, the administration of diphtheria, pertussis, and tetanus vaccines during pregnancy prevents morbidity and mortality in both mothers

¹ Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı. ORCID: 0000 0002 3983 0090

and infants. Vaccination not only protects the immunized individual but also provides community-wide protection. In populations where a sufficient proportion of individuals achieve immunity, newborns who have not yet reached the age for vaccination and individuals of all ages who cannot be vaccinated due to medical conditions are also protected. In recent years, with the successful control of many diseases through high vaccination coverage, the necessity and safety of vaccines have increasingly been questioned. This has led to vaccine hesitancy and, in some cases, outright refusal. Protecting a child from a vaccine-preventable disease within the family, the smallest and most valuable unit of society, contributes to reducing treatment costs, preventing or shortening hospitalizations, and avoiding parental productivity loss, thereby providing short-term economic benefits. In the long term, vaccinating a child represents the simplest yet most powerful step to ensure family well-being, societal prosperity, and a secure future.

Keywords: Disease Prevention, Family, Immunization, Vaccines,